

CONSTANTIN TUDOR

NICOLAE ȚIRIPAN

FAMILIA REGALĂ A ROMÂNIEI

și meleagurile călărășene

editura

AGORA

CONSTANTIN TUDOR

NICOLAE ȚIRIPAN

**FAMILIA REGALĂ A ROMÂNIEI
ȘI
MELEAGURILE CĂLĂRĂȘENE**

Lucrare publicată sub egida Universității populare
“Petre V. Haneș” Călărași

Culegere computerizată: Constantin TUDOR și Nicolae ȚIRIPAN
Redactor de carte și tehoredactare computerizată: Constantin TUDOR
Coperta: Constantin TUDOR

Autorii mulțumesc Universității populare “Petre V. Haneș” Călărași pentru implicarea în publicarea acestui volum, precum și sponsorilor, menționați mai jos, fără sprijinul cărora cartea noastră n-ar fi văzut lumina tiparului.

S.C. ILDU SRL Vâlcelele

S.C. UNION 04 IMPEX SRL Oltenița

S.C. ASTERIX SRL Oltenița

S.C. VEM SRL Călărași

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Familia Regală a României și meleagurile călărășene/Constantin Tudor;
Nicolae Țiripan
Călărași: Agora 2019
ISBN 978-973-8241-84-8

I. Tudor, Constantin/Țiripan, Nicolae

© Editura Agora
Călărași – România
Str. București, nr. 254-256
Tel/Fax: (+40)0242 311 295
E-mail: editura.agora@media-print.ro

*Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice
din Învățământul Superior(C.N.C.S.I.S)*

Tipar: Mediaprint Călărași

CUVÂNT ÎNAINTE

Ne aflăm la puțin timp după marcarea Centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, moment de importanță deosebită în istoria neamului românesc, și indiferent de orientările noastre ideologice și politice de astăzi, monarhiști sau republicani, trebuie să recunoaștem un adevăr axiomatic: Monarhia a jucat un rol esențial în realizarea și modernizarea statului național unitar român. Și dacă ne gândim la faptul că însuși Alexandru Ioan Cuza s-a comportat ca un monarh luminat, iar măsurile întreprinse de el și de principalii lui colaboratori au deschis calea reformelor de modernizare a statului român, reforme pe care reprezentanții Casei de Hohenzollern, care au fost înscăunați după el pe tronul României, le-au dus mai departe și le-au îmbrăcat în haină constituțională europeană, putem afirma, fără tăgadă, că timp de aproape un secol monarhia a propulsat România în rândul statelor europene dezvoltate. Aș aminti aici doar faptul că în anul 1938 România avea aceeași valoare a PIB-ului/locuitor ca cea a Belgiei!

Societatea românească a înregistrat o evoluție ascendentă în plan politic, între 1866-1938, cu încercări de atomizare a partidelor politice, după venirea la tron a lui Carol al II-lea, în 1930. Instituțiile statului au avut la bază regimul democratic impus de legea fundamentală din 1866. Modernizarea și consolidarea sistemului politic instituțional în România au marcat noi stadii de dezvoltare atât după 1877(cucerirea independenței), cât și după 1918(realizarea statului național unitar). În această evoluție politică, instituția monarhică a jucat rolul principal, grație stabilității și continuității ei, tot mai temeinic ancorată în realitățile societății românești.

Cu toate acestea, așa cum afirmă profesorul Ioan Scurtu în preambulul primul volum al lucrării sale *Istoria românilor în timpul celor patru regi(1866-1947)*, “evoluția istorică a românilor în timpul celor patru regi – Carol I, Ferdinand, Carol al II-lea, Mihai – a fost și mai este încă un subiect controversat.”

O parte a istoricilor care s-au ocupat de analiza celor 48 de ani de domnie ai lui Carol I au scos în evidență transformarea României dintr-un stat vasal turcilor într-o țară independentă și suverană care a avut un important cuvânt de spus în zona Balcanilor, în timp ce alții l-au făcut responsabil de reprimarea în sânge a răsculaților de la 1907 și de unele afaceri oneroase care i-ar fi consolidat bogăția.

Același tratament istoriografic, al partizanatului politic, mental și instituțional, îl suferă și imaginea lui Ferdinand I (1914-1927). Cei

aflați în preajma Casei Regale, dar și adepții democrației constituționale interbelice, îl prezentau pe Rege ca făuritorul României Mari, inițiatorul marilor reforme sociale de după 1918 (agrară și electorală), creatorul operei de organizare, modernizare și consolidare a statului unitar român. Cei aflați în opoziție politică sau adversari ai regimului, în diferite perioade de timp, l-au prezentat pe Ferdinand ca un monarh șovăielnic, supus și dominat de triumful politic format de Regina Maria, președintele PNL – Ion I.C. Brătianu și sfetnicul de taină din iatacul domnesc, Barbu Știrbey.

La rândul lui, Carol al II-lea a avut o viață extrem de interesantă și controversată, admiratorii considerându-l un mare om de stat, “voievodul culturii”, în timpul căruia România a cunoscut perioada cea mai accelerată a dezvoltării sale economice din perioada interbelică, în timp ce contestatarii săi îl prezintă ca un afemeiat, un afacerist fără scrupule, de numele căruia se leagă cele mai suspecte afaceri cu statul și care este acuzat, în același timp, de dispariția României Mari în vara anului 1940.

Nici Regele Mihai nu a scăpat de comentarii aflate la antipod. Dacă pentru unii el este și rămâne artizanul loviturii de palat de la 23 august 1944 care a scos România din războiul împotriva Națiunilor Unite și a alăturat-o statelor lumii care luptau împotriva Germaniei naziste, gestul său ducând la scurtarea celui de al doilea război mondial cu cel puțin șase luni de zile, alții îl prezintă ca un monarh lipsit de personalitate, pe care sovieticii și comuniștii români l-au manipulat după cum le-au dictat interesele, determinându-l în cele din urmă să semneze actul abdicării, document cu valoare juridică necontestat nicicând în vreo instanță.

În ceea ce ne privește, intenția noastră, pe care o declarăm aici public, a fost aceea de a prezenta scurte eseuri biografice ale membrilor Familiei Regale a României, fără a fi partizanii unei anumite abordări istoriografice ci doar pentru a face cunoscut cititorilor personalitățile celor care, în calitățile lor de regi, regine și altețe regale, au fost oaspeții meleagurilor călărășene și au contribuit direct la dezvoltarea economico-socială și cultural-educativă a acestora.

Prof. Constantin TUDOR
-doctor în istorie-

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

În urmă cu mai mulți ani am avut șansa să intru în posesia unor cărți vechi despre istoria Călărașului. În cele două monografii dedicate Liceului “Știrbei Vodă”, publicate în 1910 și 1934, precum și în Monografia Corului “Freamătul” am găsit primele informații despre vizitele Regelui Carol I și a altor membri ai Familiei Regale la Călărași. Ulterior, cercetând fondul arhivistic al Primăriei Călărași am depistat mai multe documente care confirmau că la Călărași atât Regele Carol I, cât și alți membri ai Familiei Regale au fost prezenți în mai multe rânduri.

Dar atât informațiile din lucrările tipărite, cât și cele din arhivele călărășene le-am considerat lacunare, motiv pentru care am început să adâncesc cercetările și am consultat și alte surse istoriografice. Am început cu studierea cronicilor oficiale ale vizitelor Familiei Regale, publicate în “Monitorul Oficial”. Am continuat apoi cu presa centrală și locală, unde am găsit de asemenea numeroase informații despre vizitele oficiale ale membrilor Familiei Regale a României în localități care intră astăzi în componența județului Călărași, sau despre modul în care suveranii României au fost întâmpinați atunci când tranzitau spațiul călărășean în drumul lor spre Litoralul românesc.

O parte a acestor informații le-am inclus atât în cele trei ediții ale Monografiei municipiului Călărași, pe care le-am realizat împreună cu colegii mei Constantin Tudor și Mihai Cotenescu, cât și în Monografia Liceului “Știrbei Vodă”, editată împreună cu Constantin Tudor și publicată în anul 2009, cu prilejul aniversării celor 125 de ani de existență a liceului.

De asemenea, în paginile ziarelor locale “Pământul” și “Actualitatea” am publicat mai multe articole dedicate vizitelor efectuate de Regele Carol I și alți membri ai Familiei Regale la Călărași, Oltenița și Curcani.

*Odată cu realizarea blogului personal **Istoria Regăsită** am publicat pe blog mai multe articole despre vizitele Familiei Regale, îmbunătățite ca urmare a folosirii unor informații noi oferite de gazetele locale, a căror cercetare ne-a fost facilitată de prietenii noștri pr. Adrian Lucian Scărlătescu din Urziceni și prof. George Stoian din*

*Slobozia, cărora le mulțumim și pe această cale. Pe paginile blogului meu mi-am exprimat intenția de a realiza și publica chiar o carte dedicată acestui subiect. Intenției mele i-a venit în întâmpinare colegul și prietenul meu, prof. Constantin Tudor, și el cu preocupări în materie, unele concretizate în articole pe blogul lui **Pagini de istorie locală**.*

Am bătut palma și ne-am apucat de treabă. A rezultat o carte frumoasă pe care suntem convinși că mulți călărășeni și-o vor dori în bibliotecile lor.

Volumul este structurat în trei capitole. Primul capitol, realizat de Constantin Tudor, propune cititorilor scurte eseuri biografice ale membrilor Familiei Regale a României. Cel de al doilea capitol, a cărui redactare îmi aparține, descrie vizitele și legăturile directe ale Familiei Regale cu meleagurile călărășene, pentru ca în cel de al treilea capitol să prezentăm extrase largi din sursele istoriografice care descriu vizitele Familiei Regale, precum și modul în care a fost receptată Familia Regală de locuitorii meleagurilor călărășene.

Frumusețea cărții noastre este dată și de numeroasele fotografii de epocă, inserate în paginile volumului, multe dintre ele în format color. Precizăm că fotografiile publicate sunt preluate din spațiul public, nefiind supuse reglementărilor privind drepturile de autor.

În final, ținem să mulțumim Universității populare “Petre V. Haneș” Călărași, care și-a asumat publicarea acestui volum, Editurii Agora și Tipografiei Mediaprint Călărași pentru că au făcut posibilă apariția acestei cărți, care sperăm că va bucura pe mulți călărășeni.

Prof. Nicolae ȚIRIPAN

Capitolul I
FAMILIA REGALĂ A ROMÂNIEI
-Scurte eseuri biografice-

1.1. Considerații generale

Monarhia a fost cea mai obișnuită formă de guvernământ din istoria umanității. Până nu demult, majoritatea statelor de pe mapamond aveau în fruntea lor capete încoronate. De-a lungul istoriei, pentru a asigura exercitarea eficientă a puterii și mai ales continuitatea acesteia, statele au recurs în mod frecvent la principiul dinastic. Chiar dacă izvorăște din interiorul societății, puterea trebuie să se situeze undeva în afara acesteia, deoarece numai în acest fel își poate îndeplini funcțiile în mod corespunzător. Tocmai pentru a exprima acest principiu, Regele se diferenția atât de mult de restul societății, prin prestigiul nelimitat de care se bucura, până într-acolo încât era zeificat. Chiar dacă inițial el nu fusese decât cel mai puternic și mai eficace membru al tribului, în momentul în care devenea conducătorul acestuia era necesar ca puterea sa să primească un instrument simbolic și instituțional superior, să se autonomizeze în raport cu restul societății. Așa s-a născut principiul monarhiei ereditare, al statului dinastic.¹

Pe de altă parte însă, monarhii se identificau cât se poate de strâns cu societatea pe care erau chemați să o conducă. În Europa barbară, de exemplu, la vechii germani, celți sau traci, forma cea mai răspândită de organizare politică era cea a regatelor etnice. O confederație de triburi, un neam care vorbea aceeași limbă și care venera aceiași zei se supunea autorității unui rege ieșit din rândurile sale. Așa au funcționat, de pildă, regatele conduse de dinastia daci. Uneori, basileul cumula calitatea de rege cu cea de mare preot (cazul lui Comosicus, numit în izvoarele latine „pontifex et rex”), pentru a sublinia și în acest fel identificarea totală a puterii politice cu esența culturală a societății pe care o reprezenta. Faraonii egipteni, califii arabi, Tennō japonez, ayatollahul Khamenei, dar și regina Marii Britanii (suveran și cap al Bisericii Anglicane) întruchipează, în modalități diferite, aceeași idee.²

¹Sorin Mitu *Istoria și actualitatea monarhiei*, în “Sinteza –Revistă de cultură și gândire strategică”, din 09.05.2016

²*Ibidem*

Și în spațiul carpato-danubiano-pontic organizarea politică a Țărilor Române până la Unirea din 1859 și după aceea până la 1947 a fost monarhică. În Evul Mediu, în fruntea statului era domnul, numit în documentele timpului și voievod sau mare voievod. Domnii, al căror nume derivă din latinescul *dominus*, nu aveau putere absolută, atribuțiile lor fiind limitate de privilegiile boierimii precum și de cutume sau de legea țării. Atributul de domn îi permitea șefului statului să conducă administrația internă, să numească dregătorii, să fie judecător suprem și să coordoneze politica externă, de cele mai multe ori cu asentimentul Sfatului domnesc. Atribuția de mare voievod îi permitea ca în situații de primejdie să cheme sub arme Oastea cea mare care era alcătuită din toți locuitorii țării valizi pentru luptă. Însemnele domniei erau coroana, buzduganul și sceptrul, semne distinctiv care erau purtate, de cele mai multe ori, în cadrul unor ceremonii.³

Sucesiunea la tron în cele două țări românești, Țara Românească și Moldova, se întemeia pe sistemul mixt ereditar-electiv. Ereditatea se sprijinea pe drepturile moștenite în cadrul familiilor domnitoare din Țara Românească(Basarabii) și Moldova(Mușatinii), în timp ce electivitatea se baza pe prerogativele pe care le aveau oamenii liberi din țară și în special reprezentanții clasei privilegiate. Pentru a întări dreptul ereditar de moștenire a tronului și a înlătura alți pretendenți, unii domnitori(Basarab, Mircea cel Bătrân, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare etc.) își asociau la domnie fiii, iar în cazuri mai rare frații(Vlaicu Vodă, Dan I sau Petru I Mușat). Odată cu instaurarea dominației otomane(secolul al XVI-lea), în Țările Române s-a practicat numirea domnilor direct de către Imperiul Otoman. Câteodată domnii au fost înscăunați de puteri străine, dar menținerea la putere nu se putea face decât cu asentimentul și confirmarea sultanului. Ca urmare, din această perioadă atribuirea domniei nu mai apărea ca un act al voinței divinității, ci, mai degrabă, al bunăvoinței sultanului, demnitate care se obținea în schimbul unor mari sume de bani.⁴

După instalarea domniilor fanariote, domnitorii, considerați funcționari înalți otomani și echivalați pașelor cu două tuiuri, erau investiți în cadrul unor ample ceremonii, în urma căreia le era delegată

³N. Diță, D. Dumitrescu, M. Manea, *Istoria monarhiei din România*, Ed. Nomina, București, 2017, p. 8

⁴*Ibidem*, p. 8-9

puterea de către sultan. Atribuirea tronului era adusă la cunoștința țării în urma citirii firmanului de numire. Domniile erau scurte, durata lor fiind reglementată de Poartă la cel mult 3 ani, astfel că în răstimp de un veac pe tronul Țărilor Române s-au perindat 40 de domni în Țara Românească și 36 în Moldova, din 11 familii domnitoare. Uneori domnii au fost mutați dintr-o țară în alta, ceea ce a permis adoptarea unor măsuri asemănătoare, care, în final, au contribuit la apropierea acestora, iar peste timp la unirea lor.⁵

Revenirea la domniile pământene în 1822, întrerupte de războiul ruso-turc din 1828-1829, a deschis seria reformelor naționale, ce vor continua în timpul domniilor regulamentare dar și după revoluția de la 1848. Condițiile propice deschise de Congresul de la Paris din anul 1856, care a pus capăt conflictului numit războiul Crimeii (1853-1856), au deschis calea organizării asemănătoare a Principatelor Române și au favorizat dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, în ianuarie 1859. Recunoașterea dublei alegeri și, ulterior, a unirii depline a lui Cuza conducea la formarea, în ianuarie 1862, a primului guvern unic al celor două Principate. A urmat o perioadă de reforme profunde în interiorul tânărului stat național român care au fost premerse de instituirea unui regim monarhic autoritar, prin lovitura de stat de la 2 mai 1864. Aceasta a însemnat o modificare a puterilor în stat în favoarea domnului și în dauna puterii legislative, cu urmări în procesul de democratizare a actului de guvernare.⁶

Abdicarea forțată a lui Alexandru Ioan Cuza din 11 februarie 1866 a fost urmată de aducerea la conducerea României a unui prinț dintr-o familie domnitoare străină. Astfel, în mai 1866, Carol I de Hohenzollern era înscăunat ca Domn al României, iar la 1 iulie 1866 era promulgată noua Constituție care a condus la modificarea formei de guvernământ, în sensul că România se transforma dintr-o monarhie electivă într-o monarhie ereditară, ceea ce constituia o repunere în drepturi a doleanțelor Adunărilor ad-hoc din 1857 și o ignorare a hotărârilor Convenției de la Paris din 1858. Termenul de „ereditară” și „străină” erau considerate condițiile necesare și suficiente care să evite

⁵Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers enciclopedic, București, 1999, p. 171

⁶N. Diță, D. Dumitrescu, M. Manea, *op. cit.*, p. 10

declanșarea, în viitor, a unor posibile dispute politice și dinastice la succesiunea tronului.⁷

Deși prerogativele Coroanei au fost mari în vremea lui Carol I (1866-1914), Domnul și apoi Regele (1881), prin mijloacele oferite de Constituție, monarhul a fost elementul moderator și de control al celor trei puteri, chemat să asigure stabilitatea întregului sistem constituțional. Hotărârile acestuia nu au fost singulare în practica politică, șefii partidelor politice și colaboratorii lor apropiați participând la elaborarea lor. Aceștia au devenit factori hotărâtori în luarea deciziilor guvernamentale. Este important a releva maniera în care Regele intervenea pentru adoptarea soluțiilor propuse de partidele politice în raport cu nevoile reale ale țării. Deși străin prin naștere de poporul român, Carol I s-a străduit să înțeleagă „pulsul” țării, favorizând cultivarea opiniei publice și acționând pentru deplina libertate a manifestărilor ei, neîngrădind exprimarea liberă a părerilor, mai ales, prin presă. „Mesajul Domnesc” din noiembrie 1866 afirma clar ca fiind condiția principală de stabilitate și de progres „respectul Constituțiunii și stricta exercitare a legilor”, iar pentru îndeplinirea acestui scop guvernul, „cere concursul activ al tuturor cetățenilor pentru a stărpi viciile atât de adânc înrădăcinate în administrație și justiție. Numai cu acest preț vom putea ridica prestigiul autorității, vom introduce sincera și leala respectare a instituțiilor, a libertății bineînțeles, a legalității și a drepturilor tuturor”.⁸

Tipul de monarh constituțional instaurat de Carol I pe conceptul de legalitate conferit de Constituția din 1866 s-a completat, în timp, cu cel de credibilitate în fața clasei politice românești și a țării. Dezvoltarea sentimentului dinastic a fost rezultatul unor acțiuni deliberate rezultate prin intermediul dezbaterilor parlamentare, a învățământul public, a programelor concrete ale partidelor politice, care au contribuit la integrarea în viața socială a principiilor monarhiei constituționale. Aplicată pe întreg teritoriul României Mari, Constituția din 1923 consacră principiul separației puterilor, considerat a fi un mijloc eficient de asigurare a legalității, recunoscând existența în stat a celor trei puteri: legislativă, executivă și judecătorească, fiecare dintre

⁷Marius Andreescu, *Monarhia constituțională și republica la români*, în “Porunca iubirii” din 18.12.2017

⁸*Ibidem*

ele având titulari separați: reprezentanța națională(Parlamentul), Regele și Guvernul, instituțiile judecătorești.⁹

Societatea românească a înregistrat o evoluție ascendentă în plan politic, economico-social și educațional între 1866-1938. Instituțiile statului au avut la bază regimul democratic impus de legea fundamentală din 1866, amendată în 1923 și extinsă la nivelul României Mari. Modernizarea și consolidarea sistemului politic instituțional în România au marcat noi stadii de dezvoltare atât după 1877(cucerirea independenței), cât și după 1918(realizarea statului național unitar). În această evoluție politică, instituția monarhică a jucat rolul principal, grație stabilității și continuității ei, tot mai temeinic ancorată în realitățile societății românești, iar acest lucru s-a datorat personalităților marcante jucate în epocă de monarhii României. Prin acțiunile lor au reușit să depășească un „complex retardar” prin eliminarea unui handicap istoric fatal, caracteristic Europei estice.¹⁰

Conform Statutului Casei Regale din România, tronul se transmitea pe baza legii salice, respectiv putea avea calitatea de moștenitor numai fiul cel mai vârstnic al Regelui în exercițiu sau, în lipsă de descendenți, ruda cea mai apropiată de sex bărbătesc a acestuia. După cum se cunoaște, Regele **Carol I** nu a avut descendenți masculini, ci numai o singură fiică, decedată la vârsta de 4 ani, astfel că tronul a revenit nepotului său, **Ferdinand I**. Acesta a ajuns să fie cel de-al doilea rege al României datorită renunțării tatălui său, Leopold(fratele Regelui Carol I) și a fratelui său mai mare, Wilhelm la drepturile de succesiune la tron. Ferdinand, căsătorit în anul 1892 cu prințesa Maria de Edinburgh, nepoata Reginei Victoria a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei, a avut șase copii, dintre care trei de sex masculin: Carol, născut în 1893, Nicolae, născut în 1907 și Mircea, născut în 1913. Astfel, se părea că linia de succesiune la tron era asigurată. Cu toate acestea, Principele moștenitor Carol a reușit să producă o criză

⁹*Ibidem*

¹⁰Alexandru Zub, *Istorie, memorie și morală în România*, Ed. Polirom, București, 2002, p.145.

dinastică în România, renunțând la tron. La 19 iulie 1927 Regele Ferdinand moare, locul său fiind luat de tânărul său nepot, **Mihai**, aflat sub tutela unei Regente regale condusă de unchiul său, Principele Nicolae. În iunie 1930, Carol se întoarce în țară, preluând tronul pentru 10 ani și înscăunându-se ca rege sub numele **Carol al II-lea**. După abdicarea sa, la 6 septembrie 1940, locul îi este luat înapoi de către fiul său, Mihai, care revine astfel pentru a doua oară pe tronul regal al României sub numele de **Mihai I**. La 30 decembrie 1947, Mihai I abdică forțat la tron, pentru el și pentru urmașii lui, punând astfel capăt perioadei monarhice din istoria României.¹¹

Cei patru Regi, Carol I, Ferdinand I, Carol al II-lea și Mihai I, și cele patru Regine, Elisabeta, Maria, Elena și Ana sunt fiecare simbolul unei etape din istoria României. Independența și modernizarea țării, Marea Unire, înflorirea economică și culturală din perioada interbelică și restaurarea democrației, pot fi legate fiecare de persoana unui monarh. Iată de ce, în paginile care urmează, ne-am propus să prezentăm, pe scurt, biografia cuplurilor monarhice care alcătuiesc *Familia Regală a României*.

1.2. Regele Carol I și Regina Elisabeta¹²

Carol I, primul rege al României, s-a născut la Sigmaringen, în Germania, pe 7/20 aprilie 1839, fiind al doilea fiu al prințului Carol Anton de Hohenzollern-Sigmaringen și al prințesei Josefina de Baden și a avut o copilărie liniștită la domeniul familiei de la Sigmaringen.

Petrece apoi, împreună cu frații săi mai tineri, un timp mai îndelungat în Dresda, într-un institut de educație militară. Din 1857 până în 1866 a fost ofițer în Berlin, făcând parte la început din garda de artilerie, iar mai târziu din Regimentul al doilea de dragoni. Și-a

¹¹Despre cei patru regi ai României s-au scris numeroase lucrări. Amintesc aici doar ampla monografie, în patru volume, a istoricului Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866-1947)*, Ed. Enciclopedică, București, 2004; vezi și Boris Crăciun, *Regii și reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1996

¹²Pentru prezentarea biografiei succinte a celor două personalități, am consultat următoarele surse bibliografice: Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866-1947), Ediția a II-a, revăzută și adăugită, vol. I, Carol I*, Ed. Enciclopedică, București, 2004, p. 27-226; N. Diță, D. Dumitrescu, M. Manea, *Istoria monarhiei din România*, Ed. Nomina, București, 2017, p.40-89; Boris Crăciun, *Regii și reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1996, p. 7-52; vezi și www.familiaregală.ro/istorie/Regele Carol I, Regina Elisabeta.

întrerupt serviciul de două ori, călătorind în Sudul Franței, Spania și în Africa de Nord. A mai făcut călătorii mai scurte în Anglia, Portugalia, Paris, în zona Rinului și în Elveția.

În 1862 preia comanda diviziei XIV din Düsseldorf, unde s-a întors ca guvernator al provinciilor renane și al Westfaliei, după ce a primit a fi ministru președinte al Prusiei de la 1859 la 1862, la rugămintea prietenului său prințul regent Wilhelm. Anii petrecuți la Berlin au avut o mare însemnătate pentru viața sa de mai apoi. A legat relații intime cu Familia Regală a Prusiei, dar nu a avut niciodată legături de prietenie cu Bismark, conducătorul politic al Prusiei (cancelarul i-a purtat chiar dușmănie principelui pentru că pe vremea războiului franco-prusac Carol a simpatizat cu Franța).

Prin 1863 se părea că viitorul său se va decide înspre Franța, Napoleon al III-lea poftindu-l să stea la el și era cât pe ce să-i aranjeze o căsătorie cu o rudă, dar pentru că Regele Wilhelm nu și-a dat acordul, această căsătorie nu s-a mai realizat. În timpul războiului austro-prusodanez a fost ofițer de ordonanță al prințului de coroană, ceea ce i-a permis să urmărească și să participe direct la toate evenimentele conflagrației. De la 8 februarie până la 15 mai 1864 a stat în Schleswig-Holstein și a făcut parte din statul major, participând direct la unele lupte.

După o campanie militară încununată de izbândă în care nu s-a putut distinge personal, prințul Carol a fost cuprins de o adâncă indispoziție sufletească, astfel încât anul 1865 a fost pentru el unul tulbure, apăsător, ce l-a determinat să se cufunde în tot soiul de planuri. Dar chiar când se cufunda în felurite planuri lipsite de certitudine, a sosit clipa ce avea să-i hotărască soarta. La 30 martie 1866, Ion C. Brătianu avea să sosească la Düsseldorf și să se prezinte înaintea Prințului Karl Anton, oferind Tronul României unuia dintre fiii săi. În această situație nu putea fi vorba decât despre Prințul Carol întrucât Prințul moștenitor nu putea părăsi patria, Prințul Anton se afla într-o călătorie în Palestina, iar Prințul Frederik era mult prea tânăr încă.

Carol, care acum avea 27 de ani, acceptă propunerea de a ocupa tronul României, fără nici o garanție de la marile puteri, în afară de Franța lui Napoleon al III-lea. Mai mult, din Prusia, Bismark s-a arătat total ostil proiectului. E greu de stabilit în aceste condiții care au fost motivele care au împins o fire precaută, cumpătată și dominată de

rigoarea caracteristică spiritului german să ia o astfel de decizie prin care destinul său va fi legat iremediabil de cel al unei țări pe care nu o cunoștea încă. Între timp, în România fusese organizat un plebiscit privind aducerea ca Domn a prințului Carol, rezultatul fiind favorabil proiectului în proporție covârșitoare.

Dintr-o măsură de precauție, Carol, însoțit de Ion C. Brătianu, a călătorit incognito, pe pașaport numindu-se Karl Hettingen. Drumul spre România nu a fost lipsit însă de peripeții, prințul fiind recunoscut în gara din Salzburg, cu toate că purta ochelari, de doi ofițeri, foști colegi de-ai săi, unul dintre ei chiar strigându-l. Carol și-a păstrat sângele rece, nu a răspuns ci s-a amestecat printre oamenii din gară, urcând apoi degrabă în tren. După o lungă călătorie cu trenul pe ruta Duseeldorf-Bonn-Freiburg-Zurich-Viena-Budapesta, pe data de 8 mai 1866, Carol a ajuns la Baziaș, unde s-a îmbarcat pe un vapor dunărean care l-a dus până la granița cu România.

Carol, împreună cu Ion C. Brătianu, intră în țară pe la Drobeta-Turnu Severin, de unde cei doi vor călători în trăsurile poștei peste 24 de ore. Și după cum menționa Boris Crăciun în lucrarea citată de noi, *“vizitiii și caii înspumați de galop se schimbau după trei ceasuri de alergare. Peste râuri treceau cu pluta, deoarece nu erau poduri. În seara de 8 mai au dormit la moșia Golești, la 84 km de Capitală.”*¹³

Despre momentul înscăunării ca domn al României, același Boris Crăciun consemna: *“La 10 Mai 1866, noul domnitor neamț, care nu cunoștea deloc limba și obiceiurile pământului, intra triumfal în București. Știrea sosirii fusese transmisă telegrafic. Tot poporul îi ieșise în întâmpinare, ca să-l vadă pe înlocuitorul la tron al lui Cuza-Vodă. Călări, pe jos, în trăsură – puhoi de lume, într-un peisaj tipic oriental. La Băneasa, primarul i-a înmânat cheia orașului. După o secetă prelungită, veni chiar atunci, ca semn bun de fertilitate, o ploaie torențială, care transformă colbul în glod. La Catedrala mitropolitană, răsună un Te-Deum, în prezența Locotenenței Domnești, Guvernului și Mitropolitului Nifon. La Parlament, Carol s-a așezat pe Tronul aflat la tribună. Crucea și Evanghelia erau așezate de Mitropolit pe masă. Se auzi Jurământul românesc tradus în franțuzește Prințului: <Jur de a păzi legile României; de a menține drepturile sale și integritatea*

¹³Boris Crăciun, *op.cit.*, p. 28

teritoriului ei.> Atunci Prințul Carol, cu mâna pe Evangheliie, a zis energic, pe românește: <Jur!>, în aclamațiile mulțimii.”¹⁴

Imediat după ungerea ca Domn a lui Carol I(10 Mai 1866), corpurile legiuitoare au adoptat, la 29 iunie 1866, Constituția României, printre cele mai avansate din Europa timpului. Dar primii trei ani de guvernare au fost foarte grei pentru Domnitorul Carol, fiind dominați de o puternică instabilitate guvernamentală datorată faptului ca în tot acest timp au reînceput luptele între partidele politice, fiecare formațiune politică încercând să-l câștige pe Carol de partea sa.

Domnitorul Carol, Portret de George P. A. Healy, 1873

¹⁴*Ibidem*

La 25 august 1869 Carol le comunică reprezentanților națiunii dorința sa de a-și vizita familia pe care nu o văzuse de trei ani. Acesta era și cel mai bun prilej de a-și căuta o nevestă, consolidându-și în acest mod și poziția sa care devenise destul de fragilă. După niște încercări nereușite, la sfatul principelui Friedrich Wilhelm de Prusia, fostul său coleg de la școala de cadeți din Stuttgart, ruda și bunul său prieten, a acceptat să-i facă o ofertă de căsătorie principesei Elisabeta de Wied și a aranjat o întrevedere cu principesa și cu mama acesteia. Cei doi tineri s-au întâlnit apoi la Köln, Carol cerându-i mâna chiar în acea zi. Elisabeta a acceptat, logodna făcându-se în mare grabă, pe 15 octombrie 1869, la Neuwied, unde s-a organizat un mare bal.

A doua zi Carol a plecat deja spre România. Pe 15 noiembrie 1869, după ce a fost obținută aprobarea Regelui Prusiei, s-a desfășurat ceremonia căsătoriei tot la Neuwied, la care a participat familia lui Carol precum și membrii familiei principesei de Wied și alți membri ai familiei princiare prusace (au participat și trimișii suveranului francez și a celui rus, precum și reprezentanții guvernului român). În drum spre țară, cuplul princiar e întâmpinat în Austria de arhiducele Karl-Ludovic și de soția sa. În Budapesta ei primesc omagiile guvernului maghiar și îi fac o vizită împărătesei Sissi la castelul ei din Gödölö. Până în țară vor călători pe Dunăre cu vaporul "Frantz-Ioseph". Au debarcat la Giurgiu – capul de linie al noii căi ferate care de foarte puțin timp lega orașul de capitală. Trenul a intrat în gara Filaret din București în salve de tun și dăngănit de clopot. Cei doi au fost așteptați de toată clasa politică și de toată înalta societate a Bucureștiului. De la Gară au mers la Patriarhie pentru o binecuvântare în confesiunea ortodoxă.

Elisabeta de Wied s-a născut la 29 decembrie 1843, la castelul Monrepos din Neuwied, căminul familiei sale. Când a devenit principesă de România, avea 26 de ani. Era înaltă și bine făcută, cu ochi albaștri și nesiguri. Fiind fiica prințului de Wilhelm de Wied și a principesei Maria de Wied, avusese parte de o educație strictă și severă după binecunoscutul model german, din care nu lipseau corecțiile făcute cu ajutorul cravașei. Astfel firea ei vioaie s-a transformat într-una timidă și meditativă, fiind aplecată către studiu.

Principesa Elisabeta a avut parte de o educație aleasă și cu toate că nu a excelat în studiul științelor, ea a dat dovadă de un adevărat talent în domeniul învățării limbilor străine, vorbind cu ușurință engleza,

franceza, italiana, rusa și mai târziu româna. A călătorit în Franța, Italia, Rusia – la Moscova și în Sankt Petersburg, unde mătușa sa era Mare Ducesă. A luat și lecții de desen și avea un talent literar dezvoltat, ea publicând mai târziu sub pseudonimul Carmen Sylva. Copilăria ei nu a fost dintre cele mai fericite și asta din cauza suferinței în care era înconjurat castelul de la Neuwied, mama sa fiind bolnavă adeseori, la fel ca tatăl și fratele ei mai mic – de care se va despărți prematur. Era silitoare din fire și i-a plăcut mult învățătura, dar la fel de mult îi plăcea să-i învețe pe alții, astfel că își dorea să fie învățătoare, mai ales că nu mai spera să se căsătorească. Sensibilitatea, educația ei riguroasă precum și originalitatea, spontaneitatea ei au făcut-o să fie o regină aparte, o figură uneori neînțeleasă și controversată, dar plină de farmec.

Elisabeta de Wied – viitoarea Regina Elisabeta a României

Nu putem ști care au fost motivele care au determinat-o pe Elisabeta să accepte a fi soția lui Carol – căci nu a fost vorba de dragoste la prima vedere, după cum a recunoscut chiar principesa în scrierile sale de mai târziu – dar un rol important l-a avut discuția purtată cu Carol, în care acesta îi povestea despre România, trezindu-i curiozitatea atât de vie a acestei firi visătoare. Când Elisabeta a venit la București, în noiembrie 1869, știa, probabil, câteva cuvinte în românește. După un deceniu, în anul 1878, începea tălmăcirea versurilor lui Eminescu în limbi de mare circulație ale lumii. Este autoarea a mai bine de cincizeci de volume proprii, a unor traduceri din versurile populare românești și a unor poezii de Vasile Alecsandri și Mihai Eminescu în sunetele altor limbi. Regina Elisabeta a tradus cărțile lui Pierre Loti sau Paul de St. Victor în germană și a tradus multe lucrări din germană în limba română.

Odată finalizate formalitățile privind căsătoria celor doi, Carol se recuplează la problemele țării, mai ales că situația politică din țară nu era deloc destinsă. La doar o lună după venirea în țară a tinerilor căsătoriți, atmosfera s-a degradat teribil, Carol fiind atacat de presă, în timp ce opoziția ducea o campanie acerbă împotriva guvernului dar și a suveranului. Aceste lucruri, plus problemele legate de antreprenorii străini de la căile ferate românești, care nu mai voiau să-și respecte angajamentele, l-au dus pe Carol la un pas de a abdică.

Noul război franco-prusac, izbucnit în 1870, a complicat lucrurile, opinia publică filofranceză declarându-se împotriva atașamentului lui Carol față de patria mamă, unde Leopold, fratele său, era sprijinit de Bismark pentru a ocupa tronul Spaniei. Elisabeta s-a adaptat situației și și-a concentrat energia în reorganizarea așezămintelor de caritate pe care le patrona. Unul din proiectele vizate a fost Azilul Elena Doamna – fondat de Elena Cuza în 1862 pentru a aduna și crește orfanii – unde noua doamnă ia inițiativa unei subscripții naționale pentru terminarea construcției azilului și a unei capele unde să-și exercite pasiunea pentru profesorat. Ea a observat că nu erau manuale și nici cărți populare în limba română. Se apucă să învețe limba română sub îndrumarea lui August Treboniu Laurean și face progrese rapide.

Dar cea mai mare problemă a cuplului princiar era faptul ca nu reușeau sa aibă un copil, care să fie și moștenitor al tronului. După

reglementările Constituției din 1866, moștenitorul tronului trebuia să fie neapărat de sex masculin. Însă la 8 septembrie 1870 principesa aduce pe lume o fetiță, care va fi botezată în rit ortodox, **Maria**. Ea va fi deosebit de precoce din punct de vedere intelectual și de o mare drăgălășenie. Dar acest copil, care a înseninat viața lui Carol și a Elisabetei, se va stinge din viață la vârsta de patru ani, datorită unei epidemii de scarlatină care a bătuit capitala. Funeraliile care au avut loc au fost fastuoase. Moartea prematură a copilului mult așteptat a adus o distanță între cei doi soți, instalându-se între ei o mare tăcere.

Speranța că vor avea un copil, mai ales un moștenitor la tron, s-a diminuat considerabil odată cu trecerea anilor, ceea ce a dus, în cele din urmă, la desemnarea lui **Ferdinand** ca moștenitor al tronului. Acesta era fiul lui Leopold, fratele lui Carol, și avea pe atunci doar 16 ani, fiind un tânăr timid, blond cu ochii albaștri, cunoscut în familie ca Nando. Tânărul, pasionat de botanică, nu se arăta prea interesat de tronul României. El va fi adus la București unde va sta sub supravegherea strictă a unchiului său și unde va începe lecțiile de limba română.

Între timp, situația internațională se complică în zona Balcanilor. În toamna anului 1875 insurecțiile antiotomane ale statelor balcanice ajung până la Dunăre și chiar la nord de ea, căci majoritatea revoluționarilor bulgari erau primiți în țară. În acest context, rușii ca protectori ai ortodoxismului, intervin pe față împotriva Porții Otomane. România trebuia să se folosească de aceasta criză în favoarea ei, pentru a intra în război și a-și cuceri independența. Carol a înțeles bine acest lucru și a decis să implice țara în conflictul ruso-turc. Negocierile cu rușii pentru a intra în război au durat mult, întrucât se puneau și problema recuperării Basarabiei. În 1877 lucrurile se precipită, convenția româno-rusă a fost semnată, armatele rusești aveau liberă trecere pe teritoriul românesc. La 9 mai 1877 s-a votat Independența în Camera Deputaților, iar a doua zi, pe 10 mai 1877, Carol a proclamat-o solemn și în Senat și a preluat conducerea armatei. Rușii s-au opus însă elanului românesc și a participării efective a armatei române la lupte. La 25 iunie 1877 Țarul face o vizită Principelui Carol și Elisabetei, care l-au primit extrem de bine. După două luni vine momentul intervenției propriu zise. Marele Duce Nicolae îl îndeamnă pe Carol să treacă

Dunărea. Apoi țarul i-a oferit comanda supremă a tuturor trupelor ruso-române.

În acest timp Elisabeta, ajutată de doctorul Davila(era inspector al serviciilor sanitare) și de alți medici, s-a ocupat de organizarea spitalelor și de crearea unui serviciu de ambulanță. Cartierul general era Sala Palatului din București, care devine un atelier în care doamnele din marea aristocrație română, dar și femeile simple, făceau pansamente, tifoane, cămăși, cearcafuri.

Elisabeta a construit, cu ajutorul banilor veniți de la curțile germane, două barăci cu câte o sută de paturi în curtea reședinței de la Cotroceni; mica gară folosită de cei din palat a fost transformată într-un ambulatoriu de 18 paturi – cu sprijinul mamei lui Carol care a trimis tot materialul necesar. Aristocrația îi urmează exemplul și peste tot apar spitale de campanie, la Ploiești prin principesa Cantacuzino, la Iași prin Maria Rosetti Roznovanu. Elisabeta se ocupa în aceeași măsură de toți pacienții, fie că erau ruși, turci, sau români. În acest timp ea acorda și audiențe, asista la ceremoniile publice, întâmpina personalitățile, mai ales cele venite din Rusia.

Domnitorul Carol I în campania din Bulgaria, 1877-1878

Pe frontul din Balcani ostașii români, sub comanda domnitorului Carol, se umplu de glorie în luptele de la Plevna, Rahova și Smârdan. În urma victoriei finale prestigiul principelui Carol și al României a crescut, iar mesajele de simpatie și telegramele de felicitare veneau de peste tot. Carol a fost decorat de Țar cu ordinul “Sf. Andrei”, împăratul Germaniei îi acorda Ordinul casei sale, Elisabeta primind ordinul rusesc “Sf. Ecaterina” și recunoștința unui întreg popor care o va numi „Mama răniților”.

După acest episod, Elisabeta s-a retras din viața publică, întorcându-se în cochilia sa, ocupându-se în continuare de flori, păsări, de cărți și de poezie, căci i se părea o nenorocire, o anomalie ca o femeie să fie obligată să participe la viața publică. Singurele momente în care îl va însoți pe Carol, vor fi plimbările pe Dunăre și vizitele făcute de cuplul regal în porturile dunărene și la Constanța, unde Elisabeta își va ridica o reședință personală.

Congresul de pace de la Berlin, din vara anului 1878, va recunoaște independența României pe plan internațional. Familia princiară primește titlul de Alteță Regală, iar ziua de 10 mai devine sărbătoare națională. La 14 martie 1881 se face înălțarea României la gradul de regat, iar pe 10 mai 1881 se face încoronarea Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta, într-o ceremonie fastuoasă (coroana Regelui Carol a fost făcută din oțelul de la un tun folosit în timpul luptelor din Balcani; coroana Reginei era foarte ușoară, simplă, dar lucrată frumos în aur curat), la care a fost prezentă toată clasa politică românească.

Regele Carol I al României

În amplul proces de dezvoltare a societății românești, Domnitorul și ulterior Regele Carol I a fost preocupat de materializarea unor inițiative care să transforme România, dintr-o țară relativ înapoiată, într-una modernă, continuând, în acest sens, reformele inițiate de predecesorul său Al. I. Cuza. Sesizând marile curențe de dezvoltare a țării, Carol I va impune un ritm accelerat pentru modernizarea acesteia, ceea ce îi făcea pe contemporani să numească România „Belgia Orientului” sau „Japonia europeană”. Trebuie precizat că procesul necesar al modernizării a cuprins toate sectoarele vieții economice și sociale, politica guvernamentală, indiferent de partid, găsim un sprijin în monarh. De asemenea, trebuie menționat că la acest proces a aderat clasa politică a timpului, fiind un proces la care a participat întreaga societate românească.

Nu de puține ori, procesul de modernizare s-a aflat sub amprenta naționalului, având drept ideal realizarea unității statale. Procesul de modernizare a avut de înfruntat nu numai piedici interne (lipsa de capital, lipsa de forță de muncă calificată, lipsa de experiență, rutina etc.) ci și obstacole externe, marile puteri văzându-și amenințate propriile interese în România. Au apărut fabrici de cherestea, s-au îmbunătățit căile navigabile și drumurile, s-a acordat atenție fondului cinegetic și piscicol. Populația era instruită să îngrijească pământul, erau distribuite semințe pentru grădini de flori și legumicultură. Clădirile de pe Domenii respectau tradiția arhitecturală a locului și erau construite, cel mai adesea, din lemn. Ordinea și curățenia erau elemente de care se ținea seama permanent. Se acordă importanță activităților de asistență socială și medicală și învățământului public, construindu-se numeroase școli-model și biblioteci cu un bogat fond de carte.

Carol I a călătorit în toate provinciile românești, atât în orașe și comune, cât și în sate izolate. Pasionat de echitație, călărea ore întregi pentru a deveni familiar cu comunitățile locale ale patriei sale. Îndrăgostit de monumentele istorice, a luat măsuri pentru împiedicarea degradării și pentru restaurarea lor. Nici drumurile proaste, nici condițiile precare de voiaj nu au constituit piedici pentru fostul locotenent al Armatei Prusace. În cursul deplasărilor (unele oficiale, altele nu), Carol I vizita, în respectiva localitate, prefectura, spitalul, școala, penitenciarul, unitatea militară. Adesea, asista și la serviciul religios în biserică.

Croaziera Regală de pe Dunăre a fost inaugurată de Regele Carol în primăvara anului 1904. La prima deplasare au luat parte Regele Carol și Regina Elisabeta împreună cu Principii Moștenitori Ferdinand și Maria și cei doi copii mai mari ai acestora, Carol și Elisabeta. Traseul a început de la Turnu-Severin, a continuat în sus pe Dunăre, până la Cazane, și de acolo până la vărsarea în mare. De multe ori, așa cum se va vedea în capitolele următoare, cu prilejul acestor croaziere Familia Regală va poposi și la Oltenița și Călărași, interesându-se de evoluția acestor două localități urbane.

O contribuție fundamentală a Regelui Carol I a fost cea în domeniul arhitecturii și construcțiilor. Sediile de instituții importante ale statului, universități, palate administrative, biblioteci, gări, colegii și licee, biserici, spitale au fost ridicate sau reconstruite cu sutele, în timpul lungii sale domnii. Opera sa de patrimoniu construit este neegalată în istoria României, la loc de cinste aflându-se Castelul Peleş și Podurile metalice peste Borcea și Dunăre de la Fetești și Cernavodă, bijuteria inginerească a lui Anghel Saligny.

România și-a consolidat statutul de putere regională și de „arbitru balcanic“ prin participarea victorioasă la cel de-al doilea război balcanic, încheiat la 28 iulie/10 august 1913 cu semnarea Tratatului de la București, prin care România obținea Cadrilaterul. Regele Carol I a primit bastoane de mareșal atât de la Împăratul Germaniei, cât și de la țarul Nicolae al II-lea al Rusiei, care l-a și vizitat în România, în 1914, și care avea să sfârșească tragic, împreună cu familia, sub gloanțele bolșevicilor.

În ceea ce o privește pe regina Elisabeta, activitatea care-i plăcea cel mai mult era scrisul. Creațiile sale literare au fost publicate sub pseudonimul Carmen Sylva ea cunoscând astfel consacrarea artistică. Deși avea un mare talent literar operele sale (poezie, romane, opere dramatice) par nefinisate, căci purtată de valurile imaginației ea nu se mai întorcea să retușeze creația – asta și datorită unui crez artistic declarat – acela conform căruia creația artistică e un lucru spontan la care nu trebuie să lucrezi foarte mult pentru ca-i răpești din frumusețe. Ea organiza la Sinaia evenimente literare și serate culturale pe care le patrona. Strângea pe lângă ea pe toți artiștii sau oamenii talentați ai vremii. L-a invitat la Sinaia pe George Enescu, considerat copil minune al muzicii. Ea îl va sprijini pe Enescu pe tot parcursul vieții ei. A avut

relații de prietenie cu Alecsandri, pe care l-a ajutat când acesta se afla într-o situație precară, cu Maiorescu, cu pictorul Grigorescu, pe care-l sprijină și-l ajută să-și vândă tablourile. S-a întâlnit și cu Eminescu, pe care îl admira mult, dar acesta a refuzat ajutorul dat de Regină. Dar din dispoziția Suveranei, sub anonim, îi va fi plătită internarea la sanatoriu.

Regele Carol I și Regina Elisabeta la Sinaia

Declanșarea Primului Război Mondial, în vara anului 1914, l-a pus pe Regele Carol într-o situație delicată, oamenii politici din jurul lui reușind să-l determine să accepte neutralitatea României, deși inima lui de german i-ar fi dictat să intre în luptă de partea Puterilor Centrale. Ca urmare a zbuciumului interior și a presiunilor din toate părțile, cu trupul slăbit și cu psihicul afectat, Carol se stinge din viață în dimineața zilei de 27 septembrie/10 octombrie 1914. Înainte de a părăsi această lume, Carol semnase Convenția dintre România și Rusia, prin care se recunoștea țării, pe care o guvernase atâta timp, drepturile asupra posesiunilor din imperiul Austro-Ungar locuite de români.

La moartea sa, după 48 de ani de domnie, lăsa o țară independentă și o societate liberală și modernă. Cu o economie în dezvoltare și o monedă puternică și stabilă, cu un sistem de guvernământ ce funcționa după reguli care aparțineau acelor timpuri, Carol a realizat un mare pas în modernizarea României. În concluzie

putem afirma că privit din perspectivă istorică, Carol I ne apare astăzi surprinzător de european: fondator de instituții de bază ale Statului, promotor al profesionalismului în politică, societate și economie, strateg și reformator al Forțelor armate, încurajator al puterii soft (cultură, politică externă, tradiții, specific național), voce europeană prin excelență, puterea exemplului personal, creator de proiecte civice, întăritor al suveranității în paralel cu adaptarea la jocul regional, participant cu trupe la alianțe militare continentale.

După trecerea la cele veșnice a soțului său, Regina Elisabeta a petrecut cea mai mare parte a timpului la Palatul Episcopal și Regal de la Curtea de Argeș, ctitorie a Familiei Regale, asemenea unei maici. Fără Carol I, Regina se simțea, cumva, între lumea pământescă și cea veșnică. La 18 februarie 1916, la ora opt și treizeci de minute dimineața, Regina Elisabeta a murit la București, în urma unei duble pneumonii. Avea șaptezeci și doi de ani. A fost înmormântată, alături de Carol I, la Curtea de Argeș.

1.3. Regele Ferdinand I și Regina Maria¹⁵

Potrivit Constituției, tronul României, rămas liber prin moartea lui Carol I, revenea principelui Ferdinand. În ziua de 28 septembrie 1914 acesta s-a prezentat în fața Parlamentului, pentru a depune jurământul, împreună cu soția sa Maria și cu principele Carol. După ce a adus un elogiu lui Carol I, în cuvântul rostit cu prilejul investirii Ferdinand și-a exprimat credința că *“românii vor ști și în viitor să dea tronului și țării unirea în cugetare și în acțiune, care este singura cheazășie a unei sănătoase propășiri naționale. Dumnezeu, care după atâtea grele încercări a binecuvântat munca acelor care s-au devotat binelui acestui neam, nu va lăsa să scadă ceea ce cu atâta trudă s-a clădit, și va ocroti, cu dragoste pentru acest popor, munca fără preget*

¹⁵Datele folosite în acest subcapitol au fost luate din următoarele lucrări: Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi(1866-1947), Ediția a II-a, revăzută și adăugită, vol. II, Ferdinand I*, Ed. Enciclopedică, București, 2004, p. 7-172; N. Diță, D. Dumitrescu, M. Manea, *Istoria monarhiei din România*, Ed. Nomina, București, 2017, p.91-114; Boris Crăciun, *Regii și reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1996, p. 109-140; Maria – Regina României, *Povestea vieții mele, vol. I-III*, Ed. Rao Books, București, 2010; vezi și [www.familiaregală.ro/istorie/Regele Ferdinand I, Regina Maria](http://www.familiaregală.ro/istorie/Regele_Ferdinand_I_Regina_Maria).

ce sunt hotărât ca bun român și rege să închin iubite mele țări.”¹⁶

Despre momentul încoronării Regelui Ferdinand, marele istoric Nicolae Iorga avea să consemneze: *“Nu se poate începe o domnie în mai grele împrejurări decât a lui Ferdinand I, astăzi rege al României. În interior, problema materială, așa de grea, a eliberării țăranimii dintr-o robie economică fără pereche între popoarele Europei întregi. Alături de dânsa, și tot așa de însemnată, problema morală a îndreptării unei societăți care n-a trăit până acum decât o viață sufletească aparentă: coborârea celor răi, ridicarea celor buni, înlăturarea leneșilor și neprevăzătorilor, chemarea la locurile de răspundere a celor care aduc cu dânsii o conștiință, o energie și un adevărat devotament către țară și rege. Iar la hotare, războiul european, furia militarilor, toate patimile de cuceririle dezlănțuite, violența, brutalitatea serbădu-și infernalul sabat, pe când noi stăm înaintea întrebării, nespus de grea a urmări, a însuși viitorului nostru național, nu numai al României, dar al tuturor românilor”¹⁷.*

Ferdinand I, pe numele său complet, Ferdinand Victor Albert Mainrad, prinț de Hohenzollern-Sigmaringen, s-a născut la 24 august 1865 la Sigmaringen - Germania, fiind al doilea fiu al prințului Leopold și al prințesei Antónia de Hohenzollern-Sigmaringen. La 21 noiembrie 1880 șeful Casei de Hohenzollern-Sigmaringen, principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, împreună cu fii săii Carol, rege al României, și prinții Leopold și Frederic încheie „Pactul de familie” prin care aceștia recunoșteau dispozițiile constituționale relative la succesiunea tronului României. Prin acest act, prințul Leopold a renunțat la drepturile sale de succesiune în favoarea fiilor săi. Astfel, conform documentului, cei trei fii ai prințului Leopold, prinții Wilhelm, Ferdinand și Carol, au devenit din acel moment „moștenitori prezumtivi” ai Regelui României, Carol I. După tatăl său (în 1880) și fratele său mai mare, Wilhelm (în 1886) a renunțat la drepturile sale succesoriale la tronul României.

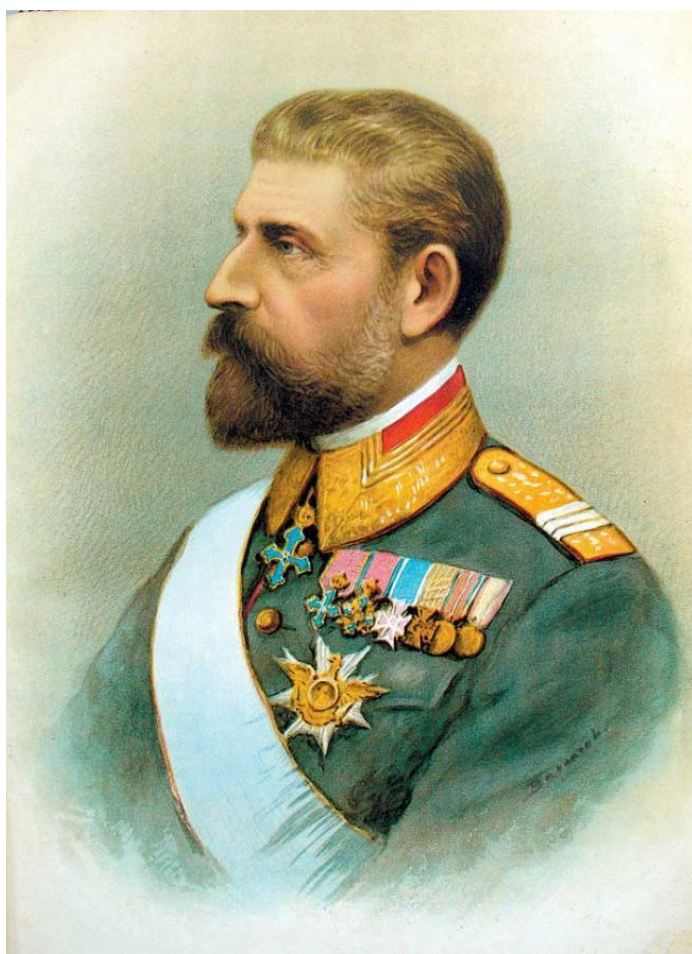
În 1893, după o idilă cu poeta Elena Văcărescu, domnișoara de onoare a Reginei Elisabeta (relație întreruptă la intervenția Consiliului de Miniștri, care a reamintit Principelui că nici un membru al Familiei

¹⁶Cuvântări de Ferdinand I regele României, 1882-1922, București, 1923, p. 28

¹⁷ N. Iorga, *Regele Ferdinand. Cu prilejul încoronării*, Iași, 1926, p.58

Regale nu se poate căsători decât cu principese de origine străină), Prințul Ferdinand s-a căsătorit cu Prințesa Maria de Edinburgh, care era nepoata Reginei Victoria a Marii Britanii și a Țarului Alexadru al II-lea al Rusiei. Au avut împreună trei fii și trei fiice, cel mai mare băiat, botezat Carol, urmând să devină Regele Carol al II-lea al României.

Ferdinand I nu avea semeția unchiului său și nici nu urmărea să-și confecționeze imaginea unui rege puternic, intrasingent, dominator. A dorit să fie considerat un om al datoriei, care îndeplinește o anumită demnitate publică, fără a se detașa de semenii săi. O dată cu urcarea lui Ferdinand pe tron, viața la curte s-a schimbat considerabil. Distanța dintre suveran și colaboratorii săi s-a micșorat, relațiile interumane au devenit mai active.

Regele Ferdinand I – Întregitorul de neam și țară

Regele Ferdinand avea plăcerea discuțiilor în cerc restrâns, pe subiecte dintre cele mai variate, de la limba sanscrită, la piramidele faraonilor, de la denumirea științifică a unei flori, până la romanele sau piesele muzicale cele mai recente. Nu avea orgoliul de a fi considerat singurul conducător al țării, care ia decizii infailibile; de aceea a adunat în jurul său oameni dispuși și capabili să-i dea sfaturi. Pe primul loc se afla Regina Maria, carea avea pasiunea jocurilor politice și care dorea să participe efectiv la luarea deciziilor. O influență puternică exercita asupra lui Ferdinand I fruntașul liberal Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de Miniștri, personalitate cu o vastă experiență, cu o minte clară, hotărât și eficient în tot ceea ce se întreprindea.

După cum se cunoaște, domnia lui Ferdinand începe într-o perioadă grea pentru România. Războiul european izbucnise și, în scurtă vreme, devine clar că va dura mai mult decât se credea. România alesese calea neutralității, dar toată lumea – de la rege, la oamenii politici și până la românii de rând – știa că aceasta nu era decât o soluție de moment și că va veni vremea ca țara să se alăture unei tabere sau alteia. La fel ca și unchiul său, Ferdinand putea fi influențat de originile sale germane. Spre deosebire de Carol însă, a cărui soție era tot nemțoaică, Ferdinand a fost supus nu doar presiunii populare, dar și presiunii din partea soției sale, Maria, cea mai activă susținătoare a Antantei. În cele din urmă, în vara lui 1916, Ferdinand, respectând dorința majorității, declară război țării sale de origine și intră în conflict de partea Antantei, în speranța că această alianță va asigura României Unirea cu Transilvania.

Pe 15 august 1916, a doua zi de la declararea războiului, Regele Ferdinand I a emis „Proclamația către țară”: *„Români! Războiul, care de doi ani a încins tot mai strâns hotarele noastre, a zdruncinat adânc vechiul așezământ al Europei și a învederat că pe viitor numai pe temeiul național se poate asigura viața pașnică a popoarelor. Pentru neamul nostru, el a adus ziua așteptată de veacuri de conștiință națională, ziua unirii lui. După veacuri îndelungate de nenorociri și de grele încercări, înaintașii noștri au reușit să întemeieze statul român prin Unirea Principatelor, prin Războiul Independenței, prin munca lor neobosită pentru renașterea națională. Astăzi ne este dat nouă să întregim opera lor, închegând pentru totdeauna ceea ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă: unirea românilor de pe cele două*

părți ale Carpaților. De noi atârnă astăzi să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul cel de veci. În noi, în virtuțile, în vitejia noastră stă puțința de a le da dreptul ca, într-o Românie întregită și liberă de la Tisa până la mare, să propășească în pace potrivit datinilor și aspirațiilor gîntei noastre. Români! Însuflețiți de datoria sfântă ce ni se impune, hotărâți să înfruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un crâncen război, pornim la luptă cu avântul puternic al unui popor care are credința neclintită în menirea lui. Ne vor răsplăti roadele glorioase ale izbândeii. Cu Dumnezeu înainte!”¹⁸

După intrarea României în război, familia de Hohenzollern l-a socotit pe Regele Ferdinand trădător de neam, iar împăratul Wilhelm al II-lea i-a retras gradele militare, onorurile și decorațiile. Fratele său, Wilhelm, în calitate de șef al Casei de Hohenzollern-Sigmaringen, i-a șters pe Ferdinand și pe copiii lui de pe lista membrilor acestei case, interzicându-le să mai poarte numele de Hohenzollern pe care-l necinstise. Această ofensă Regele Ferdinand a primit-o cu stoicism, ba chiar cu o reflecție plină de semnificații: *“Dinastia mea este română! Românii nu l-au adus pe unchiul meu Carol să fondeze o dinastie germană la gurile Dunării, ci pentru a fonda o dinastie națională. Cer pentru Casa mea onoarea de a fi îndeplinit misiunea pe care poporul român i-a încredințat-o”*.¹⁹

Conform Constituției, Regele era comandantul suprem al armatei. El și-a stabilit cartierul general la Scroviștea, castel aflat lângă Peleş, iar ostașii români au trecut Carpații pentru eliberarea Transilvaniei. Entuziasmul preluării controlului principalelor trecători din Carpați și eliberarea unor orașe precum Brașovul, a fost stopat de pierderea bătăliei de la Turtucaia, pe frontul de sud. Deși a luptat cu eroism și spirit de sacrificiu, armata română a fost nevoită să se retragă pas cu pas, copleșită de numărul și tehnica modernă a inamicului. Totodată, Antanta nu și-a îndeplinit promisiunea de a trimite trupe rusești care să lupte alături de români și nu a început ofensiva în zona Salonic, care ar fi ținut ocupată Bulgaria. Armata Puterilor Centrale, condusă de generalul von Mackensen, a acționat pe mai multe direcții:

¹⁸ „Viitorul”, IX, nr.3059 din 16 august 1916

¹⁹ Apud A. Guy Gauthier, *Missy. Regina României*, Ed. Humanitas, București, 2008, p. 188

în nord a spart frontul de pe Valea Jiului, înaintând pe Olt, iar în sud a ocupat Dobrogea și a trecut Dunărea pe la Zimnicea. Astfel, trupele inamice se apropiau amenințător de București. În aceste condiții, Familia Regală și Consiliul de miniștri au fost nevoiți să se retragă la Iași pe 12, respectiv 20 noiembrie 1916, Moldova devenind un adevărat „pământ al fâgăduinței”. De asemenea, trupele române s-au retras pe aliniamentul Râmnicu Sărat-Viziru, între Carpați și Dunăre.

Pe 11 decembrie 1916 se formează la Iași un guvern de uniune națională condus de Ionel Brătianu, iar anul următor se trece imediat la reorganizarea comandamentului, armata română fiind înzestrată cu echipament modern cumpărat de la aliați. La sporirea capacității de luptă, o contribuție importantă a avut-o misiunea militară franceză condusă de generalul Henri Berthelot. S-a organizat și „Crucea Roșie”, sub patronajul Reginei Maria, care și-a asigurat astfel apelativul de „mama răniților”. De asemenea, pentru a reface moralul soldaților, Regele și Consiliul de miniștri au considerat de cuviință că era timpul ca statul român să treacă la îndeplinirea promisiunilor făcute, înainte de terminarea operațiunilor. Pe 23 martie 1917, într-o vizită pe front, Ferdinand s-a adresat Armatei a II-a, care era cantonată la Răcăciuni: *„Ostași, vouă, fiilor de țărani, care ați apărut cu brațul și cu pieptul vostru pământul unde v-ați născut, unde ați crescut, vă spun eu, Regele vostru, că pe lângă răsplata cea mare a izbânzii care vă asigură fiecăruia recunoștința neamului întreg, ați câștigat totodată dreptul la a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pentru care v-ați luptat. Vi se va da pământ! Eu, Regele vostru, voi fi întâiul a da pildă, vi se va da și o largă participare la treburile statului.”*²⁰

În aceste condiții, pe 19 iunie 1917 se promulgă proiectul de revizuire a Constituției, care consacra, printre altele, adoptarea reformei agrare prin exproprierea marii proprietăți și introducerea votului universal. Operațiunile militare s-au reluat în iulie 1917, când trupele austro-ungare și germane vizau atacarea Moldovei de la sud la nord. Luptând cu eroism, ostașii români au reușit să respingă în bloc atacurile inamicilor. La Mărăști (11 - 19 iulie), Mărășești (24 iulie- 6 august) și Oituz (26 iulie - 9 august), faptele de arme au reliefat spiritul de jertfă al românilor și speranța în refacerea unității naționale.

²⁰ „România”, I, nr. 35 din 28 martie 1917

Însă, în octombrie 1917, bolșevicii au preluat puterea în Rusia și au anunțat dorința de a încheia armistițiul. În aceste condiții, România rămânea izolată pe frontul din est, înconjurată de trupele inamice, astfel că avantajul oferit de victoriile din vara aceluiași an nu a mai putut fi fructificat. Trupele rusești au părăsit linia frontului într-o totală dezordine, producând jafuri și distrugerii. Ca urmare, armata română a intervenit pentru a asigura ordinea, dezarmându-i și neutralizându-i pe ruși. În replică, autoritățile bolșevice au recurs la măsuri dure: arestarea reprezentantului țării noastre de la Petrograd, Constantin Diamandy, ruperea legăturilor diplomatice (13 ianuarie 1918) și confiscarea tezaurului, acuzând totodată țara noastră de agresiune pe propriul teritoriu, prin intrarea trupelor române în Basarabia pentru restabilirea ordinii, deși aceasta s-a produs la apelul basarabenilor.

La începutul anului 1918, presiunile Austro-Ungariei asupra României s-au amplificat, cerându-se înlăturarea dinastiei și încheierea grabnică a armistițiului. Primul ministru Brătianu nu s-a arătat dispus să încheie o pace rușinoasă, astfel că depune mandatul guvernului pe 26 ianuarie 1918. În locul său este format un cabinet condus de generalul Alexandru Averescu. În condiții dezastruoase pentru țară, Regele Ferdinand se vedea nevoit de a încheia o pace separată. Pe 14 februarie 1918, are loc la Răcăciuni o întrevedere între Rege și ministrul de externe austro-ungar, care pune problema armistițiului într-o manieră ultimativă. Mai mult, pe 18 februarie, ieșirea Rusiei din război a fost consfințită prin Pacea de la Brest-Litovsk, astfel că frontul din Moldova rămânea complet izolat.

Ferdinand întrunește un Consiliu de Coroană în aceeași zi, unde le prezintă participanților condițiile de pace oferite în urma întreprinderii cu ministrul austro-ungar. Trebuia să se aleagă între o pace umilitoare sau ocuparea întregii țări de inamic. După ample dezbateri, se decide ca delegația română să discute la tratative textul tratatului în bloc și nu pe articole, pentru a se pune în evidență caracterul de dictat al prevederilor tratatului. După semnarea unui tratat preliminar la Buftea pe 20 februarie, s-a considerat că persoana cea mai potrivită pentru a purta negocierile cu Puterile Centrale era Alexandru Marghiloman. Urmând să faciliteze negocierile, generalul Averescu și-a depus mandatul pe 27 februarie, iar pe 5 martie 1918 se constituie un guvern

condus de liderul conservator. Regele considera că datorită poziției sale filogermane, fermă de-a lungul timpului, Marghiloman va reuși să încheie o pace mai blândă. De asemenea, liderul conservator fusese unul dintre cei rămași în București în timpul ocupației inamicului, încercând să stabilească contacte cu reprezentanții Puterilor Centrale pentru a proteja integritatea teritorială a țării noastre.

Alexandru Marghiloman își asumă responsabilitatea semnării unei păci foarte grele la București, starea de război fiind înlocuită cu un regim de ocupație. La 24 aprilie 1918, s-a încheiat Pacea de la București, care cuprindea prevederi umilitoare: Dobrogea era ocupată de Bulgaria, Austro-Ungaria lua partea vestică a Carpaților, Germania insituita un monopol asupra țiteiului pe 90 de ani, a comerțului cu cereale, a exploatării și prelucrării lemnului, iar accesul la Marea Neagră era permis numai de-a lungul unui drum comercial până la Constanța.

Cu toate presiunile exercitate asupra sa, Regele Ferdinand a refuzat să semneze Tratatul de Pace, permițând astfel supraviețuirea statului român. Profitând de conjunctura noului context internațional, românii din teritoriile aflate sub ocupație străină și-au manifestat dorința de unire necondiționată cu Patria - Mamă. Pe 27 martie 1918, la Chișinău, Sfatul Țării a hotărât cu majoritate de voturi Unirea Basarabiei cu România. În mijlocul aclamațiilor sălii, decizia a fost adusă la cunoștința primului ministru, Alexandru Marghiloman, care, în numele poporului român, a guvernului României și al Regelui, a luat act de Declarație și a primit Unirea. Era, după cum avea să spună Regele Ferdinand, „*înfăptuirea unui vis care demult zăcea în inimile tuturor românilor de dincolo și de dincoace de apele Prutului*”. Prin decretul regal nr. 842 din 10 aprilie 1918, Regele a promulgat actul unirii. Unirea a fost primită cu entuziasm și satisfacție de românii de pretutindeni și a stimulat lupta de eliberare a românilor aflați sub stăpânire străină.

Soarta a zâmbit României, iar spre sfârșitul anului 1918, Antanta obținea mari succese pe frontul din vest, pierderile din rândul Puterilor Centrale fiind imense. Astfel, s-a întrevăzut posibilitatea ca România să reintre în război pentru înfrângerea definitivă a adversarului. Pe 24 octombrie 1918, Regele Ferdinand a decretat mobilizarea generală și ordonă armatei române să reintre în război de partea Antantei.

Totodată, este demis guvernul Marghiloman și se formează un cabinet de militari și tehnicieni, condus de generalul Constantin Coandă, care a luat imediat măsura considerării Tratatului de la București ca un act nul și neavenit. Pe 11 noiembrie 1918, Puterile Centrale au capitulat, iar România s-a situat în tabăra învingătoare. În aceste condiții, înfăptuirea României Mari, ideal secular al poporului român, nu mai părea un vis nerealizabil, ci o certitudine, câștigată prin eroism, sacrificiu și jertfele a sute de mii de soldați români căzuți pe front.

Pe 15/28 noiembrie 1918, la Cernăuți, Congresul General al Bucovinei a votat în unanimitate „*Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României*”. Prin decretul-lege din 18/31 decembrie 1918, Regele Ferdinand a consfințit Unirea Bucovinei cu România.

Convocată încă din 3/15 noiembrie prin manifestul „Către popoarele lumii”, Marea Adunare Națională s-a întrunit pe 18 noiembrie/1 decembrie 1918, la Alba-Iulia, participând în jur de 100.000 de oameni din toate colțurile Ardealului. Lucrările au fost deschise de Gheorghe Pop de Băsești, iar Rezoluția Unirii a fost prezentată de Vasile Goldiș. Cei 1228 de delegați aleși ai românilor „din Transilvania, Banat și Țara Ungurească” au votat Rezoluția Unirii care „decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dâșii cu România”. Prin Decretul nr. 3631 din 11/24 decembrie 1918, Regele Ferdinand a ratificat Unirea Transilvaniei cu România.

Astfel se înfăptuia România Mare, sub conducerea lui Ferdinand „Întregitorul”, Regele României. Noul stat avea o suprafață de 295.049 km. p. și o populație de peste 16 milioane de locuitori.

La Versailles, pe data de 28 iunie 1919, România semna Tratatul de Pace cu Germania. Au urmat tratatele cu Austria (Saint Germain-en-Laye, 10 decembrie 1919), Bulgaria (Neuilly-sur-Seine, 27 noiembrie 1919), Ungaria (Trianon, 4 iunie 1920) și Turcia (Lausanne, 24 iulie 1923). După Conferința de Pace de la Paris, România Mare beneficia de recunoașterea majorității statelor lumii.

După Unirea din 1918, Ferdinand I era animat de dorința de a veni în contact direct cu oamenii, cu obiceiurile și tradițiile locuitorilor din Transilvania, Bucovina și Basarabia, de a discuta cu ei. În același timp, era o dorință firească a liderilor politici și a cetățenilor din aceste provincii de a-l avea în mijlocul lor pe Suveranul României. Această

dorință s-a împlinit începând cu primăvara anului următor. În mai 1919, Regele Ferdinand și Regina Maria au făcut o vizită în Transilvania oprindu-se în principalele orașe. Peste tot au fost însoțiți de Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent și de alte oficialități.

În februarie 1920, Regele Ferdinand a participat la inaugurarea Universității românești din Cluj, ținând un discurs în care a apreciat că nicăieri “*nu s-a simțit mai nemilos pumnul stăpânirii trecute pe sufletul românimii ca în Clujul ungiuresc cu Universitatea lui*”. Regele a oferit Universității suma de 400.000 lei pentru înființarea unui Institut pentru studierea istoriei românilor.

Regele Ferdinand I și Regina Maria în momentul Încoronării de la Alba Iulia

La 15 octombrie 1922, la Alba Iulia, Ferdinand I a fost încoronat Rege al tuturor românilor, alături de Regina Maria. În timpul slujbei oficiate de Patriarhul Miron Cristea au fost sfințite coroanele (vechea Coroană de Oțel a Regelui Carol I, pentru Ferdinand, și o coroană nouă, din aur, pentru Maria) și binecuvântați Suveranii. Afară, Regelui și Reginei li s-au așezat pe umeri purpura și hermina, iar pe creștet, coroanele. Încoronarea a fost urmată de 101 salve de tun și de ovațiile asistenței. În discursul său, Regele Ferdinand a spus: “*Punând pe capul*

meu, într-această străveche cetate a Daciei romane, coroana de oțel de la Plevna, pe care noi și glorioasele lupte au făcut-o pe veci coroana României Mari, mă închin cu evlavie memoriei celor care, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin munca și prin jertfa lor, au asigurat unitatea națională, și salut cu dragoste pe cei care au proclamat-o într-un glas și o simțire, de la Tisa până la Nistru și până la Mare.”²¹

România a cunoscut – ca și celelalte state europene participante la război – o profundă criză economică, iar lipsurile materiale au generat ample mișcări sociale. În primul deceniu interbelic, statele europene, mai ales cele din zona centrală și de sud-est a continentului, au cunoscut o importantă dinamică a regimului politic. După o deschidere spre democrație, în unele state s-au instaurat regimuri autoritare (Ungaria, Bulgaria, Polonia). În România, legiferarea votului universal și a reformei agrare au creat premisele unei dezvoltări democratice a societății, a unei mai largi participării a populației – în primul rând a țărănimii – la viața publică.

Problema adoptării unei noi Constituții s-a pus încă din 1918 prin actele de Unire, astfel că toate partidele politice și-au înscris în programele lor un asemenea obiectiv. Au fost elaborate mai multe proiecte de Constituție, care au fost dezbătute în cercurile de studii ale partidelor respective. Regele Ferdinand se pronunța și el pentru adoptarea unei noi Constituții care să consfințească actele de Unire, reformele îndeplinite și să ofere baza legală pentru legislația României Mari. Constituția răspundea unei reale necesități istorice, consfințea existența statului național unitar român, o seamă de drepturi și libertăți specifice democrației burgheze. Adoptarea Constituției a reprezentat cel mai important act politico-juridic pentru organizarea și dezvoltarea României după Marea Unire din 1918. Sub raport constituțional, țara noastră se număra printre cele mai avansate țări din lume. Potrivit noii Constituții, puterile suveranului rămâneau cele din 1866, ceea ce însemna menținerea formei de guvernământ monarhic-constituțională.

Cei 13 ani de domnie a Regelui Ferdinand au marcat în istoria României evenimente importante: neutralitatea, intrarea în război, succesele inițiale și eliberarea unei părți a Transilvaniei, retragerea

²¹Proclamația regelui Ferdinand cu prilejul încoronării sale la Alba Iulia, în www.istorie-pe-scurt.ro

armatei române și ocuparea a două treimi din teritoriul național de către forțele inamice, reorganizarea armatei și strălucitele victorii de la Mărăști, Mărășești și Ouituz, apoi încheierea păcii de la Buftea-București, noua mibilizare a armatei române în toamna anului 1918. Dar cel mai mare eveniment a fost făurirea statului național unitar, prin unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu patria-mamă .

A urmat o perioadă de mari reorganizări interne – jalonate de reforma electorală și de cea agrară, de modernizarea structurilor economice, de avântul vieții cultural-științifice. Pe plan extern, confirmarea prin tratate a Marii Unirii și făurirea sistemului de alianțe au avut menirea să asigure pacea și statu-quo-ul teritorial în această zonă a Europei. Ultimii ani de domnie au fost marcați de dereglarea mecanismului constituțional privind succesiunea la tron, cu implicații asupra formei de guvernământ.

Dincolo de avatarurile unei vieți politice adesea agitate, se impune realitatea că poporul român a parcurs o etapă importantă pe drumul progresului, al înfăptuirii idealurilor sale naționale și politice. Regele Ferdinand și-a legat numele de o perioadă relativ scurtă – de numai 13 ani – dar extrem de rodnică din istoria românilor. A fost singurul monarh care a avut fericirea să domnească peste o țară mare, visată de predecesorii săi și să se intituleze “Regele tuturor românilor”.

Regele Ferdinand I moare, după o lungă suferință, în ziua de 20 iulie 1927, la ora două și cincisprezece minute, la Sinaia, în vârstă de aproape șaiszeci și doi de ani, cu Regina Maria și patru dintre copiii alături.

Regina Maria a României, născută Marie Alexandra Victoria, din Casa de Saxa-Coburg și Gotha, a văzut lumina zilei la 29 octombrie 1875 în castelul Eastwell Park din Kent - Anglia și a fost inițial Prințesă de Edinburg. A fost fiica ducelui Alfred de Saxa-Coburg și Gotha, cel de al doilea fiu al Reginei Victoria. Mama sa a fost Marea Ducesă Maria Alexandrovna, unica fiică a Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei. În consecință, Prințesa Maria este nepoata Regelui Edward al VII-lea și verișoara primară a Țarului Nicolae al II-lea și a Regelui George al V-lea. Missy va fi numele de alint al răsfățatei prințese, ce va crește alături de un frate și încă trei surori.

La 11 ani ajunge cu familia în Malta. Într-un rai mediteranean, unde oamenii aveau fețe și nu măști, și când zâmbeau o făceau de

fericire, Missy se va despărți pe nesimțite de vârsta inocenței și va trece grațios spre adolescență. Se vorbea deja despre ea ca despre cea mai frumoasă prințesă a Europei. În Malta trăiește prima poveste de iubire cu vărul ei, George. Va trece, dezamăgită, pe lângă o căsătorie din dragoste, rară la vremea aceea, și pe lângă palatul Buckingham, ca reședință permanentă.

În 1891, cu complicitatea ducesei de Edinburgh și a lui Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei, Maria îl cunoaște pe Ferdinand de Hohenzollern, urmașul la tronul României. Primele întâlniri se soldează cu eșecuri, deoarece prințul moștenitor Ferdinand era extrem de timid. În primăvara anului 1892 ducesa de Edinburgh organizează la Munchen o petrecere, unde evident Ferdinand era invitat. Plimbat peste tot cu Missy, împins de la spate de ducesă și de împăratul Germaniei, Ferdinand se hotărăște să îi ceară mâna tinerei prințese britanice. În mai 1892, este celebrată la Posdam, logodna Mariei cu Ferdinand, la care va fi un absent de marcă, tatăl logodnicei, care astfel își manifesta dezacordul față de această uniune.

Principesa Maria de Saxa-Coburg și Gotha

În 1893, Missy va ajunge în noua ei țară ca mireasă a unui bărbat cu 10 ani mai mare, ce suferea din dragoste pentru o altă femeie, poeta Elena Văcărescu. Ani mulți după, regina Maria va scrie cu tristețe: *“Nu erau timpurile pentru ca cineva ca mine să-si poată face singură alegerea.”* Și nu era vorba de țara de adopție, pentru că ei îi va face o minunată declarație de dragoste. Pe care și-ar fi dorit, cu siguranță, să i-o poată face și Regelui ei: *“Aveam 17 ani când am plecat spre tine. Eram tânără și ignorantă, și foarte mândră de țara mea natală. Dar te binecuvântează, iubită Românie, țara bucuriei și a durerii mele, minunată patrie care locuiești în inima mea.”*²²

Maria devine regină în 1914. Unită prin legături de sânge cu Anglia și Rusia și convinsă că Anglia nu va fi învinsă niciodată, a susținut necesitatea alierii României cu Antanta, în vederea recuperării provinciilor românești aflate sub stăpânire austro-ungară. Rolul său de sfătuitor al Regelui Ferdinand a atârnat greu în decizia acestuia de a intra în război împotriva patriei sale de origine, iar Regina a pledat cauza României în corespondența cu verii ei primari, Regele George al V-lea al Marii Britanii și Țarul Nicolae al II-lea al Rusiei.

Regina Maria a României

²²Maria – Regina României, *op. cit.*, vol 1 p. 73; 84

A fost supranumită de popor "Mama răniților" și "Regina-soldat", pentru atitudinea ei de bravură din timpul Primului Război Mondial, când, alături de doamnele de la curte, a lucrat direct pe front, în spitale de campanie, sau a coordonat activitatea unei fundații de caritate.

Regina Maria a călătorit la Paris în timpul Conferinței de Pace și s-a instalat cu fiicele sale, extrem de frumoase, la Hotelul Crillon, în Place de la Concorde. Primul ministru francez Clemenceau, un fost ofițer de armată cu maniere impecabile și cu o înclinație spre femei frumoase, a prezentat Reginei omagiile sale, care l-a primit în toată splendoarea sa. Frumusețea ei era dublată de o inteligență ieșită din comun. Ea a pledat pentru cauza românilor, reamintindu-le aliaților occidentali enormul sacrificiu al Armatei Române. Serviciul adus României de Regina Maria a fost crucial, deși puțin înțeles. Când negociatorul șef al delegației românești, primul ministru Brătianu, a început să piardă teren, Regele a rugat-o pe Regină să intervină, iar aceasta a plecat într-o misiune neoficială la Paris și la Londra.

Talentul Reginei Maria în politica externă nu a fost folosit însă numai la reprezentarea țării, ci și în încercarea consolidării statutului de putere regională al României, prin facilitarea construirii unei rețele de alianțe dinastice: Principele Moștenitor Carol s-a căsătorit cu Principesa Elena a Greciei, Principesa Elisabeta s-a măritat cu Regele George al II-lea al Greciei, Principesa Maria, cu Regele Alexandru I al Iugoslaviei, iar Principesa Ileana, cu Arhiducele Anton al Austriei (după ce se încercase căsătoria ei cu țarul Boris al III-lea al Bulgariei și cu moștenitorul Tronului Spaniei). Regina și-a dorit și o căsătorie a Principelui Nicolae cu fiica Regelui Italiei, dar proiectul nu s-a realizat. În urma acestor alianțe matrimoniale ale Casei Regale a României, Regina Maria a fost supranumită „Soacra Balcanilor“. Regina s-a confruntat însă și cu soarta tragică a rudelor ei din dinastiile rusă, austriacă și germană, care și-au pierdut tronurile, statele și uneori chiar viețile.

În 1924 a construit Palatul de la Balcic, într-un peisaj superb, și a făcut din acesta un loc de întâlnire pentru artiștii epocii. Un castel alb cu minaret și cu loc de rugăciune creștină. O colină de pe care grădinile coboară în șase terase spre mare, revărsând culori și parfumuri în calea ei. Un colț de Eden la mii de kilometri de parcurile englezești. Un cuib

de liniște pe care și l-a dorit, cu limbă de moarte, loc de odihnă eternă pentru inima ei. Ca să poată păzi hotarul sudic al României Mari cu contururile neschimbate. Despre opera ei de la Balcic, regina avea să scrie: “...am avut ca o simțire că locul acesta ori mă așteptase de totdeauna pe mine, ori că eu trăisem totdeauna în așteptarea lui. Nu mi se pare că aș fi venit aici pentru întâia oară.”²³

Palatul Reginei Maria de la Balcic

De asemenea în 1926 Regina Maria va efectua un turneu în S.U.A, împreună cu Princesesa Ileana și Principele Nicolae, ajungând pe 14 octombrie la New York unde va fi întâmpinată de primarul de atunci James J. Walker, care în semn de admirație și stimă i-a oferit Reginei Maria cheia orașului New York. Cum ajunsese pe primele pagini ale celor mai importante cotidiene din S.U.A, popularitatea Reginei creștea văzând cu ochii, astfel încât o mulțime entuziastă ce a ocupat principalele străzi din centru o aclama iar de la ferestrele zgârie-norilor cădeau șiruri de flori. Trei zile mai târziu, Regina Maria va fi invitată la Washington de președintele Calvin Coolidge, care va da o recepție grandioasă pentru regină la Casa Albă. După acest episod Regina Maria va traversa S.U.A de la est la vest, cu opriri în

²³*Ibidem*, p. 133

principalele orașe, unde va fi primită cu obișnuitele onoruri, demne de o regină. Deși inițial turneul era programat să dureze o perioadă mai lungă de timp, acest lucru nu s-a întâmplat datorită agravării stării de sănătate a Regelui Ferdinand, regina fiind nevoită să își scurteze turneul.

Regina Maria a trăit 11 ani după soțul ei. Sunt cunoscute anumite infidelități conjugale ale preafrumoasei englezoaice, ignorată de un soț ce încă mai suferea după Elena Văcărescu și ce se întreținea cu țigănci focoase. Temperamentală, Maria, după ce născuse doi copii și Nando(apelativul cu care ea își alinta soțul) s-a îmbolnăvit de febră tifoidă, s-a îndrăgostit de locotenentul Zizi Cantacuzino din suita princiară. Aventura i-a fost cunoscută și de Ferdinand, care de altfel îi va tolera Reginei toate idilele extraconjugale. Apoi a venit pasiunea pentru «prințul alb» Barbu Știrbey, administratorul general al Domeniilor Coroanei. Se presupune că acesta din urmă este tatăl ultimilor doi copii(Ileana și Mircea). De notorietate publică a fost și idila cu Joe Boyle, colonel canadian de la Crucea Roșie, care în 1917 luase locul primului favorit, Barbu Știrbey. După o viață de adânci trăiri, și bune și rele, regina și-a simțit inima sfărâmată pe 18 iulie 1938, când, la numai 63 de ani, închidea ochii pentru totdeauna în prea iubitul ei castel Pelișor.

Chiar dacă nu s-au avut bine niciodată, Regele Carol al II-le i-a organizat mamei sale o înmormântare fastuoasă. Regina Maria a României Mari, a avut o ultimă dorință, trupul să-i fie înmormântat la mănăstirea Curtea de Argeș, iar inima la reședința de la Balcic. După dorința ei inima i-a fost învelită în vată formolizată, așezată într-o casetă de argint în greutate de 561 de grame(decorată cu 307 pietre prețioase) înfășurată de proprii ei fii(Carol și Nicolae) în drapelele României și Angliei și depusă în Capela Ortodoxă Stella Maris, din grădina minunată a palatului de la Balcic, pe litoralul Mării Negre, din Cadrilater. După ce Cadrilaterul a fost cedat Bulgariei, inima a fost adusă de principesa Ileana la Castelul Bran, loc ales în mare secret. Mai târziu, directorul castelului a găsit inima Reginei ascunsă în stâncă și protejată de un grilaj metalic. În 1970 caseta a fost dusă la Muzeul Național de Istorie din București. Pe 3 noiembrie 2015, conform dorinței Regelui Mihai, caseta cu inima Reginei Maria a fost dusă la

Pelișor, fiind depusă în Salonul de Aur al Castelului, acolo unde inima Reginei Maria a bătut pentru ultima dată.

Copiii cuplului regal.

1. **Carol II**, viitorul rege al României, s-a născut pe 15 octombrie 1893, spre bucuria unchiului Carol care îi purta o neasemuită afecțiune. Datele lui biografice vor fi prezentate în subcapitolul următor.
2. **Elisabeta**. În 1894 se naște cel de-al doilea copil, o fată ce ia numele mătușii sale. Ea se căsătorește în 1921 cu Regele George al II-lea al Greciei, care moare în 1947, însă cei doi divorțaseră în 1934. Elisabeta se întoarce în țară, stabilindu-se inițial la Peleș, rememorând universul copilăriei atât de drag. Dorind însă să traiască singură, departe de aventurile grosolane ale fratelui mai mare, ea se stabilește la Banloc în Banat. Pleacă definitiv din țară la 04.01.1948 în trenul care ducea Familia Regală (Regele Mihai, Regina mamă Elena și principesa Ileana) în exil. S-a stabilit la Cannes, pe Coasta de Azur, unde și-a câștigat pâinea amară a tinereții dând lecții de pian. S-a stins din viață la 15.11.1956, la 62 de ani.

Principesa Elisabeta a României (1894-1956), regină a Greciei

3. **Mărioara - (Mignon)** s-a născut la castelul Peleş din Sinaia, pe data de 6 ianuarie 1900. În anul 1922 se căsătorește cu Regele Alexandru I Karagheorghe al Iugoslaviei, devenind regină. A rămas însă văduvă în 1934, soțul fiind asasinat la Marsillia. A avut 3 copii: Tony, Andy și Petru II al Serbiei, rege între 1934-1945. Anii exilului au fost grei și pentru ea, stabilindu-se abia în 1960 în America, la inițiativa surorii Ileana, devenită maica Alexandra. Acolo avea să-și găsească sfârșitul în 22.06.1961, nemaiputând revedea niciodată nici Peleşul, nici palatul Cotroceni.

Principesa Mărioara

4. **Nicolae** s-a născut pe 15 august 1903 la Sinaia. S-a căsătorit în 1931 cu Ioana Doletti, fiica unor latifundari din Trohăii Buzăului pe ascuns, fapt ce a atras mânia fratelui mai mare, Carol II, care l-a expulzat din țară, învinovățindu-și fratele pentru ceva ce el însuși făcuse. De altfel relațiile dintre cei doi nu au fost niciodată prea bune, Regina Maria încercând adesea să medieze desele lor conflicte. Nicky, cum îi

spuneau cei dragi, nu a făcut abuz de puterea de care dispunea, neîncercând niciodată să ocupe tronul, din contră, servind cu loialitate țara și fiind un bun sfătuitor al copilului Rege Mihai în anii când tatăl său părăsise tronul. În 1960 Ioana Doletti moare iar prințul se recăsătorește cu Thereza Figueira de Mello, alături de care va trăi ultimele decenii de viață în Elveția. A murit la Lausanne, pe 9 iunie 1978, având 75 de ani, aproape vârsta ilustrului său înaintaș Carol I. Ultima sa dorință a fost ca osemintele să-i fie aduse în țară, dar deocamdată ele se află în cimitirul din Lausanne.

Principele Nicolae

5. **Ileana** - născută pe 05.01.1909 la București. Se căsătorește în 1931 cu principele Anton de Austria, din Casa de Habsburg, având cu acesta 6 copii, la fel ca mama ei. Ștefan, Arhiduce de Austria(n. 1932), Maria Ileana, Arhiducesă de Austria(n. 1933), Alexandra, Arhiducesă de Austria(n. 1935), Dominic, Arhiduce de Austria(n. 1937), Maria Magdalena, Arhiducesă de Austria(n. 1939), Elisabeta,

Arhiducesă de Austria (n. 1942). După moartea soțului se căsătorește cu doctorul Ștefan Isărescu, iar după 1960 se călugărește, devenind maica Alexandra, stareța mănăstirii ortodoxe-române din Elywood City, Pensylvannia-S.U.A. Moare pe 21.01.1991 după ce a vizitat România postrevoluționară, în special Branul atât de drag ei și fiind singurul dintre copiii Cuplului Regal care și-a văzut visul împlinit - acela de a-și vizita din nou țara natală.

Principesa Ileana în costum popular

- 6. *Mircea*** - s-a născut în anul 1913 și a murit trei ani mai târziu, în 1916. Oficial, Mircea a fost cel de-al treilea băiat și cel mai mic copil al Reginei Maria și a Regelui Ferdinand. Mai mulți istorici consideră însă că tatăl real a lui Mircea a fost Prințul Barbu Știrbey. Aceștia își bazează supozițiile pe faptul că Mircea și Prințul Știrbey aveau ochi de culoare neagră, în timp ce Regina Maria și soțul ei, Regele Ferdinand, aveau ochi albaștri. Prințul Mircea a murit de febră tifoidă în toamna anului 1916, în plin prim război

mondial. Fratele lui Mircea, viitorul Rege Carol II și prima sa soție, Zizi Lambrino și-au numit copilul lor (care s-a născut în 1920) Mircea, în memoria acestui prinț Mircea, care murise cu 4 ani înainte.

1.4. Regele Carol al II-lea și Regina-mamă Elena²⁴

Carol al II-lea a fost cel mai controversat rege al României, actele sale politice și unele aspecte din viața personală generând numeroase dispute în opinia publică și pe scena politică. A renunțat de trei ori la prerogativele sale de moștenitor al Coroanei, timp în care relațiile sale amoroase au devenit subiect de controversă publică. A folosit însă cu mare abilitate lipsa de autoritate a Regenței și divergențele dintre partidele politice și a revenit pe tronul României, în iunie 1930.

Născut la Sinaia, la 3 octombrie 1893, Carol este fiul cel mare al Regelui Ferdinand al României și al soției sale, Regina Maria, fiind primul rege din dinastia de Hohenzollern născut în România, botezat conform Constituției, în religia ortodoxă. În primii ani de școală este pregătit de profesori precum Nicolae Iorga sau Gheorghe Murgoci. Este absolvent al Școlii militare din București. După susținerea bacalaureatului în anul 1912, este trimis să studieze la Academia Militară din Potsdam. A trecut prin toate gradele militare, de la sublocotenent (1908) la general în anul 1923. Odată cu urcarea pe tron a tatălui său (27 septembrie 1914), Carol devine principe moștenitor, iar două luni mai târziu, devine senator de drept în Parlamentul României.

În timpul Primului Război Mondial, în 1918, când întreg guvernul și Casa Regală erau în refugiu la Iași, la 27 august 1918 principele moștenitor a părăsit, deghizat în uniformă de ofițer rus, unitatea militară de la Târgu-Neamț, pe care o conducea onorific. Pe 31 august 1918, acesta s-a căsătorit la Odessa cu Ioana Lambrino, cunoscută sub numele de Zizi, fiica generalului român Grigore

²⁴Datele folosite pentru redactarea acestui subcapitol au fost luate din următoarele lucrări: Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866-1947)*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, vol. III, *Carol al II-lea*, Ed. Enciclopedică, București, 2004, p. 7-319; N. Diță, D. Dumitrescu, M. Manea, *Istoria monarhiei din România*, Ed. Nomina, București, 2017, p.144-174; Boris Crăciun, *Regii și reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1996, p. 160-174; vezi și www.familiaregală.ro/istorie/Regele_Carol_al_II-lea_Regina_Elena; a se vedea și Carol al II-lea, Regele României, *Însemnări zilnice*, vol. I-II, Ed. Scripta, București, 2001

Lambrino. Prin acest fapt, prințul Carol încălcase două principii fundamentale: acela de a nu se căsători cu persoane care nu aparțin unei familii domnitoare și acela de a nu dezerta dintr-o unitate militară. Carol îl anunță pe tatăl său despre căsătorie printr-o telegramă, precum și despre faptul că renunță la calitatea sa de moștenitor. După ce a primit telegrama, Ferdinand I-a trimis pe colonelul Ernest Baliff la Odessa cu misiunea de a-l convinge pe tânărul principe să se întoarcă în țară și cu o scrisoare din partea lui Alexandru Marghiloman, președintele Consiliului de miniștri, în care era amenințat cu posibilele repercursiuni ale actelor sale. Deși Carol a acceptat să se întoarcă în țară, el nu s-a arătat dispus să renunțe la căsătorie. Inevitabil, un imens scandal s-a iscat. Carol a fost trimis în "arest" la mănăstirea Horaița-Neamt, iar căsătoria a fost ulterior anulată de către Tribunalul Ilfov.

Carol a continuat să se întâlnească cu iubita lui, astfel că aceasta a rămas însărcinată. În 1920 se naștea Mircea, fiul nelegitim al lui Carol. Toate acestea au dus la trimiterea lui Carol într-o lungă călătorie în jurul lumii, pentru a o uita pe Ioana Lambrino. Totodată, după puternice presiuni, Zizi Lambrino este obligată să părăsească țara împreună cu fiul său, în schimbul unei substanțiale pensii viagere.

După încheierea călătoriei pentru studii, Carol nu a venit imediat în țară, ci a rămas în Elveția. Aici, prin grija Reginei Maria, se afla principesa Elena a Greciei care era în căutarea unui soț. Căsătoria lui Carol cu Elena s-a oficializat pe 10 martie 1921, iar la 25 octombrie același an s-a născut principele Mihai.

Principele Carol și Principesa Elena a Greciei

Mariajul s-a prăbușit la scurt timp, datorită aventurii principelui Carol cu Elena Lupescu (fiică a lui Nicolas Grünberg, un farmacist evreu, care a adoptat numele de Nicolae Lupescu). Asupra momentului întâlnirii dintre cei doi există încă informații contradictorii. În memoriile sale, Elena Lupescu mărturisea că s-au întâlnit prima dată când erau încă niște copii, în timp ce Constantin Argetoianu relatează că cei doi s-au cunoscut la Sinaia în timpul războiului. Elena Lupescu era caracterizată atât de Argetoianu cât și de Miron Cristea, ca fiind „o femeie de moravuri ușoare”, în timp ce principele Nicolae o menționează drept „o amantă de profesie”. În însemnările sale zilnice, Carol fixează data întâlnirii cu Elena Lupescu pe 14 februarie 1925.

Principele s-a îndrăgostit foarte puternic de ea, Elena Lupescu reușind să-l domine practic toată viața. Un al doilea scandal avea să se declanșeze atunci când Carol a fugit împreună cu amanta sa la Paris, renunțând din nou la drepturile sale de moștenitor al Coroanei. Profund nemulțumit de atitudinea fiului său, Ferdinand a decis să-l trimită în Italia pe Constantin Hiott, ministrul Casei Regale, pentru a-l determina pe Carol să se răzgândească. Decizia principelui a fost irevocabilă, astfel că, pe 28 decembrie 1925, Hiott se întoarce la București cu o nouă scrisoare de renunțare a lui Carol către tatăl său. În aceste condiții, pe 30 decembrie 1925, Ferdinand convoacă la Sinaia un Consiliu de Coroană. Regele a cerut participanților să ia cunoștință de renunțarea principelui Carol, în urma căreia să se ia, fără întârziere, măsurile legale pentru recunoașterea principelui Mihai ca principe moștenitor al României. Cum Ferdinand s-a arătat categoric în repudierea lui Carol, toți liderii politici prezenți la Sinaia s-au supus voinței suveranului. Mihai era fiul lui Carol cu principesa Elena, dar la acea vreme el nu avea decât patru ani, astfel că trebuia să se adopte o măsură care să prevadă posibilitatea preluării tronului de către micul principe, neputând să-și exercite prerogativele de suveran atât timp cât era minor.

În ziua de 4 ianuarie 1926, Adunarea Națională Constituantă a adoptat legile prin care se accepta renunțarea lui Carol, se modifica Statutul Casei Regale, principele Mihai era proclamat moștenitorul tronului și se constituia o Regență care să exercite prerogativele suveranului, în cazul că acesta ar ajunge pe tron înainte de vârsta majoratului. Regența se compunea din trei persoane: principele

Nicolae, patriarhul Miron Cristea și Gheorghe Buzdugan, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La 11 februarie 1926, Regele Ferdinand a hotărât ca fostul principe să primească numele de Carol Caraiman, eliberându-i-se un pașaport diplomatic. Carol s-a stabilit la Paris cu Elena Lupescu, unde primea regulat importante sume de bani și alte mijloace materiale din partea Casei Regale. În vara anului 1926, Regele Ferdinand urma să facă o vizită în Franța, iar generalul Condeescu a fost trimis la Paris pentru a pregăti întâlnirea suveranului cu fiul său. Generalul i-a arătat lui Carol că Regele ar fi dispus să-l ierte dacă se despărțea de Elena Lupescu și își relua căsnicia cu principesa Elena. Discuția nu a dat nici un rezultat, Carol punând condiții întoarcerii, pe care tatăl său nu a dorit să le accepte. Totuși, importanți lideri politici au notat că în urma întâlnirii în sufletul Regelui se produsese un reviriment ce tindea spre o conciliere cu fiul său.

Pe timpul tuturor acestor agitații dinastice și crize politice nimeni nu a acordat o atenție deosebită faptului că sănătatea Regelui Ferdinand, și așa destul de precară, se înrăutățea de la o zi la alta. După ce a fost tratat de mai mulți doctori de renume, atât din țară, cât și din străinătate, s-a stabilit că suveranul României suferea de cancer de colon. Agonia lui Ferdinand s-a prelungit, acesta petrecându-și ultimele clipe din viață la Sinaia. În dimineața zilei de 20 iulie 1927, a fost emis un comunicat oficial care anunța moartea Regelui Ferdinand I la orele 02:15.

Prin intrarea în funcțiune a Regenței, începea o nouă etapă în istoria monarhică a României. Treptat, s-au conturat două tabere politice cu vederi substanțial diferite privind instituția Regenței: PNL, care acționa pentru menținerea actelor de la 4 ianuarie, și PNT, care recunoștea Regența ca pe un fapt împlinit, dar care o supunea unor critici virulente, amenințând cu anularea acelor acte și restaurarea pe tron a lui Carol II-lea. Așadar, fostul principe devenea un obiect de manevră în lupta politică pentru putere dintre cele două tabere, fără nici un entuziasm privind persoana acestuia.

Carol s-a reîntors în țară, pe 6 iunie 1930, înlăturându-și fiul de pe tron și fiind proclamat Rege două zile mai târziu. Cu toate promisiunile solemne făcute lui Iuliu Maniu, pe atunci prim-ministru,

că va înceta relația cu Elena Lupescu, după numai puțin timp Carol își readucea amanta înapoi.

Regele Carol al II-lea în anul 1930

Pe 10 iunie 1930, imediat după încoronare, Regele Carol al II-lea a primit demisia guvernului Mironescu și a început consultările politice pentru formarea unui nou cabinet. L-a însărcinat mai întâi pe Maniu, dar acesta a refuzat. În comunicatul dat publicității se invocau două motive. Primul era acela că de 15 ani desfășura o intensă activitate politică, fără nici cel mai mic repaus și că de aici a urmat o serioasă zdruncinare a sănătății sale, care pretinde un imediat repaus de câteva luni. Cel de-al doilea era că nu găsește indispensabilă prezența sa în fruntea guvernului. În realitate, Maniu urmărea să-l aducă pe Carol al

II-lea în situația de a înțelege că PNT era factorul decisiv în viața politică a României și că fără acordul acestuia, care deținea majoritatea în Parlament, nu se putea forma nici un guvern. Regele l-a însărcinat pe generalul Constantin Prezan cu formarea unui cabinet transpartinic, dar acesta a eșuat în tentativa sa. În fața acestei situații, Carol al II-lea a fost nevoit să apeleze din nou la Maniu, care, de această dată, a acceptat să formeze noul guvern. Astfel, la 13 iunie 1930, Iuliu Maniu a fost cel dintâi președinte al Consiliului de Miniștri care a depus jurământul în fața Regelui Carol al II-lea.

Încă din prima lună de la urcarea pe tron, Carol a înlocuit cea mai mare parte a personalului din vremea tatălui său cu oameni din cercul său de apropiați. Pentru a limita influența politică a mamei sale, Carol i-a interzis să mai desfășoare acțiuni publice și să aibă discuții cu oameni politici. În aceste condiții, Regina Maria a preferat să se stabilească la castelul din Balcic. Totodată, Regele a interzis accesul lui Barbu Știrbey în preajma palatului. Această atitudine ostilă l-a determinat pe Știrbey să se autoexileze, trăind mai mult timp prin Elveția și Franța.

În ianuarie 1933 s-a produs ruptura dintre Carol și Iuliu Maniu, când colonelul Gabriel Marinescu, prefectul Poliției Capitalei, și Constantin Dumitrescu, comandantul Jandarmeriei, au recurs la acte de frondă față de ministrul de Interne, Ion Mihalache. Când acesta a cerut înlocuirea celor doi, Regele a refuzat acest lucru. Maniu s-a solidarizat cu colegul său de partid și de guvern și a demisionat din funcție pe 12 ianuarie 1933. Două zile mai târziu s-a format un nou cabinet național-țărănist în frunte cu Alexandru Vaida-Voevod, acest moment marcând și răcirea relațiilor dintre cei doi vechi colegi în lupta pentru Marea Unire. Câteva zile mai târziu, Maniu a declarat că adevărata cauză a demisiei sale a fost nepotrivirea punctului său de vedere cu cel al suveranului asupra felului de a asuma răspunderea guvernării. Gestul lui Maniu, singular în peisajul politic interbelic, a fost cu siguranță unul exemplar, dar a reprezentat un succes pentru camarila regală care astfel a reușit să răstoarne guvernul legal al țării și să întrerupă relațiile dintre Maniu și Carol al II-lea pentru mai bine de cinci ani de zile.

La 10 martie 1933, împotriva lui Maniu s-a declanșat o uriașă campanie mediatică, în legătură cu afacerea Skoda. Acesta era acuzat că în timpul guvernului său a fost semnat contractul de la 17 martie

1930, cu firma cehoslovacă Skoda, în condiții total dezavantajoase pentru statul român, în schimbul unor comisioane substanțiale, obținute de cei care l-au negociat și care aveau girul lui Maniu. Liderul național-țărănist a replicat imediat, negând categoric o asemenea acuzație, dar guvernul Vaida a procedat la cenzurarea discursurilor sale, în care o ataca pe Elena Lupescu și camarila regală, care ar fi pus la cale această blasfemie. Ca urmare a situației create, Maniu a demisionat la 2 aprilie 1933 din funcția de președinte al PNT, în care a fost ales, la 6 mai 1933, Alexandru Vaida-Voevod.

Carol a desfășurat o luptă energetică împotriva adversarilor săi. În acest scop, camarila regală și-a creat câte o rețea proprie de informatori care avea misiunea de a-i supraveghea pe Maniu, Alexandru Averescu, Gheorghe Brătianu și alții. Directorul general al Poștei, Telegrafului și Telefonului a creat un serviciu special de interceptare a convorbirilor telefonice, trimițând periodic rapoarte informative Elenei Lupescu.

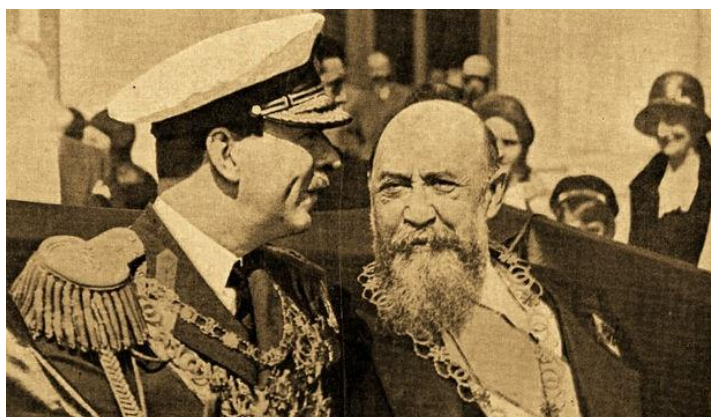
Deși, la început, Mișcarea Legionară s-a bucurat de sprijinul politic, moral și material al Regelui, începând cu mijlocul anilor '30 legionarii și-au manifestat dorința să iasă de sub tutela Regelui. Ei au adresat critici virulente împotriva „forțelor oculte care întunecă Coroana regală”. Treptat, înverșunarea legionarilor față de camarila regală a crescut continuu și s-a decis adoptarea metodei suprimării fizice, vizați fiind Elena Lupescu și Gabriel Marinescu. Și relațiile dintre Carol și fratele său s-au deteriorat continuu, deoarece Regele refuza să recunoască legalitatea căsătoriei dintre principele Nicolae și Ioana Dolete. După mai multe dispute, Nicolae recurgând la șantaje politice cu Garda de Fier, Regele a dorit să îl trimită pe Nicolae într-o călătorie în străinătate, dar acesta a refuzat categoric. În cele din urmă, Carol al II-lea a decis eliminarea fratelui său din rândul membrilor Familiei Regale (9 aprilie 1937).

Campania electorală din 1937 a decis soarta vieții politice în România. Acordurile electorale, ce nu angajau cu nimic aspectele ideologice, precum “ pactul de neagresiune ” dintre Partidul Național Țărănesc și Garda de Fier, au sporit starea de confuzie a electoratului, ceea ce a folosit Regelui Carol. Regele s-a întrebuințat de asemenea, de Partidul Național-Creștin, pe care l-a opus celorlalte formațiuni politice.

În urma alegerilor din 20 decembrie 1937, nici un partid nu a obținut, conform prevederii legii, 40 % din totalul voturilor pentru a forma guvernul. Noua realitate politică i-a permis Regelui Carol al II-lea să încredințeze conducerea guvernului lui Octavian Goga, șeful Partidului Național Creștin, cu o orientare de dreapta, și care a obținut în alegeri doar 9,15 % din totalul voturilor.

În spatele unui guvern slab, fără o bază socială largă și desconsiderând sistemul bazat pe partidele politice, Carol și-a pregătit instaurarea propriei guvernări. Prin decret regal, Parlamentul a fost dizolvat înainte de a se întruni, anunțându-se alegeri generale pentru începutul lunii martie 1938. Principalele partide politice au condamnat însă gestul Regelui și formarea unui guvern nerepresentativ. Adâncirea instabilității în viața politică și creșterea influenței grupărilor de extremă dreapta au desăvârșit opera Regelui.

La 10 februarie 1938, s-a publicat o nouă Constituție, ce urma să pună bazele juridice ale noului regim. Prin prevederile sale, poziția Monarhiei s-a întărit considerabil. Deși a menținut formal principiul separării puterilor în stat și ideea că puterea emană de la națiune, noua lege fundamentală a privilegiat puterea regală. După intrarea în vigoare a noii Constituții, s-a hotărât, la 30 martie 1938, constituirea Consiliului de Coroană, organism cu rol consultativ, membrii acestuia fiind numiți de către rege. În aceeași zi, s-a publicat decretul-lege prin care erau dizolvate toate partidele și grupările politice, ceea ce îi asigura puterea supremă. Tot în 1938 a inițiat o reformă administrativă de inspirație fascistă, prin care a împărțit teritoriul României în zece ținuturi.

Regele Carol al II-lea cu Nicolae Iorga în anul 1939

Încercând să confere noului regim politic și un suport social, la propunerea lui Armand Călinescu, la 16 decembrie 1938 s-au pus bazele Frontului Renașterii Naționale, unica formațiune politică autorizată, de fapt primul partid unic din România. Șeful său suprem a fost Regele, ce coordona activitatea Directoratului, Consiliului Superior și a celor trei secretari generali. În vara anului 1940, partidul și-a schimbat numele în Partidul Națiunii.

În perioada regimului autoritar, camarila regală s-a aflat la apogeul influenței sale politice. Ea a grupat o serie de oameni politici, financiari și bancheri, care au avut, deseori, un cuvânt greu de spus într-o serie de probleme importante ale țării.

Un capitol sensibil al vieții politice interne din această perioadă l-au constituit și raporturile sinuoase și contradictorii dintre Carol al II-lea și legionari. Dacă până în 1938, Regele a sperat să-i folosească ca o masă de manevră pentru a-și întări puterea, după instaurarea regimului personal raporturile dintre cei doi factori politici s-au încordat din nou. Scrisoarea jignitoare al lui Corneliu Zelea Codreanu la adresa lui Nicolae Iorga a furnizat autorităților ocazia să incrimineze organizația legionară. Pe baza acestor probe, Zelea Codreanu și unii lideri legionari au fost condamnați la ani grei de închisoare. În împrejurările în care în țară au început noi agitații legionare, Regele Carol II a dispus suprimarea conducătorilor legionari. Astfel au fost executați, sub pretextul că au încercat să fugă de sub escortă, C. Z. Codreanu și alți 12 fruntași legionari.

Ca urmare a politicii agresive a Germaniei și Italiei și a conciliatorismului Marii Britanii și Franței (Acordul de la Munchen din 29 septembrie 1938), situația internațională a României s-a deteriorat continuu. În toamna anului 1938, Carol al II-lea a făcut mai multe vizite la Londra și Paris, iar pe 24 noiembrie 1938 a avut o întrevedere și cu Adolf Hitler. Acesta a încercat să îl intimideze pe Regele României, adresându-i-se în termeni ultimativi. Fuhrerul cerea ca țara noastră să se retragă din Societatea Națiunilor, să încheie un tratat de alianță cu Germania și să-și reorienteze politica externă spre puterile Axei, iar Garda de Fier să fie adusă la putere. Carol nu a acceptat aceste cerințe.

Evenimentele de la începutul anului 1939 prevesteau izbucnirea iminentă a unui conflict militar de proporții. Nimeni nu știa la vremea respectivă de notele adiționale secrete cuprinse în pactul de neagresiune

semnat între Viaceslav Molotov, ministrul de externe al URSS, și Joachim von Ribbentrop, ministrul de externe al Germaniei. Cele două state își împărțeau sferile de influență în Europa, important pentru România fiind dezinteresul declarat al Germaniei pentru Europa sud-estică. Câteva zile mai târziu, pe 1 septembrie 1939, Germania invadează Polonia, iar Franța și Marea Britanie, onorându-și obligațiile față de aliatul său, au declarat război Reich-ului. Astfel s-a declanșat al Doilea Război Mondial. Întrunit la 6 septembrie 1939, Consiliul de Coroană a decis menținerea strictă a regulilor neutralității stabilite prin convențiile internaționale față de beligeranții aflați în conflict.

În vara anului 1940, victoriile Axei și adâncirea izolării internaționale a României au desăvârșit criza regimului carlist. Înfrângerea catastrofală a Franței, principalul aliat al României, de către Germania hitleristă, a decis reorientarea politică a țării noastre care, în urma Consiliului de Coroană, la 28 mai 1940 renunță la politica de neutralitate, iar la 30 iunie 1940 la garanțiile anglo – franceze. Peste zece zile România a părăsit și Liga Națiunilor. Legionarii au devenit, pentru prima dată de la crearea organizației lor, membri ai guvernului. În guvernul format de Gheorghe Tătărescu, la 28 iunie 1940, o dată cu impunerea cedării către URSS a Basarabiei și a nordului Bucovinei, Horia Sima a fost numit subsecretar de stat la Ministerul Cultelor și Artelor, Garda de Fier devenind partid politic de guvernământ.

La 4 iulie 1940 s-a constituit guvernul lui Ion Gigurtu, pe care Mihail Manoilescu l-a numit „guvernul disperării regale”. În cadrul său au intrat trei legionari, printre care și Horia Sima. Guvernul a dezlănțuit o politică antidemocratică, trecând la arestarea unor lideri politici, la stabilirea domiciliului obligatoriu. La 9 august 1940 s-a interzis populației evreiești să ocupe funcții publice în administrație, în armată sau să aibă proprietăți. Prin aceste măsuri se deschidea seria unor acțiuni cu caracter antisemit, printre puținele în istoria României. Totodată, au fost limitate posibilitățile de acțiune a breslelor, iar Parlamentul a fost dizolvat prin decret regal.

Pierderile teritoriale din vara anului 1940 au accentuat criza de autoritate a regimului carlist, criticat tot mai insistent de principalele forțe politice interne. La sfârșitul lunii august și începutul lunii septembrie 1940 au avut loc în țară numeroase manifestații populare împotriva dictatelor ce sfârtecaseră România. Aceasta a grăbit

hotărârea monarhului de a încredința conducerea guvernului unei personalități capabile să refacă ordinea în țară, care să se bucure de încrederea Gărzii și a partidelor. Acesta a fost generalul Ion Antonescu.

Incertitudinea și îngrijorarea care cuprinseseră țara, faptul că Regele Carol al II-lea era considerat vinovat de dezastrul țării, fără o bază socială de susținere, violent criticat de liberali și național-țărăniști, asaltat de legionari, sprijiniți tot mai intens de la Berlin, unde cercurile din jurul lui Hitler nu vedeau cu ochi buni menținerea unui rege compromis, au decis soarta regimului carlist, care s-a prăbușit, la începutul lunii septembrie 1940, prin abdicarea Regelui. Într-o atmosferă extrem de tensionată, în dimineața zilei de 6 septembrie 1940, Carol al II-lea se adresează țării printr-un manifest în care menționa că trece povara domniei pe umerii fiului său Mihai.

În dimineața zilei de 7 septembrie 1940, Carol a plecat din țară însoțit de Elena Lupescu și Ernest Urdăreanu, cu un tren special alcătuit din 12 vagoane, încărcate cu obiecte din patrimoniul Coroanei, tablouri de mari maeștri, ca Tizian, Rubens și Rembrandt, sute de goblenuri, bijuterii, armuri ce decorau pereții palatelor regale de la Pelișor și Peleş. Un grup de legionari au tras focuri de armă asupra trenului regal dar nu au reușit să-l oprească.

După mai multe călătorii prin America Latină și o scurtă ședere în Elveția, Carol și Elena Lupescu s-au stabilit la Estoril în Portugalia. La 7 iulie 1947 cei doi s-au căsătorit. Deși Carol a vrut să-și mai revadă fiul, acest lucru nu s-a mai întâmplat niciodată. Carol a murit pe 3 aprilie 1953 în urma unui infarct, la vârsta de 60 de ani. A fost înmormântat în cimitirul regal al mănăstirii San Vincente din Lisabona, însă la funeralii nu a mai participat nimeni din Familia Regală a României.

Deoarece Carol nu și-a scris testamentul, a urmat un lung proces între Elena Lupescu și Mircea Lambrino, fiul lui Carol cu Zizi, iar în februarie 1957 Tribunalul Suprem al Portugaliei l-a declarat pe Mircea Grigore Lambrino ca fiind fiul legitim al lui Carol, obținând astfel drept de moștenitor. Elena Lupescu a mai trăit încă 20 de ani, decedând la 7 iulie 1977, la vârsta de 81 de ani. În 2003, rămășițele lui Carol al II-lea au fost reînhumate la Mănăstirea Curtea de Argeș, recent fiind aduse și înhumate în Catedrală Arhiepiscopală și Regală.

Regina-mamă Elena²⁵, principesă a Greciei și a Danemarcei, fiică a Regelui Constantin I al Greciei și al Reginei Sofia, s-a născut la 30 mai 1896. A fost sora regilor George al II-lea, Alexandru și Pavlos ai Greciei, strănepoata Reginei Victoria a Marii Britanii și stră-strănepoata Țarului Nicolae I al Rusiei.

Elena își petrece anii copilăriei și adolescenței în însorita Eladă, alături de frații și surorile sale. Tânăra principesă primește o educație severă. Pentru a-și perfecționa cunoștințele de limbă engleză, frecventează cursurile de vară ale școlilor din Seaford și apoi din Eastbourne timp de șapte ani. În paralel, practică echitația, gimnastica și ciclismul. În consecință, Elena se transformă din copila zgłobie într-o adolescentă zveltă, înaltă și plină de umor, în ciuda timidității și rezervei manifestate în afara cercului familiei. Erudită, cunoștea artele plastice, muzica și literatura, îi plăcea să se înconjoare de personalități ale epocii.

Adolescența și tinerețea în Grecia i-au fost marcate de evenimente nefericite care au avut loc în familia ei. Când Grecia se angajează în războaiele balcanice din 1912-1913, Elena își însoțește mama și surorile în zona de conflict, unde activează în calitate de infirmieră. Evenimentele interne din Grecia din timpul primului război mondial o obligă pe principesa Elena să plece în exil pentru prima dată. Astfel, la 11 iunie 1917 părăsește Grecia și se stabilește în Elveția.

În 1920, Elena a călătorit în România alături de sora sa, Irene, Elisabeta a României și principele moștenitor Carol. Aici urma să se desfășoare comuniunea caselor regale din România și Grecia prin cununia lui George cu Elisabeta. La prima lor întâlnire, Elena l-a perceput pe Carol drept distant, deloc galant. A văzut în el o persoană foarte retrasă, remarcând însă că avea aerul unei firi romantice. Contactele dintre cei doi nu au fost numeroase, căci în trenul regal

²⁵Pentru redactarea eseului biografic referitor la Regina-mamă Elena am folosit date oferite și de următoarele lucrări: Arthur Gould Lee, *Regina-mamă Elena a României*, Ed. Humanitas, București, 2011; Simona Preda, *Regina-mamă Elena*, Ed. Corint, București, 2018; vezi și Alexandru Groza, *Destinul tragic al unei Regine: Elena de România*, în <https://www.historia.ro/sectiune/.../destinul-tragic-al-unei-regine-elena-de-romania>. De asemenea s-au folosit pasaje din prezentarea realizată pe site-ul Muzeului Național Peleş(<https://peles.ro/personalitati/regina-mama-elena>)

trimis de la București, Carol s-a făcut nevăzut și așa a rămas timp de zile bune.

Nefericitele știri despre moartea Regelui Alexandru al Greciei, respectiv trecerea în neființă a Mariei Alexandrovna, mama Reginei Maria, i-au apropiat pe Carol și Elena. La plecarea trenului regal din București, în care se aflau tinerii logodnici Elisabeta și George, alături de Elena, Irene și Regina Maria, s-a alăturat, pe neașteptate, și Carol. Atitudinea lui față de Elena era, de această dată, cu totul schimbată: prințul dovedea mai multă atenție și îi acorda tinerei o importanță care a uimit-o pe prințesa. S-a născut astfel ideea unei căsătorii între cei doi, deși Elena nu putea spune că îl iubea în adevăratul sens al cuvântului. Ea spera totuși să învețe să-l îndrăgească în timp, tocmai datorită comportamentului său romantic.

La 10 martie 1921, în Catedrala Ortodoxă de la Atena, în prezența celor două familii regale și a peste 80 de invitați, Carol și Elena se căsătoresc. După două luni prințesa și-a însoțit alesul în România și s-au stabilit la București. Curând, a apărut pe lume fiul lor, Mihai. La 25 octombrie 1921, se naștea la Foișor moștenitorul Regelui Carol al II-lea, botezat, la 10 ianuarie 1922, Mihai, după numele voievodului Mihai Viteazul, de către Regele Ferdinand și Regina Maria ca nași principali. Aproape imediat, Elena decide să meargă la Atena, împreună cu Mihai, unde rămâne timp de trei luni.

La 15 octombrie 1922 participă împreună cu Carol la festivitățile de la Alba Iulia prilejuite de încoronarea Regelui Ferdinand și a Reginei Maria. Va pleca apoi la Palermo, în Sicilia unde se afla, grav bolnav, tatăl său, Regele Constantin, care se și stinge din viață la 11 ianuarie 1923. Revenită în România în primăvara anului 1923, Elena se confruntă cu trista realitate: Carol era implicat într-o legătură pasională cu Elena Lupescu, pe care a întâlnit-o la unul dintre evenimentele Fundației “Regele Carol”, al cărei președinte onorific era.

În perioada mariajului, Carol și Elena au încercat să întrețină vie relația lor, dar de la micile tatonări dintre ei s-a ajuns la o prăpastie de netrecut. La un moment dat, relația lor ajunsese să fie ca și inexistentă. Cum legătura sa extramaritală a devenit cunoscută, Carol s-a temut de repercusiuni și a sfătuit-o pe amanta lui să părăsească țara pentru a mai diminua din vâlva publică generată în jurul lor. Acțiunea lui a fost, de fapt, un plan care i-a permis să o urmeze pe Elena Lupescu în străinătate

la finele anului 1925, atunci când nimeni nu se mai aștepta la așa ceva. Astfel, Carol a plecat din țară și și-a anunțat părinții, printr-o scrisoare, că renunță la tron. Micul Mihai a devenit, prin urmare, prinț moștenitor.

Regina-mamă Elena cu pruncul Mihai

Nefericită, dar interiorizată și discretă din fire, Elena își ocupă timpul cu educația fiului ei Mihai, care învață româna și engleza, călărește un ponei și fotografiază, iar de la șase ani, conduce o mașinuță, sub atenta supraveghere a guvernantei engleze, Miss St. John. În spiritul tradiției regale, se implică în acțiuni caritabile și sociale, pune bazele unui proiect medical, în colaborare cu Crucea Roșie din Paris, susține Biserica națională, ca și instituțiile celorlalte confesiuni și participă la paradele militare, în calitate de colonel onorific al Regimentului 9 Roșiori.

La finalul anului 1926, o dramă a lovit Familia Regală. Regele Ferdinand a fost pus la pat de evoluția cancerului ce-i măcinase ultimii ani. În săptămânile de debut ale crizei, persoana care i-a stat mai mult alături a fost Elena. Regina Maria se afla în Statele Unite ale Americii, făcând celebrul tur de onoare ca reprezentantă a României, așa că Ferdinand a fost îngrijit de nora sa. Elena petrece ore întregi la căpătâiul Regelui muribund. Prietenia dintre ei fusese fără pată: Ferdinand îi

aprecia inteligența vie și umorul, iar Elena, intelectualitatea și modestia.

Când Regele Ferdinand se stingea din viață, după o lungă suferință, în ziua de 27 iulie 1927, iar Mihai devine rege la numai 6 ani, sosește momentul ca Elena să intre în rolul de Regină Mamă. Noul statut îi oferea o altă autoritate, fie ea și limitată, dar îi permitea totuși să fie privită cu mai mult respect de către români. Din străinătate, Carol expediază spre țară trei scrisori, în care îi pretinde divorțul. Educația creștină profundă primită în sânul familiei, ca și atitudinea guvernului român, o împiedică să dea curs cererii, însă intervențiile neoficiale ale susținătorilor din umbră ai lui Carol, precum și sentimentul de înstrăinare totală, o determină să accepte și la 21 iunie 1928, Curtea Supremă a României desface căsătoria pe motiv de „nepotrivire”.

Dincolo de activitățile și responsabilitățile cotidiene, Elena își găsește timp pentru amenajarea grădinilor Palatului Regal de la Mamaia, primit în anul 1927 din partea Reginei Maria. Elena transformă parcul regal, introducând conducte de apă, schimbă drumurile și peluzele, reamenajează interioarele. La începutul anului următor, impune un nou regulament de funcționare a Palatului. Tot acum, pune bazele concursului anual de hipism, ea însăși dovedindu-se foarte experimentată în domeniu. Mai activă ca niciodată, Elena vizitează spitale, merge în provincie, inaugurează clinici, încurajează cultura locală, ceea ce îi aduce un capital de imagine, pe care – din integritate și modestie – nu-l exploatează împotriva fostului soț. Demnă și resemnată, Elena îl însoțește pe micul rege la ceremonii și evenimente oficiale.

La data de 8 iunie 1930, Parlamentul l-a proclamat pe Carol al II-lea Rege al României. Din acel moment, situația Elenei a luat o turnură dramatică. Dorința de control manifestată de Regele Carol al II-lea a mers până în punctul în care i-au fost interzise Elenei orice evenimente cu caracter public. Timp de doi ani, ea a fost supusă capriciilor și temerilor generate de camarila regală. A ieșit în public doar de două ori, iar de fiecare dată a fost martora aceleași scene emoționante: românii, admiratorii ei, o îndemneau să reziste și să lupte pentru Mihai. Degradarea Elenei a mers până acolo încât i-a fost ridicat și titlul onorific de Colonel al Regimentului 9 Roșiori, toți ofițerii fiind

obligați să distrugă însemnele și portretele care aminteau de fosta Regină Mamă.

Regina-mamă Elena în costum de roșior

Cu eleganța-i înnăscută, se retrage din viața publică, refugiindu-se fie în Palatul de la Mamaia, fie în reședința de vară de la Sinaia. În cele din urmă, lucrul de care se temea cel mai mult s-a întâmplat: Carol îi cere să părăsească România. Se stabilește mai întâi la Londra, apoi la Florența, însă revine la București cu ocazia zilei de naștere a fiului său, unde rămâne până la începutul anului 1932, când își vizitează la Florența mama muribundă. Sophia de Grecia se stinge din viață în ianuarie 1932 și este înmormântată în Biserica rusă, alături de soțul său, Constantin. După aproape trei luni petrecute la Florența, s-a întors în țară pentru a-i fi alături lui Mihai cu ocazia aniversării sale. Totodată, era hotărâtă să înceapă lupta de la egal la egal cu Regele Carol II.

Carol al II-lea a subestimat-o pe fosta lui soție și nu a realizat cât de puternic era devotamentul ei față de Mihai. În final, el s-a văzut forțat de îndatoririle sale regale, dar și de obligațiile etice să emită, la 17 februarie 1932, un acord prin care garanta Elenei o serie de

drepturi. Se părea că Elena a câștigat lupta împotriva lui Carol, căci i s-a permis o ședere de 4 luni pe teritoriul României, respectiv 2 luni alături de Mihai în străinătate.

Pentru a evita orice fel de confruntări cu fostul ei soț, Elena va alege să stea în străinătate, la Florența, acolo unde își cumpărase și își amenajase o locuință, cunoscută sub numele de Vila Sparta. Aici, din 1932 până în 1940, trăiește ani de liniște și delectare, alături de membri ai familiei grecești. Timpul se scurge în funcție de prezența sau de absența fiului drag. Înclinația spre cultură o determină să se familiarizeze cu orașul și împrejurimile: frecventează cu asiduitate muzee, biserici, biblioteci. Învăță limba italiană, vorbind astfel curent cinci limbi străine, alături de greacă, română, franceză și germană și – după bunul său obicei – face echitație în fiecare dimineață.

În momentul izgonirii sale din România, Elena avea 36 de ani. Nu mai avea nicio speranță că își va mai revedea vreodată țara care îi spusese cândva Regină Mamă. Singura ei alinare a fost că Regele Carol al II-lea și-a respectat partea de acord cu privire la fiul lor, în sensul că i-a permis lui Mihai să locuiască alături de mama lui în străinătate timp de câteva luni pe an. Numai că la data de 6 septembrie 1940, generalul Antonescu îl obligă pe Carol al II-lea să abdice. O săptămână mai târziu, pe 13 septembrie, din România erau trimise un tren special și o escortă aflată sub comanda directă a lui Ion Antonescu pentru a o aduce pe Regina Mamă înapoi în țară.

La București Elenei i se face primirea oficială. În mai puțin de un an, la 22 iunie 1941, România intră în război de partea Germaniei, depășind cu greu și cu numeroase jertfe umane primii ani ai războiului, guvernarea legionară din septembrie 1940-ianuarie 1941 și rebeliunea legionară din 21-23 ianuarie 1941. Reinstalată în postura de infirmieră, Elena dispune transformarea unei aripi a Palatului regal în spital, pe care îl coordonează cu nebănuit simț administrativ.

În tot acest timp, a fost un real sprijin pentru fiul ei Regele Mihai și o prezență discretă în viața publică. A ajutat foarte mulți evrei, iar în timpul dictaturii lui Antonescu a fost cea care i-a cerut acestuia ca evreii din Cernăuți, care nu fuseseră încă deportați, să rămână acolo. Istoria amintește de Elena ca salvatoarea multor evrei din Transnistria și ca inițiatoarea ajutorului cu care în perioada 1943–1944 mii de evrei s-au putut întoarce acasă. Numele Reginei-mame Elena a României

este înscris în „Grădina celor dreپți între popoare” pe Zidul de Onoare aflat lângă Muzeul din Ierusalim, monument ridicat în memoria celor care au ajutat evreii în al Doilea Război Mondial.

Între două îndatoriri sociale, Elena găsește întotdeauna răgazul necesar amenajării castelului de la Săvârșin, din județul Arad, pe care îl cumpără împreună cu Regele Mihai. Instalată în reședința oficială de la Foișor, angajează familia restauratorilor pânzelor Galeriei Uffizzi, Vermeyer, pentru a se ocupa de colecția de pictură a Casei Regale. Participă cu destulă rețineră la vânătorile regale, însă călătorește mult prin țară.

Actul istoric de la 23 august 1944 o găsește la Sinaia. Înștiințată de întoarcerea armelor împotriva Germaniei și de arestarea mareșalului Antonescu, Elena trece prin momente de coșmar: știe că viața fiului ei este în pericol. La orele 22.00, Radio București difuzează Proclamația Regelui Mihai în direct. Generalul Sănătescu preia conducerea noului guvern, pe fondul atacurilor aeriene germane, care bombardează Bucureștiul. Casa Nouă, clădire situată pe domeniul Palatului regal, servind drept locuință particulară a Regelui Mihai, este incendiată. Regele părăsește precipitat capitala spre o direcție necunoscută. Elena îl urmează pe ruta Brașov – Târgu-Jiu – Bumbești Jiu, unde cei doi se reunesc. Timp de două săptămâni, Regele Mihai și Regina mamă locuiesc incognito în satul Dobrița.

Reveniți în capitală, se confruntă acum cu adevăratul pericol, cel sovietic, care acționează în vederea înlăturării Monarhiei. Astfel, comisarul Andrei Vășinski, responsabil cu Balcanii, pretinde suveranului demiterea guvernului Rădescu și înlocuirea lui cu un guvern comunist. În ciuda opoziției regale, la 6 martie 1945, guvernul Groza se instalează la putere. După instaurarea guvernului Groza, Elena știa că Regele Mihai avea să ducă lupte grele cu trimisul Guvernului sovietic, Andrei Vișinki. De aceea, în toată perioada care a urmat după 6 martie 1945 i-a fost alături și a încercat să-i convingă pe liderii partidelor istorice că situația era mult mai nuanțată. Totodată, s-a simțit obligată să trimită o mare parte din jurnalele ei în Anglia, operațiune care a avut loc pe ascuns.

Până la plecarea sa în exil în urma instaurării regimului comunist, colaje din ziare și fragmente din scrisorile Elenei au recompus multe momente dramatice, în care o regăsim mereu prinsă

într-o țeșătură a intrigilor, întotdeauna gândindu-se mai mult la ceilalți și mai puțin la propria persoană, de fiecare dată sacrificându-se pentru idei, pentru concepte ce țineau de bunul mers al lucrurilor, chiar dacă deciziile luate o afectau uneori ca femeie și mai ales ca mamă. O vedem în fotografiile vremii ajutând bolnavii din spitale, susținând și inițiind campanii de caritate, încurajând pe cei nevoiași sau fiind alături de cler la sfințirea unor lăcașuri de cult.

În noiembrie 1947, Regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii își oficiază căsătoria cu prințul Filip de Grecia și Danemarca, nepotul Reginei-mame. Invitați la ceremonie, Mihai și Elena se deplasează la Londra, de unde revin la 21 decembrie 1947, spre indignarea guvernului comunist, care la 30 decembrie 1947 reușește să obțină semnătura Regelui Mihai pe actul de abdicare.

La 3 ianuarie 1948, Elena părăsea pentru totdeauna România. După plecarea din România, o viață fericită pentru fiul ei a fost tot ceea ce și-a dorit mai mult. Adevărata bucurie a Elenei a izvorât însă de la nepoatele născute din căsătoria Regelui Mihai cu Principesa Ana. Prima fiică a cuplului Mihai-Ana s-a născut în 1949 și a primit numele de Margareta; au urmat Elena, în 1951, Irina, în 1953, Sofia, în 1957, și Maria, mezina familiei, în 1964. Viața de familie a lui Mihai și a soției sale a separat-o pe Elena de fiul ei. A locuit în Vila Sparta până în 1980, când, din cauza dificultăților financiare, a fost nevoită să renunțe la această reședință. La 84 de ani s-a mutat într-un apartament la Lausanne.

Doi ani mai târziu, Regina mamă a trecut în lumea celor dreپți la Lausanne, în ziua de 28 noiembrie 1982. I-au fost alături în ultimele clipe Mihai, Ana, nepoatele ei, dar și alte rude și membri ai familiilor regale europene. Dispariția ei a lăsat în urmă o moștenire aparte în istoria Casei Regale a României. Elena a fost mai mult decât o Regină mamă: ea a fost un simbol al puterii, nu în sensul comun al cuvântului, ci prin forța sa, dovedită de atâtea ori, de a-și menține demnitatea în vremuri de restrițe. Și după cum se afirmă pe site-ul oficial al Casei Regale, Regina Elena a avut o mare credință, despre care spunea că îi aduce putere, și o calitate importantă, înțelepciunea. Regina-mamă a fost, pentru întreaga ei familie, un îndrumător plin de tact, nu pentru că știa să dea sfaturi, ci pentru că posedea rara calitate de a ști să înveți din propriile greșeli pentru a te forma ca om. Deși nu a fost ocolită de

suferință, ea nu s-a lăsat niciodată copleșită de amărăciune, o calitate pe care fiul său a moștenit-o. Totodată, rolul pe care l-a avut în familie, ajutându-și fiul, Regele Mihai, să-și păstreze dreapta judecată în momente dificile, a fost una dintre cele mai importante comori de care Regele Mihai și țara au beneficiat în acele vremuri.

1.5. Regele Mihai I și Regina Ana²⁶

Regele Mihai s-a născut la 25 octombrie 1921, în Castelul Foișor de la Sinaia, ca fiu al princepelui moștenitor Carol și al principesei Elena. A fost botezat în rit ortodox după numele marelui voievod Mihai Viteazul. La mai puțin de doi ani după nașterea sa, în anul 1923 Parlamentul României adopta o nouă Constituție, considerată a fi una din cele mai liberale din Europa acelor vremuri. În această Constituție se stipula că Tronul României este moștenit din tată în fiu, cu excluderea perpetuă a femeilor de la succesiune. Astfel, Mihai devenea al doilea în linia directă a succesiunii la tron.

La numai șase ani, copilul precoce, care vorbea româna și engleza, studia pianul și șahul, călărea un ponei, fotografia și conducea o mașinuță, sub atenta supraveghere a mamei sale, Principesa – mamă Elena, este aruncat în vârtoarea istoriei. După a treia renunțare la tron a tatălui său, Principele Carol, Mihai devine Rege al României. Minor fiind, este pus sub o Regență, constituită din trei membri: principele Nicolae, unchiul său, Miron Cristea, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și Gheorghe Buzdugan, președintele Înaltei Curți de Casație. Prin decesul ultimului, în Consiliul de regență a intrat ulterior George Sărățeanu.

Regele-copil își începe școala primară la Castelul Peleş, din Sinaia, reședința de vară a Familiei Regale, avându-l ca mentor pe

²⁶Sursele folosite pentru redactarea acestui subcapitol sunt următoarele: Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi(1866-1947), Ediția a II-a, revăzută și adăugită, vol. IV, Mihai I*, Ed. Enciclopedică, București, 2004, p. 7-204; Tatiana Nicolescu Bran, *Mihai I ultimul rege al românilor*, Ed. Humanitas, București, 2016, p. 12-260; N. Diță, D. Dumitrescu, M. Manea, *Istoria monarhiei din România*, Ed. Nomina, București, 2017, p.193-207; Boris Crăciun, *Regii și reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1996, p. 175-186; vezi și [www.familiaregală.ro/istorie/Regele Mihai I, Regina Ana](http://www.familiaregală.ro/istorie/Regele_Mihai_I_Regina_Ana). Au fost folosite informații și de pe site-ul Muzeului Național Peleş. Vezi: <https://peles.ro/personalitati/regele-mihai-I>.

profesorul Nicolae Saxu. Încă de mic copil, Mihai avea să se arate pasionat de automobile și de mecanică, pasiuni care aveau să-i fie de folos mai târziu în viață.

Regele Mihai al României în anul 1927

Detronat după revenirea din exil a Regelui Carol al II-lea, la 8 iunie 1930, primește titlul simbolic de Mare Voievod de Alba – Iulia, urmează cursurile unei școli particulare stricte cu sediul la Palatul Regal. Elevii care urmau să fie colegii lui Mihai au fost selectați dintre cei care avuseseră media 10 la admiterea în liceu (pe atunci cursurile liceale durau 8 ani, din clasa a 4-a până în clasa a 12-a). Clasa specială a fost alcătuită din copii recrutați din toate categoriile sociale, de la fiul unui mecanic de locomotivă până la fiul unui mare industriaș, incluzând și câte un reprezentant al principalelor minorități din România, adică un secui și un sas. Lista profesorilor includea multe

nume sonore, savanți cu recunoaștere internațională, cum ar fi istoricul Nicolae Iorga sau geograful Simion Mehedinți. La sfârșitul anilor de studiu s-au organizat excursii în întreaga țară, combinate cu lecții de sinteză din domeniul geografiei și istoriei. Acestea au oferit viitorului Rege posibilitatea de a cunoaște pe viu multe din lucrurile studiate în orele de curs și, în primul rând, cultura, religia și obiceiurile locuitorilor din toate provinciile istorice românești.

Dincolo de cursurile școlare, prințul Mihai a trăit în izolare la Palat. Mama sa, Elena, a fost exilată de rege la Florența, iar copilului i se permitea să o viziteze doar o dată pe an. Regele Mihai a povestit în mai multe rânduri despre suferința acelor ani, cauzată de despărțirea de Regina-Mamă Elena și relația rece cu tatăl său, care nu i-a permis fiului să se apropie de nimeni și nici să învețe ceva despre cum se conduce o țară.

Ținut departe de tumultul vieții politice, dominate de figura autoritară a Regelui Carol al II-lea, Mihai asistă neputincios la evenimentele zbuciumate din România interbelică, marcate de ascensiunea mișcărilor extremiste, culminând cu asasinat politic, schimbarea Constituției, interzicerea tuturor partidelor și dictatura carlistă. În anul 1937, îl însoțește pe Carol al II-lea în vizita oficială în Polonia și reprezintă România la încoronarea Regelui George al VI-lea, iar în anul 1938, ia parte la turneul diplomatic al Regelui Carol al II-lea la Londra, Paris și Bruxelles, dar și la istorica întrevvedere cu Hitler, din 24 noiembrie 1938.

Pactul Ribentropp – Molotov, din 23 august 1939 și Dictatul de la Viena, din 30 august 1940, cu consecințe dezastruoase asupra României, grăbesc sfârșitul domniei controversate a lui Carol al II-lea. Obligat să abdice și să părăsească țara, la 6 septembrie 1940 fostul rege Carol II lasă în mâinile fiului său, Mihai I, destinele unei României ciuntite de provinciile istorice, Transilvania, Bucovina și Basarabia. Pus în fața faptului împlinit, la aproape nouăsprezece ani, Mihai depune pentru a doua oară jurământul de credință față de națiune și Parlament. La momentul celei de-a doua urcări pe tron – din 6 septembrie 1940, Mihai avea 19 ani. La fel ca prima dată, el a rămas în afara afacerilor politice. Prerogativele regale fuseseră drastic limitate, întreaga putere executivă aflându-se în mâinile lui Ion Antonescu și a guvernului său compus în mare parte din membrii mișcării legionare.

Mihai I – Regele românilor, în anul 1940

Situația Regelui Mihai în anii care au urmat urcării sale pe tronul României, a fost una foarte stranie. Deși era formal șeful Armatei și suveran al României, participarea sa la deciziile politice și militare ale guvernului a fost sistematic împiedicată de către Antonescu. Mareșalul (între timp Antonescu fusese înaintat la rangul de mareșal) l-a înconjurat pe Rege cu oameni care îl informau despre toate mișcarile tânărului suveran. Mulți dintre aghiotanții regali trimiteau rapoarte scrise mareșalului, rapoarte care duceau la schimbări permanente ale personalului din jurul Regelui.

În ciuda faptului că nici măcar nu i s-a cerut părerea în privința intrării în război, Regele Mihai a sprijinit decizia generalului Antonescu de a lupta împotriva Uniunii Sovietice pentru recuperarea Basarabiei. De aceea, el a călătorit pe front pentru încurajarea soldaților. Treptat însă, tânărul rege s-a îndepărtat din ce în ce mai mult

de politica lui Antonescu, dezaproband continuarea luptelor dincolo de Nistru. După dezastrul de la Stalingrad, ce a marcat primul moment în care victoria germană nu mai era considerată sigură, Regele Mihai, alături de principalii reprezentanți ai opoziției, au început să se gândească la îndepărtarea lui Antonescu de la putere.

Actul curajos de la 23 august 1944, prin care România se alătură aliaților tradiționali, determinând scurtarea războiului cu șase luni și cruțarea a zeci de mii de vieți omenești, a fost opera tânărului Mihai I. La orele 22.00, Radio România transmitea mesajul Regelui, prin care armata română întorcea armele împotriva Germaniei naziste, iar Constituția din 1923 era repusă în drepturi. Pentru serviciile aduse umanității prin gestul istoric de la 23 august, Regele Mihai a fost onorat de președintele Statelor Unite cu „Legiunea de merit” și de către U.R.S.S., cu „Ordinul Victoria”.

Imediat după arestarea lui Antonescu, Regele Mihai a investit un nou guvern, condus de generalul Constantin Sănătescu. A fost prima încercare pentru reinstituirea unui regim democratic în țară, încercare îngreunată de presiunile din partea Partidului Comunist, revenit după 23 august în legalitate și sprijinit de Uniunea Sovietică și Armata Roșie. În perioada august 1944 – martie 1945, Regele Mihai s-a confruntat cu presiuni mari din partea comuniștilor și a forțelor sovietice, care sprijineau aducerea la putere a PCR. Ca atare, membri ai partidului comunist au fost incluși în guvernele Sănătescu 1 și 2, apoi în guvernul Rădescu.

La 6 martie 1945, la presiunile ocupantului militar sovietic, Regele Mihai a fost silit să accepte un guvern prosovietic dominat de Partidul Comunist Român, prim-ministru fiind numit Petru Groza. Guvernul Groza a fost un guvern minoritar, acceptat numai în urma promisiunilor britanice și americane de a menține un regim democratic în România chiar și în cazul în care sunt îndeplinite cererile politice ale Rusiei. Guvernul era controlat de Frontul Național Democrat, dominat de comuniști.

Ca un ultim efort de a se opune guvernului prosovietic, în august 1945 Regele i-a cerut demisia lui Petru Groza, motivând că Aliații occidentali nu au recunoscut acest guvern. Groza, sigur pe sprijinul sovieticilor (singurul sprijin, de fapt, care conta), refuză să demisioneze, așa că monarhul a intrat în așa-zisa grevă regală, refuzând, la rândul

lui, să mai contrasemneze actele guvernului, fapt ce nu a oprit cabinetul Groza să guverneze în continuare. Greva regală a durat până în ianuarie 1946, când Alianții occidentali au recunoscut în cele din urmă guvernul Groza, cu condiția includerii în cabinet a doi miniștri din PNT și PNL (dar Emil Hațieganu, liberal, și Mihail Romniceanu, țărănist, ca miniștri fără portofoliu, n-aveau nicio putere în guvern). În acest context, fără un suport puternic din partea statelor occidentale, Regele Mihai I este obligat să recunoască alegerile măsluite din noiembrie 1946 și să numească noul Guvern dominat de comuniști.

În noiembrie 1947, Regele Mihai a călătorit la Londra pentru a lua parte la nunta Principesei Elisabeta a Angliei. A cunoscut-o atunci pe Ana de Bourbon-Parma, pe care decide să o ia de soție. La întoarcerea în țară – acțiune surprinzătoare pentru liderii PCR, care se așteptau ca Regele să rămână în străinătate, Regele a luat legătura cu membrii guvernului pentru a discuta despre viitoarea căsătorie. Însă după Crăciun, când a revenit de la Sinaia la București, Regelui i-a fost pus actul de abdicare în față și a fost obligat să-l semneze, sub amenințarea cu execuția a o mie de tineri, în cazul în care nu ar fi abdicat. Se întâmpla în data de 30 decembrie 1947, ultima zi a monarhiei în România. Comuniștii au proclamat imediat abolirea regimului monarhic și nașterea republicii populare.

Regele a părăsit țara trei zile mai târziu, pe 3 ianuarie 1948. A început astfel lungul exil al Regelui Mihai. În 1948, pe 10 iunie, el s-a căsătorit, în Grecia, la Atena, cu prințesa Ana de Bourbon-Parma, cu care a avut cinci fete: Margareta, Elena, Irina, Sofia și Maria. Pe perioada exilului, Regele s-a împărțit între viața de familie și eforturile de a menține în viață cauza României.

Au locuit până la sfârșitul anului 1948 la vila Sparta, locuința Reginei-Mame Elena. Din 1949, Regele Mihai și Regina Ana s-au mutat la Lausanne și apoi în Anglia, unde au locuit până în 1956. Pentru a-și câștiga existența, Regele și Regina au construit o fermă de pui și un mic atelier de tâmplărie. Familia Regală s-a întors în Elveția în 1956. Regele Mihai a semnat un contract cu compania aeriană "Lear Jeats and Co", la Geneva. Familia s-a mutat la Versoix, un mic oraș de pe malul lacului Léman, la câțiva kilometri de Geneva, unde a locuit peste patruzeci și cinci de ani, aici aflându-se, în tot acest timp, sediul Casei Regale.

Regele Mihai și Regina Ana

Viața în exil i-a pus multe momente dificile, dar suveranul le-a depășit, fiind convins că nu trebuia să țină la "etichetă", ci să muncească pentru a-și întreține familia. Deoarece numele său înscris în actul de naștere era Mihai, fără altă precizare, și-a adăugat în cartea de identitate și pe cel de România, devenind Mihai de România. A continuat să întrețină relații cu familiile domnitoare europene, dar un monarh în exil nu prezenta un mare interes, fiind tratat adesea ca o "rudă săracă".

Devenit persoană particulară, Regele Mihai a practicat diverse meserii, între care pilot de încercare la o firmă americană cu sediul în Elveția și broker, reprezentând o casă greco-americană din Wall Street. În anul 1958, Regele a oprit colaborarea cu "Lear", iar un an mai târziu, a înființat o companie de electronică și de mecanisme automate denumită METRAVEL, pe care a vândut-o cinci ani mai târziu.

Din exil, inima Regelui a continuat să bată pentru România. În 1948, efectuează vizite la Londra și New York în încercarea de a sensibiliza Occidentul față de abuzurile regimului României Populare. În anii '50, pune bazele Comitetului Național Român, pe care îl coordonează cu devotament și abnegație.

După Revoluție, la 25 decembrie 1990, Mihai I, însoțit de mai mulți membri ai Familiei Regale, sosește pe aeroportul Otopeni și intră

în țară cu un pașaport diplomatic danez, obținând o viză pentru 24 ore pentru a merge la Mănăstirea Curtea de Argeș, unde intenționa să se reculeagă la mormintele predecesorilor săi regali și să asiste la slujba religioasă de Crăciun. Însă, în drum spre Curtea de Argeș, Regele și însoțitorii săi sunt opriți de un baraj al Poliției, sunt conduși din nou la aeroport și obligați să părăsească țara. S-a întors doi ani mai târziu, în 1992, de Paști. Mai întâi la Putna, apoi în capitală, Regele a fost întâmpinat cu brațele deschise de o mulțime de oameni.

La București, în anul 1992, de Paști

Neliniștit de popularitatea Regelui, aclamat numai în București de un milion de oameni, guvernul președintelui Iliescu i-a interzis Regelui Mihai să se mai întoarcă în țară. Abia în 1997, după alegerea lui Emil Constantinescu ca președinte, Regele Mihai și-a recăpătat cetățenia română și a putut reveni definitiv în România, unde a continuat să militeze pentru aderarea României la NATO și Uniunea Europeană, dar și pentru respectarea drepturilor omului, dezvoltarea economiei de piață, păstrarea culturii naționale, respectarea adevărului

istoric, respectarea și garantarea proprietății private, consolidarea statului de drept și a democrației interne.

Potrivit vechii legi salice de succesiune, cu valabilitate în ultima constituție democratică a regatului România, cea din 1923, la moartea Regelui Mihai în absența schimbării Constituției, care ar necesita restaurarea monarhiei, succesiunea revenea familiei de Hohenzollern-Sigmaringen, șeful acesteia, prințul Karl Friedrich de Hohenzollern, aflându-se pe prima poziție în ordinea de succesiune. Însă, la 30 decembrie 2007, într-o ceremonie privată, Mihai I a promulgat noul statut al Casei Regale, intitulat „Normele fundamentale ale Familiei Regale a României”, act prin care a desemnat-o pe principesa Margareta drept moștenitoare a tronului, cu titlurile de Principesa Moștenitoare a României și de Custode al Coroanei României, iar la 10 mai 2011, Mihai I a rupt legăturile istorice și dinastice cu Casa princiară de Hohenzollern-Sigmaringen, a modificat numele familiei sale în „al (a) României” și a renunțat la titlurile conferite lui și familiei sale de către Casa princiară, atitudine care a arătat încă o dată atașamentul Regelui Mihai față de țara în care s-a născut și pe care a iubit-o mai presus de orice.

A încetat din viață în ziua de 5 decembrie 2017 la reședința privată din Elveția. Poporul român se despărțea îndurerat de ultimul său rege, un model de moralitate și demnitate pentru români, o personalitate care a marcat puternic istoria României.

Ca o concluzie despre domnia Regelui Mihai, redăm cele spuse de regretatul istoric Vlad Georgescu: *„Regele Mihai fusese un rege bun, precum bunicul său Ferdinand. Modest și democrat, cu simțul datoriei față de țară, un simț care lipsise tatălui său, ar fi putut ajunge un rege mare, asemenea lui Carol I. A avut însă parte de vremuri tulburi pe care nici un cap încoronat sau om politic nu le-ar fi putut înrâuri. I-a fost dat să asiste la eșecul României Mari și la inaugurarea unui șir de dictaturi străine spiritului său constituțional, străine de asemenea mentalității clasei politice care făcuse România Mare, la 1918.”*²⁷

²⁷Vlad Georgescu, *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre*. Ediția a III-a (Cu un studiu biografic de Mihai Botez), Ed. Humanitas, București, 1992, p. 252-253.

Ana de Bourbon-Parma(Regina Ana) ²⁸ s-a născut la Paris, la 18 septembrie 1923, ca fiică a principelui René de Bourbon-Parma și a principesei Margareta a Danemarcei. A copilărit în Franța împreună cu cei trei frați ai săi Jacques, Michel și André.

Principesa Ana de Bourbon-Parma

Pe filieră maternă, Regina Ana este strănepoata Regelui Christian al IX-lea al Danemarcei. Tot pe filiera maternă, bunica sa, Principesa Marie d'Orléans, se căsătorise cu Principele Valdemar, fiul Regelui Christian al IX-lea al Danemarcei. Pe filiera paternă, bunica

²⁸Vezi www.history.ro/sectiune/actualitate/articol/regina-ana-implineste-90-de-ani; vezi și www.mediafax.ro/marea-iubire-dintre-regina-ana-si-regele-mihai

era Infanta Portugaliei, iar bunicul, Duce de Parma și Piacenza, a fost ultimul suveran al acestui ducat înainte de unificarea cu Italia.

În 1939, după începerea războiului, a trebuit să-și urmeze familia în refugiu în Spania, Portugalia și în Statele Unite ale Americii. De la șaisprezece la nouăsprezece ani a urmat o școală de artă la New York și, în paralel, a lucrat ca vânzătoare la Magazinul universal Macy's, pentru a-și câștiga existența.

În 1943 cere permisiunea mamei să meargă pe front sub culorile patriei ei, Franța. Mama acceptă și Ana a plecat la război sub culorile Franței, învățând să fie infirmieră, mecanic și șofer de ambulanță, conducând prin câmpuri minate, continuând viața militară până la sfârșitul războiului în Maroc, Algeria, Italia, Luxemburg, Germania. A fost pe trei continente între 1941-1945, iar în primăvara lui 1945 a primit decorația franceză “Crucea de Război”.

Ana de Bourbon-Parma l-a cunoscut pe Regele Mihai în noiembrie 1947, la hotelul Claridge's din Londra, la o recepție organizată după nunta Reginei Elisabeta a II-a a Marii Britanii cu locotenentul Philip Mountbatten. *“L-am cunoscut pe Mihai la vârul meu, Jean de Luxemburg, care dădea un dineu la ambasada Luxemburgului de la Londra. Cum nu ieșisem de multă vreme din armată, în loc să fac o reverență, am luat poziție de drepți și l-am salutat lovind călcâiele ca un soldat! M-am simțit atât de umilită de mine însămi, încât am ieșit imediat”*, afirma Regina într-un interviu acordat TVR în anul 2008.

Deși întâlnirea celor doi a fost protocolară, Regele Mihai I a dezvăluit apoi că a avut un "coup de foudre" când a întâlnit-o pe Ana. *"S-a îndrăgostit de Ana, a fost fermecat de privirea ei pătrunzătoare, de zâmbetul ei încrezător și de simplitatea ei"*, relatează "The Telegraph" într-un material publicat în anul 2016. La sfârșitul recepției, Regele i-a cerut mâna Principesei, care a lăsat răspunsul în așteptare.

Importanța acestei întâlniri a fost semnalată imediat de diplomații români acreditați la Londra. Pe 26 noiembrie 1947 Legația României din Londra trimitea o telegramă ministrului afacerilor străine, Ana Pauker, comunicând: *“Regele părăsește vineri Londra, oprindu-se în Elveția.... Din izvor sigur, Negel mi-a spus că <aduce în țară o veste bună>. Cred că este vorba despre căsătoria Regelui. Se vorbește despre principesa Bourbon-Parma cu care a fost văzut foarte*

deseori aici. În suita Regelui se vorbește cu insistență despre posibilitatea căsătoriei. Principesa a fost tot timpul războiului în armata lui De Gaulle, împreună cu fratele ei, principele Michel Bourbon-Parma.”²⁹

Ulterior, Regele, Regina-Mamă Elena și Principesa Ana au plecat la Lausanne. Înainte de se întoarce la București, Ana i-a spus lui Mihai că acceptă cererea în căsătorie. Regele Mihai a revenit acasă la sfatul expres al lui Winston Churchill, care l-ar fi sfătuit că “mai presus de orice, un rege trebuie să fie curajos”, după cum a mărturisit el mai târziu.

Dar abdicarea impusă de comuniști Regelui Mihai a însemnat începutul exilului. La scurt timp după acel moment nefast, Principesa Ana Bourbon-Parma a fost interviuată, știrea difuzându-se la postul de radio Londra pe 1 ianuarie 1948. Principesa a declarat: "*Oriunde va merge, îl voi urma. Abdicarea a fost o surpriză pentru mine. Am auzit știrea la radio.*"³⁰

Nunta celor doi a avut loc în exil, la Palatul Regal din Atena, pe 10 iunie 1948. Regele Paul al Greciei, unchiul preferat al lui Mihai dinspre mamă, a fost singurul monarh dintre familiile domnitoare ale Europei care i-a ajutat să se căsătorească în contextul în care Vaticanul nu a vrut să accepte mariajul dintre o principesă catolică și un rege ortodox. Totodată, tradiția monarhică română stipula ca urmașii să fie botezați în religia ortodoxă. Din familia principesei a participat la nuntă doar unchiul ei, prințul protestant Erik, care a și condus-o la altar.

La început, cei doi miri au trăit în Marea Britanie, mai întâi pe domeniul Bramshill, proprietatea de lângă Londra a Lordului Brockett, ulterior pe o altă proprietate, numită Ayot St. Lawrence. În răstimpul șederii lor în Marea Britanie, în anii '50, au muncit la fermă și în propriul lor atelier de tâmplărie. În 1956 s-au mutat în Elveția, la Versoix, la Villa Serena, devenită simbolul Coroanei. La Lausanne se naște prima fiică a cuplului regal, principesa Margareta. Tot la Lausanne se nasc Principesele Elena, în 1951 și Irina, în 1953. Principesa Sofia se va naște la Atena, în 1957, iar Principesa Maria la Copenhaga, în 1964. Toate cele cinci fiice ale Regelui au fost botezate în religia ortodoxă.

29 Apud Historia, loc. cit.

30 Ibidem

Regele și Regina au călătorit mult în Grecia, Italia, Danemarca și Statele Unite ale Americii. De asemenea, au fost de câteva ori în Africa. În fiecare an în seara de 31 decembrie, radio "Europa Liberă" transmitea mesajul de Anul Nou al suveranului exilat, ascultat în taină de foarte mulți români.

Cuplul regal cu cele 5 fiice

Din 2004, Regele Mihai și Regina Ana au locuit la Aubonne, în Elveția. De marile sărbători creștine și, în funcție de angajamentele lor publice, Majestățile Lor au ales să fie alături de cei dragi fie la Castelul de la Săvârșin, fie la Palatul Elisabeta din București.

Regina Ana a României s-a stins din viață pe 1 august 2016, la Spitalul din Morges, Elveția, înconjurată de fiicele sale și de alte persoane apropiate Familiei Regale a României. A fost adusă în țară și înmormântată, cu onoruri regale, în noua Catedrală Arhiepiscopală și Regală de la Curtea de Argeș.

1.6. Princesesa Margareta – Custodele Coroanei³¹

Princesesa Margareta s-a născut la Lausanne, în Elveția, pe 26 martie 1949. Este prima fiică a Regelui Mihai și a Reginei Ana. A fost desemnată Princesă Moștenitoare în anul 1997 și Custodele Coroanei române în anul 2007. S-a născut în exil, după ce Regele Mihai a fost obligat să abdice în 1947. Își petrece primii ani din viață în Marea Britanie și Elveția, o copilărie simplă, fericită, nu foarte diferită de cea a altor copii. Este înconjurată de afecțiunea părinților, a bunicii sale, Regina Mamă Elena și a celor patru surori: Elena, Irina, Sofia, Maria.

Copil fiind, Princesesa Margareta petrece lungi perioade de timp în Italia, la Regina Mamă Elena și multe vacanțe în Danemarca, la bunicii din partea mamei. Florența și Danemarca vor rămâne locurile copilăriei pentru care va păstra cele mai frumoase amintiri.

Despre România află din povestirile tatălui și bunicii sale, din fotografii. O impresionează de fiecare dată solemnitatea momentului în care Regele transmite de Anul Nou un mesaj pentru țară la Radio “Europa Liberă”. Primul lucru pe care îl învață în limba română este rugăciunea ”Tatăl Nostru” pe care Regele Mihai o spune fiicelor sale seară de seară, înainte de culcare.

Princesesa Margareta – Custodele Coroanei României

31 vezi www.familiaregală.ro/istorie/asr-princesesa-margareta;
vezi și www.fpmr.ro/majestatea-sa-margareta

Principesa Margareta merge la școală în Italia, Elveția, apoi în Marea Britanie, la un internat. Întoarsă în Elveția la 14 ani, urmează Liceul Francez. Filosofia, spune Principesa Margareta, a fost una din materiile preferate în timpul liceului. Este licențiată în Sociologie, Științe Politice și Drept Internațional a Universității din Edinburgh, Scoția.

Margareta, Custodele Coroanei, a fost implicată, înainte de 1989, în proiecte ale Organizației pentru Alimentație și Agricultură din cadrul Națiunilor Unite și al Fondului Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii(IFAD). În august 1989, când devenea evident că ceva avea să se schimbe în sfârșit în Europa de Est, Principesa Margareta părăsește Organizația Națiunilor Unite pentru a se dăruia cauzei României.

Sosește în țară pe 18 ianuarie 1990. În același an înființează, împreună cu tatăl său, Regele Mihai I, Fundația “Principesa Margareta a României”, dedicată sprijinirii bătrânilor și tinerilor aflați în dificultăți fizice sau materiale. Custodele Coroanei a însoțit pe Regele Mihai în turneele susținute în 1997 și 2002 pentru sprijinirea aderării României la NATO și Uniunea Europeană.

La 21 septembrie 1996 se căsătorește cu actorul Radu Duda, care odată intrat în Casa Regală a României devine ASR Principele Radu. Din 2001, locuiesc la Palatul Elisabeta din București, iar angajamentele lor publice se desfășoară în capitală, în țară și în străinătate.

Principesa Margareta, Custodele Coroanei române, este Mare Maestru al Ordinului Carol I(primind Colanul și Marea Cruce) și al Ordinului Coroana României(Marea Cruce). A primit Marea Cruce a Ordinului de Malta(2003), este Cavaler al “Legiunii de Onoare” a Republicii Franceze(2009) și a primit Marea Cruce a Ordinului “Sfânta Isabel a Portugaliei”(2012). Este președintele Societății Naționale de Cruce Roșie din România, președintele Fundației “Principesa Margareta a României”, președintele de onoare al Fundației Atletismului Românesc și președintele “Asociației pentru Dezvoltare Durabilă Săvârșin”.

Capitolul II

CĂLĂRĂȘENII ȘI FAMILIA REGALĂ A ROMÂNIEI

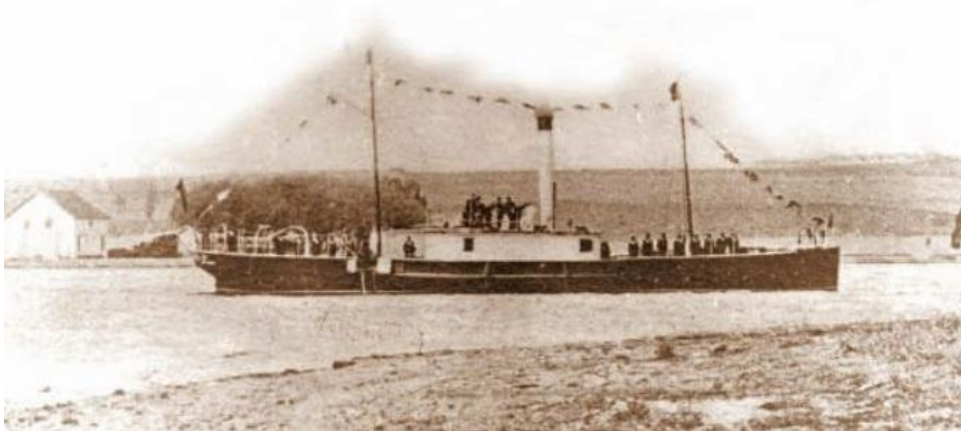
2.1. Vizite ale membrilor Familiei Regale a României

Bine sfătuit de principalii săi colaboratori, imediat după instalarea lui ca domn al României principele Carol a început să viziteze locuri și localități din țara al cărui conducător ajunsese și despre care nu știa mare lucru. O mare atracție pentru tânărul domn a reprezentat-o Dunărea, cu porturile sale, și mai târziu, după ce Dobrogea devine provincie românească, Marea Neagră și portul Constanța, care au constituit locuri vizitate cu predilecție de Carol și membrii familiei sale. Așa se face că în octombrie 1866, domnitorul Carol I poposea pentru prima oară la Oltenița și Călărași. De atunci și până în ziua de 9 mai 2008, când ultimul rege al României, Mihai I, făcea prima sa vizită în urbea noastră, au fost multe vizite ale membrilor Familiei Regale la Călărași, Oltenița și în alte localități ale județului Călărași de astăzi. Totodată, membrii Familiei Regale au tranzitat în repetate rânduri teritoriul de astăzi al județului Călărași, oprindu-se în diferite gări, dar mai ales la Ciulnița, în drumul lor spre Litoralul românesc al Mării Negre.

Într-un oraș cu bucurii puține și mărunte, cum era Călărașiul, aceste vizite îmbrăcau orașul în haine de sărbătoare, permițând călărășenilor să-și exprime simpatia față de Familia Regală a României. Poate tocmai de aceea, în toată această perioadă călărășenii au fost permanent alături de Familia Regală, dovada constând în manifestările de simpatie și iubire, atunci când au fost prezenți în Călărași și în celelalte localități ale județului, numeroasele telegrame de felicitare transmise cu ocazia unor zile importante din viața Familiei Regale, dar și în momentele de tristețe pentru țară și Familia Regală: moartea regilor Carol I și Ferdinand, a reginelor Elisabeta și Maria.

Așa cum am amintit, prima vizită a domnitorului Carol la Călărași, s-a petrecut chiar în anul 1866, pe 31 octombrie, la numai cinci luni de zile după ce fusese înscăunat ca Domn al României, atunci când de la Oltenița la Călărași a călătorit cu yahtul „România”, primul vas folosit de Domnitor pentru excursiile sale pe Dunăre. Despre această primă vizită “Monitorul Oficial” din 2 noiembrie 1866 consemna: *“La 7 ore și jumătate a sosit la portul Călărași pe un timp*

de minune; debarcadera prezenta un aspect minunat. Aclamațiile poporului erau la culme. De aici Măria Sa urmă calea spre oraș sub lumina torțelor; orașul era iluminat, muzicile intonau imnuri naționale, urări pretutindeni. A.S. fuse introdus în casele D-lui Poenaru unde se făcu primire, după care M.S. parcură orașul sub lumina torțelor și a mulțimei care împresura trăsura.”

Vasul “România”, așa cum arăta la 1866

Deși nu există documente oficiale, se pare că și în toamna anului 1867 Domnitorul Carol a mai vizitat odată Călărașiul, ajungând în urbea de pe Borcea cu același vapoaraș, “România”. După cum avea să-și amintească un membru al echipajului, de data aceasta Domnitorul s-a îmbarcat pe “România” la Giurgiu, vasul urmând să aducă la Călărași muniție și efecte militare. După un parcurs aventuros, “România” sosește cu bine în Portul Călărași, *“unde aștepta o lume imensă să vadă pe Vodă Carol.”* După ce de pe vas sunt descărcate efectele militare și muniția, Domnitorul se reîntoarce la Giurgiu tot cu “România”³²

În septembrie 1868 Domnitorul Carol face o vizită la Oltenița, pentru a vedea la fața locului dezastrul provocat de revărsarea apelor Dunării și Argeșului. Urmare a măsurilor dispuse de domnitor, la 12 septembrie 1868, oltenițenii trimit acestuia următoarea telegramă³³: *„Este mult timp de când orașul nostru Oltenița deși port însemnat, care*

31 Moș Delamare, *Regele Carol I și Marina* în „Calendarul Universul 1940”, p. 196-197.

33 “Monitorul Oficial” nr. 206 din 12 septembrie 1868

varsă milioane în tezaurul public, el însă a fost abandonat, administrația centrală niciodată nu s-a gândit că și el are dreptul să aspire la vre-o îmbunătățire.

De trei ori, Măria Ta, în cinci ani, acest oraș a fost inundat, pagube foarte simțitoare au simțit cetățenii acestei urbe, cu toate acestea, astăzi inimile noastre s-au umplut de bucurie când au văzut că inginerii Statului, însoțiți de antreprenori, au început lucrarea promisă de guvernul Măriei Voastre.

Măria Ta, de câte ori piciorul Măriei Voastre străbate prin vre-o urbe, este peste puțină ca acelei urbe să nu i se aline durerile sale; suntem recunoscători Măriei Voastre, pentru punerea digului spre apărarea orașului contra inundației, pentru facerea cheiului care are să îmbunătățească starea materială a acestui oraș, cât și pentru șoseaua pe care au să se transporte toate produsele ce se exportă.”

Peste un an, în 1869, Domnitorul Carol trece din nou prin Oltenița, atât la ducere, cât și la întoarcerea din Crimeea. La 2 august 1869 din București se transmitea următoarea informație: „Î.S. Domnul va pleca astăzi la ora 10 dimineața însoțit de D. ministru președinte, de D. mareșal al curții și de D. colonel Philipescu la Oltenița. De acolo pe Dunăre până la Sulina, unde un bastiment imperial așteaptă să-l conducă în Crimeea.”³⁴

Carantina din Oltenița. Fotografie de Szathmary

³⁴ “Monitorul Oficial” nr. 169 din 2 august 1869

La 11 august 1869, o nouă informație anunță că: *„Duminică, 10 august, Carol pleacă din Livadia (Crimeea) spre București. Va ajunge la Oltenița, miercuri și spre ora 5 va fi la București.”*³⁵

În ziua de 30 aprilie 1877, Domnitorul Carol se deplasează din nou la Oltenița, cu escale la Gruiu și Negoești, pentru a inspecta trupele și diferite poziții de pe malul Dunării, în contextul în care se pregătea trecerea Dunării și intrarea trupelor românești în luptele împotriva Turciei.

Este cunoscut faptul că, după războiul de independență, în actualul județ Călărași, prin împrăștierea unor foști luptători pe fronturile din Balcani, au luat ființă o serie de localități, care poartă denumiri legate de acest război. La stabilirea vetrei de sat a unei astfel de localități, în cazul nostru Curcani, în ziua de 24 septembrie 1878, a participat chiar viitorul Rege Carol I. În acest sens, “Monitorul Oficial” din 25 septembrie 1878, consemna: *„Duminică, 24 septembrie 1878, Măria Sa Domnitorul, însoțit de D. ministru de resbel general de divizie Cernat, de D. prefect al districtului Ilfov și adjutantul de serviciu, a plecat din palatul Cotroceni, la orele 8 de dimineață, pentru a merge la comuna Fundeni-Mitreni, proprietate a Statului din districtul Ilfov, plasa Oltenița, ca să inaugureze punerea în posesiune a însurățeilor ce se împrăștiară conform art. 5 și 6 din legea rurală.*

La orele 10 ajungând la hanul Michaiu Viteazul, M.S. Domnitorul a fost întâmpinat de subprefect, de proprietarii dinprejur și de un mare număr de locuitori, unde luând dejunul, după o jumătate de oră a pornit și la orele 12 a ajuns la comuna Fundeni-Mitreni, unde se ridicase pe locul pieței noii comune un cort de verdeață decorat cu drapele tricolore.

Aici în mijlocul unui număr de peste 800 de săteni ce se adunase, precum și de mai multe persoane din București și Oltenița, M.S. Domnitorul a fost primit de D-nii administratori ai domeniilor, D-nii Al. Lupașcu, Ștefan Sihleanu și D. Teodorescu, de comisiunea ad-hoc a districtului pentru împrăștiere compusă din D-nii inginer B. Toncoviceanu – delegat al administrației domeniilor, G. Isvoranu – membrul comitetului permanent și de autoritățile locale.”

³⁵ “Monitorul Oficial” nr. 176 din 12 august 1869

Pe 11 septembrie 1889, Regele Carol I, însoțit de primul ministru Lascăr Catargiu și alte persoane a mers în ziua de duminică, *“spre a vedea locul unde are să se construiască podul peste Dunăre. Mai multe persoane din Călărași vor ieși întru întâmpinarea M. S. Regelui la gara Ciulnița, unde va lua dejunul.”*³⁶

În anul următor, atunci când Regele Carol I va merge să pună piatra fundamentală a podului peste Dunăre, de la Fetești – Cernavodă, frumoasa bijuterie în fier executată de Anghel Saligny, la înapoiere se va opri în orașul Călărași pentru două zile, prilej de a vizita cele mai importante clădiri publice existente în oraș la acea dată. După modul în care a fost organizată și ținând cont de desfășurarea efectivă a vizitei, apreciem că rămâne cea mai semnificativă prezență a Familiei Regale într-o localitate călărășeană.

La 5 octombrie 1890, Prefectura județului Ialomița comunica primăriei, iar aceasta locuitorilor orașului că marți, 9 octombrie 1890, *„Majestatea Sa Regele și Alteța Sa Regală Principele Ferdinand, vor sosi la Călărași. Recepțiunea se va face la gară și în dimineața zilei de miercuri se vor vizita stabilimentele publice.”*

În această gară era primit Regele Carol I pe 9 octombrie 1890

Și, întradevăr, în după amiaza zilei de 9 octombrie 1890, după ce a participat la punerea pietrei fundamentale a podului peste Dunăre de la Fetești – Cernavodă, Regele Carol I, însoțit de principele

³⁶ “Ialomițeanul”, II, nr. 36 din 10 septembrie 1889

Ferdinand au sosit la Călărași, unde vor rămâne până în după amiaza zilei următoare. Cu acest prilej, Regele a fost găzduit în „Casa Ana și Marinache Popescu”, clădire care adăpostește astăzi Direcția pentru Cultură a județului Călărași.

Casa Ana și Marinache Popescu

A doua zi, Regele Carol I a vizitat cazarma Regimentului V Ialomița nr. 23, Școala de fete nr.1, Școala de băieți nr. 2 – aflată în construcție, Gimnaziul real, unde a asistat la ore, Spitalul județean - care se instalase deja în clădirea nouă și Arestul preventiv (temnița).

Iată cum consemna “Monitorul Oficial” din 13 octombrie 1890 vizita Regelui Carol I la aceste instituții călărășene: “A doua zi, la orele 9 ½ dimineața, M.S. Regele și A.S.R. Principele Ferdinand, însoțiți de D. general Manu, președintele Consiliului, de D-nii miniștrii Lahovari și Marghiloman, de D. general Barozzi, șeful Casei militare regale, de D. prefect și de primarul orașului, a mers la cazarma regimentului de dorobanți, unde a fost primit de șeful regimentului, locotenent colonel Ionescu. Trupa, alcătuită dintr-o companie, având muzica și ofițerii regimentului la flancul drept, era așezată în hala de exerciții.

Cazarma Regimentului 23 Infanterie Călărași

După ce Regele a trecut pe dinaintea frontului, trupa a executat mânuirea armelor, focuri și câteva mișcări din școala de companie. Regele apoi, a primit defilarea și vizită cazarma, unde i-au fost prezentați toți ofițerii, cum și magazia și luându-și ziua bună de la ofițeri, mulțumi comandantului regimentului pentru frumoasa ținută a trupei și preciziunea cu care s-au executat toate mișcărilor.

De la cazarmă, Majestatea Sa merse la școala de fete, unde a fost primit de directoare, care a oferit buchete Regelui și Principelui, de revizorul școlar și de profesoare; fetele au cântat imnul. Apoi, Suveranul a vizitat clasele unde a pus deosebite cestiuni și, rămânând satisfăcut, a arătat D-nei directoare înalta sa mulțumire.

Localul Școlii de fete nr. 1 vizitat de Regele Carol I

De la școala de fete, Suveranul merse la noua școală de copii a comunei, care nu este încă locuită, o cercetă cu deamănuntul și rămase satisfăcut de chipul cum este împărțită și clădită.

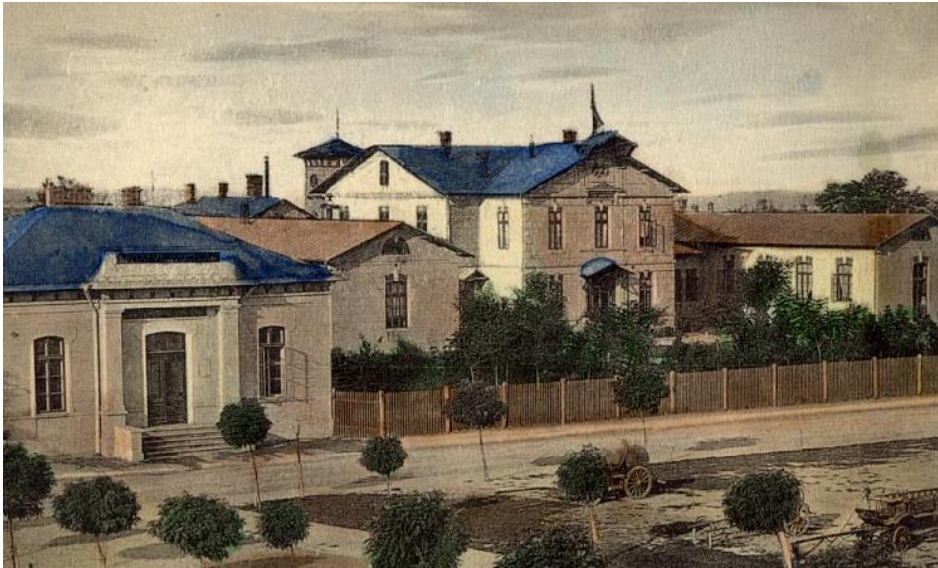
Trecu în urmă pe la malul Borcei, unde a văzut cheiul și locul unde are să se facă debarcaderul.

Clădirea Gimnaziului Știrbei Vodă

După aceasta, Regele se îndreptă spre gimnaziul real, unde a fost primit de director împreună cu tot corpul profesoral și, intrând în sala de recepție, aci directorul a rostit un discurs. Majestatea Sa mulțumind cu bunăvoință pentru sentimentele ce i se exprimau, trecu prin clase unde puse deosebite întrebări, atât în clasele gimnaziale cât și în cele primare, care se aflau în același local.

De la liceu, Regele merse la spitalul județean unde a inspectat cu mare interes atât camerele în care zăceau bărbații, cât și acelea ale femeilor. Aici a fost primit de medicul șef al spitalului, cum și de ceilalți medici. A inspectat asemenea și băile ce sunt bine întocmite și cuvinte de adevărată mulțumire a adresat pentru felul cum sunt îngrijiți bolnavii, cât și pentru buna stare în care e ținut spitalul.

Clădirea Spitalului județean finalizată în anul 1888

Apoi se duse la temniță, unde a fost întâmpinat de D. procuror al tribunalului care i-a dat deslușiri asupra deținuților. Majestatea Sa a binevoit să facă mai multe grațieri.

De la temniță, Regele, la orele 11 1/2, se întoarse la cartierul regal spre a primi o delegație a orășenilor care venea să-i mulțumească pentru părinteasca îngrijire ce a avut față cu interesele și prosperitatea orașului și a județului, și mai cu seamă pentru adâncirea Borcei.”

Pe 16 octombrie 1896, Regele Carol I, însoțit de principele Ferdinand și principesa Maria, merg cu trenul la Constanța spre a pune piatra fundamentală la amenajarea portului, lucrare încredințată tot lui Anghel Saligny, după ale cărui planuri avea să se construiască, în anii 1904-1906, și Căpitănia Portului Călărași. Este întâmpinat de prefectul județului Ialomița la gara Sărulești, iar în gara Ciulnița de alte autorități ale județului, o mulțime de cetățeni și elevi ai școlilor din Călărași.

O nouă călătorie a Regelui Carol I, la Constanța, are loc la 4 iulie 1898, pentru a participa la botezul vaselor *Regele Carol I* și *Principesa Maria*. Este întâmpinat de prefect la gara Sărulești, ca și la trecerea anterioară, trenul oprind apoi în gara Ciulnița, unde se aflau celelalte autorități și un mare număr de persoane din Călărași și localitățile învecinate.

Lucrările de amenajare a portului Constanța, pe care Regele le urmărea îndeaproape, au prilejuit o nouă trecere spre Constanța, la 23 octombrie 1901, când a fost întâmpinat în gara Ciulnița de către autorități. De această dată numărul persoanelor care l-au întâmpinat a fost mai mic, deoarece Direcția Generală C.F.R. nu a aprobat plecarea mai devreme a trenului care mergea din Călărași la Ciulnița, pentru ca cei ce doreau să-l întâmpine pe rege să ajungă la timp în gara Ciulnița.

Gara Ciulnița unde membrii Familiei Regale au poposit deseori

Comandantul Regimentului 5 Călărași informa primăria orașului Călărași pe 2 decembrie 1902 că în conformitate cu ordinul Corpului III Armată nr. 1850, comunicat cu ordinul nr. 118 al Brigăzii III Călărași, A.S.R. Ferdinand, Principele moștenitor, în calitate de Inspector General al Cavaleriei, *“va sosi în oraș în ziua de 16 decembrie a.c. pentru inspectarea regimentului, ocazie cu care va avea loc tot ceremonialul necesar.”*³⁷ La 15 decembrie 1902, Regimentul 5 Călărași face o nouă precizare referitoare la vizită: *“Seara trecută prin o telegramă din palatul Cotroceni suntem avizați că A.S. Regală Principele României, va sosi în Călărași, marți 17 decembrie, ora 8,30 dimineața, iar de la gară va merge direct la cazarmă...”*³⁸

³⁷ Biroul Județean Călărași al Arhivelor Naționale (în continuare se va cita B.J.A.N. Călărași), fond Primăria orașului Călărași, dos. 42/1902, f. 12

³⁸ *Ibidem*, f. 13

Din referatul³⁹ întocmit de Serviciul tehnic al Primăriei Călărași, la 23 decembrie 1902, aflăm următoarele: „Cu ocazia sosirii în oraș a A.S.R. Prințul Moștenitor, s-au ridicat 5 arcuri de triumf, în diferite puncte ale orașului și s-a decorat Primăria. Cum în acest moment nu avem decât 170 steaguri mici, 25 mijlocii și 3 mari, s-a dispus facerea din nou a încă 110 mici, 20 mijlocii și 6 steaguri mari. Apoi s-a făcut 18 tăblițe rotunde îmbrăcându-se și ele în pânză tricolor. S-a scris pe o pânză inscripția <Bun venit> și s-au cumpărat mai mulți brazi pentru a se face ghirlande necesare arcurilor de triumf.”

Astfel pregătit, Călărșiiul îl întâmpina pe prințul Ferdinand în prima sa vizită personală când a inspectat Cazarma Regimentului 5 Călărași, recent dată în funcțiune.

Cazarma Regimentului 5 Călărași

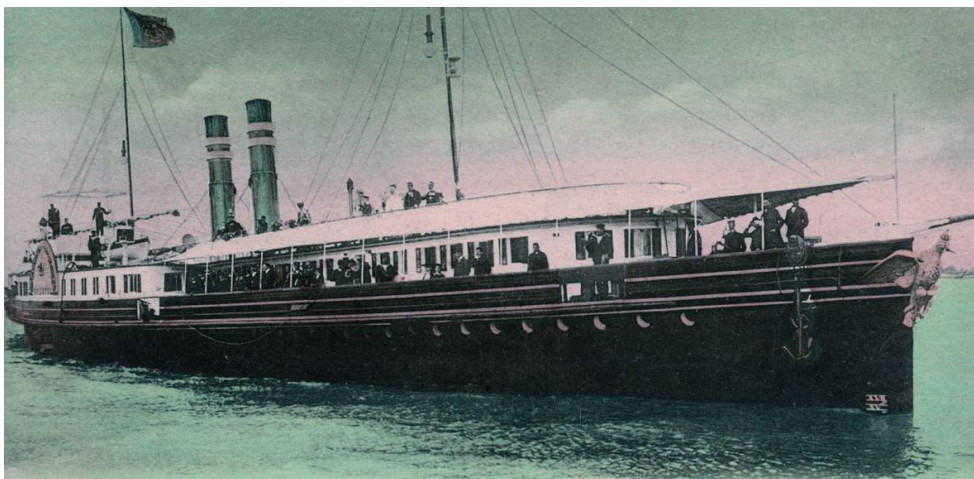
În primele zile ale lunii mai 1904, Familia Regală vizitează din nou orașul Călărași. Încă din 22 aprilie 1904, prefectul județului Ialomița, Atanase Stoianescu, transmitea următoarea notă telefonică tuturor comunelor de pe malul Dunării și Borcei: “În curând M. S. Regele, împreună cu Familia Regală va vizita porturile Dunării și trecând prin Călărași, va merge cu vaporul pe Dunăre la vale spre

³⁹ Ibidem, f. 14

Brăila. Pentru ca poporul român să fie în măsură a le arăta dragostea de care Majestatele Lor se bucură în țară, vă invităm a lua din vreme măsuri ca locuitorii din sate și cătune să fie încunoștiințați și pregătiți în haine de sărbătoare, ca în ziua trecerii să se afle la malul Dunării, cursul cel mai la vedere și mai aproape.”

Câteva zile mai târziu, prefectul revine anunțând data trecerii și cere primarilor ca „împreună cu consilierii comunali și locuitorii din comună, să vă aflați negreșit, în număr cât mai mare, pe malul Dunării, la locul unde veți crede mai nimerit ca vedere, spre a saluta și a ura în trecere pe suverani și Familia Regală. Dv. veți fi încinși cu „eșarpul”, cu șeful garnizoanei, iar poporul va purta steaguri tricolore.”

Vizita Familiei Regale a început la Oltenița, pe 30 aprilie 1904. Aici Regele și Regina, principele Ferdinand, principesa Maria, copiii Carol și Elisabeta, însoțiți de Dimitrie Sturdza – președintele Consiliului de Miniștri și ministru de război, ministrul lucrărilor publice Porumbaru, au fost întâmpinați de autoritățile locale ale fostului județ Ilfov și ale orașului Oltenița, cu care s-au întreținut cordial, după care s-au îmbarcat pe vaporul „ORIENT” și au plecat în vizită pe Dunăre.

Vaporul “Orient” cu membrii Familiei Regale la bord

Întrucât apele erau scăzute și vaporul nu putea ajunge la Călărași, primirea suveranilor s-a făcut la Chiciu. La întâlnirea cu Regele Carol I și cu ceilalți membri ai suitei regale au fost prezenți reprezentanții

autorităților locale, în frunte cu prefectul județului și primarul orașului, după cum este consemnat în mai multe articole apărute în publicații centrale și locale și reproduse de noi integral în capitolul următor.

După vizita din anul 1904, la 24 septembrie 1907, Regele și Regina, care se întorceau de la manevrele militare ce se desfășuraseră la Constanța, au avut parte de o primire deosebită în Gara Ciulnița unde, conform mărturiilor vremii, se aflau peste 3000 de persoane.

Familia Regală își crease bunul obicei ca în fiecare an, la sfârșit de aprilie și început de mai, să facă o croazieră pe Dunăre, de la Cazane și până la vărsare. Astfel, în ziua de 1 mai 1908, Maiestatele Lor au plecat cu automobilul de la București la Giurgiu, unde s-au îmbarcat pe yachtul regal “Ștefan cel Mare”, cu care au plecat la Severin, de unde au început o călătorie de 8 zile pe Dunăre, călătorie care a continuat până la Sulina, suveranii urmărind și manevrele vaselor de război: monitoarele “Lascăr Catargiu”, “Mihail Kogălniceanu”, “Alexandru Lahovary”, “Ioan C. Brătianu” și vedetele “Căpitan Valter Mărăcineanu”, “Căpitan Romano”, “Maior Grigore Ioan”, “Maior Șonțu”, “Maior Giurăscu” și “Maior Ene”, care compuneau Divizia de Dunăre, cu sediul de reședință la Tulcea. Traseul excursiei a inclus și porturile Oltenița și Călărași.

Yahtul regal “Ștefan cel Mare”

La Oltenița, încă din 2 mai 1908, se desfășoară o intensă activitate pentru înfrumusețarea portului în vederea sosirii Familiei

Regale. Întregul chei este foarte frumos decorat cu steaguri tricolore, iar în fața localului vămii s-a construit un splendid pavilion. Inginerul Anghel Saligny a inspectat lucrările și a rămas încântat de modul cum s-au executat decorațiunile. Era așteptat și prefectul județului, N. Dorobanțu, pentru a da ultimele dispoziții.

Portul Oltenița în așteptarea Înaltilor oaspeți

În vederea pregătirii vizitei de la Călărași, pe 29 aprilie 1908, Șeful Serviciului tehnic al orașului Călărași, Ion Pelianu se adresează primarului⁴⁰: „În vederea sosirii M.S. Regelui și Reginei în portul Călărași, oarecare decorațiuni în oraș se impun a fi făcute. Serviciul Hidraulic a luat măsuri pentru construirea tribunei oficiale și decorarea cheiului. Comunei îi incumbă datoria să decoreze bulevardul, începând de la casa mașinilor, apoi străzile Slobozia, Valter Mărăcineanu (astăzi, strada Traian, fostă Scânteii –n.ns.) și în special strada Dobrogea ce vine pe lângă Căpitănia portului. La toate clădirile care se văd venind pe Borcea se vor arbora drapele...

Aduc acestea la cunoștința Domniei Voastre spre a dispoza din vreme ce hotărăște comuna să facă...”.

⁴⁰ *Ibidem*, dos. 40/1908, f. 2-3.

Întrunit în ședință, în ziua de 2 mai 1908, Consiliul comunal aproba ca din fondul prevăzut în bugetul comunei pe anul 1908/1909, pentru serbări ocazionale, să se ia suma de 200 lei în scopul de a se decora orașul Călărași, pentru ziua de 4 mai a.c., când Regele Carol I și Regina Elisabeta urmau să viziteze Portul Călărași.⁴¹

Pentru acoperirea tuturor cheltuielilor efectuate pentru decorarea orașului, cu ocazia vizitei Regelui și Reginei, prin deciziunea nr. 24 din 28 mai 1908, primarul orașului era autorizat să deschidă un credit suplimentar în sumă de 172 lei și 15 bani, care urma să fie luați de la art. 77 din bugetul comunal, cu aprobarea Ministerului de Interne.⁴²

Tot în vederea pregătirii vizitei, cu o zi înainte, la 1 mai 1908, primarul orașului, Nicolae Alexiu, lansa către cetățenii orașului un Apel prin care cerea să iasă *“toți în haine de sărbătoare, ca să facem MAJESTĂȚILOR LOR o primire frumoasă și demnă, care să le lase o bună impresie și o plăcută amintire despre noi și orașul nostru.”*⁴³

Călărășenii merg să-i întâmpine pe Suveranii României

Suita regală a fost plăcut impresionată de primirea ce li s-a făcut în portul Călărași. Regele Carol I și miniștrii care-l însoțeau au purtat

⁴¹ *Ibidem*, dos. 34/1908, f. 49-49v.

⁴² *Ibidem*, f. 64-64v.

⁴³ *Ibidem*, dos. 40/1908, f. 4.

discuții cu oficialii locali după care s-au îmbarcat și au continuat croaziera pe Dunăre. Ziarele locale au prezentat cu lux de amănunte prezența Familiei Regale în Portul Călărași, după cum veți avea ocazia să constatați în consemnările integrale inserate de noi în Capitolul III.

Anul următor, la 26 septembrie 1909, Regele și Regina merg la Constanța să inaugureze portul. Cu acest prilej, autoritățile județene și cele locale din Călărași și alte localități, un mare număr de cetățeni din Călărași și din împrejurimile Gării Ciulnița, elevii școlilor din Călărași, muzica Regimentului 5 Ialomița nr. 23, îi întâmpină la Gara Ciulnița, exprimându-și devotamentul și iubirea pentru Familia Regală.

Peste mai puțin de doi ani, pe 25 aprilie 1911, un nou apel al Primăriei locale aducea la cunoștința cetățenilor orașului Călărași că *“miercuri, 27 aprilie curent, sosesc în portul orașului nostru Majestatele Lor, Regele și Regina României, însoțiți de Altețele Lor Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria, Moștenitorii Tronului, dimpreună cu Augustii Lor copii, Principele Carol și Principesa Elisabeta, care, aflându-se în excursiune pe Dunăre, se abat și pe la noi, făcându-ne distinsa onoare de a ne vizita portul și orașul.”*⁴⁴

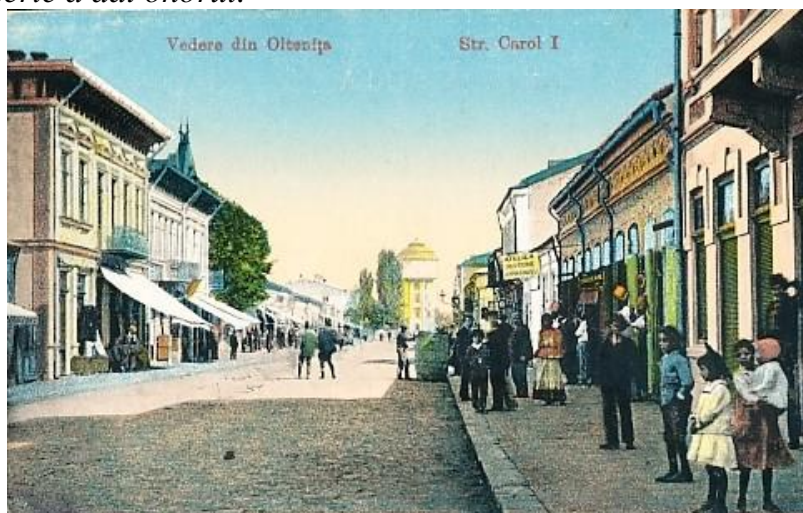
Portul Călărași

Venind dinspre Oltenița, la Gura Borcei suveranii și însoțitorii lor au luat loc în yantul „Domnița Florica”, care a sosit în Călărași la

⁴⁴ *Ibidem*, dos. 32/1911, f. 2.

ora 14,00. Pe pontonul din Portul Călărași a coborât Regele Carol I, împreună cu principii Ferdinand și Carol, precum și ministrul Delavrancea, care au fost întâmpinați, cu tradiționala pâinea și sare, de Leonida Gussi, prefectul județului și I. Demetrescu, primarul orașului. Finalizând discuțiile cu factorii locali, suita regală și-a continuat drumul spre Brăila.

După anexarea Cadrilaterului, în urma Tratatului de pace de la București din august 1913, Familia Regală va efectua o primă vizită în acest nou teritoriu intrat în componența statului român, prilej de a vizita din nou orașul Călărași. Plecarea din București a fost în ziua de 28 aprilie 1914, ora 9 dimineața, cu vagonul regal către portul Oltenița. În drum trenul a oprit și la stația Budești, unde Familia Regală s-a bucurat de o frumoasă primire, după care trenul și-a continuat traseul spre Oltenița, până în port unde aștepta yahtul “Ștefan cel Mare”. Aici, în port, care era frumos împodobit cu verdeață și steaguri, se aflau adunate autoritățile, școlile și un foarte numeros public, care a făcut o călduroasă primire Suveranului, Reginei și Familiei Regale. În momentul când trenul a intrat în port „*monitoarele escadrei Dunării au dat salutul cu tunurile. Compania de onoare din regimentul 76 Infanterie a dat onorul.*”

Str. Carol I din Oltenița, botezată după moartea Suveranului

M. S. Regele a fost întâmpinat de generalul adjutant Georgescu, comandantul Corpului V de armată, care a dat raportul, iar colonelul comandant al regimentului (care avea sediul în Oltenița) a prezentat

situația. Primarul a oferit pâinea și sarea, ținând și o cuvântare de bună sosire.

După aceea Regele a trecut în revistă compania de onoare, apoi împreună cu M. S. Regina s-au îmbarcat pe yaht, care escortat de întreaga escadră a Dunării, s-a îndreptat spre Turtucaia, unde Majestățile Lor au fost primite cu mare entuziasm de întreaga populație a orașului, în frunte cu autoritățile locale și prefectul județului Durostor, Ion Cămărășescu.

După vizitarea orașului, yahtul regal s-a îndreptat spre Silistra, capitala județului Durostor. Aici, imediat ce yahtul regal a fost zărit, pavilionul regal a fost salutat de o baterie din regimentul 20 Artilerie.

După vizita la Silistra, unde au și înoptat, a doua zi, marți 29 aprilie 1914, Majestățile Lor au plecat cu yahtul regal „Domnița Florica”, escortat de 3 torpiloare, pe canalul Borcea, pentru a vizita portul și orașul Călărași. Pe tot parcursul, ca și în port, Majestățile Lor au fost salutate de echipajele vaselor de comerț și bărcilor de pescari (destul de multe, atunci) cu urale și cu pavilioanele lor naționale.

Portul Călărași în așteptarea Familiei Regale

În portul Călărași, un mare număr de locuitori ai orașului au întâmpinat cu urale și ovații pe rege și Familia Regală. Primiți de prefectul Leonida Gusi, de celelalte autorități, suita regală a vizitat orașul, după care s-a întors la Silistra.

Din rubrica “Informațiuni” a unui ziar local⁴⁵ aflăm că: „*Marți, 29 aprilie 1914, ora 10,30 dimineța, Majestățile Lor Regele și Regina, împreună cu Augusta Familie Regală, au vizitat portul Călărași, venind de la Silistra pe bordul vasului <Domnița Florica>. Această onoare care s-a făcut județului Ialomița și orașului Călărași, după mărețele evenimente din anul trecut, ne-a dat cel mai frumos prilej de a ne manifesta dragostea și recunoștința față de făuritorul României moderne.*”

Din păcate, atât pentru Regele Carol I, cât și pentru Regina Elisabeta, aceasta avea să fie ultima vizită la Călărași. La scurtă vreme, atât Regele, cât și regina aveau să plece la cele veșnice, întristând o întreagă națiune.

Cât de mult l-au iubit și apreciat călărășenii pe Regele Carol I și ce au însemnat vizitele regale pentru ei, aflăm din ceea ce scria în anul 1936 Valentin Economu: „...*aici pe malul Borcei, în port, am avut fericirea să văd, copil fiind, pe marele rege Carol I, cu buna regină Elisabeta, cu întreaga familie regală. Regele, bătrân aproape, avea o ținută demnă, impunătoare, iar regina Elisabeta, păstra un zâmbet, care-i însenina fața, îmbujorată și reliefată de costumul alb pe care-l purta cu drag*”.⁴⁶ Despre același subiect, Constantin V. G. Grigorescu, scria cu ocazia Congresului general al ziaristilor din provincie, desfășurat la Călărași, în 1937: “*Suntem în orașul cu fericiri numărate. În afară de vizitele pe care le făceau odinioară Regele Carol I și Regina Elisabeta, cu Familia Regală, care vizite îmbrăcau orașul în haină de sărbătoare, altă fericire sau bucurie nu a cunoscut orașul.*”⁴⁷

De câte ori trecea Familia Regală spre Constanța, alături de autorități, Corul condus de Emanoil Theodorescu, îi ieșea în întâmpinare la Gara Ciulnița. Așa cum ne spune același Valentin Economu “*odată au reușit corurile așa de minunat, încât Regina Carmen Sylva l-a felicitat pe maestru, s-a interesat până la sfârșitul vieții de el, ajutându-l și bănește*”.⁴⁸

După ce în ziua de 31 ianuarie 1915, în prezența prefectului județului Ialomița, Mihail Berceanu, s-a constituit Legiunea

⁴⁵ “Viitorul Ialomiței”, I, nr. 14 din 4 mai 1914

⁴⁶ “Năzuința”, I, nr. 26-27 din 15 septembrie 1936

⁴⁷ “Năzuința”, III, nr. 49-50 din 20 iulie 1937

⁴⁸ “Năzuința”, I, nr. 6-7 din 18 februarie 1936

Cercetașilor din Călărași⁴⁹, la 12 aprilie 1915, principele Carol, moștenitor al tronului, în calitate de comandant al Marii Legiuni a Cercetașilor, vine la Călărași spre a lua jurământul cercetașilor ialomițeni din Călărași, Urziceni, Slobozia și Ciocănești. Au fost prezente delegații de onoare venite din județele Ilfov, Prahova, Buzău, Rm. Sărat, Muscel, Covurlui, Putna, Constanța și Fălciu, în jur de 1000 de persoane.

După o deplasare la Silistra, pentru aceeași activitate, seara are loc un banchet la Prefectura județului, unde corul “Freamătul” a impresionat asistența.

În urma acestei vizite, la 21 mai 1916, de la Asociațiunea “Cercetașii României” – Comandamentul Marei Legiuni, pe adresa domnului Dumitru N. Popescu, învățător la școala nr. 2 Ciocănești, Comandantul Cohortei Ciocănești, sosea următoarea înștiințare⁵⁰:

“Domnule Comandant,

Pentru felul cum ați știut să îndrumați pe tinerii săteni ca prin muncă conștientă și continua să ajungă la cele mai frumoase rezultate, am onoare a vă face cunoscut că, în urma recomandățiunei Comandamentului Marei Legiuni, Comitetul Central v-a distins cu “Virtutea Cercetășească” pe un an.

COMANDANTUL MAREI LEGIUNI

Carol, Principe al României”.

Deși ne aflam în plin război mondial, iar țara era încă în doliu, după moartea Reginei Elisabeta, la 24 mai 1916 prefectul județului Ialomița și primarul orașului Călărași îi informau pe cetățenii urbei de pe Borcea că Regina Maria, împreună cu principesele Elisabeta și Maria vor face o vizită în oraș, miercuri 25 mai 1916. Despre scopul vizitei se preciza:⁵¹ “*Grațioasa noastră Suverană își manifestă iubirea către poporul Său și își începe Augusta Sa Domnie prin cel mai sublim act, din cele ce fac podoaba unui suflet mare: ajutorarea celor năpăstuiți de soartă și alinarea celor suferinzi. Majestatea Sa vine în mijlocul nostru pentru a împărți cu mâna sa și a consola cu însuși graiul Său, durerile ce stau uitate și nemărturisite în întunericul mizeriei.*”

⁴⁹ „Viitorul Ialomiței”, I, nr. 49 din 1 februarie 1915.

⁵⁰ B.J.A.N. Călărași, fond Școala nr. 2 Ciocănești, dos. 1/1915-1916, f. 60

⁵¹ *Idem*, fond Primăria orașului Călărași, dos. 17/1916, f. 5

După ce a dormit, peste noapte, în tren, în gara Siliștea (astăzi, Ștefan Vodă), a doua zi Regina și cele două principese, au sosit în Călărași fiind întâmpinate în gara orașului de către autorități și o mare mulțime de cetățeni. De la gară, Regina a mers direct în grădina Parcului Comunal, unde în chioșcul special amenajat, a împărțit ajutoarele la săraci. Apoi a mers la spitalul județean, unde a vizitat întâi pavilionul infirmilor și al bolnavilor de boli contagioase, apoi, rînd pe rînd, toate pavilioanele spitalului. Regina a mers la patul fiecărui bolnav împărțindu-le bani, tutun și flori, după cum consemna presa vremii.

Regina Maria de vorbă cu bolnavii

Următorul moment mai important al legăturilor Familiei Regale cu meleagurile călărășene, s-a petrecut la 1 iunie 1926, când Regele Ferdinand “*Regele Liberator, Făuritorul României Mari*”, finaliza la Călărași, ultima excursie pe Dunăre, înainte de trecerea la cele veșnice.

După travesarea orașului, Familia Regală s-a urcat în trenul regal, care aștepta în Gara Călărași, îndreptându-se spre București. Aceasta a fost ultima călătorie pe Dunăre și vizită la Călărași, a Regelui Ferdinand, deoarece după numai un an și o lună, la 29 iulie 1927,

închidea ochii pentru veșnicie, după o nemiloasă boală, pe care a suportat-o cu un eroism de adevărat mucenic.

Deși nu va mai putea veni personal în urbea de pe Borcea, Regina Maria va fi prezentă la Călărași pe calea undelor radio. La 18 decembrie 1929, Societatea „Principele Mircea” – Filiala Călărași, prin președinta acesteia, Margareta V. Stanciu, se adresa primarului orașului, aducându-i la cunoștință că: *„Majestatea Sa Regina va vorbi – prin radio – publicului călărășean și mamelor cu copii de sub îngrijirea acestei societăți, în ziua de 22 decembrie ora 4 p.m. în localul Curții cu Jurii (Sala de ședințe de mai târziu din Palatul Administrativ – nota ns.), unde va fi instalat aparatul radiofonic oferit de Casa „Leonida” în acest scop... Cu această ocaziune se va sărbători pomul de Crăciun și se vor împărți darurile copiilor de sub îngrijirea acestei societăți.”*⁵²

Urât de unii și gratulat de alții, Regele Carol al II-lea nu a vizitat Călărașul în calitate sa de cap încoronat, deși nu se poate spune că au lipsit invitațiile adresate în acest sens de oficialii locali. Așa după cum este cunoscut, în ziua de 9 septembrie 1933, s-a serbat Centenarul orașului Călărași, fiind organizate o serie de manifestări, la care a fost invitat să participe și Regele Carol al II-lea. Din motive care par a fi ținut de sănătatea suveranului, acesta nu a putut fi prezent atunci la Călărași.

Călărășenii însă, s-au pregătit așa cum se cuvine pentru a-l primi pe Regele Carol al II-lea. Aflăm acest lucru dintr-un articol publicat într-un ziar local, intitulat ***Dacă ați fi venit, Majestate!...***⁵³

„Dacă ați fi venit, Majestate, la serbările centenarului orașului nostru, când întreaga suflare românească a județului, V-a așteptat așa

⁵² *Ibidem*, dos. 31/1929, f. 14

⁵³ „Glasul Bărăganului”, I, nr. 13 din 24 septembrie 1933

cum a fost așteptat Iisus Christos la intrarea lui în Ierusalim, ați fi trăit clipe de neuitată și de Dumnezeiască mulțumire a sufletului Măriei Voastre!

Fiindcă întreg poporul plaiurilor ialomițene, popor de oameni muncitori, cu frică de Dumnezeu și cu credința neclintită în cele străbune, are pentru Măria Voastră toată dragostea pe care se cuvine s-o aibă către cel dintâiu cetățean al Țării, către Regele Patriei!

Însuflețită de această supremă dragoste și așteptând cu nerăbdare și emoție minuta blagoslovită în care avea să vadă fața Măriei Voastre, populația Ialomiței și ocârmuitorii ei, Vă pregătise o primire strălucitoare, în măsură să vă arate că în inimile tuturor sunteți Icoana de sfântă și preacurată Nădejde a Neamului Românesc.

Flori și covoare, lucruri migăloase de artă românească, decoruri de feerie și inimi vibrând de cea mai adevărată și neprihănită bucurie, Vă așteptau, Majestate, în Călărașii noștri, care sunt în primul rând ai Măriei Voastre, prea iubitul și scumpul lor Domn și Rege.

Dar n-ați venit, Majestate.

Grijile Domniei și boala care tocmai în clipele acelea Vă necăjia odihna scumpă inimilor românești de pretutindeni, au împiedicat ca pașii Voștri auguști să hălăduiască numai și pentru câteva clipe aicea pe meleagurile noastre.

Mîhnirea poporului a fost mare, dar tot atât de fierbinte a fost ruga lui pentru însănătoșirea Măriei Voastre, pentru o viață cât mai lungă și pentru o Domnie deapururea glorioasă a Majestății Voastre.

Desigur că ecoul acelei rugi smerite a trecut pe undele văzduhului și a pătruns până la inimă și până în cugetul veșnic treaz la nevoile și bucuriile Neamului, al Majestății Voastre prea iubite.

Poporul din Ialomița se mângâie însă cu nădejdea că va veni o altă clipă – și cât mai apropiată -, când Măria Voastră îl va binecuvânta cu poposirea Sa augustă pe meleagurile pe care osârduiește după legile Domnului și ale tradiției sale.

Și în așteptarea acelei clipe supreme, el înalță spre Ceruri, immuri de slavă și de strămoșească prea cinstire pentru făptura, viața și sufletul atât de românesc al Majestății Voastre mult iubite”.

Dacă în calitatea lor oficială de șef al statului român, nici Carol al II-lea și nici Mihai I nu au vizitat orașul Călărași și nici alte localități ale județului Călărași de astăzi, ambii au participat la partide de

vânătoare organizate în păduri ale Statului, cum a fost cazul în 1934, în pădurile Bazarghideanu și Putineiu sau pe moșia regală de la Mânăstirea.

Iată cum descrie ziarul “Biruința” din 11 noiembrie 1934, partida de vânătoare din pădurile Bazarghideanu și Putineiu la care fuseseră invitați să participe Regele Carol al II-lea și fiul său Mihai – Marele Voievod de Alba Iulia: *“Duminica trecută, a avut loc în județul nostru o vânătoare regală în pădurea Bazarghideanu și Putineiu, organizată de d. colonel Polizu, comandantul Depozitului de remontă Jegălia și d. Nicu Pop Băleni, prefectul județului.*

Regele Carol II la vânătoare de fazani

La această vânătoare, au participat: M. S. Regele Carol II, Marele Voievod Mihai, I. Inculeț – ministru de Interne, General Ilasievici, General Inspector de armată Nic. Samsonovici, General Partene, General Barbu Pârăianu – Insp. G-1 al Jandarmeriei, Dr. E. Bianu – subdir. G-1 al Siguranței Statului, Nic. Popescu Băleni – prefectul județului, Dr. L. Stupiewski – senator, Săulescu – dir. G-1 al

Vânătoarei, col. Polizu – comand. Depozitului de remontă Jegălia, col. Dombrowski, Dr. Anastasiu, col Rășcanu, N. Teianu, col. Drăghici ș.a.”

Referitor la partidele de vânătoare de pe moșia regală de la Mânăstirea, într-un interviu din anul 2002, unul dintre localnici, Moise Gheorghe Voicu își amintea: *“Mi-aduc aminte, eram un copil de vreo 9 ani, cum pe mosie păzeau soldatii. De obicei, atunci cand se anunța vizita Regelui Carol al II-lea, femeile de serviciu făceau imediat curat, sa fie totul lună. Atunci cand venea Mihai, bucătăresele găteau pentru el special urzici cu mămăliguță. Era unul Ionică Sustache, pe care Mihai îl agreea, și de câte ori venea la Mânăstirea îl ruga să îi facă urzici cu mămăliguță. Era așteptat la poartă de un docar cu doi cai frumoși murgi, intra la palat, unde avea și dormitor, și camera de zi, de oaspeți, se odihnea, iar a doua zi de dimineață pleca în baltă, la Ghiborțiu, la vânătoare. Erau fazani, iepuri, de obicei păsăret mult. Era pădure mare, de aici până la Dunăre. Se ducea în pădure, aștepta să vină păsările sălbatice, pe care apoi le împușca. Mai vâna iepuri, vulpi, pentru blană, că era scumpă. În fiecare lună venea de cel puțin două ori, alături de cei din anturajul de la Palatul Regal. Țin minte că întotdeauna avea timp să stea cu lumea de vorbă. Ieșea lumea în stradă când venea, iar fetele se uitau lung după el, că era tare frumos când era tânăr. Nu o dată a ieșit chiar și la noi la hora satului, de rămăseseră muierile cu ochii scurși după el. Ehe, ce vremuri! Vremuri în care cu toții cântau Imnul Regal.”*⁵⁴

Chiar și în noaptea de 22/23 august 1944, înainte de arestarea mareșalului Antonescu și întoarcerea armelor împotriva Germaniei, Regele Mihai se afla la o vânătoare de rațe, pe moșia regală de la Mânăstirea.

Așa cum am amintit, Regele Mihai I nu a avut ocazia de a vizita Călărașii atunci când a fost suveranul României, dar prilejul s-a ivit după reîntoarcerea din exil. Astfel în ziua de 9 mai 2008, Majestatea Sa Regele Mihai I vine pentru prima dată la Călărași, prilejul fiind oferit de dezvelirea statuii ecvestre a Regelui Carol I. Despre cum a fost

⁵⁴ <https://jurnalul.antena3.ro/vechiul-site/old.../bijuteria-de-la-manastirea>

consemnată această vizită în presa centrală și locală am prezentat largi extrase în următorul capitol al cărții noastre.

Regele Mihai I la Călărași în 2008

O nouă vizită a Regelui Mihai I la Călărași se va produce în ziua de 9 mai 2011, când însoțit de principesa Margareta va asista la dezvelirea propriului bust, operă a sculptorului Dumitru Pasima, amplasat pe „Aleea Regilor” din Parcul Central. Tot acum, Regele Mihai primește titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Călărași și participă la dezvelirea plăcii comemorative amplasată pe clădirea ce adăpostește sediul Direcției de Cultură a județului Călărași, clădire în care, conform textului plăcii, au poposit de-a lungul vremii Regele Carol I, Regele Ferdinand și Regele Mihai. Respectând adevărul istoric precizăm că în clădirea respectivă a poposit un singur rege: Carol I, în anul 1890, când a efectuat cea mai importantă vizită în urbea de pe Borcea. Regele Ferdinand a poposit în respectiva casă în calitate de principe moștenitor, însoțindu-l pe Carol I, în vizita efectuată de acesta în 1890, iar Regele Mihai, atunci când a efectuat prima lui vizită la Călărași, cea din 2008, nu a vizitat această clădire, pe care avea însă să vadă în 9 mai 2011, atunci când a dezvelit placa comemorativă în discuție.

Regele Mihai I și Princesesa Margareta la Călărași în 2011

2.2. Telegramme, mesaje de felicitare sau de condoleanțe, aniversarea sau comemorarea unor membri ai Familiei Regale

Călărășenii au fost alături de Familia Regală atât în momentele de bucurie, cât și în momentele de tristețe, organizând manifestări prilejuite de aniversarea zilelor de naștere sau onomastice ale membrilor Familiei Regale, a zilei proclamării regatului, a zilei proclamării ca rege a lui Carol I sau în momentele de deces a unor membri ai Familiei Regale, momente care au întristat întreaga națiune română. Astfel de manifestări desfășurându-se anual, nu le vom enumera pe toate, efectuând o selecție a unor astfel de momente.

Simpatia și devotamentul călărășenilor față de viitorul rege Carol I, s-au manifestat încă de la sosirea acestuia în țară, în primăvara anului 1866. Un prim prilej de a se adresa felicitări noului domnitor s-a ivit după întoarcerea acestuia de la Constantinopol, în toamna anului 1866. Cu această ocazie, prefectul fostului județ Ialomița, a cărui reședință se afla la Călărași, a transmis domnitorului o telegramă de felicitare, făcându-i cunoscut și manifestările organizate în oraș,

manifestări ocazionate de recunoașterea de către Poartă a lui Carol ca domnitor al României.

Noi telegrame de felicitare către domnitorul Carol erau transmise pe 8 aprilie 1868, cu prilejul aniversării zilei sale de naștere, de către prefectul S. Periețeanu, av. D. Becarian, care semna în locul președintelui Tribunalului Ialomița, rugându-l pe primul ministru al guvernului să fie interpretul său pe lângă Măria Sa Domnitorul, pentru sentimentele de iubire și devotament transmise. Primarul Călărașului, Stan Radu, nu se lasă mai prejos, trimițând și el o telegramă de felicitare.

O lună mai târziu, la 10 mai 1868, pleca către ministrul de interne o nouă telegramă, cu prilejul aniversării suirii pe tron și începerea erei dinastiei domnitoare. Cu ocazia aceleiași aniversări și din Oltenița, semnată de primar și alte personalități ale orașului, pleca o depeșă telegrafică.

La 16 octombrie 1868, directoarea Școlii de fete din Călărași, transmitea ministrului Cultelor și Instrucțiunii Publice o adresă prin care aducea mulțumirii domnitorului pentru primirea celor trei exemplare din atlasul geografic, lucrat din ordinul și pe cheltuiala domnitorului.

Cu ocazia Noului An 1869, către domnitorul Carol pleca o telegramă de felicitare, semnată de primarul orașului Călărași, Petre Stănescu și 8 consilieri comunali, iar cu ocazia zilei de 10 mai 1869, prefectul județului Ialomița, Ritoridi, transmitea și el o telegramă de felicitare, urmată de o alta ce pleca din Oltenița, semnată de primar și alte personalități locale.

În istoria relațiilor dintre călărășeni și Familia Regală, anul 1869 ocupă un loc central. Este anul în care principele Carol, Domnitor al României, se căsătorește cu principesa Elisabeta de Wied. Pentru a marca acest eveniment, din Călărași, dar și din alte localități care intră astăzi în componența județului Călărași, vor fi expediate numeroase telegrame, atât către principele Carol, cât și către principesa Elisabeta.

Pe 9 octombrie 1869, din urbea Știrbei (denumirea oficială de atunci pentru orașul Călărași) pleca către principesa Elisabeta o telegramă semnată de consilierii comunali, pentru ca în aceeași zi, prefectul județului și președinte al comitetului permanent, să transmită o telegramă de felicitare domnitorului Carol I. La rândul lui, primarul

Petre Stănescu, împreună cu un număr de cinci consilieri, transmiteau o telegramă de felicitare principelui domnitor.

A doua zi, pe 10 octombrie 1869, autoritățile judecătorești din județul Ialomița felicitau pe Carol I pentru contractarea viitoarei căsătorii și ruga pe Creator să binecuvânteze această minune „*atât de scumpă nouă românilor cât și Înălțimei Voastre*”.

După telegrama transmisă în ziua de 10 octombrie 1869, un număr de 230 proprietari de bunuri comerciale și terenuri agricole din județul Ialomița transmiteau o telegramă de felicitare domnitorului și principesei Elisabeta, iar primarul Petre Stănescu și consilierii locali trimit domnitorului o nouă telegramă cu urări de ani buni și fericiți, urmată de o alta către principesa Elisabeta transmisă de către consilierii locali.

Multe telegrame de felicitare au fost trasmise domnitorului și prin intermediul ministrului de interne. La 15 octombrie 1869, ministrul de interne era informat de către prefect că, în ziua de 12 octombrie, „*s-a cântat Te-Deum la biserică, la care a asistat populațiunea orașului Știrbei, funcționarii civili și militari. După terminarea Te-Deum-lui, în urări frenetice pentru Măria Sa și augusta Principesă Elisabeta, orășenii au venit la localul subsemnatului ridicând toaste pentru suveranii țării și pentru întregul guvern*”.⁵⁵

La 12 noiembrie 1869 pleca către ministrul de interne o nouă telegramă, semnată de către prefect, prin care îl înștiința despre manifestările din oraș, rugându-l să fie aduse la cunoștința Înălțimilor Lor, urmată de o alta în numele femeilor române din urbea Știrbei și județul Ialomița, către principesa Elisabeta.

Ultima telegramă către principele Carol era transmisă în ziua de 14 noiembrie 1869 de către membrii consiliului comunal Oltenița. Tot din Oltenița, pe 10 mai 1878, primarul orașului expedia o telegramă de felicitare către domnitorul Carol cu ocazia Zilei Încoronării și proclamării Independenței de stat a României.

Un loc aparte în istoria relațiilor dintre călărășeni și Familia Regală îl ocupă și anul 1881, an în care România este proclamată regat, iar Carol devine rege, sub titulatura de Regele Carol I. Cu această ocazie se transmit telegrame de felicitare de către delegația județului Ialomița, de locuitorii Călărășului și ai Olteniței, de Comitetul

⁵⁵ “Monitorul Oficial” nr. 228 din 16/28 octombrie 1869

permanent al județului Ialomița și de subprefectul plășii Negoești. Aceluiași eveniment îi este dedicat și articolul intitulat „Coroana României”, semnat de lt. col. D. Papazoglu și găzduit de ziarul local „Ialomitza” din 17 iunie 1881, în care se spunea, printre altele: *“Poartă dar, virtuosule Rege, această Coroană ce ți-o dau românii, căci este câștigată cu sângele lor vărsat pentru gloria ei, sub conducerea Majestății Tale. Poart-o cu mândrie, căci este din trofee ce s-au câștigat de Majestatea Ta împreună cu dâșii pe câmpul de onoare. Poart-o cu fală, căci ți-este dată prin templul lor și consfințită de către Prelații lor. Poart-o fericit ca să satisfaci bucuria ce simțim toți, de la bătrân până la prunc.”*

În anul 1882, ziua de 10 mai, prima după proclamarea Regatului, s-a sărbătorit cu mare fast la București. Cu acest prilej, la serbări a participat și o delegație a județului Ialomița și a orașului Călărași, formată din G. Vlădoianu, A. Rădulescu și I. Brădescu.

Și manifestările de bucurie ale călărășenilor au continuat și în anii următori. Despre organizarea unei astfel de manifestări aflăm din adresa pe care la 5 mai 1888, Prefectura districtului Ialomița o trimite către directoarea Școlii de fete nr. 2:⁵⁶ *„Ziua de 10 mai curent aniversarea suirei pe tron, proclamarea independenței și încoronarea Majestății Sale Regelui, se va serba printr-un Te-Deum la orele 10 ½ în biserica Catedrală a urbei.*

Sunteți cu onoare invitată a asista și D-voastră la serviciul divin, împreună cu D-nele Institutoare.

Felicitățiunile se vor primi la prefectură...”

Sărbătoarea zilei de 14 martie 1892, aniversarea proclamării regatului, s-a făcut la Călărași prin oficierea unui Te-Deum la biserica Catedrală de către părintele Protoiereu, înconjurat de către preoții bisericilor din localitate. Și după cum consemna o gazetă locală, *„la acest serviciu au fost de față, D-l Prefect al județului împreună cu toți funcționarii administrativi și polițieniști; D-nii membri ai Comitetului permanent; D-l Primar al orașului; D-nii Magistrați; D-nii Profesori; D-l colonel comandant al regimentului local împreună cu d-nii ofițeri.*

O gardă de onoare, cu muzica compusă din două plutoane ale Regimentului 23 se afla înșirate în fața Bisericei.”⁵⁷

⁵⁶ B.J.A.N. Călărași, fond Școala nr. 2 de fete Călărași, dos. 2/1887-1888, f. 16.

⁵⁷ “Aurora”, II, nr. 73 din 15 martie 1892.

Și ziua de 10 mai 1892 a fost sărbătorită la Călărași⁵⁸. După obicei, sărbătoarea a început cu un Te-Deum la biserica Catedrală, la care au luat parte maiorul Georgescu, care-l înlocuia pe colonelul Ionescu, înconjurat de tot corpul ofițeresc al Regimentului 23 Dorobanți; B. Piteșteanu, care-l înlocuia pe prefectul Arion, plecat la București; Hagi Ghiță Petrescu, care-l înlocuia pe primar; membrii Comitetului Permanent; corpul profesoral; casierul județului; Eustațiu Constantinescu – jude de instrucție și un numeros public. După terminarea serviciului divin s-a primit defilarea trupelor în fața Palatului Comunal.

Palatul comunal, actual sediu al Muzeului municipal Călărași

La Prefectură s-a primit de către B. Piteșteanu, înlocuitorul prefectului, *„felicitățile tuturor autorităților, autorizându-l de a transmite M.M. L.L. Regelui și Reginei precum și Principelui Moștenitor, devotamentul și respectuoasele felicitări cu ocaziunea acestei zile. S-au ridicat mai multe toaste cu șampanie pentru MM LL Regele, Regina, Prințul Moștenitor, pentru țară și armata română.*

Seara pe la ora 8 ½ a fost o frumoasă retragere cu torțe a muzicii militare, dirijată de d. locotenent H. Constantinescu; orașul

⁵⁸ „Borcea”, I, nr. 25 din 14 mai 1892.

era bine iluminat, iar muzica n-a mai cântat ca altă dată la Primărie ci la Clubul Militar.”

La începutul lunii noiembrie 1894, a fost organizată serbarea nunții de argint a Majestăților Lor, Regele și Regina. În acest sens, la 1 noiembrie 1894, prefectul județului Ialomița, lt. col. Ștefan Stoica, îl înștiința pe primarul orașului Călărași, Atanase Stoianescu: „În ziua de trei noiembrie curent fiind serbarea Nunții de Argint a Majestăților Lor Regele și Regina, în ajunul zilei la 2 noiembrie seara, se va face rugăciune în Biserica Catedrală iar joi la orele zece dimineața se va oficia un Te-Deum în aceeași Biserică, după a cărei săvârșire subsemnatul va primi felicitările în localul Prefecturii.

Călărași. Palatul Prefecturii

Pentru acestea cu onoare vă invit să binevoiți a lua parte la aceste ceremonii împreună cu D-nii consilieri și funcționari dependenți. Totdeodată, împreună cu D-l Polițai al orașului veți binevoi a face ca serbarea să fie însoțită de ceremonialul uzitat.”⁵⁹

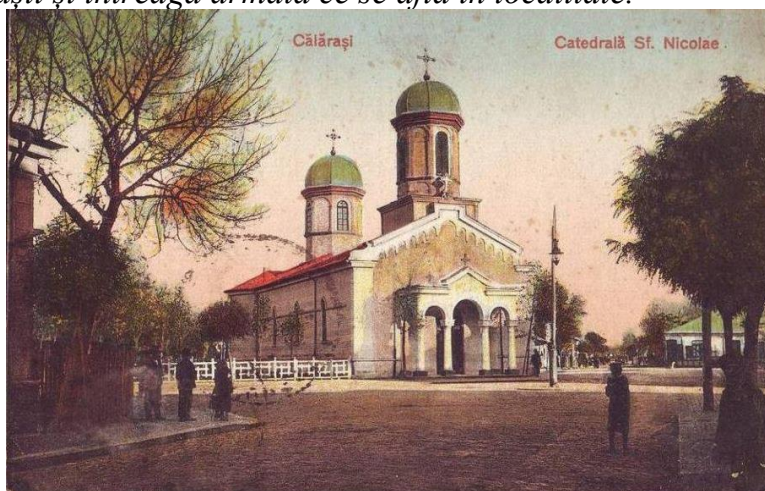
În ședința din 1 mai 1899, Comisia Interimară a orașului Călărași, compusă din P. Petrescu – președinte, Gh. Dumitrescu, căpitan N. Coman și V.T. Nicolescu – membri, ia în discuție referatul

⁵⁹ B.J.A.N. Călărași, fond Primăria orașului Călărași, dos. 32/1894, f. 47.

inginerului comunei Ion M. Neculcea, prin care cere să se repare toate obiectele existente pe care le posedă comuna, necesare pentru serbarea zilei de 10 mai, dar și înființarea altor obiecte de care se simțea absolută nevoie, costul acestora fiind de 300 lei.

Comisia, „considerând că ziua de 10 mai aniversarea suirii pe Tronul României a Majestății Sale Regele urmează a fi serbată prin a se ilumina orașul în timpul serii, a se face recepțiunea obișnuită cum și estrada în fața căreia urmează a se primi defilarea după terminarea Te-Deumului”⁶⁰, încuviința ca inginerul să facă lucrările respective, printre care confecționarea a opt steaguri tricolore mari pentru Palatul comunal, treizeci de torțe, reparația felinarelor pentru iluminat, reparația radicală a arcurilor de triumf, o estradă de 14 metri lungime și 4 metri lățime pentru urmărirea defilării trupelor, 60 de lampioane de hârtie colorată. Pentru acoperirea cheltuielilor se punea la dispoziția președintelui Comisiei Interimare suma de cinci sute lei.

Ziua de 10 mai 1906, când se marca și jubileul de 40 de ani de domnie ai M. S. Regelui, s-a sărbătorit în orașul Călărași cu o deosebită pompă. Conform programului stabilit de prefectul județului în înțelegere cu celelalte autorități „serbările au început în ziua de 10 Mai printr-un Te-Deum oficiat la biserica catedrală. La Te-Deum a asistat d-l prefect și toate persoanele oficiale. Pe piața din fața bisericii și pe stradele înconjurătoare au luat loc veteranii, școalele de băieți și fete, meseriașii și întreaga armată ce se afla în localitate.

Călărași. Biserica Catedrală

⁶⁰ *Ibidem*, dos. 44/1899, f. 4-5

După Te-Deum d-l prefect și comandantul garnizoanei au primit defilarea școalelor și trupelor pe bulevardul Traian, unde se ridicase 3 tribune pentru asistenți.

A produs o deosebită emoție defilarea veteranilor. Ținuta elevilor, ca și a trupelor, a fost ireproșabilă. După defilare, d-l prefect Al. Bădulescu a primit în sala Consiliului județean felicitările șefilor de autorități. D-sa a mulțumit în numele M. S. Regelui, relevând pentru fiecare instituție, progresele făcute sub fericita Domnie a iubitului nostru Rege. Ca încheiere s-au destupat câteva sticle de șampanie unde d-l prefect a ridicat primul toast în sănătatea M. S. Regelui...

A doua zi, în sala parcului comunal s-a ținut o serbare școlară, în prezența d-lui prefect al județului, a veteranilor și a unui numeros public...

Ca continuare a acestor serbări, duminică, 14 Mai, elevii tuturor școalelor, cu muzica în frunte, au făcut o excursie la tir. Aci d-l N. Atanasiu, profesor la gimnaziu, a ținut elevilor o cuvântare relativă, apoi elevii și profesorii au jucat hora. Către seară elevii s-au înapoiat parcurgând orașul în sunetul muzicii.

Astfel s-a sărbătorit în orașul nostru jubileul M.S. Regelui. În definitiv, serbările au fost bine organizate și a mulțumit pe toată lumea. Entuziasmul a domnit pretutindeni. Veteranii au fost obiectul de atenție al tuturor. Ei au fost sărbătoriți în toate părțile, la cazarmă ca și în oraș...”⁶¹

Cu același prilej, șeful Serviciului tehnic al orașului Călărași, ing. Ion M. Pellianu, considerând că “este nimerit a se face în oraș o lucrare care să amintească generațiilor viitoare marele act” la care lua parte, lucrare care putea „contribui și la estetica orașului, înfrumusețându-l și schimbându-i în parte din răceala străzilor”, propunea primarului să se realizeze următoarele lucrări:

„1) Pe piața din fața bisericii catedrale Sft. Nicolae unde astăzi se găsește un felinar cu 5 lămpi, să se plaseze o fântână monumentală cu o statueta în bronz sau marmură, pe care să fie gravate orașul, marca județului etc.

2) Aleea ce duce la parc să i se dea numele Aleea Jubileului și să fie făcută în așa mod ca să placă ochiului.

⁶¹ “Deșteptarea Ialomiței”, VII, nr. 26 din 14 mai 1906

Să se lărgească, să fie aceeași lățime din Bulevard până în strada Știrbei Vodă și să se planteze pe ambele părți numai ploi piramidali. Este tot ce poate fi mai frumos și mai folositor orașului și în special parcului, căci i se dă o intrare monumentală, ca să zic așa. Strada Știrbei Vodă prin crearea acestei alei va fi forțamente legată de parc...”⁶²

Din documentele care s-au păstrat nu rezultă că s-ar fi dat curs propunerii inginerului Ion M. Pellianu.

Din seria momentelor în care călărășenii și-au putut demonstra iubirea și devotamentul pentru Familia Regală fac parte, așa cum am amintit, și momentele triste. Un prim astfel de moment în fața căruia călărășenii nu au rămas impasibili, a fost decesul Regelui Carol I.

La 27 septembrie 1914, prefectul județului Leonida Gusi, ruga pe primarul orașului să aducă la cunoștința cetățenilor trista știre a încetării din viață a Majestății Sale Regele Carol I și-l ruga ca în semn de doliu al națiunii, autoritățile publice să suspende lucrările în aceea zi.⁶³

A doua zi, în biserica catedrală Sf. Nicolae s-a oficiat un serviciu religios pentru odihna majestății Sale Regele Carol I, iar în după amiaza aceleiași zile se celebra un Te-Deum pentru depunerea jurământului de către noul rege Ferdinand.⁶⁴

S-a citit și la Călărași, Proclamația⁶⁵ semnată de membrii guvernului condus de Ioan I. C. Brătianu, în care se preciza, printre altele:

„Prin opera sa, Carol I, a legat indisolubil Dinastia de națiune și în această zi de doliu, toți românii simt datoria ce au, de a se strânge în jurul urmașului său iubit. El va găsi în dragostea și încrederea poporului, nu numai mângâierea pentru jalea pe care toți românii o împărtășesc, dar și puteri pentru a îndeplini marea și greaua misiune, la care este chemat astăzi.

Însuflețit de aceleași simțăminte ca și gloriosul Său Unchiu, noul Rege Îi va continua opera întru îndeplinirea mării neamului.”

⁶² B.J.A.N. Călărași, fond Primăria orașului Călărași, dos. 42/1906, f. 4

⁶³ Ibidem, dos. 46/1914, f. 2

⁶⁴ Ibidem, f. 3.

⁶⁵ Ibidem, f. 4

Nu se stinsese bine tristețea produsă de dispariția Regelui Carol I și la 18 februarie 1916, primarul Călărașului își informa cetățenii:⁶⁶

“Aceia care a fost iubita suverană M.S. Regina Elisabeta s-a stins din viață azi, joi, 18 februarie, orele 8 dimineața, după o scurtă suferință. Sufletul acela mare și deosebit, care-și consacrase viața alinării suferințelor: Mama răniților, Mama Regina, azi nu mai este. Ea și-a luat zborul către Cer urmându-și soțul, dar lăsând îndurerată o întreagă Țară, ce-I va păstra în veci pioase și neșterse amintiri.

Fie-I țărâna ușoară!”

Primarul Călărașului, Sima Nicolescu, expedia în aceeași zi și o telegramă de condoleanțe către Casa Regală a României, precizând următoarele:⁶⁷

„Trista știre a stingerii din viață a mult iubitei Regina Elisabeta umple de durere sufletele întregii României.

Populația orașului Călărași adânc îndurerată va păstra în veci pioase amintiri, Aceleia ce a fost Suverană bună și milostivă Mama Regină.

În numele orașului, vă rog a-mi permite să depun la picioarele Tronului cele mai sincere dureri pentru marea pierdere ce încearcă Dinastia și Țara.

Fie-i memoria eternă!”

La funerariile Reginei, desfășurate la Curtea de Argeș, a participat și o delegație a orașului Călărași și a județului Ialomița.

După necazurile provocate de perioada ocupației străine, bulgare și germane (noiembrie 1916-noiembrie 1918), călărășenii vor avea noi ocazii să-și manifeste bucuria și sentimentele de prețuire față de Familia Regală. Astfel, pentru a marca momentul Încoronării de la Alba Iulia a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria ca monarhi ai României Mari, la Călărași se întocmește un Program care cuprinde o serie de manifestări ce urmau a se desfășura timp de trei zile (15-17 octombrie 1922), program asumat de prefectul județului, G. V. Constantinescu.⁶⁸

Programul prevedea, printre altele:

⁶⁶ *Ibidem*, dos. 17/1916, f.3

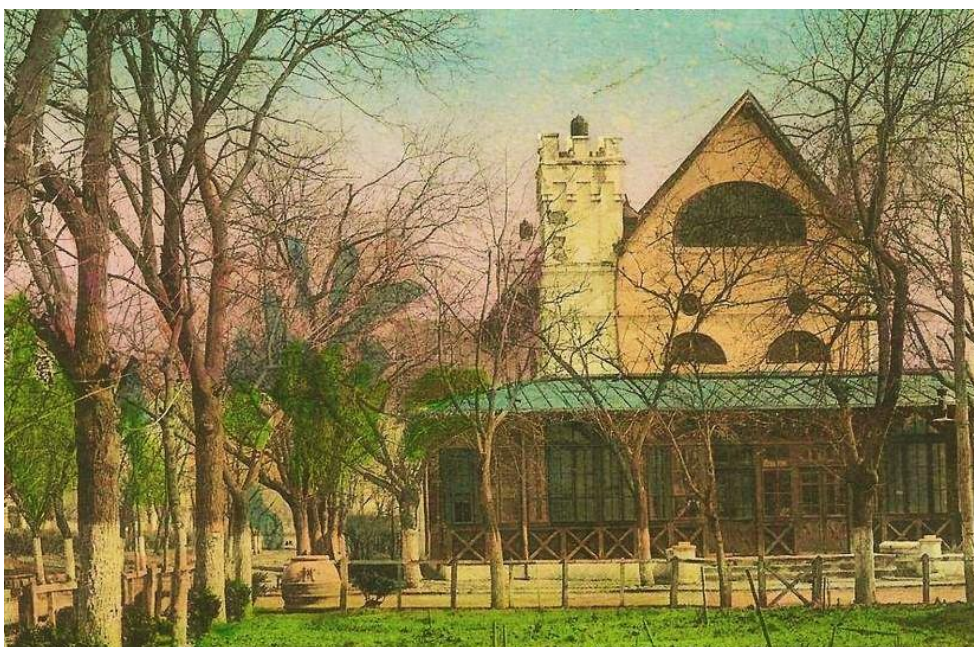
⁶⁷ *Ibidem*, f. 1

⁶⁸ *Ibidem*, dos. 27/1922, f. 5

“1) Toate cele 3 zile de încoronare – 15, 16 și 17 octombrie 1922 – sunt zile de sărbătoare națională. Școlile, instituțiile publice, magazinele și fabricile vor fi închise toată ziua.

2) Steaguri naționale se vor arbora la toate autoritățile și instituțiile publice, magazine și case particulare.

3) În ziua de 15 octombrie curent la ora 10 dimineața, de către întregul cler bisericesc din localitate, se va oficia un Te-Deum în pavilionul din grădina Parcului Comunal în prezența tuturor autorităților locale – militare și civile – la care vor lua parte și școlile din oraș.

Călărași. Teatrul din Parcul Comunal

4) La ora 10,30 dimineața, când Majestățile Lor Regele și Regina vor fi încoronați la Alba Iulia, se va citi o pastorală a I.P.S.S. Mitropolitului, se va trage clopotele la toate bisericile și 101 lovituri de tun vor anunța populației momentul solemn al încoronării.

5) După oficierea Te-Deumului, se va face defilarea școalelor și trupelor din garnizoană pe bulevardul Traian. (astăzi, strada 1 Mai – nota ns.)

6) După defilare va avea loc o recepțiune în sala Parcului comunal, unde D-l Prefect al județului va primi felicitările autorităților militare, civile și ale orașenilor.

7) La ora 11 jum. dim. în grădina parcului comunal se va ține o serbare școlară și printr-o cuvântare ocazională se va arăta însemnătatea actului încoronării. De asemenea și în cazărmi se vor ține cuvântări ocazionale.

8) În fiecare seară în toate cele trei zile consecutive, la ora 8, se vor face iluminatii și retrageri cu torțe.”

După cum este cunoscut, în ziua de 8 iunie 1930, ora 11,00, Corpurile Legiuitoare întrunite într-o singură adunare ca reprezentanță națională, au anulat actul de la 4 ianuarie 1926, relativ la renunțarea principelui Carol la prerogativele sale de principe Moștenitor al României, precum și celelalte dispoziții legale luate cu această ocazie și a proclamat Rege al României pe Principele Carol, sub denumirea de Regele Carol al II-lea.

În anii următori, momentul va fi marcat de autoritățile locale, precum și de asociațiile profesionale și cele ale minorităților etnice. Astfel, pe 6 iunie 1933, Comunitatea israelită de rit occidental din orașul Călărași informa pe primar că va avea loc în templul israelit de rit occidental din str. Sf. Nicolae nr. 58, un Tedeum pentru a serba aniversarea suirei pe tron a Majestății Sale Regele Carol II și-l invita să onoreze cu prezența această manifestare.⁶⁹ Peste un an, la 6 iunie 1934, Nicolae Pop Băleni, prefectul județului, aducea la cunoștință primarului orașului Călărași, Aurel Teodorescu, faptul că „ziua de 8 iunie a.c. aniversarea suirei pe tron a M.S. Regelui Carol al II-lea”, este declarată sărbătoare națională, motiv pentru care „la orele 10 dimineața se va oficia un serviciu religios la biserica Catedrală Sf. Nicolae, în prezența autorităților civile și militare. În acea zi toate autoritățile, școlile și magazinele vor fi închise, iar seara vor avea loc iluminatii și muzica militară va cânta în piața publică”⁷⁰.

Chiar dacă lui Carol al II-lea i se aduceau anual omagii în ziua 8 iunie, călărășenii nu vor uita că Ziua Națională a României se

⁶⁹ *Ibidem*, dos. 29/1933, f. 21

⁷⁰ *Ibidem*, dos. 26/1934, f. 23

aniversa tot pe 10 Mai. Despre marcarea unui asemenea moment la Călărași, cel din 10 mai 1935, ziarul „Glasul Bărăganului” consemna: „Ziua marilor noastre realizări naționale, ziua de sărbătoare a poporului românesc, anul acesta a fost sărbătorită în orașul Călărași, cu un deosebit fast.

La ora 10 s-a oficiat un Te-Deum la Catedrala orașului, la care au luat parte toate oficialitățile civile și militare, în frunte cu d. Prefect al județului Ialomița, N. Popescu-Băleni și d. general Har. Dumitriu, Comandantul Garnizoanei Călărași.

La ora 11,30 după trecerea trupelor în revistă, a urmat defilarea care a avut loc pe Bulevardul Traian. Au participat: tinerii premilitari, ofițerii din garnizoană și din regimentele 23 Infanterie, 5 Cavalerie, 20 Obuziere și Secția de Pompieri.

Fete în costum național defilând pe str. Știrbei din Călărași

A urmat o recepție în sala de festivități a Prefecturii. În fața unei numeroase asistențe, d. Prefect al județului Ialomița, N. Popescu-Băleni și dl General Har. Dumitriu, Comandantul Garnizoanei, au primit declarațiile de credință și supunere către Rege, neam și țară, a armatei, cultelor și corporațiilor.

Au vorbit în numele garnizoanei d. colonel Teodorian, în numele magistraturei d. Președinte al Tribunalului Burada, din partea orașului d. Primar al orașului Aurel Teodorescu, în numele Bisericii P. S. Protoiereu V. Nanculescu, în numele Baroului d. avocat Al. Nițescu.

Au mai vorbit d-nii Ciolan, Hagi Ivan, în numele presei din localitate d. Constantin Grigorescu - directorul școlii comerciale; d. Revizor C. Mitrănescu; Inspector Al Stănescu; Președinte al Camerei de Comerț, C. Petrescu; Dr. Samarian; dl. Procuror Lazăr Belcin; reprezentantul Comunității Israelite, dl. Goldenberg; căpitanul Portului dl. Petrescu; dl. Pârloagă; dl. Căpitan Moroianu; dl. Rădulescu-Președintele Of. C. Asig.⁷¹

În anul 1936, la parada organizată la București, cu prilejul zilei de 10 mai, a participat și Batalionul 4 Grăniceresc din Călărași, căruia i s-a încredințat „DRAPELUL” chiar de către Regele Carol al II-lea. La întoarcerea în Călărași, în ziua de 12 mai 1936, Batalionul a defilat cu DRAPELUL pe strada Sloboziei, prin fața Palatului Administrativ.⁷²

După serbările dedicate zilei de 10 mai, în zilele de 6-9 iunie 1936, la București au fost organizate alte festivități, prilejuite de vizita celor doi șefi de state din Mica Înțelegere, Eduard Beneș – președintele Republicii Cehoslovace și Principele Regent Paul al Iugoslaviei, dar și de serbările Restaurației. La aceste manifestări a fost prezentă și o delegație călărășeană formată din primarul orașului Călărași – Aurel Teodorescu și consilierii comunali Adrian Popescu Băleni, Constantin Mărculescu și Leonida Petrescu.⁷³

Pentru ziua de 8 iunie 1938, după instaurarea regimului de autoritate personală a Regelui Carol al II –lea, se schimbă locul de desfășurare a manifestărilor care marcau Restaurația. Conform programului, acțiunile aniversative urmau să aibă loc pe noul Stadion al orașului Călărași, situat, peste linia ferată, pe locul actualului Grup Școlar de Transporturi Auto.⁷⁴

⁷¹ “Glasul Bărăganului” nr. 51-52 din 18 mai 1935

⁷² B.J.A.N. Călărași, fond Primăria orașului Călărași, dos. 30/1936, f. 15

⁷³ *Ibidem*, dos. 25/1936, f. 86

⁷⁴ *Ibidem*, dos. 28/1937, f. 10-11

Programul serbării era întocmit de Legiunea de Străjeri Ialomița și se deschidea la ora 8,30 dimineța, când toți străjerii și străjerele, premilitarii și celelalte asociațiuni culturale și sportive se prezentau în formațiune de revistă pe stadion. Manifestările continuau până la ora 12,30, cu participarea autorităților și a principalelor unități militare din oraș și se finalizau cu urări adresate lui Carol al II-lea, în calitate sa de Comandant Suprem și Mare Străjer.

Conform aceluiași program, *“după amiază, între orele 16,00-18,00, tineretul prezenta diferite dansuri, jocuri și producțiuni pe stadion, după cum urmează: Premilitarii: Coroana regală și Hora în Cruce; Concurs la instrucția individuală și a echipei cu armă și fără armă și la trageri; Concurs la alergări și Foot-Ball; Concurs – Oină – Wolley – Sărituri în lungime – înălțime; Concurs ștafetă normală și caraghioasă și aruncarea grenadă-ciocan. Semnalizare; Dansuri naționale – coruri; Ordin de zi – premiere și Cuvânt de închidere”*

După ora 18,00, urma ceremonialul coborârii pavilionului național, urmat de marș cu muzică militară spre centrul orașului, apoi liber până la ora 20,30 când *„Tineretul în frunte cu muzica va manifesta în fața autorităților și comandamentelor prin cântece și retragere cu torțe, având punctul de plecare la Liceul „Știrbei Vodă”*.

Între orele 21,30 și 23,00 avea loc *„Șezătoare la „Foc”, conținând un program specific național românesc, în cadrul căreia se vor produce grupe de tineri de toate categoriile”*.

Anul 1938 a fost și unul de mare tristețe pentru națiunea română, moartea Reginei Maria fiind, poate, unul dintre cele mai mediatizate momente din istoria Familiei Regale. La 18 iulie 1938, primarul orașului Călărași primea, din partea ministrul de interne Armand Călinescu, următoarea telegramă:⁷⁵ *„Cu adâncă durere aducem la cunoștință că Majestatea Sa Regina Maria a încetat din viață în castelul Pelișor, azi 18 iulie 1938, la ora 17,38 minute. La căpătâiul Augustei bolnave se găseau Majestatea Sa Regele, Alteța sa Regală Principesa Elisabeta și Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia. Stop. Erau prezenți Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Miron al României, Preș. Al Consiliului de Miniștri, Prof. Dr. Steiner, Prof. Dr. Hortolomei, Dr. Lascăr și Dr. Iliescu. Stop.”*

⁷⁵ *Ibidem*, dos. 21/1938, f. 43

Trecerea la cele veșnice a Reginei Maria a constituit un eveniment de mare tristețe și pentru călărășeni, deoarece de pe cerul României întregite se stingea „cea mai frumoasă și mai puternică lumină”, cum frumos anunța călărășenilor Prefectura și Primăria în **Apelul** adresat locuitorilor orașului, document semnat de col. Vasile Nica – prefectul județului și Constantin Șt. Burada – primarul orașului, dar și președinte al Tribunalului Ialomița, apel din care cităm:

“În castelul Pelișor, din Sinaia, reședința de vară și leagănul Familiei noastre Regale, a închis ochii, pentru totdeauna, Regina războiului nostru sfânt, a unității naționale, a durerilor, nădejdlor și bucuriilor noastre: „MAJESTATEA SA REGINA MARIA”.

A trecut în liniștea și pacea eternă Aceia care n-a cunoscut liniștea și pacea pământescă, pentru că, a fost veșnic frământată de toate gândurile, aspirațiunile și idealurile poporului românesc, care se cereau neîntârziat realizate.

La răscrucea drumurilor noastre naționale, alături de Marele său soț, Ferdinand Întregitorul, a avut un cuvânt hotărâtor, prevăzând că victoria noastră nu putea să fie decât mergând alături de aliați...

Și când după atâtea suferințe, a sosit și ziua bucuriei pentru poporul românesc, destul de crud încercat, ea a fost atât de aproape de noi încât se părea că pe tot cuprinsul țării bate o singură inimă românească.

De aceea ne obișnuisem să credem că, Regina Maria va fi veșnic printre noi, fără să vrem a înțelege că timpul își cere tributul lui.

Astăzi, cripta de la Mănăstirea Curtea de Argeș stă deschisă din nou și ne mirăm cum poate să cuprindă, în zidurile ei reci, pe cea mai strălucită Regină...

Veniți cu toții la serviciul religios, care se va oficia la biserica catedrală, Sf. Nicolae, în ziua și ora mai sus arătate, pentru ca, astfel, să cinstim pios amintirea Celei mai mari și vrednice Regine, pe care a avut-o poporul românesc.”⁷⁶

Pentru frumusețea cuvintelor și a textelor ce au umplut atunci paginile presei locale, pentru cea mai iubită dintre regine, vom reproduce o parte dintre acestea.

⁷⁶ *Ibidem*, f. 46.

Ziarul local „Pământul” dedica prima pagină a numărului său din iulie 1938 Reginei dispărute, sub titlul *Țara își plânge Regina*. Cu acest prilej, Eugen Cialic – proprietarul ziarului, scria:

„...marea româncă încununată de Dumnezeu nu numai cu coroana de aur a țării, dar și cu darurile fără de preț ale inimii și-a părăsit neamul, cu care una se făcuse – împărțindu-i și bucuriile și darurile – și s-a integrat în neființă.

A venit să moară aici, pe pământul țării pe care l-a iubit cu pasiune și pentru care de 45 de ani a fost înger păzitor. Dumnezeu i-a ascultat voia. Și, acolo, între brazii Sinaiei, într-o seară al cărui cer brăzdat de luminile fulgerelor și de crepul fără de sfârșit al ploii, care-și împletea apele cu apele ochilor plânși ai țării, Regina din poveste a adormit zâmbind cerului, zâmbind brazilor, zâmbind Regelui și tuturor acelor pentru care și-a dăruit întotdeauna inima ei mare și generoasă. Durerea morții ei a îngenucheat un neam întreg. Țara plânge.

Țara plânge pentru că nu poate uita că Regina adormită, cea mai frumoasă dintre Reginele lumii, și-a topit sufletul în sufletul neamului românesc. Țara nu poate uita că în vremurile de grea cumpănă ale războiului cel Mare, Ea, Regina Maria, ascultând pulsațiile sufletului românesc a fost factor hotărâtor la intrarea României de partea dreptului și de partea celor care ne garantau realizarea idealului fără de preț al întregirii neamului. Țara nu poate uita că în clipa tragicelor suferințe de la Iași, când toți îngenunchiaseră în durere și disperare, Ea, Numai Ea singură, mai întrupa nădejdea de totdeauna în dreptate a acestui neam. Țara nu poate uita că nimeni n-a înfățișat mai frumos pământurile ei, și pe oamenii ei, și cerul ei, și bucuriile ei, și pătimirile ei, decât Regina care acum își doarme somnul în mormântul deschis larg lângă lespeda de la Curtea de Argeș, sub care de 11 ani își așteaptă tovarășa de izbânzi Regele Ferdinand cel loial.

*Țara plânge. Dar în cerul bucuriilor fără de sfârșit, țara are acum un nou înger păzitor, care câtă vreme a avut trup pământesc a înnobilat țărâna, iubindu-și cu patimă țara peste care a domnit și poporul românesc, căruia i-a fost și mamă și iubită”.*⁷⁷

⁷⁷ “Pământul”, VII, nr. 185-186 din iulie 1938

Nici celelalte ziare care apăreau la Călărași nu au rămas impasibile la marea durere produsă de pierderea celei mai dragi Regine. Pe prima pagină a ziarului „Năzuința” era publicat articolul **REGINA MARIA - Mama Tuturor**, semnat de directorul ziarului, Constantin V. G. Grigorescu, din care cităm: *„Nu a existat durere mai profundă, mai viu exprimată, decât aceea a morții bune, frumoase, glorioase, neuitatei Regina Maria. Lacrimile au fost multe, îmbelșugate. Poporul adânc mișcat și-a condus „Regina Victoriei” la mormânt.*

Au plâns soldații păcii, au plâns soldații războiului. Au plâns toți. Au plâns florile Ei dragi. Țara întregă ar fi însoțit-o pe cărările eterne, dacă legile implacabile ale firii ar fi îngăduit.

Am pierdut nu numai o Regină și o mare scriitoare, o artistă desăvârșită, am pierdut mai mult, am pierdut „Mama noastră a tuturor”, pe regina războiului nostru sfânt de reîntregire a neamului, pe Regina care a întruchipat spiritualitatea noastră, pe Regina care a scris minunata „Biblie”: „Țara Mea”...

O mai mare iubitoare de oameni nu a existat. A alergat în mijlocul durerilor, a închis ochii muribunzilor, a jelit la crucile simple de lemn sau la gropile comune ale bătăliei, pline cu trupurile tinere ale soldaților ei iubiți. A fost rezistența noastră în triumful morții, neînfricată, neînvingătoare în suferințele Ei...

A murit Regina noastră bună. S-a stins flacăra vieții înalte, s-a risipit în marele mister. Sufletul cald s-a împrăștiat pentru a aprinde alte vieți, din scânteierea lui Dumnezeuiască.

Durerea a crescut nemăsurată în sufletele noastre, inimile s-au mișcat în tulburătoare fremătăre, ochii s-au înlăcrămat de roadele suferinții noastre adevărate.

Uriașa ctitoare și credincioasă, voevodala figură încrustată de mult în nemurire, a părăsit pământul sacru al României iubite, în apoteoza care-I va ușura zborul spre necunoscute țărături, Îi va îndulci regretul de a ne fi lăsat singuri, într-o tristețe nemângâiată, cu neputință de alungat, pentru că prea grea este tăcerea ce ne-a înconjurat.”⁷⁸

⁷⁸ „Năzuința”, IV, nr. 81-82 din 6 august 1938

Și ziarul „Biruința”, a înserat, în două numere consecutive, rânduri despre Regina Maria. Cităm din articolul **Regina Maria, florile și poezia Pământului românesc**:⁷⁹ „Cei ce iubesc florile și copiii se apropie, încă din viață, de Divinitate... Nimeni n-a adorat vreodată mai mult copiii și aceste mute, fragile și tremurătoare minuni vegetale decât Marea Regină care se desparte, astăzi, de noi.

Frumusețea sufletului Ei alerga, instinctiv, spre tot ce este mai pur și mai fără apărare în natură: florile. Ce dovadă poate fi mai bună, mai concludentă, asupra sensibilității excepționale a Reginei Maria? Un suflet în continuă vibrație pentru frumusețile pământului Românesc, un suflet care nu iubea plantele exotice, ci florile care răsar sub cerul primăverii Țării noastre: flori strălucitoare și flori mai palide, flori care strigă o durere prin violența culorilor sau tăcute flori câmpenești...

Lângă țărmul albastru al Mării, în Balcicul multicolor, dar arid, Regina Maria crease o grădină ca din basme. Un colț de rai Românesc, o inimă de vegetație luxuriantă, o grădină în care florile alcătuiesc un balet de culori și parfumuri în legănare. La munte, de asemenea, în Branul ardelean, la castelul cățarat ca o căprioară pe vârful muntelui, grădina Reginei Maria este, în același timp o splendidă rugăciune și un imn ridicat naturii, către slavă. Grădinari specialiști au fost luați de Marea Regină și de Înalta Poetă, pentru a putea îngriji cât mai bine – ca pe niște copii scumpi – florile.

În volumul „Țara Mea”, Marea Regină Își mărturisește dragostea până și pentru floarea spinului de pe Bărăgan: „Mi-a fost drag până și de spinul uriaș, care în vre-un loc sterp și pietros întindea spre ceruri frumusețea fără folos a țepoaselor lui brațe...”

Până și spinul Îi era Ei drag, dacă el Îi amintea de frumusețea pământului Țării. Astăzi, Regina Maria, Crăiasa florilor și a poeziei pământului românesc, ne părăsește pentru totdeauna, după cum pentru totdeauna Își părăsește și florile, pe care le-a iubit.”

⁷⁹ “Biruința”, VIII, nr. 23 din 20 iulie 1938. Același articol este găzduit și de ziarul “Fapta”, II, nr. 16 din 10 august 1938.

Ziarele locale au acordat atenție în paginile lor și altor membri ai Familiei Regale. Gazeta “Pământul”, poate cel mai apreciat ziar interbelic călărășean, îi dedică o pagină întregă prințului moștenitor Mihai, Marele Voevod de Alba Iulia. Alături de episcopul Tomisului, Gherontie, au mai semnat articole în pagina de ziar, care prezenta călărășenilor și ialomițenilor pe “Flăcăul Țării”, scriitorul călărășean Teodor Scarlat și ing. A. D. Carabela. Primul, referindu-se la educația Marelui Voevod Mihai, scria: *“Flăcăul de azi, va ști mâine când va ține sceptrul regal, să prețuiască fapte și lucruri de care ar fi rămas poate străin, dacă educația primită nu l-ar fi obișnuit din timp cu oamenii, faptele și întâmplările într-o epocă propice educației unui fiu de rege. Prințul, care-și protejează colegii de studii ca pe niște camarazi sufletești și care nu odată și-a deschis caseta pentru ajutorarea celor lipsiți, la o vârstă când multe capete încoronate nu au înțeles ce este camaraderia și suferința altora, este fără îndoială sortit să devină un adevărat părinte al poporului său.*

*Iată pentru ce credem în steaua acestui chipeș flăcău al țării, crescut în teama lui Dumnezeu, lângă bucuriile și durerile noastre românești.”*⁸⁰

La rândul său, ing. A. D. Carabela nota, între altele⁸¹: *„Cutreierând țara de la un capăt la altul (și trebuie să remarcăm, cu acest prilej, că puțini sunt cei care cunosc pământul României mai bine decât Vlăstarul Domnesc), obișnuit să nu dea înapoi în fața obstacolelor, dându-și seama de rostul unei mâneci suflecate și al unui efort fizic, la timpul lui, Marele Voevod Mihai, întrunește în aceiași fermecătoare și armonioasă făptură o minte luminată și posibilități practic creatoare excepționale.*

Entuziast la carte, dar nu mai puțin bucuros atunci când trebuie să pună umerii alături de colegii lui, pentru îndeplinirea unei opere de imediată ajutorare a unei văduve, a unui bătrân sărac, a unor orfani - Marele Voevod Mihai este, printre tinerii acestei țări, primul care dă semnalul imnului stropit cu sudoare, al lucrului...”

Se știe că în perioada anilor 1938-1940 cultul personalității Regelui Carol al II-lea atinsese cote exagerate. Autoritățile locale, încartiruite în *Frontul Renașterii Naționale* și apoi în *Partidul Națiunii*

⁸⁰ “Pământul”, VII, nr.191-193/noiembrie 1938

⁸¹ *Ibidem*

erau practic obligate să inițieze fel de fel de manifestări cu care voiau să-i facă pe plac Regelui. Astfel, cu ocazia zilei de naștere a Regelui Carol al II-lea – 16 octombrie 1939, prefectul județului Ialomița, colonel Vasile Nica și av. Eugen Cialfic – primarul orașului Călărași și secretar județean al Frontului Renașterii Naționale, lansau următorul **Apel** către locuitorii orașului Călărași⁸²: „La 16 octombrie a.c., țara întreagă sărbătorește ziua de naștere a M. S. Regelui Carol al II-lea, aceluia care conduce cu atâta înțelepciune destinele neamului românesc. I se cuvine din partea tuturor fiilor națiunii mărturisirea nețărmuritei lor iubiri.

Frontul Renașterii Naționale, a luat inițiativa sărbătoririi acestei zile chemând pe toți românii, să se alăture manifestării de omagiu marelui Nostru Suveran.

În acest scop, Luni 16 octombrie 1939, la orele 11 a.m. se va oficia un Te-Deum la Catedrala orașului, în prezența tuturor autorităților după care, reprezentanții legali ai F.R.N. vor lua cuvântul pentru a arăta însemnătatea acestei mărețe zile.

După amiază la orele 16 va avea loc în sala subofițerilor, o frumoasă serbare, cu concursul școalelor locale, unde se va conferenția despre personalitatea Augustului nostru Suveran.

Români,

Veniți cu toții, mic și mare, sub cutele tricolorului național, să arătăm într-un gând devotamentul și adâncă dragoste cu care națiunea românească înconjoară pe Suveranul Țării.”

Cercul Subofițerilor(Casa Armatei) – actual Cinema 3 D

⁸² B.J.A.N. Călărași, fond Primăria orașului Călărași, dos. 34/1939, f. 43

Și în ziua de 8 iunie 1940, ziua Restaurației, s-a oficiat un Te-Deum la toate bisericile din județ, la ora 10,30 dimineța, în prezența autorităților civile și militare. Conform ordinului primit de la Rezydentul Regal al Ținutului Marea, în ziua respectivă „*autoritățile și școlile vor fi închise iar instanțele judecătorești își vor suspenda procesele. Magazinele, piețele, birourile și fabricile, afară de acelea care lucrează pentru armată, vor fi închise, conform legii repausului duminical. Se vor arbora drapele.*”⁸³

După ce aduce țara în sapă de lemn, sfâșiată teritorial, Carol al II-lea părăsește tronul și pleacă în exil. Regina mamă Elena profită de ocazie și se întoarce în țară lângă fiul ei, Regele Mihai, urcat pe tronul României pentru a doua oară. Revenirea în țară a Reginei mame a constituit un moment de bucurie și pentru călărășeni. Pe 13 septembrie 1940, Prefectura județului Ialomița comunica primarului orașului Călărași că duminică, 15 septembrie 1940, cu prilejul sosirii în țară a M.S. Regina Mamă Elena, se va oficia un Te-Deum de mulțumire la biserica catedrală, la care vor asista reprezentanții tuturor autorităților civile și militare locale. „*După începerea serviciului, când clopotele bisericilor vor suna, poporul va îngenunchia spre a se ruga lui Dumnezeu pentru Țară și Tron, așa cum vor face la Sfânta Patriarhie Majestatea Sa Regele, Majestatea Sa Regina Mamă și toți Înalții Demnitari ai Statului.*”⁸⁴

În anul 1942 avem una dintre ultimele serbări ale zilei de 10 mai, deoarece intrarea în război va schimba calendarul unor astfel de momente, legate acum mai mult de participarea la luptele de pe front și comemorarea eroilor, iar după 1945, această zi capătă o importanță din ce în ce mai mică pentru noul regim instalat în România.

Conform programului⁸⁵ semnat de prefectul județului – colonel Ștefănescu Mihai și comandantul garnizoanei colonel Georgescu V., serbarea a început la ora 9,30 cu adunarea școlilor, asociațiilor de foști luptători, văduve, invalizi, etc., instituțiilor de asistență socială și a trupelor și dispunerea lor în careu în piața catedralei, conform instrucțiunilor primite de la Comenduirea Pieței. A urmat oficierea Te-

⁸³ *Ibidem*, f. 40

⁸⁴ *Ibidem*, f. 55

⁸⁵ *Ibidem*, dos. 36/1942 f. 47-48

Deumului de către soborul preoților din oraș, apoi trecerea în revistă a trupelor, școlilor, etc.

La ora 11,30 a avut loc recepția în sala de Consiliu a Primăriei orașului, unde au luat cuvântul reprezentanții autorităților, ai societăților, instituțiilor de cultură etc., pentru a aduce omagii Regelui Mihai și lui Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

La ora 12 a avut loc un concert al fanfarei militare în piața orașului, iar la ora 16,30 serbarea festivă la Cercul Subofițerilor, organizată de elevii tuturor școlilor secundare din localitate. Manifestările s-au încheiat la ora 20, prin retragerea cu torțe a trupelor și elevilor din școlile de băieți.

2.3. Însemne ale prețuirii călărășenilor față de Familia Regală a României

O altă formă prin care călărășenii și-au manifestat respectul, simpatia și devotamentul față de Familia Regală a constat în realizarea de statui și busturi pentru membrii acestei familii.

Un prim exemplu ne este oferit în ședința Comisiei Interimare a orașului Călărași din 10 octombrie 1929, când președintele Comisiei, prof. Tiberiu Chiril, solicită „*deschiderea unui credit extraordinar de 25.000 lei pentru plata bustului de bronz al M. S. Regelui Carol I*”, iar membrii Comisiei aprobă în unanimitate această propunere.⁸⁶ Suma urma să fie luată de la art. 82 din Bugetul anului 1929. Din păcate documentele care s-au păstrat în fondul documentar al Primăriei Călărași nu ne lămuresc dacă bustul a fost sau nu a fost cumpărat.

O propunere similară se făcea și în ședința Consiliului local al orașului Călărași din 28 februarie 1935, prin care se solicita aceeași sumă de 25.000 lei pentru plata sculptorului Alex. Iliescu, întrucât “*în sala de Consiliu a primăriei de aproape trei ani se găsește bustul în bronz al M. S. Regelui, executat de sculptorul Alex. Iliescu, pe care primăria nu l-a plătit nici până în prezent.*”⁸⁷ Dacă avem în vedere că și sculptorul Oscar Han a prezentat primăriei, în ședința Comisiei Interimare a orașului Călărași din 7 iunie 1932 o ofertă⁸⁸ pentru un bust al Regelui Carol al II-lea, cu prețul de 70.000 lei, ofertă refuzată de

⁸⁶ *Ibidem*, dos. 26/1929, f. 125

⁸⁷ *Ibidem*, dos. 23/1935, f. 37v-38

⁸⁸ *Ibidem*, dos. 26/1932, f. 124

primărie pe motiv că nu s-a prevăzut în buget suma respectivă, iar situația din acel moment nu permitea o deschidere de credit așa de mare, se pare că bustul în discuție este al Regelui Carol al II-lea.

În ședința din 3 septembrie 1932, președintele Comisiei Interimare a orașului Călărași, Tiberiu Chiril prezenta oferta⁸⁹ sculptorului Z. Raiciu prin care oferea cu prețul de lei 1.500 “o lucrare originală, reprezentând portretul M. S. Regina Maria, ținând un crin în mână, executată din gips patinat, spre a fi expusă în sala festivă a primăriei”. Deoarece nu se prevăzuse în buget un asemenea fond, Comisia aprobă să se cumpere lucrarea sculptorului Z. Raiciu, reprezentând bustul M. S. Regina Maria, cu prețul de 1000 lei. Din păcate și acest bust, ca atâtea alte reprezentări statuare ale unor personalități politice și culturale din perioada interbelică amplasate în Călărași au fost distruse în perioada proletcultistă a regimului comunist.

Aceeași soartă a avut și impunătoarea statuie din bronz a Regelui Ferdinand, operă a sculptorului Ioan C. Dumitriu-Bârlad, adusă de la Silistra, în toamna anului 1940, după evacuarea Cadrilaterului. Inițial statuia ajunsese la Cernavodă, fiind solicitată de autoritățile de acolo, dar Ministerul Cultelor și Artelor a decis ca statuia să fie repartizată orașului Călărași.

Statuia Regelui Ferdinand de la Silistra

⁸⁹ *Ibidem*, dos. 26/1932, f. 179

Primăria orașului Călărași a întreprins demersurile necesare pentru amplasarea acestei lucrări monumentale pe terenul care aparținea Băncii Naționale a României – Filiala Călărași (acolo unde s-a amenajat apoi Piața Centrală, astăzi demolată). Dar la 16 iunie 1941, filiala locală a BNR comunica primăriei că *“administrația noastră centrală ne-a rugat să vă comunicăm că rezolvarea cererii Dvs. de a așeza statuia defunctului Rege Ferdinand I, pe terenul Băncii din Călărași, str. Dobrogea, a fost amânat pentru mai târziu”*, motiv pentru care, în cele din urmă, statuia a fost amplasată în Parcul Central situat pe malul Borcei, în zona unde astăzi se află Pelicanii.

După evenimentele postdecembrie 1989, în cadrul acțiunii de personalizare a municipiului Călărași, Nicolae Dragu – primarul care a ridicat aproape toate monumentele existente în urbea noastră, a acordat o atenție deosebită și membrilor Familiei Regale. Așa se face că în ziua de 15 august 1999 – Ziua Marinei, în Parcul Central de pe malul Borcei, un mare număr de călărășeni, alături de autoritățile locale, generali de armată, profesori, doctori și oameni politici au asistat la dezvelirea monumentului Regelui Ferdinand, odată cu cele ale lui Burebista și Mihai Viteazul, toate trei aparținând sculptorului Pavel Mercea.

Călărași. Bustul Regelui Ferdinand din Parcul Central

Nouă ani mai târziu, în ziua de 9 mai 2008, în prezența Regelui Mihai I, ajuns pentru prima dată la Călărași, a fost dezvelită statuia ecvestră a Regelui Carol I, operă a sculptorului Florin Codre, donată de Ministerul Culturii. Despre acest fapt, Regele Mihai avea să spună: *“Este prima dată, în ultimii 60 de ani, când în România se ridică o statuie ecvestră a unui Rege. Iar acest fapt se petrece nu în capitala țării, nici într-una dintre capitalele principatelor istorice. Se petrece în municipiul Călărași, care face, astfel, o figură remarcabilă.”*⁹⁰

Călărași. Statuia ecvestră a Regelui Carol I

Un an mai târziu, la 9 septembrie 2009, într-o atmosferă cu *“borduri proaspăt văruite, spații verzi tunse la milimetru, poliție la fiecare colț de stradă, funcționari publici la patru ace, presă locală și centrală, SPP-iști, oameni politici, directori de instituții, călărășeni de*

⁹⁰ www.romaniaregală.ro/jurnal/calaras-a-ridicat-statuie-regelui-carol-i

rând și un primar cu emoții”, în prezența președintelui României, Traian Băsescu, a Prințului Paul de România și a prințesei Lia, a fost dezvelit bustul Reginei Maria, realizat de sculptorul Dumitru Pasima.⁹¹

Deși în aparițiile sale publice nu se dovedise a fi un monarhist, Traian Băsescu, președintele României la acea dată, se vedea nevoit să recunoască: “Este un moment emoționant pentru că el marchează recunoașterea cinstită a călărășenilor față de realitățile unei istorii mult timp ascunse. Timp de aproape 50 de ani eu nu am învățat despre regii noștri, nu am învățat respectul pentru istoria noastră. Nu am învățat că Regele Ferdinand a tras spada pentru întregirea neamului. Am învățat că Regina Maria a fost parte a sufletului românilor. S-a confundat cu cultura lor, cu aspirațiile lor, cu durerile lor, cu năzuințele lor.”⁹²

Călărăși. Bustul Reginei Maria din Parcul Central

⁹¹ Marinela Voivozeanu, *Traian Băsescu a dezvelit statuia Reginei Maria*, în “Obiectiv”, II, nr. 58 din 11-17 septembrie 2009

⁹² *Ibidem*

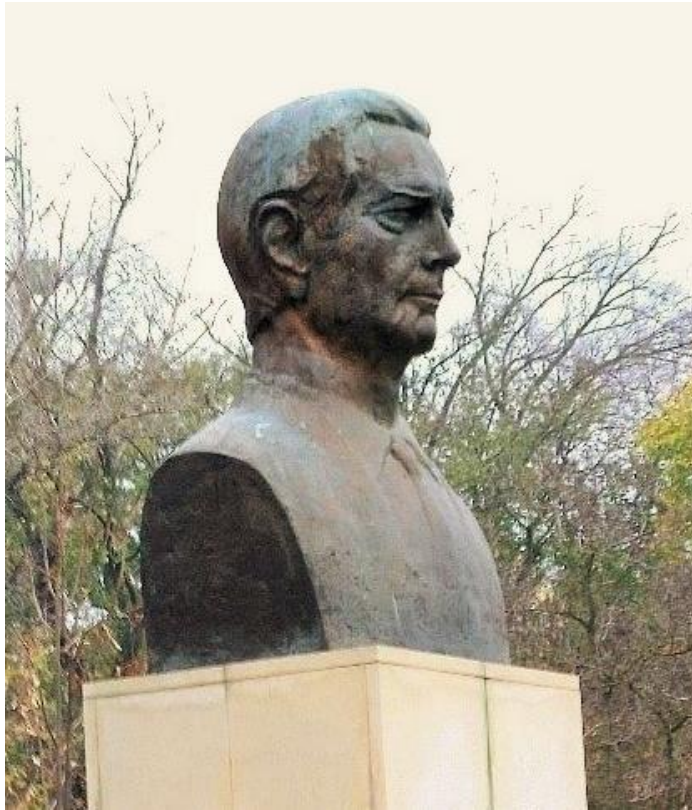
Câteva zile mai târziu, cu prilejul comemorării Adormirii Maicii Domnului – 15 august 2009 -, principesa Margareta și prințul Radu Duda au fost prezenți în municipiul Călărași, luând parte la ceremonia de resfințire a bisericii “Sfântul Gheorghe”, oficiată de Preasfințitul Vincențiu, Episcopul Sloboziei și Călărașilor.

Biserica-monument Sf. Gheorghe din Călărași

În semn de respect pentru ceea ce a făcut primarul Nicolae Dragu, acesta a primit din partea Majestății Sale Regele Mihai, în ziua de 10 decembrie 2009, la Palatul Elisabeta din București, în cadrul unei ceremonii oficiale, medalia “Regele Mihai I pentru Loialitate”.

Și pentru ca galeria să fie aproape completă, prin grija aceluiași iubitor de istorie care este Nicolae Dragu, la 9 mai 2011, Regele Mihai vine din nou la Călărași, de această dată împreună cu principesa Margareta, pentru a-și dezveli propriul bust, opera a sculptorului Dumitru Pasima, bust despre care Nicolae Dragu, primar în funcție la acea dată, spunea: *„Am dorit să realizăm această statuie la Călărași, deoarece pe aici treceau toți regii României spre Cadrilater. Este foarte important să nu uităm istoria noastră. Regele Mihai este un Dumnezeu pentru noi“*.

Călărași. Bustul Regelui Mihai din Parcul Central

După ce la 1 august 2016 era anunțată moartea Reginei Ana, la spitalul Morges în Elveția, la 5 decembrie 2017, întreaga Românie este din nou în doliu: Regele Mihai I al României a murit, la reședința sa din Elveția.

La Călărași au fost depuse coroane de flori la bustul Regelui Mihai de pe Aleea Regilor din Parcul Central. Fostul primar al municipiului Călărași, susținător al monarhiei și președinte de onoare al Asociației "Amicii Regelui Mihai", filiala Călărași, condusă de Ștefan Stoica, a ținut să-și arate regretul profund la dispariția Regelui Mihai: *" Este o pierdere imensă, regretăm profund dispariția Majestății Sale, Regele Mihai. A fost un om de o probitate excepțională, modest, în ciuda faptului că era Rege, apropiat de oameni și de o mare noblețe."*

Capitolul III

FAMILIA REGALĂ ȘI MELEAGURILE CĂLĂRĂȘENE
-Documente-

3.1. Vizite ale unor membri ai Familiei Regale

31 octombrie-1 noiembrie 1866. Vizita Domnitorului Carol la Oltenița și Călărași

Cronica din "Monitorul Oficial"⁹³

"La 4 ore (31 octombrie 1866, ora 16,00 - nota ns.) M.S. a plecat de la Oltenița pe piroscaful de resbel „România”. Puind piciorul pe vas, aclamațiile cele mai frenetice felicită pe M.S. La 7 ore și jumătate a sosit la portul Călărași pe un timp de minune; debarcadera prezenta un aspect minunat. Aclamațiile poporului erau la culme. De aici Măria S. urmă calea spre oraș sub lumina torțelor; orașul era iluminat, muzicile intonau imnuri naționale, urări pretutindeni. A.S. fuse introdus în casele D-lui Poenaru unde se făcu primire, după care M.S. parcură orașul sub lumina torțelor și a mulțimei care împresura trăsura. M.S. a asistat la Te-deum cu tot timpul înaintat al nopții. Măine după ce va inspecta localurile publice, va pleca la Brăila pe la 8 ore și jumătate. (1 noiembrie 1866 - nota ns.)

M.S. după ce a vizitat toate autoritățile s-a îmbarcat pentru Brăila la 8 ore și 30 minute"

Consemnare din Memoriile Regelui Carol I⁹⁴

"31 octombrie - Prințul, însoțit de ministrul cultelor Strat, călătorește la Oltenița, lângă Dunăre. Drumurile, în urma vremii rele, sunt într-o stare cum prințul n-a mai văzut niciodată până acum. Pe la ora 3

⁹³ "Monitorul Oficial", nr. 240 din 2 noiembrie 1866, p. 1145. Casele Poenaru în care a poposit regele se aflau pe locul hotelului Unirea de mai târziu, în apropierea sediului vechi al Primăriei.

⁹⁴ *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, vol I, 1866-1869, ediție și prefață de Stelian Neagoe, Editura Scripta, București, 1992, p. 144-145.

pleacă pe Dunăre la Călărași, un orașel lângă Borcea, brațul românesc al Dunării. În față, pe țărmul turcesc, e Silistra. Pentru primire se oficiază în biserică un tedeum; urmează un prânz și seara iluminatie.

1 noiembrie) - Ziua, întregul oraș, precum și clădirile-i publice au o aparență foarte neîngrijită și sărăcăcioasă, soarele strălucitor nu îmblânzește cu nimic impresia tristă, deoarece toamna a nimicit verdeața plăcută a copacilor.

Prințul se îmbarcă pe la orele 10 și ajunge la Brăila, unde i se face o primire strălucită..."

26 ianuarie 1868. Vizita Domnitorului Carol la Oltenița

***Cronica din "Monitorul Oficial"*⁹⁵**

„București, 26 ianuarie.

Îndată ce Î.S. Domnitorul a fost înștiințat despre debordarea Dunării și a Argeșului, provenită de un dezgheț pripit, a binevoit pe dată a da ordine prin telegraf ca toate autoritățile respective să ia măsurile cele mai eficace pentru apărarea locuitorilor amenințați ai or. Oltenița.

M.S., inspirat de Înalta Sa sollicitudine, voind a vedea în persoană întinderea dezastrului precum și a pagubelor pricinuite și a se convinge de eficacitatea măsurilor luate spre întâmpinarea răului, a pornit din Capitală ieri, vineri, la 7 ½ ore de dimineață, însoțit de D. Donici, ministrul lucrărilor publice și, după un drum foarte greu, a ajuns în Oltenița la orele 1 după amiază.

Populațiunea urbei, auzind de sosirea Domnitorului, a întâmpinat pe Înălțimea Sa cu semne de recunoștință, și cu demonstrațiuni adânc mișcătoare de entuziasm pentru prea iubitul Suveran care, într-un moment atât de nenorocit pentru o parte dintre ei, a binevoit a veni în persoană spre a le aduce mângâierea îngrijirii Sale părintești.

Î.S., după o vizită scrupuloasă locurilor inundate care cuprindea în oraș ca vre-o 150 case, a primit plângerile tuturor și, cu generozitatea Sa obișnuită, a

⁹⁵ "Monitorul Oficial" nr. 21 din 27 ianuarie 1868

împărțit cu ajutoare bănești celor atinși de acea nenorocire.

I.S., după informațiile luate, a aflat că vărsarea apelor n-a purces cu aceeași intensitate ca la 1861.

M.S., urmat de binecuvântările poporațiunii, a părăsit spre seară Oltenița și s-a întors noaptea în Capitală.”

30 aprilie 1877. Vizita Principelui Carol la Oltenița

Extras din “Memoriile Regelui Carol I al României...”⁹⁶

”30 aprilie 1877. Principele pleacă la Oltenița. Pe drum, la Gruiu, inspectează regimentele 5 de linie și 16 dorobanți, iar la Negoești inspectează Regimentul 7 călărași.

La ora 1, ajungând la Oltenița, inspectează Batalionul 2 vânători și o baterie din Regimentul 4 artilerie, care la 10 ale lunii curente a luat parte la lupte și a avut câteva pierderi; asemenea inspectează și Regimentul 8 călărași. Toate aceste trupe aparțin Diviziei a 4-a, comandată de generalul Manu.

Orașul Oltenița, în urma ultimului bombardament s-a cam golit de locuitori, iar populația săracă rămasă se află cuprinsă de frică și agitație.

Principele inspectează apoi diferite poziții de pe malul Dunării.

Acest fluviu prezintă aici o lățime cam de 600 metri, iar pozițiile de pe malul stâng au vederi foarte bune asupra bateriilor turcești de la Turtucaia.

Seara, Principele se înapoiază în Capitală, după ce a făcut în timpul zilei 124 kilometri cu trăsura.”

⁹⁶ *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, vol III, 1876-1877, ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiaveli, București, 1994, p. 140-141.

Vizita Domnitorului Carol din anul 1878 pentru a asista la stabilirea vetrei satului Curcani

*Cronica din "Monitorul Oficial"*⁹⁷

"Duminică, 24 septembrie 1878, Măria Sa Domnitorul, însoțit de D. ministru de resbel general de divizie Cernat, de D. prefect al districtului Ilfov și adjutantul de serviciu, a plecat din palatul Cotroceni, la orele 8 de dimineată, pentru a merge la comuna Fundeni-Mitreni, proprietate a Statului din districtul Ilfov, plasa Oltenița, ca să inaugureze punerea în posesiune a însurățeilor ce se împrăprietăresc conform art. 5 și 6 din legea rurală.

La orele 10 ajungând la hanul Michaiu Viteazul, M.S. Domnitorul a fost întâmpinat de subprefect, de proprietarii dinprejur și de un mare număr de locuitori, unde luând dejunul, după o jumătate de oră a pornit și la orele 12 a ajuns la comuna Fundeni-Mitreni, unde se ridicase pe locul pieței noii comune un cort de verdeață decorat cu drapele tricolore.

Aici în mijlocul unui număr de peste 800 de săteni ce se adunase, precum și de mai multe persoane din București și Oltenița, M.S. Domnitorul a fost primit de D-nii administratori ai domeniilor, D-nii Al. Lupașcu, Ștefan Sihleanu și D. Teodorescu, de comisiunea ad-hoc a districtului pentru împrăprietărire compusă din D-nii inginer B. Toncoviceanu - delegat al administrației domeniilor, G. Isvoranu - membrul comitetului permanent și de autoritățile locale.

După săvârșirea serviciului divin, care s-a făcut în cort de mai mulți preoți din Oltenița și comunele învecinate, D. Lupașcu a citit următorul discurs:

"Măria Ta!

Faptul pe care ai venit să-L săvârșești astăzi va rămâne unul din cele mai binecuvântate ale Domniei Măriei Tale, bogată în fapte mari.

⁹⁷ "Monitorul Oficial" nr. 213 din 25 septembrie 1878

Astăzi inaugurezi, Măria Ta, crearea a 50 de mii de noi proprietari români, din care 600, formând o singură comună, sunt aici în momentul de a primi, din mâinile Măriei Tale, averea lor și a copiilor. După gloria ce a acoperit armata română sub comanda Măriei Tale, împrumutarea însurărilor este cea mai meritată răsplătire data acelei viguroase populațiuni rurale, din care au ieșit cei mai numeroși și cei mai viteji apărători ai Patriei.

Acest fapt reamintește tradițiunea strămoșească. Anticii legionari romani, întorcându-se acoperiți de gloria militară, primeau spre răsplătire împărțire de pământuri, și, lăsând să se repauzeze spada lor, apucau coarnea plugului. Ai arătat, Măria Ta, cetățeanului roman calea gloriei prin luptă războinică; le arătați acum calea ridicării naționale prin luptă pașnică pentru propășire.

Să trăiești Măria Ta!

Să trăiască Măria sa Doamna!"

D. prefect Crețeanu citi asemenea următorul discurs:

"Prea Înălțate Doamne!

Precum pe câmpul luptei prin prezența Măriei Tale ai electrizat inimile bravilor nostri ostași, astfel astăzi binevoiește a da un caracter august acestei sărbători care va avea rezultat până la marginile Țării. Pentru întâia oară, după atâția ani de așteptare, junii agricoli văd realizându-se făgăduielile date de legea rurală. Acești noi proprietari, care vor face să rodească ogoarele lor și la trebuință vor ști să le apere în contra cotorpitorilor, își vor aduce aminte cu mândrie și vor spune la urmașii lor că Augustul nostru Suveran în persoană a binevoit să inaugureze noul lor așezământ. Ca șeful administrației acestui district, mă simt fericit a exprima recunoștințele lor pentru Măria Ta și a repeta urările inimii lor:

Să trăiești Măria Ta!

Să trăiască Măria Sa Doamna!"

La acestea Măria Sa răspunse următoarele:

"Sunt foarte mișcat de cuvintele ce-Mi adresați și vă mulțumesc. Ziua de astăzi este o serbare frumoasă pentru mine și va rămâne scumpă inimii Mele, fiindcă am dorit de mult ca legea rurală să fie aplicată în întregul ei. Sunt fericit de a putea fi astăzi nașul întâiei comune a însurărilor care trebuie să poarte numele de

Curcani, ca amintire a faptelor mărețe în ultimul resbel, în care bravii dorobanți și-au schimbat, pe poalele Balcanilor, această poreclă în renume. Și vouă, noilor proprietari, vă urez fericire în această comună, înființată prin aplicarea legii și faceți ca ea prin munca voastră să prospere.

Să trăiți!”

La cuvintele Măriei Sale, populațiunea a răspuns cu urări entuziaste, repetând în mai multe rânduri: Să trăiți Măria Voastră! D. inginer a prezentat Înălțimii Sale planul și Măria Sa, vizitând locul ales pentru formarea comunei, decise ca biserica să se zidească pe același loc unde s-a săvârșit serviciul divin, și alături școala; Măria Sa se mai preumblă în mijlocul populațiunii, întâlni pe D. N. Fleva, vicepreședinte al Camerei și reprezentant al colegiului IV de Ilfov, care adresă Măriei Sale următoarele cuvinte: “Măria Ta, după faptele glorioase de la Grivița, unde ați luptat în capul vitejilor ostași români, actul ce faceți astăzi este al 2-lea act măreț ce istoria va înscrie în analele Domniei Măriei Tale, pentru că printrânsul faceți mai multe mii de proprietari din țărani români care au păstrat naționalitatea și vitejia străbună.

Să trăiești Măria Ta!

Să trăiască Măria Sa Doamna!”

După aceasta Măria Sa merse a privi o întinsă horă ce se formase pe câmpie cu cântecele unei bande de lăutari; adresă vorbe binevoitoare la mai mulți din noii împrumătăriți și la ora 1 după amiază plecă din comuna Curcani spre București. În cale se opri la comuna Budești, unde fu întâmpinat de D. și D-na Cornescu în mijlocul unei mari mulțimi de locuitori, care au primit pe Măria Sa cu urări entuziaste și buchete de flori. La orele 2 și jumătate Măria Sa plecând din Budești s-a oprit la hanul de la Frumușani-Custureni unde, văzând o horă mare, adresă vorbe binevoitoare la mai mulți locuitori. Măria Sa, plecând de aici, s-a oprit din nou la comuna Popești, unde ca la 300 de locuitori cu femei și copii I-au ieșit spre întâmpinare. Pe tot parcursul șoselei de la București până la noua comună Curcani, mai multe arcuri de triumf erau ridicate și locuitorii salutau trecerea Măriei Sale cu flori și urări; iară la orele 5 și jumătate Măria Sa a sosit la palatul de la Cotroceni”.

Extras din “Memoriile Regelui Carol I al României...”⁹⁸

„24 septembrie 1878. Principele face cu ministrul de război o deplasare la Mitreni-Fundeni, lângă Oltenița, unde s-a înființat o comună nouă pe un domeniu al Statului, având a primi pământuri 800 de țărani tineri, în virtutea unei legi vechi din anul 1864. După solemnitatea religioasă se tine un discurs către Principe: după cum principele a însuflețit pe tinerii războinici, prin prezența sa pe câmpurile de bătălie, tot așa el însuflețește acum, în timp de pace, pe țărani care aici calcă pentru prima oară pe moșia lor proprie; ei vor culege din această serbare pioasă curaj și putere pentru întreaga lor viață.

Principele răspunde că simte mare bucurie să boteze această nouă comună, cu numele de “Curcani” (numiți așa după penele din căciulă) al vitejilor săi dorobanți, care au schimbat peste Dunăre această poreclă într-un tiltu de onoare...”

9-10 octombrie 1890. Vizita Regelui Carol I la Călărași

Cronica din “Monitorul Oficial”⁹⁹

„Marți, 9 octombrie, la orele 6 ½ seara, M.S. Regele împreună cu A.S.R. Principele Ferdinand, însoțiți de d. general Manu, președinte al Consiliului de Miniștri, de D. Lahovari, ministrul de externe și de D. Marghiloman, ministrul lucrărilor publice, sosiră cu un tren special în gara Călărași, ce era împodobită cu drapel, covoare, verdeață și înțesată de populația mai întregului oraș, răspândită împrejurul ei și prin stradele laterale ce, deși noapte, alergaseră înaintea suveranului spre a-i arăta nespusa-i bucurie pentru că dânsul binevoise să viziteze capitala județului Ialomița.

Majestatea Sa, coborându-se din vagon, fu întâmpinat de prefect în capul autorităților locale. O gardă de onoare din regimentul 23 dorobanți cu drapel și

¹⁰¹ *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, vol IV, 1878-1881, ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiaveli, București, 1994, p. 140-141.

⁹⁹ “Monitorul Oficial” nr. 157 din 13 octombrie 1890

muzică dete onorurile. Comandantul regimentului cu corpul ofițeresc era așezat la flancul drept al gărzii. Primarul orașului după ce înfățișă Majestății Sale, potrivit obiceiului, pâinea și sarea, citi următoarea cuvântare:

<<Majestate,

Poporul călărășean, vă întâmpină cu entuziasm.

Dânsul vă oferă, prin mine, pâinea și sarea ca semn al deosebitei dragoste și devotament ce păstrează către Tron și Dinastie.

Fiți binevenit în orașul nostru, Sire, împreună cu A.S.R. Principele Moștenitor și dorim să aveți o plăcută amintire din timpul petrecut între noi, după cum și noi cu multă nerăbdare și bucurie am așteptat pe Majestatea Voastră și pe A.S.R. Principele Moștenitor.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască M.S. Regina!

Să trăiască A.S.R. Principele Moștenitor.>>

La aceste cuvinte, Regele răspunse arătând deplină mulțumire pentru călduroasa și strălucita primire ce i se făcea.

D-nii senatori și deputați ai județului, cum și proprietarii și comercianții cei mai interesați veniseră asemenea pentru a depune respectuoasele lor închinăciuni la picioarele Capului Statului.

În salonul gării adăstau multe doamne din societatea cea mai aleasă, care fură prezentate Auguștilor vizitatori și care le oferiră numeroase buchete de flori.

După aceasta, Majestatea Sa și Alteța Sa Regală se suiră în trăsură ce li se pregătise încărcată de buchete, și, în strigătele înflăcărâte a mii de oameni, porni în pas, căci trăsură nu putea să meargă altfel, atât populația se îmbulzea împrejurul ei, la biserică unde ascultă un Te Deum, străbătând orașul foarte frumos luminat.

Apoi, Majestatea Sa, împresurat de nenumărați cetățeni ce-l salutau cu frenetice urale, se îndreptă spre casa D-lui Popescu, mare proprietar din județ, unde și luă cartierul (este vorba de Casa Ana și Marinache Popescu, care adăpostește astăzi Direcția de Cultură a județului Călărași-n.ns.).

La orele 7 ½, se dete un prânz, la care au luat parte D-nii miniștrii, D. prefect, D. primar, D-nii senatori și deputați ai județului ce se aflau în oraș,

D. președinte al Consiliului județean, președintele tribunalului, proprietari și comercianți din cei mai însemnați, în total 40 de persoane.

Către sfârșitul mesei, primarul orașului ținu următoarea cuvântare:

<<Majestate,

În numele orașenilor mulțumim Majestății Voastre pentru deosebita onoare ce ne-ați făcut de a veni în mijlocul nostru.

Cu mult dor ei au așteptat pe Majestatea Voastră!

De când ca Domnitor al țării ați vizitat acest oraș, sunt acum 24 de ani, multe evenimente au trecut peste țară.

Aceste evenimente au adăugat un nou șir de mărgăritare la Coroana ce încinge fruntea Majestății Voastre, mărgăritare care se datorează vitejiei și înțelepciunii Majestății Voastre.

Neatârănarea și Regalitatea sunt cele mai prețioase din aceste mărgăritare.

Cum vă găsiți în mijlocul lor, cetățenii călărășeni au ocaziunea de a mulțumi Majestății Voastre de tot ce ați făcut pentru țară și mai cu seamă pentru orașul nostru care, prin sprijinul Majestății Voastre, a fost înzestrat cu drumul de fier.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască M.S. Regina!

Să trăiască A.S.R. Principele Moștenitor!>>

Îndată după acestea, Majestatea Sa răspunse:

<<Adevărat, 24 de ani au trecut de când n-am fost în Călărași și cu atât mai mare este bucuria mea cu cât am putut veni împreună cu Moștenitorul Tronului, după serbarea pe Dunăre, în mijlocul Domniei Voastre, spre a mă convinge de dezvoltarea și progresul orașului, care va lua un nou avânt prin lucrările de pe Borcea, care sper că în curând vor fi isprăvite.

Mulțumindu-vă de simțămintele ce ne exprimați și de călduroasa primire ce ne-ați făcut, închin acest pahar pentru prosperitatea frumosului și bogatului județ Ialomița și în sănătatea orașenilor care ne-au dat dovezi netăgăduite de dragoste și de credință.>>

Unanime urale și strigări: Să trăiască Regele mulți și fericiți ani, urmară toastul regal."

A urmat cuvântul generalului Manu, președintele Consiliului de Miniștri, peste care trecem, neavând legătură cu județul Ialomița și orașul Călărași, după

care... „la orele 8 ½ o impunătoare manifestație veni înaintea localului primăriei, unde avusese loc prânzul.

Majestatea Sa, ieșind în balcon să o privească, D. Nicolau, unul din cei mai însemnați orașeni, vorbi în numele cetățenilor, arătând fericirea ce o simt că văd pe rege în mijlocul lor, sub a cărui domnie orașul s-a ridicat așa de sus, prin tot felul de îmbunătățiri pe care le datorește puternicului sprijin al Majestății Sale.

În urmă se făcu o măreață retragere cu facle.

După aceasta, ilustrul nostru Suveran și Augustul său nepot au mers pe jos prin străzile cele mai importante, înconjurați de cei mai principali cetățeni și de mulțimea ce nu se săturase a-i privi și de a-i aclama, iar la orele 10 ½ se retraseră la cartierul regal.

A doua zi, la orele 9 ½ dimineața, M.S. Regele și A.S.R. Principele Ferdinand, însoțiți de D. general Manu, președintele Consiliului, de D-nii miniștrii Lahovari și Marghiloman, de D. general Barozzi, șeful Casei militare regale, de D. prefect și de primarul orașului, a mers la cazarma regimentului de dorobanți, unde a fost primit de șeful regimentului, locotenent colonel Ionescu. Trupa, alcătuită dintr-o companie, având muzica și ofițerii regimentului la flancul drept, era așezată în hala de exerciții. După ce Regele a trecut pe dinaintea frontului, trupa a executat mânuirea armelor, focuri și câteva mișcări din școala de companie. Regele apoi, a primit defilarea și vizită cazarma, unde i-au fost prezentați toți ofițerii, cum și magazia și luându-și ziua bună de la ofițeri, mulțumi comandantului regimentului pentru frumoasa ținută a trupei și preciziunea cu care s-au executat toate mișcările.

De la cazarmă, Majestatea Sa merse la școala de fete, unde a fost primit de directoare, care a oferit buchete Regelui și Principelui, de revizorul școlar și de profesoare; fetele au cântat imnul. Apoi, Suveranul a vizitat clasele unde a pus deosebite cestiuni și, rămânând satisfăcut, a arătat D-nei directoare înalta sa mulțumire.

De la școala de fete, Suveranul merse la noua școală de copii a comunei, care nu este încă locuită, o cercetă cu deamănuntul și rămase satisfăcut de chipul cum este împărțită și clădită.

Trecu în urmă pe la malul Borcei, unde a văzut cheiul și locul unde are să se facă debarcaderul.

După aceasta, Regele se îndreaptă spre gimnaziul real, unde a fost primit de director împreună cu tot corpul profesoral și, intrând în sala de recepție, aci directorul a rostit un discurs. Majestatea Sa mulțumind cu bunăvoință pentru sentimentele ce i se exprimau, trecu prin clase unde puse deosebite întrebări, atât în clasele gimnaziale cât și în cele primare, care se aflau în același local.

De la liceu, Regele merse la spitalul județean unde a inspectat cu mare interes atât camerele în care zăceau bărbații, cât și acelea ale femeilor. Aici a fost primit de medicul șef al spitalului, cum și de ceilalți medici. A inspectat asemenea și băile ce sunt bine întocmite și cuvinte de adevărată mulțumire a adresat pentru felul cum sunt îngrijiți bolnavii, cât și pentru buna stare în care a ținut spitalul. Apoi se duse la temniță, unde a fost întâmpinat de D. procuror al tribunalului care i-a dat deslușiri asupra deținuților. Majestatea Sa a binevoit să facă mai multe grațieri.

De la temniță, Regele, la orele 11 ½, se întoarce la cartierul regal spre a primi o delegație a orășenilor care venea să-i mulțumească pentru părinteasca îngrijire ce a avut față cu interesele și prosperitatea orașului și a județului, și mai cu seamă pentru adâncirea Borcei. Cu acest prilej un membru al delegației a citit adresa de mai la vale scrisă de cei mai notabili locuitori ai Călărașului:

<<Majestate,

Guvernul Majestății Voastre a luat măsuri ca să se adâncească gura Borcei.

Noi, orășenii, ne împlinim o sacră datorie de a aduce Majestății Voastre respectuoasele noastre sentimente de recunoștință, că sub Domnia Majestății Voastre, ilustrată prin atâtea fapte mărețe, s-a realizat această dorință veche a noastră pe care am avut-o încă de la 1852, când s-a fondat orașul.

Mărit fie numele Majestății Voastre pentru grija ce aveți privitoare la dezvoltarea acestui oraș și soarta sa. Să vă dăruiască ani mulți pentru fericirea poporului nostru, cum și M.S. Reginei și A.S.R. Principelui Moștenitor.>>

La orele 12 ½ se dete un dejun la care au luat parte 40 de persoane. În timpul mesei, D. prefect Constantin

Filitis, ridică un toast prin care arată cât ialomițenii erau de recunoscători Majestății Sale că, împreună cu Moștenitorul Tronului, veniseră să petreacă în acest județ, ce odinioară era un câmp pustiu, pe când astăzi e unul din județele cele mai bogate ale României, căci drumul de fier și celelalte ajutoare, dobândite sub binecuvântata de Dumnezeu Domnie a Regelui Carol I i-au dat mijloace întru a-și lua zborul pe drumul propășirii și al avuției, asigurând pe Suveran de devotamentul fără margini și de dragostea fierbinte a populației din județul Ialomița și a sfârșit exprimând dorința ialomițenilor ca drumul de fier de la Slobozia să se lege cu Urziceni. Regele mulțumi cu o vădită bucurie sufletească.

Apoi, la ora 1 ½, merse la gară unde-l așteptau toate autoritățile, un mare număr de proprietari și comercianți, cum și doamne ce-i oferiră buchete.

Aci, după ce arată tuturor cât a fost de viu mișcat pentru strălucita primire ce i se făcuse lui și moștenitorului Coroanei, însărcină pe D. prefect să arate județenilor, iar pe D. primar orășenilor că timpul cât l-a petrecut la Călărași va fi pentru dânsul o scumpă aducere aminte. După aceasta Regele, împreună cu Alteța Sa Regală, luându-și rămas bun de la cei de față, se sui în trenul regal și porni spre Sinaia”.

Amintirile directorului G.V. Constantinescu inserate în “Monografia Liceului Știrbei Vodă...”¹⁰⁰

„În anul 1890 s-a făcut pregătire mare în orașul Călărași și în județul Ialomița. Majestatea Sa Regele Carol I venea pentru prima dată în Călărași. Trecea prin Călărași, pentru ca apoi prin satul Dudești (azi Fetești), să treacă la Cernavodă, ca să puie piatra fundamentală a podului de peste Dunăre. În octombrie 1890, Majestatea Sa a sosit la Călărași și a fost găzduit într-o cameră, aranjată turcește, a caselor marelui proprietar Marinache Popescu, tatăl lui Leon Popescu,

¹⁰⁰ *Monografia “Liceul Știrbey-Vodă” din Călărași. Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființarea lui. 1884-1934, Editura „Moderna”, Călărași, 1935, p.104-105. Precizăm că autorul însemnărilor face o confuzie. Vizita regelui Carol I a avut loc după punerea petrei fundamentale a podului de la Fetești-Cernavodă, nu în drum spre acest moment. De asemenea, este vorba de prima vizită în calitate de rege, deoarece așa cum se știe Carol I a mai fost la Călărași în anul 1866, în calitate de domnitor.*

fostul proprietar al teatrului liric. În Călărași, Regele Carol I a stat 2 zile, Majestatea Sa, care iubia școala în gradul cel mai înalt, nu putea să nu viziteze școala cea mai înaltă din Călărași, care pe atunci era gimnaziul real.

A asistat la lecția de limba franceză din clasa III, unde era profesor B. Afolter. Majestatea Sa, care singur interoga, a întrebat pe un elev, anume Ionescu Dumitru, să conjuge indicativul prezent al verbului avoir. Elevul Ionescu Dumitru, care era un elev de mijloc, a început: *J avoir, tu avoir, il avoir*. A fost o consternare generală. Fără a se citi pe figura Suveranului cel mai mic semn de nemulțumire, a mulțumit elevului și a trecut mai departe.

Bietul Afolter, la o săptămână, a sburat de la Călărași și nici n-a mai putut obține ore în suplinare la stat."

17 decembrie 1902. Vizita principelui Ferdinand prilejuită de inspectia efectuată la Regimentul 5 călărași

***Consemnare a vizitei în ziarul local "Gazeta Ialomiței"*¹⁰¹**

"În ziua de 17 decembrie curent, la orele 9 dimineța, cu trenul regal, A.S.R. Principele Ferdinand al României, a sosit în orașul nostru însoțit de aghiotanții lt. colonel Greceanu și maior Dimitrescu, spre a inspecta regimentul de Călărași.

La intrarea trenului în gară muzica regimentului a intonat Imnul Regal. A.S. Regală, a fost întâmpinat de d. Prefect Stoianescu, de d. Primar al orașului C. Ciochină, asistat de întreg consiliul comunal și de toate autoritățile din oraș.

D. Primar al orașului a prezentat Înaltului Oaspe tradiționala pâine și sare.

Printre numeroasele persoane ce au fost la gară am remarcat pe:

Doamnele: Prefect Stoianescu, lt. colonel Tocilescu, Sima Niculescu, Dimancea, Furcă, Pelian, Dr. Tuluiu, Substitut Dumitrescu, Fl. Stoianovici, maior

¹⁰¹ "Gazeta Ialomiței", VI, nr. 34 din 22 decembrie 1902

Inghirliu, Procop Dimitrescu, maior Gafencu, maior Dumitriu, Petre Rădulescu, Mayoux etc.

Domnișoarele Stoianescu, Dr. Degerățeanu, Dimancea etc.

Domnii: colonel Corlătescu, Vitzu, Cocea, lt. colonel Tocilescu, maiorii Inghirliu, Gafencu, Dumitriu, căpitanii Giuran, Moru, D. Buzdugan - președintele Tribunalului, Dimancea - judecător de instrucție, Sima Niculescu - membru de ședință, Moscu - procuror, Fl. Stoianovici - judecător de pace, Protoereul Alexandrescu, Dr. Degerățeanu, Dr. Demetrescu-Brăila, Dr. Motaș. Dr. Buda, inginer Furcă, inginer Pelian, conductor Săndulescu, avocat Anghel Nicolau, August Opran - administrator financiar, A. Ursescu - secretarul Prefecturii, G.P. Manolescu - mare proprietar, profesor Mayoux etc.; un escadron de Călărași comandat de d-l căpitan Murgulescu și o companie de infanterie comandată de d. căpitan Teodorescu a făcut la gară onorurile militare.

A.S. Regală a convorbit cu toate persoanele de față. S-a întreținut cu d. Dr. Motaș și cu d. Dr. Demetrescu-Brăila, interesându-se de numărul bolnavilor din spital.

A dat deosebită atențiune d-lui administrator financiar, interesându-se de încasările ce se fac.

În parcursul A.S. Regale străzile Slobozia, București și Știrbei Vodă, erau pavoazate și la intrarea acestor străzi erau ridicate arcuri de triumf. Pe arcul de la bariera Slobozia erau scrise cuvintele <<Bun Venit>>.

Convoiul urma astfel: Întâia sanie șeful poliției d. Bădulescu cu aghiotantul pieței d. căpitan Giuran; a doua d. Substitut al Parchetului Dumitrescu cu comandantul Companiei de jandarmi d. căpitan Moru; a treia A.S. Regală Principele Ferdinand cu adjutantul său, urma apoi un escadron de Călărași, comandat de d. căpitan Murgulescu. Înaintea și în urma saniei regale galopau câte 2 jandarmi călări; în a patra sanie d. Prefect Stoianescu cu d. colonel Cocea și apoi urmau celelalte sânni mergând pe șoseaua gării și strada Sloboziei până în dreptul Palatului Administrativ, unde trăsurile au încetat mersul și corul gimnaziului a cântat imnul Trăiască Regele.

În urmă a apucat Calea București până la cazarma Regimentului de Călărași, unde a fost primit de d.

colonei Corlătescu și Vitzu, care au prezentat A.S. Regale ofițerii regimentului.

La ora 12 a sosit la clubul militar unde a luat masa care a fost servită de casa Riegler din București. La masă au luat parte d-nii ofițeri ai garnizoanei invitați, iar dintre persoane civile numai d. Prefect și d. Primar.

La ora 3 d.a. A.S.R. a pornit din nou la cazarma Regimentului de Călărași, unde a făcut inspecție, iar la ora 6 a sosit la gară, unde publicul călărășean îl aștepta pentru a-l saluta și la plecare.

A.S. Regală Principele Ferdinand a dat mâna cu toate persoanele de față și s-a suit în vagon în mijlocul uralelor poporului și în cântecul muzicii care a intonat ca și la sosire Imnul Regal.

D. Prefect Stoianescu a condus pe Înaltul Oaspe până la gara Ciulnița. A.S. Regală a exprimat d-lui Prefect mulțumiri pentru frumoasa primire ce i s-a făcut de călărășeni."

Vizita pentru inspecție văzută de un ziar central¹⁰²

"De la prânzul dat aseară la Cercul militar Constanța (acolo unde efectuase tot o inspecție -n.ns.), la orele 11 noaptea, A.S. Regală a parasit cercul militar ducându-se la gară, de unde a plecat astăzi dimineață, la orele 4 și 55, la Călărași.

A.S. R. Principele Ferdinand a fost întâmpinat de prefectul județului, de primarul orașului, comandantul garnizoanei cu ofițerii, președintele tribunalului cu magistrații, mai multe doamne care au oferit buchete A.S. Regale, societatea meseriașilor din oraș cu drapel și un număr foarte mare de cetățeni, care au aclamat cu entuziasm pe moștenitorul Tronului.

Pe peronul gării a fost înșirată o companie cu drapel și muzică, care a dat onorurile militare.

La intrarea în oraș și pe tot parcursul pe unde a trecut A.S. Regală s-au ridicat arcuri de triumf, iar casele au fost frumos decorate și pavoazate.

În fața gimnaziului "Știrbei - Vodă" au fost înșirați elevii acestui gimnaziu și ai școlilor primare de băieți, care la trecerea Principelui Moștenitor, au cântat Imnul Regal. De asemenea și la școala de fete nr.

¹⁰² "Voința Națională", XIX, nr. 5323 din 18 decembrie 1902.

2 erau înșirate elevele tuturor școlilor de fete din oraș.

A.S. Regală Principele Ferdinand a mers direct la cazarma regimentului 5 de călărași, unde a făcut o inspecție amănunțită.

La orele 12 s-a servit la clubul militar un dejun oferit de județ și de comună.

A.S.R. Principele Moștenitor pleacă astă seară din Călărași, cu trenul de la orele 6 și va sosi în București la orele 9 și 55.”

Călătoria suveranilor pe Dunăre **în anul 1904**

Cronica din “Monitorul Oficial”¹⁰³

„Vineri, 30 aprilie 1904, Majestățile Lor au plecat din schela Smârda, pentru a vizita și celelalte porturi române aflate d-alungul Dunării. Pe la toate localitățile de pe malul stâng Majestățile Lor au fost salutate cu căldură de locuitorii care se găseau adunați acolo și care împodobise malul cu steaguri și arcuri pe care se citea urarea adresată Familiei Regale și numirea localității.

La Turtucaia locuitorii au întâmpinat yachtul cu prelungite urale.

La Oltenița Majestățile Lor au ajuns la orele 10 jumătate și aci Majestățile Lor au fost primite de cetățeni și locuitori cu același mare entuziasm ca și în celelalte porturi. La debarcader d. prefect de Ilfov a prezentat raportul județului, iar primarul pâinea și sarea, urând bună sosire și exprimând recunoștința cetățenilor orașului pentru sollicitudinea arătată de Majestatea Sa acestui oraș, încă din primii ani ai domniei Sale. Aci Majestățile Lor s-au întreținut tot timpul cu membrii clerului, ai comunităților, ai societății comerciale și cu membrii corpului didactic și locuitori. La plecarea Majestățile Lor au mulțumit atât d-lui prefect cât și d-lui primar pentru frumoasa primire ce Li s-a făcut. În trecere pe la Silistra Regele a fost

¹⁰³ “Monitorul Oficial” nr. 27 din 4 mai 1904, p. 1406

salutat de ofițeri și trupa garnizoanei și de populație cu strigăte de ura.

La chei se afla întreaga populație a Călărașiului cu trupele din garnizoană, care se aflau înșirate de-a lungul malului. Yachtul, acostând, din ordinul Regelui a defilat pe dinaintea trupelor, Majestatea Sa trecându-le în revistă după puntea vasului. La debarcader a fost primit de prefectul județului Ialomița, primarul orașului Călărași, membrii autorităților, persoanele de seamă și popor, care a primit cu cel mai mare entuziasm pe Majestatea Lor. S-au rostit mai multe cuvântări de bună sosire; corul școlilor a cântat imnuri, iar școlarii și elevele au aruncat flori la picioarele Majestaților Lor și Altețelor Lor Regale.

Mulți cetățeni au întovărășit până la Ostrov yachtul regal pe bordul vasului local de călători.”

Sosirea la Oltenița relatată de ziarul „Adevărul”¹⁰⁴

„Oltenița, 30 aprilie 1904. Astăzi dimineață vaporul regal plecat din Giurgiu la orele 7,30 a sosit la Oltenița la 10 și 24 minute și a acostat la pontonul românesc.

Autoritățile civile și militare locale, precum și un imens public aclamau sosirea suveranilor.

Regele coborând pe ponton a fost întâmpinat de d. Paul Stătescu, prefectul județului Ilfov, care i-a oferit două frumoase jerbe de flori și 3 volume relativ la situația județului Ilfov.

Primarul Atanasiu cu întreg consiliul comunal a oferit Suveranilor tradiționala pâine și sare, urându-le bună venire pe pământul Olteniței unde acum 37 de ani Regele a pus baza digului Carol I, merit a apăra orașul de inundații.

Apoi Familia Regală urmată de suita compusă din d-nii: prim-ministru Sturdza, miniștrii Porumbaru și Brătianu, inginerul Saligny, locotenent-comandor Gratosky, locot. colonel Antonescu s-au întreținut cu cei prezenți.

Suveranul s-a întreținut cu d. medic veterinar Ionescu-Brăila, d. dr. Alexandrescu, d. dr. Dimitrescu și cu d. I. Deculescu, mare proprietar, care a înmânat

¹⁷ „Adevărul”, nr. 5296 din 2 mai 1904

suveranului o petiție prin care cetățenii Olteniței cer înființarea unei căi ferate Oltenița - București prin moșia regală Mânăstirea.

Regele s-a mai întreținut cu căpitanul de jandarmi Filliti și locotenentul Boteanu, comandantul companiei de grăniceri și în urmă cu d. Romelik, agentul vapoarelor austriece, căruia i-a mulțumit pentru onorurile date de vaporul austriac cu care s-a încrucișat la venire.

D-na Spanoleto, a oferit Reginei și principesei Maria 2 prea frumoase buchete de flori.

Copilele Ionescu și Demetrescu oferind suveranilor buchete de flori au fost sărutate de regină.

Regina se adresă d-lui Brânzeiu, dirigintele oficiului poștal local cu următoarele cuvinte poetice: <<Ce frumoasă priveliște aveți aici. Țărmlul bulgar are un platou care vă încântă privirea. În parcursul liniștit al vaporului am auzit cântecul privighetorilor.

N-am mai fost niciodată la Oltenița și sunt acum foarte mulțumită de această ocaziune.>>

La orele 10,55 vaporul regal a plecat spre Călărași, în uralele entuziaste ale populației care era cam vreo 5000 de persoane.

Vaporul regal în dreptul portului bulgar Turtucaia a fost viu aclamat de bulgarii care erau în număr mare pe chei.

Pe litoralul Dunării pendinte de județul Ilfov locuitorii satelor limitrofe Dunării în cap cu primarii, preoții și învățătorii au aclamat trecerea suveranilor.

De la Giurgiu și până aci, în Oltenița, vaporul regal a fost acompaniat de canoniera „Severinul” pe care se aflau corpul didactic giurgiuvean și elevii gimnaziului de acolo.”

Vizita Familiei Regale la Oltenița și Călărași redată de ziarul “Voința Națională”¹⁰⁵

“Vineri, 30 aprilie 1904. Portul Oltenița splendid decorat și pavoazat, având în fața debarcaderului un mărăș arc de triumf, iar la stânga o tribună bine lucrată și încăpătoare pentru 500 persoane. Pontoanele diferitelor agenții și vasele aflătoare în port toate pavoazate. Pe dreapta și pe stânga pontonului erau

¹⁰⁵ “Voința Națională”, XXI, nr. 5719 (ediția 4-a) din 2 mai 1904

așezați copiii școalelor de băieți și fete însoțiți de institutorii și institutoarele respective. La extremitatea opusă un detașament de soldați ai pichetului comandați de un ofițer. Tribuna era ocupată toată de doamne și domnișoare iar funcționarii diferitelor autorități se aflau în dreptul pontonului pe mal.

La 10 și un sfert vaporul Regal a apărut în port în nesfârșitele urale ale populației. Descinzând din vagon pe ponton Majestățile Lor și Altețele Lor Regale au fost întâmpinați de prefectul județului Ilfov, de primar, ajutor, medici, veterinar și toți ceilalți funcționari și notabilitățile Olteniței. Primarul oferind teradiționala pâine și sare a urat bună venire Suveranilor și Moștenitorilor. Majestățile Lor mulțumind s-au întreținut cu diferite persoane. Școlarii au cântat Imnul Regal.

Ajungând în dreptul societății comercianților care se aflau la extremitatea coloanei elevelor cu drapelurile lor, preotul Dimitrie Marinescu a ținut o mișcătoare cuvântare Majestăților Lor, readucându-le aminte binefacerea făcută Olteniței prin digul construit din ordinul M.S. pentru scăparea de inundare a orașului. MM. LL. vizibil emoționați de cuvintele sincere ale preotului, s-au întreținut cu Sf. Sa și apoi au trecut în fața detașamentului pichetului, luând raportul sublocotenentului ce-l comanda.

MM. LL. și întreaga familie regală au vizitat digul, care e proiectat de M.S. Regele încă din 1867 și al cărui nume îl poartă.

La orele 10,50 vaporul "Orientul" a plecat în uralele mulțimii în număr mai mare de 5000 de persoane.

La Turtucaia s-a făcut de asemenea o primire călduroasă Familiei Regale.

La Călărași. Din cauza scăderii apelor în canalul Borcea, nefiind posibil ca „Orientul” să acosteze la Călărași, primirea Suveranilor de către orașul Călărași s-a făcut la punctul Chiciu, pichet pe malul Dunării în fața Silistrei.

„Orientul” a acostat la pontonul de la Chiciu la orele 2, în mijlocul unui entuziasm de nedescris. Auguștii vizitatori au fost primiți în uralele nesfârșite, de d. Stoianescu, prefectul județului, de d. primar, magistrați, elevii școlilor și un numeros public. Pe mal se aflau regimentul 5 de infanterie, a cărui muzică a intonat Imnul Regal și regim. 5 de călărași.

Suveranii și principii s-au coborât de pe vapor și s-au întreținut cu persoanele prezente. În mijlocul nesfârșitelor urale, Suveranii și Principii s-au urcat pe „Orientul” mulțumind amabil prefectului și publicului pentru primirea făcută.

Vaporul „Cernavodă”, pavoazat, a însoțit „Orientul” până la Ostrov, unde a ajuns la 3 ore.”

Amințirile directorului G.V. Constantinescu inserate în “Monografia Liceului Știrbei Vodă...”¹⁰⁶

„La 1904 eram director al gimnaziului din Călărași. Majestatea Sa Regele Carol I în fiecare an făcea o călătorie pe Dunăre. În mai 1904, toate autoritățile trebuiau să se adune la punctul Chiciu, pentru a saluta pe M. Sa. Pe la ora 12 din zi, a apărut în sus de Silistra yahtul Ștefan cel Mare, înconjurat de o mulțime de remorchere, s-a apropiat de malul bulgăresc, în dreptul Silistrei, unde erau adunați mii de bărbați și femei, care au aclamat puternic pe M. Sa. M. Sa Regele Carol I a ieșit pe punte, le-a mulțumit cu salutul Său caracteristic și apoi vasele s-au apropiat de malul românesc, a debarcat pe ponton și diferitele autorități au fost prezentate M. Sale de fostul prefect de pe atunci, Atanase Stoianescu - fie-i amintirea veșnică.

Între autorități eram și eu; și eu am fost prezentat M. Sale: „D-l Director al gimnaziului”. M. Sa mi-a întins mâna și m-a întrebat: „Cum merge cu limba franceză la gimnaziu?” (aluzie la vizita din 1890 - n.ns).

I-am răspuns: „Să trăiți, Majestate, merge bine”, la care Majestatea Sa Regele mi-a spus: „Altădată n-a mers bine”.

Vizitele Familiei Regale la Călărași și Oltenița în anul 1908

Cronica din „Monitorul Oficial”¹⁰⁷

„Duminică, 4 mai 2008, la orele 4 dimineața, yachtul regal a plecat din schela Zimnicea, ducând pe Majestatea Sa

¹⁰⁶ Monografia “Liceul Știrbey-Vodă” din Călărași. Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființarea lui. 1884-1934, Editura „Moderna”, Călărași, 1935, p.104-105.

¹⁰⁷ “Monitorul Oficial” nr. 30 din 9 mai 1908, p. 1543-1544.

Lor pentru a vizita și celelalte porturi de pe malurile românești...

Prin dreptul Turtucaiei populațiunea acelu oraș a petrecut pe Majestățile Lor cu prelungite urale.

La Oltenița yachtul a acostat la debarcader la orele 9,30 dimineața. Aci Majestățile Lor au fost primite cu aceiași mare însuflețire de către cetățenii și locuitorii de prin împrejurimi, ca și în celelalte porturi. La debarcader, d. prefect de Ilfov a prezentat raportul județului, iar primarul oferind pâinea și sarea și urând bună venire, a exprimat M.S. Regelui recunoștința orășenilor pentru sollicitudinea arătată de Majestatea Sa acestui oraș încă din primii ani ai domniei Sale.

În pavilionul de primire M.S. Regele s-a întreținut cu proprietarii din județ, membrii clerului cu comercianții. Majestatea Sa s-a îndreptat în urmă către veterani și școlile primare, unde a convorbit cu membrii corpului didactic. Apoi adresându-se către d. prefect și primar le-a exprimat viile sale mulțumiri. Muzica comunală și corul școlilor, atât la sosirea cât și la plecarea Majestaților Lor, a cântat Imnul Regal.

Tot aici M.S. Regele a fost salutat de directorul și profesorii școlilor primare române din Turtucaia.

În drum spre Călărași, Majestățile Lor au fost întâmpinate cu urale de locuitorii satelor mărginașe, vioiși de a putea aclama pe Suveranul lor.

La pichetul Chiciu de la gura Borcei, yachtul regal a ancorat. Aci Majestățile Lor s-au imbarcat pe vaporul „Domnița Florica” pentru a merge pe canalul Borcei, la Călărași. Aci în pichet se aflau două vedete torpiloare, care au escortat yachtul regal pe tot timpul călătoriei pe Dunărea de jos. La intrarea pe canalul Borcei, Majestățile Lor au fost salutate cu bubuituri de fugase.

La Călărași, yachtul regal a acostat la cheu în mijlocul unei mari manifestații de bucurie și în sunetul imnului național, executat de muzica militară și de copiii școlilor. M.S. Regele a fost primit de prefectul de Ialomița, de comandantul diviziei V, care a prezentat raportul și de primar, care a urat Majestaților Lor bună sosire în numele locuitorilor din Călărași, viu mișcați de favoarea ce le-a făcut Majestățile Lor de a se abate spre a vizita orașul lor.

M.S. Regele a trecut în revistă corpul ofițeresc, compania de onoare din regimentul 23 Ialomița, școalele, meseriașii, societățile și pe veterani. Doamnele au

prezentat M.S. Reginei pe vapor omagiile lor, precum și frumoase buchete de flori.

În pavilionul de primire prefectul a prezentat M.S. Regelui pe reprezentanții autorităților și pe notabili, care au fost în urmă autorizați a se prezenta M.S. Reginei.

Tot aici, d. general Zotu a prezentat pe ofițerii garnizoanei.

La plecare M.S. Regele a mulțumit atât prefectului cât și primarului. Publicul ca și echipajele vaselor au aclamat pe Majestățile Lor cu puternice urale.”

Relatarea vizitelor în ziarul “Adevărul”¹⁰⁸

„Oltenița, 4 mai 1908. Deși după program, Regele avea să sosească la orele 9 și 35 dimineața, totuși, încă din zori de zi cetățenii din întreaga regiune, îmbrăcați în haine de sărbătoare au sosit în port.

Întregul port e împodobit cu steaguri și verdeață. Vasele din port au arborat pavilionul românesc și străin.

Pavilionul regal, construit în fața vămii, e o splendoare. De asemenea, sunt splendide decorurile vămii.

Iachtul regal, precedat de vapoarele Dunărea și Domnul Tudor, urmat de Vasile Lupul, sosesc în port la orele 9 și jumătate dimineața.

Pe ponton, Regele, care e însoțit de principele Carol, e întâmpinat de d. prefect al județului Ilfov, d. N. Dorobanțu și de diferite personalități județene și locale între care se află și d. I. Ionescu, inspector comunal.

Suveranul trece în pavilionul regal și după prezentările de rigoare, s-a întreținut cu d. dr. Dimitrescu despre starea sanitară a plășii, cu d. C. Brezeanu, judecător, cu d. Ionescu - Brăila, medic veterinar și cu d. Niculescu, învățător.

Regina fiind indispusă a primit pe iacht pe directorul școlii de fete, cu care s-a întreținut. De asemenea, s-a întreținut cu mai multe d-ne din localitate.

Două eleve au oferit un splendid buchet de flori atât Reginei cât și principeselor Elisabeta și Maria.

¹⁰⁸ “Adevărul”, XX, nr. 6711 din 6 mai 1908

Regina s-a întreținut cu cele două eleve și a fost viu impresionată de pregătirea copilei Dumitrescu, în vârstă de 7 ani, care i-a amintit că acum 4 ani i-a oferit o ramură de salcâm. Regina și-a amintit perfect de această împrejurare.

Micii dorobanți au asistat la sosirea Regelui. Cercul școlar a intonat imnul regal și alte cântece.

La orele 10 jum. Suveranul s-a urcat pe bordul iachtului regal care s-a depărtat în ordinea sosirii, în uralele mulțimii.

Pe iacht se aflau d-nii miniștri Sturdza și Morțun, d-nii dr. Theodori, Kalinderu, directorul general Saligny etc.

Ordinea în port a fost ținută de d. șef al poliției locale.

Cu prilejul vizitei suveranilor a sosit în localitate directorul școlii române din Turtucaia, d. Gh. Ionescu.

Călărași, 4 mai 1908. Încă de pe la orele 10 dimineța o mulțime imensă își îndrepta pașii spre port căutând să-și asigure locul.

Circulația trăsurilor a fost întreruptă. Pe ambele maluri ale Borcei de la port și până la gura Borcei, erau postate patrulare duble de grăniceri și jandarmi rurali.

La ora 12 sosește garda de onoare compusă din o companie din regimentul 23 de infanterie, cu drapelul și muzica, sub comanda căp. Giuran, având ca ofițeri în front pe locot. Rîmniceanu și Theodorescu, luând loc dealungul pavilionului de recepție. Apoi pe rând elevii gimnaziului, ai școlii de meserii, școlile primare de băieți și de fete, societatea meseriașilor și 30 veterani, luând loc la dreapta pavilionului.

Nu mult după aceasta sosesc persoanele oficiale cu doamnele și invitații, luând locurile ce li se rezervase: persoanele oficiale, magistrați, profesori, medici, consiliul județean și comunal, reprezentanții parlamentului, clerul în pavilionul de recepție, iar invitații în tribună.

La ora 2 fără 15 minute sosește vaporul „Domnul Tudor”, iar după 5 minute vaporul „Domnița Florica” își anunță intrarea în port, urmat de vaporeșul „Vasile Lupu”. O mișcare vie se observă în public și urale puternice pornite din pieptul a peste 8000 de cetățeni se aude prelungindu-se departe de tot, la care răspunde ecoul pădurei din fața cheiului.

La 2 fără 5 vasul regal acostează. Muzica regimentului dă onorul, iar corul gimnaziului intonează imnul național.

Regele debarcând e întâmpinat de d. general Zottu, comandantul Diviziei 5, sosit de cu seară în localitate, de d. prefect At. Stoianescu și de d. N. Alexiu, primarul orașului cu pâine și sare și care prin puține cuvinte bine simțite îi urează bună venire.

După aceea Regele însoțit de prințul Carol, D. Sturdza, general Zottu, Morțun, Saligny și d. prefect au trecut în revistă trupa și ofițerii fără trupă.

După aceea Regele intră în pavilionul de recepție unde d. prefect și primar au prezentat persoanele oficiale. Suveranul se întreține aproape cu fiecare.

Regina fiind cam indispusă și-a exprimat dorința să vadă câteva doamne pe iacht, la care au răspuns doamnele Marie pref. Stoianescu, N. Alexiu, col. Maltopol, Ciochină și Sima Niculescu oferindu-i câte un buchet frumos.

Regina s-a întreținut cu fiecare și în special cu d-na col. Maltopol pe care o cunoștea dinainte. După aceea s-a urcat câteva eleve și o serie de doamne. D-ra Ciconi a recitat pe vapor un prea frumos prolog, iar regina adânc mișcată i-a mulțumit mângâind-o pe obraz.

În timpul acesta Regele a primit corporația meseriașilor și veteranii întreținându-se cu veteranul Ion Andrei din com. Rasa care a prezentat Regelui o petiție semnată de toți veteranii prezenți prin care cer pământ. Suveranul le-a promis că cererea lor are să fie luată în considerațiune.

La ora 2 și 20 minute, Regele se imbarcă și iachtul pornește în strigătul de ura al cetățenilor călărășeni.

Regina și principesa Elisabeta fâlfâie în aer batistele, răspunzând la saluturile cetățenilor până ce vaporul a ieșit din port."

Vizita de la Călărași din 4 mai 1908 descrisă de ziarul local "Liberalul"¹⁰⁹

„În vederea sosirii M.M. L.L. Regele și Regina, pe cheiul cel mic, unde se fixase debarcarea, se construiseră două pavilioane, împodobite cu plante exotice, flori și verdeață. Tricolorul național

¹⁰⁹ "Liberalul", I, nr. 22 din 8 mai 1908.

predomina totul, iar portretele Auguștilor Oaspeți, frumos pictate, sunt așezate în pavilionul de recepție. Ghirlande de verdeață, stegulețe și steaguri împodobesc, cu prisosință, întregul chei, de la pescării până în apropierea abatorului.

Duminică de dimineață, orașul întreg este în plină sărbătoare. Mai toate casele sunt împodobite cu steaguri, ghirlande și covoare. Toți au ținut să arate dragostea ce au pentru Dinastie și fericirea ce o simt, că suveranii s-au abătut din drum pentru a vizita portul. Din comunele învecinate orașului, îmbrăcate în haine de sărbătoare, au sosit numeroase delegațiuni, venite să salute pe Suverani.

De pe la orele 8 dimineața aglomerația în port începe să fie mare. Delegațiunile țăranilor au fost așezate pe cheiul cel mare până în dreptul pescăriilor. În stânga pavilionului de recepție au luat loc ofițerii din garnizoană și compania de onoare.

Scoalele de fete și de băieți au fost așezate între cele două pavilioane. În dreapta pavilionului au luat loc veteranii ce sosiseră în mare număr să salute pe Iubitul și Bravul Căpitan, ce I-a condus, cu bărbăție, pe câmpiile Bulgariei. Pe același front cu veteranii a fost așezată corporația meseriașilor cu drapelul său.

În tribuna oficială au avut loc, rând pe rând, senatorii, deputații, șefii autorităților, clerul, consilierii comunali, în cap cu primarul orașului și consilierii județului. Tribuna A. Jumătate din ea a fost rezervată exclusiv doamnelor. Ceilalți invitați au luat loc pe cheiul cel mare, în fața agenției.

Două rânduri de cordoane de sergenți mențineau perfect ordinea. La ora 1 și jumătate își face apariția iahtul „Domnița Florica”, pe bordul căruia se afla M.M. L.L. Regele și Regina. Urale nesfârșite se ridică din piepturile celor prezenți. În timp ce iahtul face rondoul, celelalte două vase ce-l însoțeau trec în partea de jos a portului. Iahtul regal acostează în sunetele muzicii și a corului gimnaziului „Știrbei Vodă”.

M.S. Regele, vădit impresionat, de frumoasa primire ce i se face și de aspectul pitoresc ce luase orașul și portul, se scoboară pe chei unde este întâmpinat de d-l At. Stoianescu, Prefectul județului, și de d-l N. Alexiu, primarul orașului, care prezintă tradiționala pâine și sare, urându-i bună venire. M.S. Regele era însoțit de d-nii D. Sturdza, prim ministru, V.G. Morțun, ministrul

lucrărilor publice, d. Calinderu, administratorul domeniilor coroanei și de Casa Sa Regală.

După ce a trecut în revistă trupele, M.S. Regele a intrat în tribuna oficială unde d-l Prefect i-a prezentat, rând pe rând, pe toate persoanele prezente. În acest timp, corpul ofițeresc, luând loc în tribuna oficială, M.S. Regele se întreține câtva timp cu fiecare în parte, trece apoi în revistă școalele de băieți și fete și corporația meseriașilor uniți, se întreține cu președintele acestei societăți, admirându-i drapelul. Cu veteranii M.S. Regele a convorbit mai mult timp. Observând o hârtie prinsă la pieptul unuia din ei, M.S. a luat-o și a înmănat-o d-lui aghiotant.

M.S. Regina, fiind indispusă, a rămas pe iaht, unde D-le Maria Stoianescu, colonel Maltopol, Ciochină și Sima Niculescu i-au oferit frumoase buchete de flori. M.S. exprimându-și dorința de a vedea câteva fete, i-au fost prezentate fetițele din școalele primare și profesională, care adânc entuziasmate sărutau mâna Suveranei.

Dându-se semnalul de plecare M.S. Regele strânge mâna d-lui Prefect At. Stoianescu, căruia îi mulțumește pentru frumoasa primire ce i-a făcut și se urcă pe iahtul Regal, însoțit de întreaga suită.

În uralele nesfârșite, ieșite din piepturile mulțimii, iahtul Regal părăsește portul. Până în depărtare, M.M. L.L. Regele și Regina salută cu mulțumire publicul, care nu a părăsit portul decât după ce iahtul a dispărut în dosul pădurii de pe malul drept al Borcei."

O noua vizită la Călărași în anul 1911 ocazionată de excursiunea suveranilor pe Dunăre

***Cronica din "Monitorul Oficial"* ¹¹⁰**

"Miercuri 27 aprilie 1911, la orele 4 dimineața, yachtul regal a plecat de la vadul Petroșani, ducând pe Majestățile Lor la vale, pentru a vizita și celelalte porturi.

În trecere prin fața porturilor Giurgiu și Oltenița, populația acelor orașe le-a petrecut cu prelungite urale. Înainte ca yachtul să ancoreze la

¹¹⁰ "Monitorul Oficial" nr. 25 din 3 mai 1911, p. 990

pichetul Chiciu, unde Majestățile Lor urmau să treacă pe vaporul "Domnița Florica", spre a se duce la Călărași, Suveranul a fost salutat de divizia II-a de monitoare cu 21 lovituri de tun și cu uralele echipajelor.

La Călărași yachtul a acostat la cheu, în mijlocul unei mari manifestații de bucurie.

M.S. Regele a fost întâmpinat de d. prefect de Ialomița și primarul orașului care, prezentând pâinea și sarea, a rostit cu multă însuflețire cuvinte de bună sosire, în numele populației viu mișcată de favoarea ce Le-a făcut-o M.S. Regele, de a se abate din drum ca să le viziteze portul.

La mal, M.S. Regele a fost salutat de d. ministru Mihail Cantacuzino și de d-nii senatori și deputați ai județului.

M.S. Regele primind raportul comandantului garnizoanei, a trecut în revistă corpul ofițeresc și compania de onoare, de asemenea, școalele, care L-au primit cu flori și cântarea imnului regal, apoi s-a îndreptat către veterani și corporații care L-au primit cu puternice urale.

În pavilion, d. prefect a prezentat autoritățile locale; d-nele s-au urcat pe bastiment, unde au oferit M.S. Reginei buchete de flori; corul școalelor a cântat în tot timpul șederii Majestaților Lor acolo.

La plecare, M.S. Regele și-a exprimat, atât prefectului cât și primarului via Sa mulțumire pentru primirea plină de căldură ce I s-a făcut. Publicul, ca și echipajele vapoarelor, a aclamat pe Majestățile Lor, atât la sosire cât și la plecare."

Relatarea vizitei în ziarul "Adevărul" ¹¹¹

Călărași, 27 aprilie 1911. În vederea sosirii Familiei Regale și princiare, portul a fost splendid pavoazat. O lume imensă aștepta yachtul regal.

În tribunele ce s-au ridicat cu acest prilej au luat loc persoanele oficiale și doamne din elita societății.

La Gura Borcei suveranii și însoțitorii lor au luat loc în yachtul „Domnița Florica”, care a sosit în Călărași la ora 1,50 d.a. Pe ponton s-au scoborât Regele,

¹¹¹ "Adevărul", XXIV, nr. 7769 din 29 aprilie 1911

principii Ferdinand și Carol, adjutanții și d. ministru Delavrancea, care au fost întâmpinați de d. Leonida Gussi, prefectul județului, d. Demetrescu, primarul orașului, care au prezentat Regelui tradiționala pâine și sare.

Ministrul Justiției d. Mișu Cantacuzino, venit ocazional aci, a prezentat Regelui pe senatorii și deputații de Ialomița. D. comandant al garnizoanei, colonelul Negruți, a prezentat suveranului un raport al situației acestei garnizoane, după care Regele a trecut în revistă compania de onoare comandată de d. căpitan Mărunțeanu.

Doamnele Gussi, Maltopol, Manolescu și Demetrescu au oferit Reginei și principeselor, care rămăseseră pe vapor, superbe buchete de flori. D. prefect Gussi a prezentat suveranului persoanele oficiale și pe cele notabile, precum și pe șefii autorităților.

Suveranul s-a interesat de aproape de starea semănăturilor și de mersul diverselor societăți prezente, întreținându-se în parte cu fiecare delegațiune.

Pe vapor s-au prezentat Reginei elevele școlilor și doamne din elita călărășeană.

Muzica regimentului 23, corul gimnaziului și corul meseriașilor au intonat în continuu imnul regal.

Suveranii au părăsit portul, în uralele mulțimii, la orele 2,20."

Consemnarea vizitei în ziarul local "Deșteptarea Ialomiței"¹¹²

"În ziua de 27 aprilie 1911, orașul Călărași a avut fericitul prilej ca să fie vizitat de Majestatele Lor Regele și Regina, precum și de Principii moștenitori cu copiii.

În vederea acestei vizite, anunțată cu mai multe zile înainte, a sosit în orașul nostru în seara zilei de 26 aprilie, d-l Mihai Cantacuzino, ministrul justiției însoțit de d-nii senatori și deputați ai Ialomiței, pentru a întâmpina pe Suverani.

Din vreme s-au făcut pregătiri serioase din inițiativa energicului nostru prefect d-l Leonida Gussi și prin măsurile luate de harnicul primar al orașului d-

¹¹² "Deșteptarea Ialomiței", XII, nr. 5 din 1 mai 1911.

l G. Demetrescu pentru a se face o primire cât mai măreață, așa cum se cuvine înțeleptului nostru Rege și Augustei familii.

Marginea sudică a orașului și în special portul a fost admirabil ornat de verdeață și pavozat cu tricolorul national pe tot lungul cheiului.

De la debarcader până la tribuna oficială erau așternute covoare, iar de ambele părți ale punții de debarcare construită pentru această ocazie, ghirlande și flori și ramuri de brad dau iluzia unei frumoase galerii închisă de amândouă părțile cu pereți și arcuri de flori și verdeață.

Orașul întreg avea o înfățișare de sărbătoare și tot malul stâng al râului era plin de lume de toate vârstele, ce venise să salute pe acela ce de 45 de ani conduce cu atâta demnitate și iscusință Regatul nostru, asigurându-I un loc de frunte în răsăritul Europei.

În tribuna oficială au luat loc persoanele oficiale și invitații. În fața tribunei se aflau d. Mihail Cantacuzino, ministrul justiției înconjurat de reprezentanții Ialomiței d-nii Al. Fochide, D. Seceleanu, General Costescu, N. Filiti, Pascal Toncescu, iar pe pontonul de debarcare d-l prefect Leonida Gussi.

În dreapta tribunei pe linia întâia era înșirată armata și d-nii ofițeri superiori și inferiori ai garnizoanei, iar înapoia tribunei erau elevii școlilor primare și ai gimnaziului, ai școlilor profesionale de băieți și de fete, împreună cu d-nii profesori și institutori. Două vapoare ancorate unul la chei, nu departe de debarcader și altul la malul drept al Borcei, erau încărcate de lume.

Întru întâmpinarea iachtului regal la gura Borcei, a plecat la ora 12 jum. din portul nostru și vaporul Cernavodă pe care se îmbarcase corul mixt compus din elevii școlilor nr. 1 de băieți și nr. 2 de fete la un loc cu corul corporației meseriașilor.

Vaporul Cernavodă s-a apropiat de vaporul regal, la întâlnire, și corurile au executat cântecul Trăiască Regele și altele urmând vaporul regal până la Călărași.

Costumul național al coriștilor și cântecele executate au impresionat viu pe suverani care și-au exprimat dorința ca să-i secondeze și la înapoiere în drumul de la Călărași spre Ostrov. Așa că vaporul Cernavodă a urmărit pas cu pas toată evoluția iachtului

Ștefan cel Mare, pe care călătoreau suveranii pe Dunăre, servindu-se de iachtul Domnița Florica numai pe Borcea.

La orele 2 fără 12 minute iachtul regal și-a făcut apariția și a intrat în port fiind secondat de alte vapoare dintre care două vedete de război.

Familia Regală și Prințiară stăteau pe bord împreună cu suita și cu d. Ministru al lucrărilor publice Barbu Delavrancea, mulțimea a izbucnit în urale puternice ce nu se mai terminau iar muzica militară a intonat imnul regal.

Când M.S. Regele a trecut de pe vapor pe vasul de debarcare a fost întâmpinat de d-l Leonida Gussi, prefectul județului, care a urat M. Sale bunăvenire spunând că se simte fericit că în acest moment se află în capul unuia din cele mai mari și mai mănoase județe din țară și are astfel ocazia să salute în numele județului pe M.S. Regele.

A urat viață lungă Majestăților Lor, Regelui, Reginei și principilor moștenitori pentru fericirea țării. Apoi i-a înmănat raportul de situația județului obișnuit la asemenea ocaziuni.

M.S. Regele a dat mâna d-lui prefect Gussi, spunând că se simte mulțumit că mai revede acest oraș care de acum 40 de ani de când l-a văzut pentru prima oară a făcut progrese mari. Am trecut atunci pe la Silistra - a zis Regele - și Silistra era oraș pe când Călărașii era ca un sat. Astăzi Silistra a rămas tot așa cum era atunci, dar Călărașii a devenit oraș.

Îndată după aceea, conform obiceiului consacrat la români d. Primar Demetrescu a prezentat M.S. Regelui pe o tavă de argint: cheile orașului, pâine și sare, urând în același timp viață lungă Suveranilor.

În fața pavilionului de recepție, Suveranul a fost întâmpinat de d-l Mihai Cantacuzino, Ministrul Justiției, care l-a urat bună venire și l-a prezentat pe senatorii și deputații de Ialomița.

După aceea suveranul și principii Ferdinand și Carol au trecut în revistă grupul ofițerilor, compania ce dădu-se onorurile militare comandată de d. căpitan Mărunțeanu și școlile, vorbind pe rând cu ofițerii și cu profesorii. Apoi au urmat prezentările făcute de d-l prefect și convorbirea M. Sale cu persoanele mai de seamă și cu grupul de veterani ce venise la chei având fiecare multime de decorațiuni pe piept.

Majestatea Sa Regina și Altețele Lor Regale Maria și Elisabeta n-au părăsit bordul iachtului. Dar mai multe doamne din elita orașului au mers pe vapor și au prezentat Reginei și principeselor frumoase buchete de flori. Grupul de doamne care s-au prezentat M.S. Reginei pe iachtul regal era compus din doamnele: L. Gussi, colonel Maltopol cu fiica, Gh. Demetrescu, Dr. Tului, Gh. Manolescu, Al Negutz, dr. Dumitrescu-Brăila.

M.S. Regina cum și principesele au primit cu multă grație grupul doamnelor care Le-au prezentat omagiile și devotamentul lor și au convorbit cu fiecare în parte.

După dorința Reginei au mers pe bordul iachtului și doamnele institutoare cu elevele.

Șeful nostru d-l Mihai Cantacuzino a oferit M.S. Reginei un buchet de liliac, iar A.S. R. Principesei moștenitoare un splendid buchet de crini, florile favorite A.S.R.

Regele s-a arătat de o sănătate perfectă, foarte voios și vesel.

M.S. Regina își păstrează toată vioiciunea și bună voința cu care apare totdeauna în asemenea ocaziuni.

Entuziasmul mulțimii a fost de nedescris, și Majestățile Lor erau mișcate de aceste semne de iubire ce manifesta poporul.

Marele căpitan de la Plevna cu toată povara anilor ce numără, e tot bărbatul ager și energic de până acum, cu vederea clară și pătrunzătoare, în care se citește acea râvnă neclintită către țeluri înalte.

Să dea Dumnezeu ca lunga Sa domnie atât de rodnică în fapte mari să se continue încă ani mulți spre binele și fericirea poporului românesc.”

Excursia Suveranilor pe Dunăre și vizitarea Portului Călărași pe 29 aprilie 1914

Ziarul “Adevărul” anunță plecarea suveranilor în excursiune pe Dunăre¹¹³

“Azi dimineață (28 aprilie 1914 - nota ns.), la orele 9 și 10 m., cu un tren special, Regele și regina, împreună cu principii moștenitori și micii principii, au părăsit Capitala pentru a face excursiunea proiectată pe Dunăre.

¹¹³ “Adevărul”, XXVII, nr. 8844 din 29 aprilie 1914

În același tren au mai luat loc d-nii miniștrii V.G. Morțun și dr. Anghelescu, d-nele Mavrogheni, Poenaru și Râmniceanu, general Perticari, col. Gratosky, maior Manu, generalii Berlescu și Robescu, Al. Cottescu, Niculescu Dorobanțu și I. Panaitescu, care vor însoți pe suverani în tot timpul excursiunii.

Pe peronul gării, la plecarea trenului, se aflau: mitropolitul primat Konon Ar. Donici, d. Em. Porumbaru, ministrul de externe, I. Duca, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, Al. Constantinescu, ministrul domeniilor, general Cottescu, comandantul garnizoanei, general Mavrocordat, col. Barangă, loc. colonel Anghelescu, loc. colonel Costescu, Gh. Corbescu, prefectul poliției Capitalei, M. Cantuniari, directorul prefecturii, col. Boboc, etc.etc.

Oltenița, 28 aprilie. Astăzi la orele 1 p.m. a trecut prin gara locală, trenul cu familiile regală și princiară, mergând direct în port. După ce suveranii s-au întreținut cu șefii autorităților noastre, s-au îmbarcat pe yachtul "Ștefan cel Mare" împreună cu suitele și d-nii miniștri care îi însoțeau, plecând spre Turtucaia. Yachtul este precedat de întreaga escadră de Dunăre. Deși nu s-a făcut suveranilor o primire oficială, totuși a asistat o mare mulțime la sosire care i-a aclamat călduros."

Relatarea vizitei din Portul Călărași în "Monitorul Oficial" ¹¹⁴

"Marți, 29 aprilie 1914, a doua zi de călătorie pe Dunăre, Majestățile Lor au plecat de la Silistra cu vaporul "Domnița Florica", pe canalul Borcei, pentru a vizita portul Călărași.

În tot lungul canalului, cât și în port, Majestățile lor au fost salutate de echipajele vaselor de comerț și bărcilor de pescari, cu urale și cu pavilioanele lor naționale.

Yachtul trecând pe dinaintea portului, Suveranul a fost salutat de o baterie din regimentul 20 de artilerie, iar populația adunată în port, cât și echipajele vaselor, și-a manifestat bucuria lor cu îndelungite și repetate urale.

¹¹⁴ "Monitorul Oficial" nr. 24 din 3 mai 1914, p. 1221-1222.

La debarcader, Suveranul a fost întâmpinat de prefectul județului și comandantul brigăzii a XIX de infanterie, care a dat raportul, iar d. primar, prezentându-i pâinea și sarea, a rostit următoarea cuvântare:

<<Sire,

În calitate de primar al orașului Călărași, vă ofer tradiționala pâine și sare, urându-Vă, în numele concetățenilor mei, bun sosie.

Orașul Călărași se află în plină sărbătoare și niciodată cetățenii săi nu au simțit mai multă bucurie decât atunci când Majestatea Voastră a bine voit a-i onora cu înalta sa vizită.

Astăzi, mai mult ca oricând, în călătoria Majestății Voastre pe Dunărea Românească, după mărirea țării și a prestigiului ei, sub înțeleapta conducere a Majestății Voastre, oprindu-Vă în orașul nostru, ne-ați făcut cea mai mare cinste; mândri și recunoscători vom păstra acestei vizite o neștearsă amintire.

Depunând la picioarele Majestății Voastre omagiile de respect, admirație și credință ale concetățenilor mei, rugăm pe Dumnezeu să vă dăruiască încă mulți ani fericiți pentru prosperitatea țării și a întregului neam românesc.

Să trăiți Majestate, să trăiască Majestatea Sa Regina, să trăiască Alteța Sa Regală Principele Ferdinand, să trăiască Alteța Sa Regală Principesa Maria, să trăiască întreaga familie Regală.>>

Doamnele au prezentat buchete de flori M.S. Reginei și AA. LL. RR. Principeselor.

M.S. Regele a trecut apoi în revistă compania de onoare din regimentul 23 Ialomița și corpul ofițeresc al garnizoanei și în urmă a trecut în pavilionul de primire, unde d. prefect și d. primar a prezentat pe membrii autorităților și pe notabilii orașului, cu care Majestățile Lor au convorbit îndelung timp.

Majestățile Lor au trecut apoi pe dinaintea școalelor, unde au fost primite de elevi și eleve cu urale și cântece patriotice.

M.S. Regele a trecut apoi la grupul veteranilor din războiul independenței, unde a convorbit cu multă bunăvoință cu mare parte din ei.

Suveranul, în momentul de a se reîmbarca, a mulțumit d-lui prefect și d-lui primar pentru frumoasa primire ce i s-a făcut de populația orașului.

La plecare, Majestățile Lor au fost salutate cu aceeași învioreare ca la sosire. În cursul navigației pe canalul Borcei, yachtul a fost însoțit atât la sosire cât și la plecare de vaporeșul "Cernavodă", pe care se afla un mare număr de excursioniști, care au aclamat tot timpul, precum și societatea corală "Freamătul", care a cântat imnul regal și alte cântece.

La gura canalului, vasul "Domnița Florica" a acostat yachtul "Ștefan cel Mare", cu care Majestățile Lor S-au înapoiat la Silistra."

Vizita principelui Carol la Călărași pe 12 aprilie 1915

Consemnare din Monografia Corului "Freamatul"¹¹⁵

„La 12 aprilie 1915, ni se procură alt prilej de mari mulțumiri sufletești. În această zi sosește în localitate A. S. R. Principele Carol, Comandantul Mării Legiuni, spre a lua jurământul cercetașilor ialomițeni, serbare organizată de inimosul prefect, D-l Mihail Berceanu. Luăm parte la sfințirea apei dând răspunsurile religioase, apoi după depunerea jurământului cercetașilor, intrăm în careul format de cercetașii din Călărași, Urziceni, Slobozia, Ciocănești și ai delegațiilor de onoare venite din județele Ilfov, Prahova, Buzău, R-Sărat, Muscel, Covurlui, Putna, Constanța și Fălciu, cu un total de 1000 de glasuri și laolaltă cu muzica militară a reg. 23 Ialomița (cu care se făcuse repetiții în ajun) intonăm într-un formidabil unison: „Imnul Cercetașilor” de Alf. Castaldi.

A. S. Regală foarte mișcat a mulțumit călduros D-lui profesor C. Popărescu, maestrul societății, pentru rara surpriză.

Apoi „Freamătul” fu invitat să ia parte și la serbările ce aveau loc după amiaza acelei zile, cu prilejul depunerii jurământului cercetașilor din Silistra, serbări organizate de alt inimos român, D-l Ioan Cămărășescu, prefect de Durostor. Pe vapor,

¹¹⁵ "Freamătul" Călărași. 20 de ani de activitate muzicală. 1912-1932, Tipografia Ioan Nicolescu, Slobozia, 1932, p. 11

societatea noastră execută mai multe bucăți corale, iar la un moment dat, pe când se intona „Imnul Cercetașilor”, A. S. R. Principele Carol se alătură de Fremățiști și cântă cu dâșii acest imn atât de popular pe atunci. Gestul A. S. R. stârnește printre noi un entuziasm indescrisibil.

Seara, la Prefectura județului Ialomița avu loc un banchet, cu care prilej „Freamătul” a intonat mai multe coruri populare și clasice, după care, tânărul Principe chemând pe maestrul nostru, i-a adus elogiile pentru frumoasele execuții și a mulțumit călduros membrilor „Freamătului” pentru marea oboseală pe care au suportat-o toată ziua și jumătate din noapte însoțindu-L.”

25 mai 1916. Vizita Reginei Maria la Călărași

Ziarul „Adevărul” despre distribuirea ajutoarelor regale la Călărași¹¹⁶

„Călărași, 25 mai 1916. Astăzi au sosit în orașul Călărași Regina și Principesele pentru împărțirea ajutoarelor. Trenul regal a intrat în gară la orele 9 dimineața. Din vagon au coborât Regina Maria însoțită de Principesele Elisabeta și Maria și de d. Al. Constantinescu, ministru de domenii.

Din suită făceau parte d-nii Fotin Enescu, directorul „Băncilor Populare”, Costescu de la Siguranța generală, colonel Balif, aghiotant regal și doamnele de onoare Mavrodi și Cincu.

Suverana a fost întâmpinată de d-nii Mihai Berceanu, prefectul județului, Sima Niculescu, primar, colonel Florescu, comandantul reg. 5 de cavalerie, căpitan Constantinescu, comandantul companiei de jandarmi și Gh. V. Constantinescu, directorul gimnaziului. Onorurile au fost date de un detașament de cercetași.

De la gară regina a mers direct în grădina parcului comunal, unde, în chioșcul special amenajat, a împărțit ajutoarele la săraci. Pe toate străzile pe unde a trecut cortegiul regal un public foarte numeros a aclamat și aruncat cu flori.

Din grădină regina a mers la spitalul județean, unde a fost primită de medicul primar d-nul Samarian și

¹¹⁶„Adevărul”, XXIX, nr. 10492 din 27 mai 1916;

cu d-nele și d-șoarele surori de caritate. A vizitat întâi pavilionul infirmilor și al bolnavilor de boli contagioase, apoi rând pe rând toate pavilioanele spitalului. Regina a mers la patul fiecărui bolnav împărțindu-le bani, tutun și flori. A mulțumit d-lui Samarian pentru ordinea pe care a găsit-o la spital, cum și d-nei Lucreția N. Ioan care a strâns un fond de 950 lei cu care a făcut două picioare de cauciuc infirmului Alexandru Panaitescu, victima unui accident de tren.

De la spital regina a mers la școala profesională de fete, unde a vizitat o frumoasă expoziție de lucru manual.

Pretutindeni regina a fost însoțită de un comitet de doamne format din d-nele Berceanu, Sima Niculescu și G. Manolescu.

La orele 11 cortegiul s-a îndreptat spre port și suverana, principesele și suita, s-au îmbarcat pe yachtul „Domnița Florica”. La gura Borcei a fost întâmpinată de Regele Ferdinand care era pe yachtul „Ștefan cel Mare”. Împreună au mers apoi la Silistra.

Ordinea în oraș, pe tot timpul vizitei, a fost bine menținută, mulțumită supravegherei d-lor polițai Demetrescu și căpitan de jandarmi Constantinescu.”

Descrierea vizitei în ziarul local “Gazeta Ialomiței”¹¹⁷

„În ziua de 25 mai 1916 M.S. Regina Maria a venit la Călărași spre a împărți ajutoare la săraci.

Trenul regal care a adus pe Regină a rămas noaptea de 24 spre 25 mai în Siliștea (astăzi, stația Ștefan Vodă - n.ns.), prima stație de lângă Călărași, unde Majestatea Sa s-a odihnit peste noapte. La 25, la ora 9 dimineața trenul care aducea pe Regină a intrat în gara Călărași.

Regina era însoțită de principesele Elisabeta și Maria, fiicele sale și de d. Al. Constantinescu - ministrul agriculturii, de doamnele de onoare Mavrodi și Cincu, d-l colonel Balif - aghiotant regal și d-l Fotin Enescu - directorul băncilor populare.

Regina a fost întâmpinată în gara Călărași de d-nii Mihai Berceanu - prefectul județului, Sima Niculescu - primar, colonelul Florescu - comandantul Regimentului 5 de Cavalerie, căpitan Constantinescu - comandantul

¹¹⁷ “Gazeta Ialomiței”, IX, nr. 52-53 din 29 mai 1916

Companiei de jandarmi și Gh. V. Constantinescu - directorul gimnaziului. Onorurile au fost date de cercetași.

De la gară, Regina a mers direct în grădina Parcului Comunal, unde în chioșcul special amenajat, a împărțit ajutoarele la săraci. Pe străzile pe unde a trecut cortegiul regal un public foarte numeros a aclamat și a aruncat cu flori.

Din grădină Regina a mers la spitalul județean, unde a fost primită de medicul primar d-nul Samarian și d-nele și d-șoarele surori de caritate. A vizitat întâi pavilionul infirmilor și al bolnavilor de boli contagioase, apoi rând pe rând toate pavilioanele spitalului. Regina a mers la patul fiecărui bolnav împărțindu-le bani, tutun și flori. A mulțumit d-lui Samarian pentru ordinea pe care a găsit-o la spital, cum și d-nei Lucreția N. Ioan, care a strâns un fond de 950 lei cu care a făcut două picioare de cauciuc infirmului Alexandru Panaitescu victima unui accident de tren.

De la spital a mers la școala profesională de fete, unde a vizitat o frumoasă expoziție de lucru manual.

Pretutindeni Regina a fost însoțită de un comitet de doamne format din d-nele Berceanu, Sima Niculescu și G. Manolescu.

La orele 11 cortegiul regal s-a îndreptat spre port unde suverana, principesele și suita s-au îmbarcat pe yachtul „Domnița Florica”. La gura Borcei a fost întâmpinată de Regele Ferdinand care era pe yachtul „Ștefan cel Mare”. Împreună au mers la Silistra.”

Excursia pe Dunăre a Regelui Ferdinand în anul 1916, cu oprire la Gălbinași, Budești și Oltenița

Cronica din “Monitorul Oficial”¹¹⁸

“Miercuri, 25 mai 1916, la orele 8 dimineața, M.S. Regele, însoțit de d. ministru dr. Angelescu, d. Barbu Știrbei, administratorul domeniilor coroanei, d. prefect al județului Ilfov și adjutantul de serviciu, a plecat din Capitală, prin halta Cotroceni, pentru a merge la Oltenița, de unde urma a se îmbarca pe yachtul “Ștefan cel Mare”, urmând a face o călătorie pe Dunăre.

¹¹⁸ “Monitorul Oficial” nr. 45 din 29 mai/11 iunie 1916, p. 2040-2041

Pe peronul haltei Cotroceni, M.S. Regele a fost întâmpinat de d. președinte al consiliului, d. mareșal al Curții, d. general adjutant șef al casei militare regale și adjutanții regali.

Trenul regal a fost pus în mișcare sub comanda d-lui director general al căilor ferate; ajungând în stațiile Gălbinași și Budești, Suveranul a fost întâmpinat de autoritățile locale și elevii școalelor care au cântat imnul national.

La orele 10 a.m. trenul a fost oprit în portul Oltenița. Aici M.S. Regele a fost primit de d. general comandant al corpului V armată, care a prezentat raportul. D.primar al orașului, înconjurat de consiliul comunal, prezentând pâinea și sarea, a urat Majestății Sale bună venire. Prezenți pentru prezentare se aflau: generalul comandant al trupelor regiunii întărite Turtucaia - Oltenița, comandantul superior al escadrei de Dunăre, precum și ofițerii superiori ai garnizoanei.

Orășenii au făcut M.S. Regelui o frumoasă primire, elevii școalelor au cântat imnul national și au așternut flori în calea spre yacht. Aci la debarcader, Suveranul a fost primit de d-nii inginer inspector Popescu și subdirectorul navigației fluviale.

M.S. Regele a fost salutat pe bord de căpitanul comandor Pantazi, comandantul militar al yachtului și de subinspectorul căpitanul Păiuș, comandant al vasului. Pavilionul regal a fost ridicat la catargul cel mare.

Yachtul, la orele 10,30, a fost pus în mers către Silistra, escortat de două vedete ale escadrei de Dunăre. La trecerea yachtului pe dinaintea acesteia, Suveranul a fost din nou salutat cu tunurile și cu urale de către echipajele fiecărui bastiment.

La orele 12,30, yachtul a fost oprit la pontonul militar din Silistra, imediat a acostat bastimentul "Domnița Florica", care aducea de la Călărași pe M.S. Regina Maria și A.A.L.L.R.R. Principesele Elisabeta și Maria."

Vizita Regelui Ferdinand la Călărași în anul 1926

Extras din Monografia Corului "Freamătul"¹¹⁹

„O zi sfântă este pentru noi, 1 iunie 1926, când suntem sortiți a primi pe M.S. Regele Ferdinand I, Regele Liberator, Făuritorul României Mari, în veci neuitatul nostru Suveran, care sfârșia la Călărași, o excursiune pe Dunăre.

Invitați de d. Prefect I.F. Buricescu și d. Primar G. Cristodorescu, care ne-au pus la dispoziție vaporul „Vlad Țepeș”, mergem și ne postăm la Chiciu. La apariția iachtului regal, am intonat Imnul Regal, apoi călătorind alături de iacht, până în portul Călărași, am executat neîncetat cântece patriotice și naționale, care au atras atențiunea M.S. Regelui și membrilor Familiei Regale. Fiind un timp minunat M.L.R. au stat toată vremea pe punte, ascultând cu mare atenție și plăcere, subliniind prin saluturi, de mai multe ori, sfârșiturile cântărilor. Ajunși în Călărași, la urcarea în trenul regal I-am petrecut cu Imnul Regal.

Aceasta a fost ultima călătorie pe Dunăre, a scumpului nostru Rege, căci după un an și o lună, la 20 iulie 1927, închidea ochii pentru veșnicie, după o nemiloasă boală, pe care a suportat-o cu un eroism de adevărat mucenic.”

Regele Carol al II-lea la vânătoare în Jegălia și în pădurile Bazarghideanu și Putineiu

9 decembrie 1932. Extras din ziarul local "Curierul" despre o vânătoare regală la Jegălia¹²⁰

„M. S. Regele Carol al II-lea însoțit de un grup de vânători, înalți demnitari, a luat parte la o vânătoare organizată în regiunea Jegălia, la moșia d-lui General

¹¹⁹ „Freamătul” Călărași. 20 de ani de activitate muzicală. 1912-1932, Tipografia Ioan Nicolescu, Slobozia, 1932, p.42

¹²⁰ „Curierul”, II, nr. 24-25 din 9 decembrie 1932

Samsonovici, Ministrul Apărării Naționale. Rezultatul vânătorii: 11 iepuri și o vulpe.

Un mare număr de cetățeni au așteptat trecerea prin orașul nostru a Augustului oaspete.

Schimbându-se însă ruta, s-a luat un drum mai direct.

Reprezentanți ai presei cât și o delegație din partea pensionarilor cu un memoriu din partea lor, au plecat cu o mașină la Jegălia, unde au fost primiți de d-l Puiu Dumitrescu, secretar particular al M. S. Regelui."

Articolul O vânătoare regală în Ialomița, publicat în ziarul "Biruința"¹²¹

"Duminica trecută, a avut loc în județul nostru o vânătoare regală în pădurea Bazarghideanu și Putineiu, organizată de d. colonel Polizu, comandantul Depozitului de remontă Jegălia și d. Nicu Pop Băleni, prefectul județului.

La această vânătoare, au participat: M. S. Regele Carol I, Marele Voevod Mihai, I. Inculeț - ministru de Interne, General Ilasievici, General Inspector de armată Nic. Samsonovici, General Partene, General Barbu Pârăianu - Insp. G-1 al Jandarmeriei, Dr. E. Bianu - subdir. G-1 al Siguranței Statului, Nic. Popescu Băleni - prefectul județului, Dr. L. Stupiewski - senator, Săulescu - dir. G-1 al Vânătoarei, col. Polizu - comand. Depozitului de remontă Jegălia, col. Dombrowski, Dr. Anastasiu, col. Rășcanu, N. Teianu, col. Drăghici ș.a.

Sosirea D-lui Ministru Inculeț

Încă de sâmbătă seara, a sosit în gara Seceleanu d. Inculeț, ministru de Interne și cu reprezentanți ai Siguranței Generale a Jandarmeriei pentru a lua personal toate măsurile pentru paza Suveranului și reușita vânătoarei.

D. Ministru Inculeț a fost întâmpinat în gară de d. Nic. Pop. Băleni, prefectul județului Ialomița, maior Richard Georgescu - comandantul Legiunii de jandarmi și D. Badac - chestorul poliției Călărași.

¹²¹ O vânătoare regală în Ialomița, în "Biruința", IV, nr. 40-41 din 11 noiembrie 1934

Seara, d. prefect Băleni a luat masa cu d. Inculeț și a fost găzduit în vagonul ministerial.

Sosirea M. Sale Regelui

A doua zi dimineață, cu un tren regal a sosit la Seceleanu M.S. Regele Carol, Marele Voevod Mihai, suita și invitații pentru vânătoare.

La ora 9, M.S. Regele a descins din vagon fiind întâmpinat de primarul comunei I.G. Duca (Perișoru), Crachină, care i-a urat bun sosit pe teritoriul comunei sale.

M. Sa a întins mâna primarului și s-a interesat de soarta satului pe care-l administrează.

După aceea d. Inculeț - ministru de Interne a prezentat M. S. Regelui pe d. Nicu Pop. Băleni - prefectul județului, care a prezentat raportul. M. Sa s-a întreținut cu d. prefect interesându-se de nevoile județului, cărora le-a arătat un vădit interes.

Terminându-se protocolul oficial, M. S. Regele, Voevodul Mihai și vânătorii echipați și înarmați s-au îndreptat spre pădurile Bazarghideanu și Putineiu unde la semnalul Regelui, vânătorii s-au așezat în linie și au pornit la atac. S-au vânat 31 de vulpi și câțiva iepuri.

Marele Voevod Mihai a împușcat 2 vulpi, fiind îmbrățișat de M.S. Regele și felicitat de generalii prezenți.

La plecare M.S. Regele a mulțumit d-lui col. Polizu pentru reușita vânătoarei și d-lui prefect Băleni pentru primirea făcută.

Pe tot timpul vânătoarei, paza M. S. Regelui a fost făcută de echipe de polițiști și jandarmi, puse direct sub conducerea d-lor col Todoruț - Inspectorul Jandarmeriei Constanța, maior Richard Georgescu și polițai Badac din Călărași.

Impresii Generale

Cu prilejul acestei vânători, cei prezenți acolo, în special d. prefect Băleni, s-au convins că M. S. Regele Carol este un perfect cunoscător al tuturor problemelor de interes general, cărora le poartă o deosebită grijă de adevărat părinte al nației.

Nevoile Ialomiței noastre îi erau deja cunoscute M. Sale și a promis tot înaltul său sprijin pentru rezolvarea lor".

9 mai 2008. Prima vizită a Regelui Mihai I la Călărași

O relatare a vizitei consemnată de ziarul "Ultima oră"¹²²

„Vineri, 9 mai a.c., la Călărași, Regele Mihai I de Hohenzollern a participat la dezvelirea statuii ecvestre a Regelui Carol I - primul monument ridicat în cinstea lui Carol I în România, după al doilea război mondial.

La sfârșitul săptămânii trecute, cu o zi înainte de 10 mai, municipiul Călărași a fost gazda Regelui Mihai I de Hohenzollern, prezent la dezvelirea statuii lui Carol I, prima statuie a primului rege al României, ridicată după cel de-al doilea război mondial în România. Însoțit de Alteța Sa Prințul Radu, Regele Mihai a participat la manifestările organizate de autoritățile locale pentru dezvelirea statuii, realizată de sculptorul Florin Codre. Statuia ce îl înfățișează pe Carol I, donată de Ministerul Culturii municipalității călărășene, a fost amplasată în fața gimnaziului ce poartă numele primului rege al României. Manifestările de vineri au adus laolaltă reprezentanții administrației publice locale, demnitari și fețe bisericești, precum și un numeros public. Personalitatea lui Carol I a fost omagiată de președintele Consiliului Județean Călărași, Răducu Filipescu, urmat de prefectul Jenel Șerban, directorul Arhivelor Naționale - Filiala Călărași, Nicolae Țiripan, primarul de Călărași, Nicolae Dragu, ministrul Culturii, Adrian Iorgulescu. Majestatea Sa Regele Mihai a spus la rândul său: "Sunt bucuros să dezvelesc statuia Regelui Carol I într-o localitate atât de importantă pentru Războiul de Independență. Este prima oară după al doilea război mondial când se ridică o statuie a Regelui Carol I în România. Talentatul sculptor Ivan Mestrovici a dăruit țării noastre două mari capodopere: statuia ecvestră a Regelui Carol I și statuia Regelui Ferdinand. Ambele au fost distruse în timpul dictaturii comuniste. Călărașiul face astăzi o reparație identitară și statală". Manifestările s-au încheiat cu o depunere de coroane de flori și o slujbă religioasă oficiată de Preasfinția Sa Episcopul Damaschin al Sloboziei și Călărașilor.

¹²² "Ultima oră" din 12 mai 2008

La dezvelirea statuii au participat numeroși călărășeni, distingându-se prin steagurile și emblemele purtate numeroși membri și simpatizanți ai PNL și PNȚCD. Municipiul Călărași este recunoscut pentru mulțimea statuiilor inaugurate în ultimii ani la inițiativa primarului Nicolae Dragu, care ne-a declarat în exclusivitate: "Am spus deseori și constat cu satisfacție că multă lume este de accord cu această realitate: <<La Călărași, istoria se citește pe stradă>>. Acum ne mândrim cu un adevărat Panteon al valorilor naționale și locale, iar dezvelirea statuii ecvestre a marelui Rege Carol I, care în timpul domniei sale a vizitat de mai multe ori Călărașiul, este pentru noi o încununare a eforturilor de a înnobila orașul nostru cu asemenea opera de artă și istorice și consider o justificată mândrie."

Articolul Un moment istoric pentru Călărași... publicat în "Avangarda"¹²³

"Pe 9 mai 2008, miile de călărășeni prezente în Piața PREFECTURII, vor păstra în memorie și în inimi, bucuria emoției și participării la un moment istoric, de o însemnătate deosebită pentru municipiul de pe malul Borcei.

Iată că cel de-al doilea mandat al primarului Nicolae DRAGU este încununat de inaugurarea celui mai strălucit edificiu monumental STATUIA ECVESTRĂ A REGELUI CAROL I (care se adaugă salbei de monumente și statui ale celor mai bravi conducători ai neamului românesc, cu care destoinicul primar călărășean a înnobilat Călărașiul, ca o strălucită pildă pentru generațiile ce vor urma!)

Însemnătatea evenimentului este cu atât mai mare, am putea consemna cel mai important, eveniment petrecut la Călărași de mai bine de un secol și primul din acest al Treilea Mileniu, prin participarea excepțională a Majestății Sale Regelui Mihai I, însoțit de Alteța Sa Prințul Radu de România, în prezența P.S. Damaschin Coravu - Episcopul Sloboziei și Călărașilor, a Ministrului Culturii și Cultelor - Adrian Iorgulescu, a autorităților și numeroaselor personalități și delegațiilor din Republica Moldova (din orașul Călărași,

¹²³ N.P. Stan, *Un „moment istoric” pentru Călărași – vizita Regelui Mihai și dezvelirea monumentului Regelui Carol I*, în „Avangarda”, nr. 35 din 26 mai 2008

înfrățit cu municipiul nostru) și cea din Bulgaria (de la Silistra).

Majestatea Sa Regele MIHAI I a poposit în Călărași, în jurul orelor 11,00, când a descins din limuzina regală, în mijlocul mulțimii entuziaste care l-a întâmpinat cu căldură în urale și ovații, fiind întâmpinat cu "pâine și cu sare", de edilul municipiului NICOLAE DRAGU, de grupuri de copii în costume naționale care i-au oferit buchete de flori.

Cuvântul de deschidere a manifestărilor a revenit domnului RĂDUCU FILIPESCU - Președintele Consiliului Județean Călărași, urmat de discursul bine documentat al prof. NICOLAE ȚIRIPAN, care a evocat vizitele și legăturile Regelui Carol I cu Călărașiul, Prefectul JENEL ȘERBAN a subliniat însemnătatea acestui eveniment unic, iar ministrul ADRIAN IORGULESCU a specificat că Ministerul Culturii a dăruit Călărașiului acest monument în valoare de 46 miliarde de lei, operă remarcabilă a maestrului de talie internațională FLORIN CODRE și totodată a anunțat în mod oficial decizia Ministerului Culturii de a aloca fondurile necesare pentru finalizarea lucrărilor Palatului Culturii, ca o încununare a buneii colaborări cu primarul Nicolae Dragu și președintele C.J. Răducu Filipescu.

Primarul NICOLAE DRAGU a elogiât importanța acestui eveniment și a mulțumit MAJESTĂȚII SALE pentru vizita istorică la Călărași, precum și ministrului Culturii - Adrian Iorgulescu, pentru importanta donație.

Un sobor de preoți în frunte cu Episcopul DAMASCHIN și protoiereul EUGERN BARZ, au oficiat o slujbă religioasă, iar Majestatea Sa REGELE MIHAI I, ajutată de Nicolae Dragu și Răducu Filipescu, au dezvelit Monumentul în uralele mulțimii entuziaste.

Marele actor EUSEBIU ȘTEFĂNESCU, un bun prieten al călărășenilor a mărturisit că este de două ori un actor fericit pentru că a interpretat rolul MAJESTĂȚII SALE FERDINND I în film, iar cu acest prilej a fost alături de MAJESTATEA SA MIHAI I. Un eveniment culminant l-a constituit, desigur, discursul istoric al MAJESTĂȚII SALE REGELE MIHAI I, îndelung aplaudat de mulțimea profund emoționată.

A urmat ceremonia de depunere de coroane de flori de către M.S. REGELE MIHAI I și A.S. PRINȚUL RADU, de către demnitari, autorități, personalități și delegațiile instituțiilor și societăților comerciale,

precum și ale P.N.L., P.R.M., P.N.G. sau reprezentanți ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război, în acordurile fanfarei „5 Călărași”.

Cu ocazia aceasta, primarul Nicolae Dragu a acordat câteva Titluri de Cetățean de Onoare al municipiului Călărași și Medalii cu efigia REGELUI CAROL I, personalităților care au contribuit la realizarea acestui Monument remarcabil de după cel de-al Doilea Război Mondial, cum avea să remarce MAJESTATEA SA REGELE MIHAI I DE ROMÂNIA.”

Articol publicat în ziarul local “Pământul”¹²⁴

„Vineri, 9 mai, la Călărași, de Ziua Europei, a fost dezvelită statuia ecvestră a Regelui Carol I. La acest eveniment au participat - și s-a aflat printre călărășeni - pentru prima dată în municipiul nostru Majestatea Sa Regele Mihai. La manifestare au luat parte și reprezentanți ai guvernului, ai administrației județene, cât și ai administrației publice locale, invitați. Ne-a onorat cu prezența ministrul culturii - dl Adrian Iorgulescu - cel care a făcut posibil ca acest eveniment să se desfășoare la Călărași și nu în alt județ riveran. Primarul municipiului Călărași, domnul Nicolae Dragu, a mulțumit domnului Florin Codre pentru realizarea acestei sculpturi monumentale. Artistul plastic Florin Codre, cetățean de onoare al municipiului Călărași, spunea: „Restaurez, rând pe rând monarhia la Călărași, la București”.

„Astăzi, 9 mai, este o zi istorică pentru municipiul nostru, pentru călărășeni. Pentru prima dată, Majestatea Sa Regele Mihai I se află în mijlocul călărășenilor la un moment la fel de istoric ca și acesta, dezvelirea statuii ecvestre a Regelui Carol I, întemeietorul regalității în România.

Dacă în municipiu istoria monarhiei este deja prezentă prin bustul Regelui Ferdinand, acum memoria înaintașilor noștri este cinstită la cel mai înalt rang prin acest monument al lui Carol I, donat călărășenilor de către Ministerul Culturii și Cultelor, prin grija domnului ministru Adrian Iorgulescu”, a afirmat primarul municipiului Nicolae Dragu.

¹²⁴ Iulica Dincă, “Cu prilejul dezvelirii statuii ecvestre a lui Carol I, Regele Mihai la Călărași”, în “Pământul” nr. 20 (941) din 15-21 mai 2008.

În continuarea manifestării, Majestatea Sa Regele Mihai a transmis un mesaj călărășenilor: „Sunt bucuros să dezvelesc statuia Regelui Carol I într-o localitate atât de importantă pentru Războiul de Independență. Este pentru prima oară după al II-lea război mondial când se ridică o statuie a Regelui Carol I în România.

Talentatul sculptor Ivan Mestrovici a dăruit țării două mari capodopere: statuia ecvestră a Regelui Carol I și statuia Regelui Ferdinand. Ambele au fost distruse în timpul dictaturii comuniste. Călărașiul face astăzi o reparație identitară și statală. Carol I își reia locul în Piața Prefecturii a orașului de care a fost legat”.

S-a oficiat o slujbă religioasă de către un sobor de preoți din Călărași la care a participat Înalt Prea Sfințitul Damaschin Coravu, Episcopul Sloboziei și Călărașilor...

În continuare, Majestatea Sa Regele Mihai a fost invitat de oficialitățile călărășene să dezvelească statuia ecvestră amplasată în Piața Prefecturii. Au fost depuse coroane de flori. Statuia va aminti generațiilor viitoare de exemplul temeinic pe care Carol I, mare rege, l-a dat României și fiecărui oraș al ei.”

Consemnare publicată pe site-ul oficial al Familiei Regale¹²⁵

„Vineri, 9 mai 2008, la invitația autorităților locale ale județului Călărași, Majestatea Sa Regele Mihai I și Alteța Sa Regală Principele Radu al României, Reprezentantul Special al Guvernului și colonel în Armata Română, au luat parte la dezvelirea statuii ecvestre a Regelui Carol I în Piața Prefecturii din Călărași.

Majestatea Sa și Alteța Sa Regală au fost întâmpinate cu pâine și sare de primarul municipiului Călărași, domnul Nicolae Dragu, care i-a oferit Regelui Mihai cheia orașului în semn de aleasă prețuire.

După intonarea Imnului de stat al României și a imnului regal, au luat cuvântul Ministrul Culturii,

¹²⁵ familiaregală.ro/știri/articol/dezvelirea-statuii-ecvestre-a-regelui-carol-i-la-calarasi

domnul Adrian Iorgulescu, prefectul județului Călărași, domnul Șerban Jenel, domnul Răducu Filipescu, președintele Consiliului Județean, domnul Nicolae Dragu, primarul municipiului Călărași și domnul Prof. Nicolae Țiripan, directorul Direcției Județene a Arhivelor Naționale. Vorbitorii au rememorat momentele istorice importante ale orașului în relația specială cu Casa Regală și le-au mulțumit Majestății Sale și Alteței Sale Regale pentru onoarea pe care au făcut-o orașului Călărași prin vizita lor.

În continuarea evenimentelor prilejuite de dezvelirea statuii Regelui Carol I, un sobor de preoți, în frunte cu PS Damaschin, episcopul Sloboziei și Călărașilor, a oficiat o scurtă slujbă religioasă.

În discursul său, Majestatea Sa Regele Mihai I a declarat că, prin amplasarea noii statui, municipiul Călărași face o reparație identitară și statală, iar statuia va aminti generațiilor viitoare de exemplul temeinic pe care Carol I l-a dat României și fiecărui oraș al ei.

În finalul ceremoniilor, Majestatea sa Regele Mihai I și Alteța Sa Regală Principele Radu al României au depus o coroană de flori la statuia ecvestră a Regelui Carol I.”

9 mai 2011. A doua vizită a Regelui Mihai I la Călărași

Articol publicat în gazeta locală “Avangarda”¹²⁶

„Ziua de luni 9 Mai 2011 v-a rămâne multă vreme în memoria călărășenilor, ca o zi istorică, în care Majestatea Sa Regele Mihai I a revenit la Călărași, la invitația autorităților locale și în special a primarului NICOLAE DRAGU, pentru a participa la ceremonia de dezvelire a monumentului dedicat acestuia, amplasat pe „ALEEA REGILOR” din Parcul Central, în imediata apropiere a monumentelor REGINEI MARIA și REGELUI FERDINAND.

În pofida ploii care n-a conținut întreaga zi, ceremonia s-a desfășurat în cele mai bune condiții. Astfel la orele 11,05, suita regală alcătuită din M.S.

¹²⁶ N.P. Stan, 9 Mai – moment istoric la Călărași. Vizita Majestății Sale Regele Mihai I și dezvelirea monumentului dedicat acestuia de către călărășeni, în „Avangarda”, nr. din 12-15 mai 2011

Regele Mihai I și Alteța Sa Principesa Margareta însoțiți de autoritățile locale, Primarul Nicolae Dragu și P.S. Episcop al Sloboziei și Călărașilor Vincențiu și înalți oaspeți, au sosit în Parcul Central unde i-a întâmpinat mulțimea entuziastă.

Primarul N. Dragu și trei tineri în costume populare i-au întâmpinat pe M.S. Regele Mihai și Principesa Margareta cu pâine și sare și buchete de flori, conform tradiției străbune.

După instalarea distinșelor personalități în tribuna oficială, sub umbrela protectoare de ploaie, în acordurile fanfarei s-a intonat Imnul de Stat al României și Imnul Regal.

Deschiderea oficială a ceremoniei a aparținut Domnului Primar Nicolae Dragu printr-un discurs de elogiare a importantului eveniment istoric pentru călărășeni și pentru generațiile care vor veni:

<<MAJESTATEA VOASTRĂ REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI,
ALTEȚA VOASTRĂ REGALĂ PRINCIPESA MARGARETA A
ROMÂNIEI,
PREA SFINȚITE PĂRINTE EPISCOPI VINCENTIU, EPISCOPI
SLOBOZIEI ȘI CĂLĂRAȘILOR,
DOAMNELOR ȘI DOMNILOR MINIȘTRI, DOMNILE PREFECT,
DOMNILOR GENERALI, DOMNILOR SENATORI ȘI DEPUTAȚI,
ONORATĂ ASISTENȚĂ,

Astăzi, 9 mai 2011, cu o zi înainte de împlinirea a 145 de ani de la sosirea în București a prințului Carol și proclamarea sa ca domnitor al României, suntem martorii unui eveniment istoric pentru România și municipiul Călărași, dezvelirea statuii Majestății Sale Regele Mihai I al României, singura de acest fel din țară ce face cinste și onoare orașului nostru.

Istoria monarhiei prezintă deja în municipiul Călărași prin bustul Regelui Ferdinand, monumentul Regelui Carol I, bustul monumental al Reginei Maria se întregeste astăzi prin dezvelirea statuii Regelui Mihai I al României, confirmând pe deplin denumirea de „Călărași - Oraș al Monumentelor Regalității”.

Țin să mulțumesc pentru prezența în mijlocul nostru a Majestății Sale Regele Mihai I și a Alteței Sale Regale Principesa Margareta, înalților demnitari veniți astăzi la acest eveniment, tuturor veteranilor de război și cadre militare care au făcut efortul de a veni aici și tuturor celor care au sprijinit ridicarea acestui monument care va dăinui peste timpuri.

Mulțumesc de asemenea maestrului sculptor profesor Dumitru Pasima, care a întregit astfel „Aleea Regilor” din Parcul Central al Municipiului, loc în care istoria se învață.

Majestate, așa cum ați spus de nenumărate ori că „un popor care nu își cunoaște trecutul și nu ține seama de el, nu poate avea un prezent demn și perspective de viitor”, iată că astăzi prin această statuie cuvintele Majestății Voastre vor rămâne mărturie peste vremuri.>>

Onoarea de a dezveli impozantul monument al Regelui Mihai I a revenit P.S. Episcop Vincențiu și primarului Nicolae Dragu. Cu acest prilej N. Dragu a înmănat M.S. Regelui Mihai I, Titlul de CETĂȚEAN DE ONOARE. De asemenea Majestatea Sa a mai primit medalii și distincții din partea Prefectului Emil Mușat și din partea Asociației Veteranilor de Război – Filiala Călărași, reprezentată de Gen(r) Ion Onofrei, precum și din partea Asociației „AMICII REGELUI MIHAI I AL ROMÂNIEI”, reprezentată de Ștefan Stoica.

Alături de M.S. Regele Mihai I al României au mai primit medalii: Ministrul Secretar de Stat Gh. Emacu, Dan Diaconescu, Prefect Emil Mușat, senator Vasile Nedelcu, deputat Oana Niculescu Mizil, Gen.(r) N.V. Iatropol, Răducu Filipescu, sculptorul Dumitru Pasima (autorul bustului monument al Majestății Sale), Nicolae Țiripan, M. Vișinescu, V. Popescu.

Discursul P.S. Vincențiu a avut darul de a însufleți întreaga asistență copleșită de însemnătatea evenimentului...

Un grup de copii de la Școala Tudor Vladimirescu din Călărași au susținut un scurt program artistic. Copiii au recitat poezia „10 Mai” și au oferit flori înalților oaspeți și personalități din prezidiu.

După încheierea ceremoniei dedicate dezvelirii monumentului M.S. Regele Mihai I, în acordurile fanfarei 5 Călărași, în prezența Gărzii de Onoare, întreaga asistență a fost invitată la sediul Direcției de Cultură pentru a participa la dezvelirea și sfințirea plăcii comemorative dedicate Regilor României, care au vizitat și au poposit de-a lungul timpului în Călărași, respectiv Carol I, Ferdinand și Mihai I. Călărașiul devine, astfel, primul oraș din țară care-i dedică un monument Regelui Mihai I.”

Consemnare a vizitei în cotidianul “Observator de Călărași”¹²⁷

“Regele Mihai I al României însoțit de principesa Margareta, a fost prezent, ieri, 9 mai, începând cu ora 11,00, la Călărași, pentru dezvelirea statuii Majestății Sale...În momentul dezvelirii statuii Regelui Mihai, pentru prima oară, după 70 de ani, la Călărași, fanfara a intonat imnul regal. Deși afară ploua torential, foarte mulți călărășeni au venit să vadă Familia Regală în Parcul Central. Astfel, la eveniment, au mai participat: primarul Nicolae Dragu; viceprimarii municipiului Călărași; prefectul județului Călărași, Emil Mușat; președintele Consiliului Județean Călărași, Răducu Filipescu; senatorul UNPR, Vasile Nedelcu; vicepreședintele Consiliului Județean Călărași, Daniel Drăgulin; președintele PSD Călărași, Oana Niculescu-Mizil, dar și directori ai unităților deconcentrate. De asemenea, la dezvelirea statuii Regelui Mihai a fost prezent și președintele Partidului Poporului, Dan Diaconescu. Cu ocazia festivității care a avut loc ieri în Parcul Central, Regele Mihai I al României a primit, de la primarul Nicolae Dragu, titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Călărași și medalia de Cetățean de Onoare. De asemenea, i-au fost înmânate Regelui Mihai I diplome și distincții din partea Uniunii Veteranilor de Război și Urmașilor de Veterani, din partea Asociației “Amicii Regelui Mihai I al României”. În încheierea vizitei, Regele Mihai I a participat, la sediul Direcției de Cultură, la sfințirea plăcii memoriale pe care scrie că prin clădirea respectivă au trecut, de-a lungul timpului, Regele Carol I, Regele Ferdinand și Regele Mihai I...”

Relatare a vizitei în săptămânalul local “Obiectiv”¹²⁸

“Dimineața zilei de 9 mai nu s-a arătat cu semne bune pentru organizatorii evenimentului. Ploaia risca să transforme festivitatea prin care municipalitatea Călărași îl onora pe ultimul rege într-o adunare

¹²⁷ Luminița Moraru, “Regele Mihai I al României, desemnat cetățean de onoare”, în „Observator de Călărași”, nr. 2096 din 10 mai 2011.

¹²⁸ Marius Stroe, “Prima statuie din țară a Regelui Mihai I a fost dezvelită, în prezența acestuia, la Călărași”, în “Obiectiv”, nr. 134 din 11-19 mai 2011.

discretă, la care să participe, laolaltă, câțiva nostalgici și vreo doi-trei curioși. N-a fost chiar așa. Aleile din parcul central s-au umplut cu apă și oameni care au venit să-l vadă pe însuși Regele Mihai, care a venit la Călărași însoțit de principesa Margareta, fiica sa. Nu a fost întâmpinat numai de bătrâni cu amintiri din vremuri vechi, la eveniment au fost și tineri, Majestatea Sa primind un buchet de flori de la un băiețel care a participat astfel, la o altfel de lecție de istorie. Primarul Nicolae Dragu a ținut, neapărat, să-l ridice Regelui Mihai o statuie, câtă vreme acesta poate s-o și vadă, stârnind interes și controverse. Lume pestriță, monarhiști, socialiști sau liberali...s-au lăsat cu toții plouați pentru a se întâlni cu exponentul unei orânduiri pe care majoritatea nu și-o mai dorește. A rămas, probabil, respectul pentru un conducător de țară, căruia istoria nu i-a ținut minte reproșuri. Primarul Călărașiului spune că a dorit să ridice această statuie pentru a marca faptul că prin aceste locuri treceau regii României în drum spre Cadrilater. O placă memorială cu toți monarhii care au trecut prin Călărași a fost prinsă pe sediul renovat al Direcției pentru Cultură din Călărași. Bustul din bronz, realizat de sculptorul Dumitru Pasima are o înălțime de 1,25 metri și a fost așezat pe un soclu din marmură, cu înălțimea de 2,3 metri. Regele Mihai a primit, cu ocazia vizitei la Călărași, și diploma de Cetățean de Onoare al Municipiului, titlu fiindu-i legal conferit într-o ședință de Consiliu Local de prin 2008. Evenimentul a adunat politicieni din toate partidele, aceștia lăsând deoparte animozitățile doctrinare, stand ceva vreme sub aceeași umbrelă. Unii chiar la propriu, dacă luăm în seamă că, la un moment dat, PSD-ista Oana Niculescu Mizil s-a ferit de ploaie, sub aceeași umbrelă, alături de patronul OTV și fondatorul Partidului Popular, Dan Diaconescu. Regele a plecat din Călărași discret, cu ploaia care l-a însoțit la sosire. Anul acesta împlinește 90 de ani și nu va fi mult până ce copiii îl vor ști doar din statui."

3.2. Tranzitarea meleagurilor călărășene de către membri ai Familiei Regale

Articolul *Întâmpinarea M.S. Regelui*, publicat de "Gazeta Ialomiței"¹²⁹

"Călărași, 26 octombrie 1896. Fiind necompletă darea de seamă ce am publicat în numărul nostru trecut, despre întâmpinarea ce populația județului Ialomița și orașului Călărași a făcut Majestăților Lor Regelui și Reginei în trecerea la Constanța, revenim asupra acestei mărețe manifestații.

Trenul regal a fost întâmpinat de d. prefect Stoianescu în gara Sărulești unde trenul s-a oprit câteva minute.

D. Stoianescu a citit și a înmănat Regelui, următorul raport:

Majestate,

Starea generală a județului Ialomița este prosperă.

Starea igienică a locuitorilor este bună; n-au fost bănuți de nici o boală epidemică sau endemică. De asemenea și vitele lor sunt sănătoase.

Starea economică satisfăcătoare și mult mai bună ca în anii trecuți: locuitorii au avut o recoltă abundentă de grâu și orz și prețuri avantajoase; recolta de porumb însă a fost slabă, dar aceasta nu va influența în privința bunului lor trai.

Populațiunea județului Ialomița, după recensământul din anul 1894 este de 164.560 suflete, în care se comptează orașul Călărași, reședința județului, cu 10.034 suflete; de la ultimul recensământ din anul 1890 și până la 1894 avem un spor în populațiunea rurală de 12.575 suflete și în populațiunea orașului Călărași de 2.537 suflete, adică un total de 15.112 suflete.

La prosperitatea județului și înmulțirea populațiunii sale a contribuit mult căile ferate care-l străbat și care s-au construit prin Înalta Majestății Voastre impulsiv.

Tot de la Înalta Majestății Voastre bună-voință, ialomițenii așteaptă construirea și a liniei ferate Ploiești-Slobozia-Constanța, care va lega muntele cu marea și străbătând județul nostru, va contribui și mai mult la prosperitatea lui.

¹²⁹ „Gazeta Ialomiței”, II, nr. 12 din 27 octombrie 1896

M.S.R. a mulțumit d-lui Prefect și l-a invitat în trenul Regal.

Când a trecut prin gara Lehliu, trenul a fost întâmpinat cu strigăte de ura! de un numeros public venit din satele vecine. În gara Lehliu se afla d-l sub-prefect Ionescu de la plasa Câmpu, d-l I. Nicolescu ajutorul subprefecturei plășii Borcea, mai mulți primari, încinși cu eșarfa și funcționari administrativi.

Asemenea trenul Regal a fost salutat de populație în gările Dâlga și Ghimpați, unde pe lângă un mare număr de locuitori, a mai venit în gări și învățătorii comunelor cele mai apropiate, împreună cu elevii.

M.S. Regele a întrebat pe d. prefect Stoianescu, la fiecare gară, despre numirea gării și a privit de la fereastra vagonului, foarte satisfăcut că vede populația adunată la gări.

După ce a trecut gara Ghimpați, M. S. Regele a dat ordin să se pună masa și a comunicat d. prefect Stoianescu prin ofițerul de serviciu, că este invitat la masa regală.

D. prefect auzind că M. M. L. L. se vor pune la masă a spus d-lui general Robescu că la gara Ciulnița sunt autoritățile și numeroși domni și doamne din Călărași, care au venit să întâmpine pe Rege. Comunicându-se aceasta M.S. Regelui, prin ofițerul de serviciu, M. S. a dat ordin să se suspende masa.

În gara Ciulnița

În gara Ciulnița erau pe peron: d. Președinte al Tribunalului împreună cu magistrații; d-nii membrii ai consiliului județean în cap cu președintele, d. Mihail Ghețu; d-nii membrii ai Consiliului orașului Călărași cu d. primar Petre Enescu; S. S. Protoiereul județului preotul Alexandrescu; d. T. Niculescu Coca, casierul general, însoțit de d. Cruțescu, subcasier și de întreg personalul casieriei; d. Director al gimnaziului împreună cu profesorii și întreg corpul didactic din Călărași; d. Ulic - comandantul jandarmilor; d. Stan Brăcăcescu - casierul comunal și mai mulți funcționari comunalii; doamna Stoianescu, doamna colonel Segărceanu, d-na maior Turnavitu, d-na Gheorghiu - soția d-lui procuror Gheorghiu, d-na căpitan Murgulescu, d-na Ionescu - soția șefului circumscripției silvice, d-na Zamfirescu - soția d-lui inginer Zamfirescu, d-na Ulic, d-na Polizu Filip, d-na Becarian, d-na Ciconi, d-na

Gherman, d-na Degerățeanu, d-na Gh. Nicolaide, d-na Ghețu, d-ra Iliescu și toate doamnele și domnișoarele institutoare din oraș. Apoi un mare număr de cetățeni din oraș, de proprietari și agricultori din județ, comercianți și țărani care veniseră din comunele vecine.

Credem că nu exagerăm dacă vom socoti ca la patru mii de persoane, întreg publicul care se afla în gara Ciulnița.

Trenul regal a intrat în gară la orele 11 și 34 de minute, pe când corul elevilor sub conducerea domnului Em. Teodorescu cânta imnul "Trăiască Regele".

Majestățile Lor Regele și Regina, Alteța Sa Regală Principesa Maria, Ducele Boris Vladimirovici și întreg anturajul M. M. L. L. S-au coborât din tren și d. Prefect Stoianescu a recomandat M. S. Regelui persoanele prezente, Doamnele: Stoianescu, colonel Segărceanu, maior Turnavitu, Polizu Filip, Gheorghiu, Murgulescu, Ionescu, Zamfirescu, Ulic, Bentze, Săveanu și două drăgălașe fetițe ale d-lui Ciconi, au oferit M.S. Reginei buchete de flori, pe care M.S. însăși le-a dus la tren cu brațele încărcate și a mulțumit fiecăruia în parte. M.S. Regina era de o voieșie entuziastă și foarte încântată de primirea frumoasă și de dovezile de iubire și devotament ce I-au dovedit doamnele prezente la gară.

D. Mihail Ghețu, președintele consiliului județean a rostit înaintea M.S. Regelui o scurtă cuvântare în care a exprimat aproape aceleași idei ca și d. Prefect în raportul său, expunând M. Sale marea necesitate ce simte județul de construire a unei linii ferate Ploiești - Urziceni - Slobozia, care să unească pe o cale directă Marea cu Muntele.

M. S. Regele a bine-voit a se întreține cu fiecare în parte. A întrebat pe d. Ghețu dacă județul a mai progresat. A întrebat pe S. S. Protoiereul județului despre mersul bisericii, câte biserici sunt în județ și dacă anul acesta s-a mai construit vre-o biserică. A întrebat pe d. director al gimnaziului dacă elevii învață acum mai bine limbile străine, căci altădată când M.S. a venit în Călărași a găsit pe elevii de la gimnaziu cam slabi la limbile franceză și germană (este vorba de aducerea aminte, pe care directorul G.V. Constantinescu, în monografia liceului, o pune pe seama anului 1904, când Regele a fost primit la Chiciu, într-o organizare care a lăsat de dorit - n.ns.). Amintirea aceasta a Regelui a

surprins pe toată lumea de față într-un mod plăcut. Într-adevăr, Regele are o ținere de minte uimitoare.

M.S. Regele a întrebat pe primar de mersul orașului și d. Enescu a răspuns că orașul a făcut trotuare de bazalt artificial și alte îmbunătățiri sunt proiectate.

Regele s-a dus la cor și a întrebat cine e profesor. Văzând pe d. Teodorescu, profesorul de muzică și conductorul corului, și-a adus aminte că l-a văzut încă odată în 1890 când a venit în Călărași, cu ocazia inaugurării podului peste Dunăre. A cerut să mai cânte odată corul și și-a exprimat înalta sa satisfacție pentru acest cor. A mai întrebat dacă corul cântă la biserică. D. Em. Teodorescu a răspuns foarte bine la întrebările puse de M.S. și a fost cât se poate de corect.

Regele a mai întrebat pe d. Ulic comandantul jandarmilor, de numărul jandarmilor și pe persoanele prezente dacă este bună instituția aceasta. Regele a zis: **"Este bună instituția aceasta, nu-i așa?"** Se înțelege că răspunsul a fost afirmativ.

M.S. Regele, încântat peste măsură de marele număr al celor ce venise să-l întâmpine la gara Ciulnița, a dat ordin ca trenul, în loc de opt minute cât trebuia să stea în gară, să facă zece minute. Apoi a luat pe rând și a vorbit cu mai mulți din asistenți și chiar cu țărani.

M. S. Regina a vorbit asemenea cu doamnele care se aflau pe peron, a sărutat pe copilele d-lui Ciconi și a vorbit de auguștii săi nepoți, copiii principelui moștenitor..."

Articolul O inaugurare la Constanța publicat de ziarul local "Voința Ialomiței"¹³⁰

„Călărași, 4 iulie 1898. Majestățile Lor Regele și Regina, însoțiți de Altețele Lor Principii Moștenitori, de d-nii miniștrii D. A. Sturdza, general Berendei și I. Brătianu și de casa Sa civilă și militară, a trecut joi la Constanța pentru a asista la botezul a două vapoare comerciale române, Regele Carol I și Principesa Maria.

D. Prefect Stoianescu a întâmpinat trenul regal la gara Sărulești.

¹³⁰ "Voința Ialomiței", III, nr. 25 din 5 iulie 1898

Îndată ce s-a oprit trenul, d. Stoianescu s-a arătat la fereastra vagonului regal și M.S. Regele îndată ce l-a văzut a zis: „Te cunosc, d. Stoianescu prefect de Ialomița”. Apoi i-a întins mâna, foarte vesel, și i-a zis: „Poftim în vagon, să poftiți la masă”.

În adevăr, îndată ce a plecat trenul M. M. L. L. S-au pus la masă și în timpul mesei s-a arătat foarte bine dispus și a vorbit mult cu d. Stoianescu.

La gara Ciulnița frumos decorată, M. M. L. L. au fost întâmpinate de un mare număr de persoane din Călărași între care cităm pe d-nii M. Nicolescu, locțiitor de primar, însoțit de consiliul comunal, Părintele Alexandru Alexandrescu protoiereul județului, Părintele Tache, d. Dr. Degerățeanu - medic primar de județ, d. Dr. T. Demetrescu-Brăila - medicul primar al spitalului, d-nii magistrați Dimancea, Alexiu, Toncescu, Polizu Filip, d-nu revizor școlar Protopopescu, d-nii profesori Stătescu, Trifu, Teodorescu, Nicolescu, un mare număr de d-ni și doamne, etc.

La sosirea trenului regal corul vocal al gimnaziului a cântat imnul regal, apoi M.S. Regele însoțit de A. S. R. Principele Ferdinand, s-a coborât din vagon pe un covor împrejurul căruia persoanele prezente au făcut cerc și d. Prefect a recomandat pe fiecare. M. S. Regele a bine-voit a schimba câteva cuvinte cu fiecare din cei recomandați, interesându-se de agricultură, de școli, etc.

Adresându-se d-lui subprefect Ionescu de la Slobozia, i-a zis: „Aici sunt mulți proprietari de moșii bogați”.

Ce e drept, proprietarii de moșii nu erau reprezentați la această întâmpinare și aceasta din cauză că ne aflăm tocmai în timpul când ocupațiunile îi rețin la moșiile d-lor.

A.S. Regală Principesa Maria a ieșit în ușa vagonului și o copilă i-a oferit un buchet de flori. A. S. Regală a luat florile și a sărutat pe fetiță, mulțumindu-i.

Trenul regal a plecat urmat de puternice strigăte de ura.”

Articolul Vizita M.S. Regelui la Constanța publicat de “Gazeta Ialomitei” ¹³¹

“În ziua de 23 octombrie curent (1901-n.ns.), M. S. Regele, care urmărește cu multă ardoare lucrările de la portul Constanța, a trecut la Constanța pentru a urmări acele lucrări.

Totd-auna, când Regele a trecut pe linia ferată ce traversează județul nostru, populația a ținut să-L salute; așa și acum, la toate stațiile din acest județ, primarii, consiliile comunale și un numeros public i-a ieșit în cale și acolo unde trenul s-a oprit, M. S. Regele a fost viu aclamat de popor.

În stațiile Lehliu, Ciulnița, Mărculești și Fetești, erau postați câte doi jandarmi și pe peron o mulțime de popor aștepta sosirea trenului regal.

Ca totd-auna călărășenii au ținut și cu ocazia asta să-L salute pe Rege, dar trenul regal sosind în gara Ciulnița la orele 8 și 55 și Direcția căilor ferate refuzând cererea concetățenilor noștri de a dispune ca trenul ce pleacă din stația Călărași la ora 8 și 5 minute să plece mai înainte ca să poată ajunge în gara Ciulnița înaintea trenului regal, călărășenii, au fost nevoiți să se resemneze.

În gara Ciulnița

D. prefect Stoianescu, plecând cu trăsura la ora 5 și jumătate a ajuns în gara Ciulnița și a fost de față la sosirea Regelui.

M. S. s-a arătat foarte mulțumit când a văzut pe prefect, l-a recunoscut îndată și l-a întrebat cum a venit și la ce oră a plecat cu trăsura. După răspunsurile d-lui Stoianescu, M. S. Regele a zâmbit și a zis: <<Trebuie să-ți fi fost frig pe drum. Ai plecat prea de dimineață și e frig>>. Apoi a invitat pe d. Stoianescu în vagonul regal și a convorbit cu dânsul mai mult timp, arătându-se că știe că județul Ialomița a dat anul acesta o recoltă de porumb excelentă. D. Prefect Stoianescu a însoțit pe M. S. Regele până la Constanța...”

¹³¹ “Gazeta Ialomitei”, V, nr. 32 din 28 octombrie 1901.

**Articolul Întoarcerea M.M. L.L. Regele și Regina de la manevre
publicat în “Deșteptarea Ialomitei”¹³²**

“Marți, 25 curent (25 septembrie 1907 - nota ns.), la ora 1 și jumătate după amiază, cu un tren special, numeroși cetățeni și doamne din Călărași, precum și șefii autorităților civile și militare, baroul, o parte din reprezentanții județului în Parlament, clerul, corporațiunea meseriașilor cu drapelul, elevii și elevele școlilor primare și secundare, împreună cu profesorii și profesoarele din localitate, au plecat la gara Ciulnița întru întâmpinarea Suveranilor, care se întorceau de la manevrele din Constanța.

Erau, fără exagerare, la gara Ciulnița, peste 3000 de personae, care au ținut să vadă pe Suverani și să Le probeze astfel că dragostea lor pentru M.M. L.L. este nestrămutată.

Trenul Regal a sosit în gara Ciulnița la orele 3 și jumătate p.m. și M. S. Regele, însoțit de Principele Carol, au descins din vagonul Regal în uralele publicului numeros ce le ieșise în cale.

M. S. Regina a stat în picioare la ușa vagonului Regal, oferindu-i-se prea frumoase buchete de flori de către doamnele Stoianescu, Maltopol, Ciochină, etc.

D. prefect Stoianescu a recomandat M. S. Regelui pe reprezentanții județului în Parlament, pe șefii autorităților civile, pe preoți, pe d-nii magistrați și avocați, etc. cu care M.S. a binevoit a se întreține câte puțin. După aceea, M.S. Regele a trecut pe dinaintea elevilor și elevelor, vorbind cu unii din ei. În timpul acesta corul școlar a executat imnul Regal.

Suveranii arătau foarte voioși și după o ședere de un sfert de oră în gară, M. S. Regele cu Principele Carol s-au suit în tren și au plecat la București, unde suveranii vor sta trei zile în vederea sosirii Marelui Duce Vladimir, iar noi călărășenii ne-am înapoiat la ora 5 la Călărași, satisfăcuți că ni s-a procurat ocaziunea plăcută să arătăm devotamentul nostru către iubiții noștri Suverani.”

¹³² “Deșteptarea Ialomiței”, nr. 34 din 30 septembrie 1907

**Articolul Primirea M.S. Regelui în Gara Ciulnița publicat în ziarul local
“Liberalul”¹³³**

„În ziua de 26 septembrie a.c. (1909 - nota ns.), cu ocaziunea trecerii M. S. Regelui și Familiei Regale prin gara Ciulnița, spre a merge la Constanța, unde s-a inaugurat Portul, autoritățile locale și un mare număr de cetățeni din Călărași și dimprejurul gării Ciulnița au ieșit în întâmpinare. De asemenea au fost și elevii școlilor din Călărași. Din Călărași a fost un tren special care a plecat la ora 12 și 10 m. p.m. sosind în gara Ciulnița la ora 1 p.m. Trenul Regal a sosit la ora 1. 39 p. m., și a plecat după o oprire de 15 minute.

M.S. Regele era însoțit, pe lângă Familia Regală și de d-nii miniștrii și de d-l Cotescu, directorul C.F.R.

În trenul Regal se afla și d-l Stoianescu, prefectul județului, care întâmpinase pe M. S. Regele, la gara Sărulești și după sosirea în gara Ciulnița, d-sa s-a dat jos și a făcut prezentările persoanelor oficiale.

D-nele Buzdugan și d-na S. Ionescu au prezentat M. S. Reginei și A. S. R. Principesei, două splendide buchete.

La sosirea și plecarea trenului Regal, muzica Regimentului 5 Ialomița nr. 23 a cântat imnul regal, iar în timpul cât trenul a stat în gară, corul gimnaziului a cântat câteva cântece.

Au fost față și au fost prezentați M.S. Regelui și A. S. R. Principele Ferdinand: d-nii C. Chiriacescu - senator, Sima Niculescu - deputat, G. C. Gheorghiu - primarul orașului Călărași, Opran Georgescu - consilier comunal, I. Dimancea - prezidentul tribunalului, Șuțu Mironescu, P. Mihăilescu și I. Zaharia - magistrați, Mihail E. Negreanu - directorul prefecturii, St. Bogdănescu - secretarul consiliului județean, D. Bănescu - inginerul județului, Dr. Demetrescu-Brăila - medicul spitalului, Sc. Doicescu - dirigintele oficiului, lt. colonel Șoltiș, maiorii Căplescu, Dumitriu și Buciumeanu, Preoții I. Popescu, V. Nanculescu, D. Dobrescu și M. Dumitrescu, d-nii profesori G.V. Constantinescu, V. Stanciu, T. Chiril, Virgil Georgescu și directorul Școlii de meserii.

¹³³ “Liberalul”, nr. 65 din 1 octombrie 1909

M. S. S-a întreținut cu fiecare din persoanele prezentate, dar îndeosebi s-a interesat de recoltă, de starea sanitară, de drumuri și de mersul învățământului și arăta foarte mulțumit de primirea ce s-a făcut și de graba cu care a venit marele număr de cetățeni în întâmpinare.

După o oprire de 15 minute, trenul Regal s-a pus în mișcare, în uralele tuturor celor prezenți, iar la ora 2 și 15 p. m. trenul special a plecat la Călărași, unde a sosit la ora 3.”

**Articolul Trecerea M. S. Regelui la Constanța publicat în gazeta
“Deșteptarea Ialomiței”¹³⁴**

„Sâmbătă, 26 septembrie 1909. Majestățile Lor Regele și Regina, precum și Principele Ferdinand, Principesa Maria și copiii, au trecut cu un tren special la Constanța, pentru a lua parte la inaugurarea portului Constanța.

Prefectura a angajat un tren special plătit din banii județului și cu acest tren au plecat la ora 12 și jum. lumea oficială din Călărași, între care profesorii de la gimnaziu, institutorii și institutoarele și un însemnat număr de elevi, primarul orașului și consilierii comunali, funcționarii prefecturii, etc.

Un mare număr de persoane, din populația orașului, a mers asemenea la Ciulnița ca să salute pe Suverani, așa că cele opt vagoane care au plecat erau pline de lume.

Fiindcă s-a dispozat să se ia din fiecare clasă, din gimnaziu, numai câte zece elevi, o parte din elevi au parcurs pe jos distanța de la Călărași la Ciulnița, ca să vadă și ei Familia Regală.

Trenul regal a sosit în gara Ciulnița la ora unu și 39 de minute și când a intrat în gară muzica militară a regimentului 5 Ialomița nr. 23, a cântat imnul regal; și lumea a făcut Regelui și Familiei Regale călduroase ovațiuni.

Peronul gării era așternut cu nisip proaspăt și cu covoare. Regele s-a coborât din vagon și prefectul județului care întâmpinase trenul regal la Sărulești, a

¹³⁴ “Deșteptarea Ialomiței”, nr. 25 din 1 octombrie 1909

recomandat Suveranului pe cei de față cu care M. S. a schimbat aproape cu fiecare câteva cuvinte.

Un țăran vrând să pătrundă prin mulțime ca să dea Regelui o petiție, poliția l-a împiedicat; el însă nu s-a intimidat și a strigat în gura mare: „Ce mă oprești domnule? Vreau să dau o jalbă Măriei Sale”.

Atunci un polițist i-a luat jalba și Regina a întins mâna și a primit-o făcând din cap un semn de înțelegere.

După zece minute trenul regal a plecat, iarăși în uralele mulțimii.”

Articolul Trecerea Majestății Sale Regelui prin Ialomița publicat în “Deșteptarea Ialomiței”¹³⁵

„Se știe că acum zece zile a trecut la Constanța M. S. Regele, M. S. Regina, împreună cu A. Lor principesele Elisabeta și Maria.

M. Lor au trecut prin gara Ciulnița la orele două, unde au ieșit în întâmpinare d-nul Prefect al județului Al. Neguts Demetrescu, împreună cu d. comandant al jandarmilor din acest județ, căpitan D. Constantinescu, care au fost invitați de M. S. Regele în trenul regal însoțind pe M. Lor până la gara Saligny unde M. Lor au fost întâmpinate de d. prefect al județului Constanța, Irimescu.

În gara Ciulnița au ieșit în întâmpinarea M. Lor, doamnele G. P. Manolescu, Dr. Demetrescu-Brăila, Ranetescu, Corbeanu și d-na maior Demetrescu, împreună cu fetițele; a d-lui comandant de jandarmi și a d-lui Dr. Demetrescu-Brăila, care au oferit frumoase buchete de flori M. S. Reginei și principeselor.

M. S. Regele s-a înapoiat de la Constanța, luni 3 iunie 1913, singur, și a fost întâmpinat în gara Fetești de d. Prefect și de d. comandant al jandarmilor, urcându-se în trenul regal și mergând până în gara Dâlga.

M.S. Regele s-a interesat foarte de aproape de starea economică și culturală a județului Ialomița, rămânând pe deplin satisfăcut de progresul realizat în județ, într-un timp foarte scurt, în toate direcțiile.

Era vădit mulțumit de recolta ce promite acest an, interesându-se pe tot parcursul de numele proprietarilor

¹³⁵ “Deșteptarea Ialomiței”, XIV, nr. 1 din 6 iunie 1913.

de moșii și de mijloacele de exploatare ale moșiilor lor.”

3.3. Telegramme și scrisori de felicitare adresate Familiei Regale

Telegramă de felicitare trimisă de către prefectul județului Ialomița, Domnitorului Carol, după întoarcerea de la Constantinopol¹³⁶

Călărași, 3 noiembrie 1866.

Îndată după încunoaștințarea fericitei întoarceri de la Constantinopol, a prea grațiosului nostru Domnitor, consiliul județean în corp, primarul cu toți consilierii, comandirul dorobanților cu toți ofițerii, tribunalul și toate celelalte autorități venind la subsemnatul, au depus urările și felicitările pentru fericita întoarcere a Măriei Sale. Măine la 9 ore se va cânta Te Deum la biserica Sf. Nicolae.

Consiliul județean pregătește un banchet cu această ocaziune; orașul va fi iluminat. Mă felicit a transmite guvernului Măriei Sale, entuziasticele urări ale tuturor autorităților și generala veselie a tuturor orașenilor.

*Prefect jud. Ialomița,
C. Anghelescu.*

Telegramă de felicitare transmisă Domnitorului, cu ocazia zilei de naștere, de către primarul orașului Călărași¹³⁷

Călărași, 8 aprilie 1868.

Ziua de 8 aprilie curent, aniversarea nașterii Înălțimii Voastre, este și aceea a alegerii de Domnitor al României.

Românii având înscrisă în inimile lor, această zi de sărbătoare s-a celebrat cu toată solemnitatea cuvenită.

Consiliul comunal, reprezentat prin subsemnatul depune la picioarele tronului felicitările cele mai călduroase.

Să trăiți Măria Voastră!

Să trăiască România!

*Primar,
Stan Radu*

¹³⁶ „Monitorul Oficial” nr. 234 din 25 octombrie 1866, p. 1122

¹³⁷ “Monitorul Oficial” nr. 84 din 14 aprilie 1868, p. 549

**Telegramă de felicitare adresată Domnitorului Carol , de către
prefectul județului Ialomița** ¹³⁸

Călărași, 8 aprilie 1868.

După cântarea Te Deumului care a fost la orele 10,00, la 12 ore am primit felicitările și urările cele mai călduroase din partea autorităților locale, a corpului ofițerilor, a clerului și de la toți orășenii, prin primari și consiliul reprezentanților, pentru îndelunga și fericita viață a Măriei Sale, Prea Înălțatul și prea grațiosul nostru Domnitor și pentru prosperitatea României.

Trăiască Măria Sa!

Trăiască România!

Prefect de Ialomița,

S. Periețeanu

**Telegrama Tribunalului Ialomița către ministrul de interne, pentru a fi
transmisă Domnitorului** ¹³⁹

Călărași, 8 aprilie 1868

Tribunalul Ialomița vă roagă a fi interpretul său pe lângă Măria Sa Domnitorul, pentru sentimentele de devotament și iubirea ce-i poartă.

Trăiască România!

Trăiască Carol I și guvernul Măriei Sale!

P. președinte,

D. Becarian

**Telegramă a prefectului județului Ialomița către ministrul de interne,
pentru a fi transmisă Domnitorului Carol** ¹⁴⁰

Călărași, 10 mai 1868

Cu cel mai profund respect depun, la picioarele tronului Măriei Sale, prin organul D-voastre, felicitările ce am primit azi, 10 mai, aniversarea suirii pe tron a Măriei sale și începerea erei dinastiei

¹³⁸ "Monitorul Oficial" nr. 81 din 11 aprilie 1868, p. 535

¹³⁹ *Ibidem*, p. 536

¹⁴⁰ "Monitorul Oficial" nr. 107 din 15 mai 1868, p. 682

Domnitoare, din partea tuturor funcționarilor civili, militari, clerului și orășenilor prin primarul reprezentantul lor.

Să trăiască Măria Sa!

Să trăiască România!

P. Prefectul județ Ialomița,
Cogălniceanu

Telegrama autorităților din Oltenița către ministrul de interne pentru a fi transmisă Domnitorului Carol ¹⁴¹

Oltenița, 10 mai 1868

Pentru aniversarea suirii pe tronul României a Măriei Sale Domnitorului, ca interpreți ai locuitorilor acestei urbe, felicităm prin D-voastră pe Măria Sa și vă rugăm a-l încredința despre devotamentul ce-i purtăm.

Să trăiască România!

Să trăiască Măria Sa Domnitorul!

Să trăiască guvernul Măriei Sale!

Primar, Trătinescu

Judecător de pace, K. Ianolescu

Preotul Costache Kirilescu, G. Blasianu, Manolescu,
Gr. Ghițeanu

Profesorii: T. Constantinescu, D.R. Anton, preotul
George Mirodot, V. Georgescu, G. Popescu

Adresa directoarei Școlii de fete din Călărași către ministrul cultelor și instrucțiunii publice prin care roagă să se transmită profunda recunoștință Domnitorului Carol pentru sprijinul acordat școlii. ¹⁴²

Nr. 38 din 16 octombrie 1868

Domnule ministru,

Primindu-se și la această școală, pe lângă adresa D-lui primar local cu nr. 2236, trei exemplare atlase geografice, lucrute din ordinul și spesele din caseta privată a Măriei Sale augustului nostru Domnitor, atât subsemnata cât și colegele sale, felicitându-se de concista ce a făcut națiunea română pe calea progresului,

¹⁴¹ „Monitorul Oficial” nr. 106 din 12 mai 1868, p. 661

¹⁴² „Monitorul Oficial” nr. 257 din 15 noiembrie 1868, p. 2165

prin ieșirea la lumină a unui astfel de op științific, precum și de ușurința ce s-a adus studiului geografic, vă roagă cu respect, D-le ministru, să binevoiți a depune la picioarele tronului Alteței Sale Serenisime, Domnul românilor, sincerul devotament și recunoștința gravată cu caractere adânci în inimile noastre, care vor spune într-o zi fiilor lor c-au fost primele ce au avut fericirea de a studia geografia pe hărțile române ale lui Carol I.

Binevoiți, vă rog D-le ministru, a primi stima și considerațiunea ce am onoare a vă conserva.

Directoarea Școlii de fete din Călărași
S. Periețeanu

**Telegramă a primarului și Consiliului comunal al orașului Călărași
către Domnitorul Carol** ¹⁴³

Călărași, 1 ianuarie 1869

Prea Înălțate Doamne,

Ca cetățeni și ca reprezentanți ai consiliului comunei Știrbey pe care ați binevoit a o vizita, ne grăbim cu tot respectul a vă asigura despre eternul nostru devotament și a vă ura sănătate și putere pentru a conduce România pe aceiași cale de mărire.

Primar, Stănescu, consilieri - C. Malțianu
(probabil, Maltezeanu -nota. ns.) (urmează 8 semnături).

**Telegramă trimisă ministrului de interne, de către prefectul județului
Ialomița, cu ocazia zilei de 10 mai, pentru a fi transmisă Domnitorului
Carol** ¹⁴⁴

Călărași, 10 mai 1869

Aniversarea zilei suirii pe tron a Măriei Sale Domnitorului s-a serbat în acest oraș cu toată onoarea ce se cuvine. După terminarea serviciului divin, la care au asistat în corpore toți funcționarii civili, militari și un numeros public, am primit felicitările acestora și ale clerului rugându-mă ca, prin intervenirea către D-voastră, să depun la picioarele tronului Înălțimei Sale omagiile dumnealor de devotament. Un detașament de

¹⁴³ „Monitorul Oficial” nr. 4 din 5 ianuarie 1869, p. 20

¹⁴⁴ „Monitorul Oficial” nr. 103 din 13 mai 1869, p. 530

grăniceri și dorobanți aduși întradins de comandantul garnizoanei, au salutat serviciul prin trei salve. Pâine și carne s-a distribuit de primărie tuturor săracilor. Se prepară pentru seară o splendidă iluminatie.

Prefectul districtului Ialomița,
A. Ritoridi

**Telegramă a autorităților din Oltenița către ministrul de interne
pentru a fi transmisă Domnitorului Carol**¹⁴⁵

Oltenița, 10 mai 1869

Vă rugăm binevoști, D-le ministru, a depune la picioarele tronului Măriei Sale cele mai călduroase urări de fericire și îndelungă viață din partea tuturor funcționarilor civili și militari, din partea clerului și a tuturor locuitorilor.

Primar, Trătinescu

Jude, Ianolescu
Căpitan, C. Hâncu
Institutor, G. Blasianu
Institutor, C. Manolescu
Institutor, Gr. Chițeanu
Căpitan de port, Anton Vâlcănescu
Subprefect, Capeleanu
P. vameș, Carolescu,
Preotul Costake Miradat (Mirodot)

**Telegramă transmisă Domnitorului Carol de către prefectul județului
Ialomița, Ion A. Ritoridy, cu prilejul logodnei cu principesa Elisabeta
de Wied**¹⁴⁶

Călărași, 9 octombrie 1869

Măria Ta,

Legitimele aspirațiuni ale Românilor, realizate prin suirea Înălțimei Voastre pe tronul țării, sunt realmente considerate prin fidașarea Alteșei Voastre cu augusta principesă Elisabeta de Wied.

Ca președinte al Comitetului Permanent din districtul Ialomița, sunt însărcinat de locuitorii a 88 de comune rurale și de toți proprietarii cei mari d-a

¹⁴⁵ *Ibidem*

¹⁴⁶ „Monitorul Oficial” nr. 224 din 10 octombrie 1869

exprima Măriei Voastre bucuria simțită în inimile lor și d-a vă supune la cunoștință că, din momentul ce s-a auzit despre această augustă alianță, nu încetează un moment d-a înălța rugi către cel a-tot-Putinte spre a vă dăruia toate fericirile posibile.

Totodată, rog pe Înălțimea Voastră ca să binevoiți a fi interpretul acestor simțăminte pe lângă augusta noastră fidașată și a-i arăta respectuoasele noastre felicitări.

Trăiască suverana noastră, Elisabeta!

Să trăiți Măria Voastră!

Prefect,

Ion A. Ritoridy

Telegramă transmisă Domnitorului Carol, de către primarul orașului Călărași și consilierii comunali, cu prilejul logodnei cu principesa Elisabeta de Wied¹⁴⁷

Călărași, 9 octombrie.

Măria Ta,

Locuitorii urbei Știrbey, prin organul nostru, vin a vă ura ani mulți și fericiți împreună cu ilustra și iubita Măriei Voastre logodnică principesa Elisabeta de Wied.

Entuziasmul este mare, bărbații și femeile unesc vocea lor invocând Creatorul pentru buna sosire a Suveranilor lor.

Trăiască Carol I! Trăiască principesa Elisabeta!

Primarul urbei Știrbei, Stănescu.

Consilierii: Maltezeanu, Antonescu, Georgescu, Manolescu, Dimitrescu.

Telegramă de felicitare transmisă Domnitorului Carol, de către autoritățile judecătorești din districtul Ialomița, cu ocazia logodnei cu principesa Elisabeta de Wied¹⁴⁸

Călărași, 10 octombrie 1869

Măria Ta,

Autoritățile judecătorești din districtul Ialomița felicită pe Înălțimea Voastră pentru contractarea

¹⁴⁷ *Ibidem.*

¹⁴⁸ „Monitorul Oficial” nr. 225 din 11 octombrie 1869.

viitoarei căsătorii și roagă pe Creator a binecuvânta această uniune tot atât de scumpă nouă Românilor cât și Înălțimei Voastre.

Să trăiești dară, Măria Ta, împreună cu augusta Măriei Voastre logodnică, principesa Elisabeta de Wied!

Trăiască națiunea română!

S. Gr. Ulescu

D. Teodorescu, C. Călinescu, N. Mănescu, R. Nicolaescu, Georgescu, P. Theodorescu, A. C. Doicescu, Iosif Patriciu, Ștefan Pribegeanu, Ion Ionescu, A. B. Ceaușescu, I. Bozianu, M. Rădulescu, D. Petrescu.

Telegramă de felicitare transmisă Domnitorului Carol, de un număr de proprietari din județul Ialomița, cu prilejul logodnei cu principesa Elisabeta de Wied¹⁴⁹

Călărași, 13 octombrie 1869

Măria Ta,

Subsemnații, locuitori proprietari ai districtului Ialomița, informându-ne de fericita logodnă a Măriei Voastre cu Augusta principesă Elisabeta de Wied, nu ne-am putut abține, Măria Ta, de a nu celebra ca cea mai mare sărbătoare națională logodna Altețelor Voastre, care garantează mai mult fericirea patriei noastre.

Nu ne putem exprima, Alteță, sentimentele noastre călduroase de acest măreț fapt ce ne umple inimile de bucurie, decât rugându-vă, cu profund respect, să primiți felicitările noastre adânci și sincere, implorând Providența a vă da ani mulți și fericiți împreună cu ilustra voastră logodnică pe tronul României prin dinastie, ca să poată ajunge la noua eră care, de la venirea Măriei Voastre pe tronul ei, i-ați deschis.

Bine-voiți, vă rugăm, Prea Înălțate Doamne, a fi interpretul nostru pe lângă ilustra principesă Elisabeta, viitoarea noastră suverană și rugați-o a primi intimele și călduroasele noastre felicitări pentru alegerea ce a făcut alesul nostru.

Rugile noastre și ale familiilor noastre fie auzite în cer.

Să trăiască Domnul nostru CAROL!

Să trăiască suverana noastră principesa Elisabeta!

(Urmează 230 de iscălituri)

¹⁴⁹ "Monitorul Oficial" nr. 227 din 14 octombrie 1869

**Telegramă transmisă ministrului de interne de către prefectul
judetului Ialomița, pentru a fi adusă la cunoștința Principelui Carol și
Principesei Elisabeta**¹⁵⁰

Călărași, 12 noiembrie 1869

Domnule ministru,

După săvârșirea Te Deumului ținut în catedrala orașului, unde au asistat toate autoritățile civile și militare, precum și notabilitățile orașului, am primit felicitările tuturor; s-au ridicat toaste; urările pentru fericirea Doamnei și a Domnului au fost atât de entuziaste încât publicul orășean, intrând în curte prin strigări și urări, m-a rugat a le aduce la cunoștința D-v. spre a se supune Înălțimelor Lor; pâine și carne s-a împărțit săracilor; se pregătește iluminare în tot orașul.

P. prefectul Ialomiței,

Ion A. Ritoridi.

**Telegrama femeilor din Orașul Știrbey(Călărași) și județul Ialomița
transmisă principesei Elisabeta de Wied, cu ocazia sosirii în țară**¹⁵¹

Călărași, 12 noiembrie 1869

Femeile române din orașul Știrbey și județul Ialomița, bucurate de fericita Măriei Tale sosire în țară, vin cu grăbire ați supune respectuoasele lor felicități, urându-ți Mărită Doamnă, fericire multă pe tronul României.

Ana Ritoridi, Maria Crihan, Ecaterina Becarian, Elena Șerbănescu, Elena Cucută, E. Doicescu, A. Brădescu, M. Georgescu, E. Theodorescu, I. Iliescu, S. Periețeanu, M. Ghilbalan, E. Hagianu, M. Cuțarida, O. Moscu, T. Michăileanu, E. Scărlătescu, M. Mitran, I. Georgescu, R. Jitianu, A. Toneanu, C. Niculescu, N. Apostolescu, E. Apostolescu, E. Lambru, E. Biscoveanu, M. Stătescu, I. Poenaru, S.P. Bordea, S. Vasilescu, S. Constantinescu, S. Anghelleanu, M. Georgeanu și I. Predeleanu.

¹⁵⁰ „Monitorul Oficial” nr. 252 din 15 noiembrie 1869

¹⁵¹ „Monitorul Oficial” nr. 253 din 16 noiembrie 1869

Telegramă a consiliului comunal Oltenița către Domnitorul Carol, cu prilejul cununiei cu principesa Elisabeta de Wied¹⁵²

Oltenița, 14 noiembrie 1869

Prea Înălțate Doamne,

Consiliul comunei urbane Oltenița, martor ocular la bucuria manifestată de toate clasele cetățenilor pentru săvârșirea cununiei Măriei Voastre cu principesa Elisabeta de Wied, se grăbește a exprima Înălțimii Voastre sincerele sale urări, înălțând rugi fierbinți către Atotputintele ca să răspândească benedicțiunile sale asupra acestei uniuni, care asigură patriei noastre dinastia Înălțimii Voastre.

Să trăiască Măria Ta!

Să trăiască principesa Elisabeta, Doamna Românilor!

Trătinescu, Ienovici, Venciu, Danielescu, Păunescu.

Telegramă a primarului și consilierilor urbei Călărași, către Domnitorul Carol, cu ocazia zilei sale de naștere¹⁵³

Călărași, 8 aprilie 1870

Măria Ta,

Ziua de 8 aprilie, aniversarea Măriei Voastre este totodată și aceea a proclamației plebiscitului pentru evenimentul Înălțimei Voastre. Această zi națională română a celebrat-o cetățenii noștri prin asistența D-lor la serviciul divin, ce a avut loc la catedrala Sf. Nicolae.

Consiliul comunal al urbei Știrbei se simte, și cu această ocazie, fericit a felicita pe Înălțimea Voastră.

Să trăiți Măria Voastră!

Să trăiască Înălțimea Sa Doamna!

Trăiască națiunea română!

Primar, N. Antonescu

Consilieri: P. Manolescu, J. Dumitrescu, N. Marinescu, C. Maltezeanu, J. Georgescu, P. Stănescu, N. Georgescu.

Secretar: M. Popescu.

¹⁵² „Monitorul Oficial” nr. 258 din 23 noiembrie decembrie 1869

¹⁵³ „Monitorul Oficial” nr. 81 din 11 aprilie 1870

**Telegramă transmisă Domnitorului Carol de către călărășeni, cu
ocazia aniversării zilei sale de naștere**¹⁵⁴

Călărași, 8 aprilie 1870

Măria Ta,

Din ziare am văzut că un număr mic de locuitori ar fi subscris o petițiune prin care ar fi propagat anarhia și dezordinea, o asemenea petițiune care umple de indignațiune pe toți adevărații Români care-și iubesc cu căldură țara lor, ne-au pus în pozițiune de a-i denigra ca pe niște fii rătăciți ai epocii noastre și care nu merită decât clemența alesului nostru și disprețul desăvârșit al națiunii noastre. Lăudabile și româneștile fapte ce ați făcut pentru țară de la suirea Măriei Voastre pe tronul României prin stabilirea drepturilor românilor în fața puterilor europene și prin înțeleapta oblăduire, sunt acte care s-au gravat adânc în inimile românilor adevărați.

Prin neîntreruptele acte folositoare țării și prin neobositele și înțeleptele silințe ce dați a ridica România la adevărata ei înălțime, ați câștigat Măria Ta eterna noastră încredințare și iubirea, asigurați-vă dară înălțime că acum neghina rău-voitoare țării, va fi totdeauna distrusă de noi, stigmatizând pe acei fii răi induși în rătăcire.

Să trăiți Măria Ta pe tronul scumpei noastre patrii, împreună cu Principesa Elisabeta!

Să trăiască guvernul Măriei Tale!

P. Stănescu, G. Ceaușoglu, C. Maltezeanu, N. Georgescu, T. Georgescu, T. Petrescu, N. Enescu, A. Elefteriadi, Teodorescu, Bușoreanu, I. Marinescu, P.K. Simiona Ke, Nicolescu, C. Popescu (Urmează încă 220 iscălituri ale orășenilor din Călărași).

¹⁵⁴ *Ibidem*, p. 504

Telegramă transmisă de prefectul județului Ialomița, Domnitorului Carol, prin intermediul primului ministru, cu prilejul zilei de 10 mai

1878¹⁵⁵

Călărași, 10 mai 1878

D-lui prim - ministru,

Astăzi, la 11 ore dimineața, s-a cântat Te-Deum în biserica catedrală, ca și în toate comunele din district. Funcționarii civili și militari, precum și un numeros public, au asistat la serviciul divin. Armata din garnizoană și garda civică, au făcut onorurile militare convenite serbărei, salutând-o cu trei salve de puști. După terminarea Te-Deum-ului am primit felicități pentru M.S. Domnitorul și Dinastia.

Astă seară va fi orașul splendid iluminat și la 4 ore, garda civică pregătește un banchet strălucit. Mă simt prea fericit D-le ministru, a fi interpret acestor urări și al viilor simpatii pentru Tron și Dinastie.

Să trăiască M. S. Domnitorul!

Să trăiască M. S. Doamna!

Să trăiască armata română!

Să trăiască România liberă și independentă!

Prefect de Ialomița, prin delegație,

Mănescu

Telegrama transmisă Domnitorului Carol, prin intermediul primului ministru, de către primarul și Consiliul comunal al orașului Călărași, cu ocazia zilei de 10 mai 1878¹⁵⁶

Călărași, 10 mai 1878

D-lui prim - ministru,

Zece mai fiind a douăsprezecea aniversare a suirii pe Tronul României a Domnitorului Carol I, consiliul acestei urbe, în numele cetățenilor săi, felicită pe gloriosul nostru domnitor pentru victoriile repute până aici, în interesul scumpei noastre patrii, rugându-l pe Creatorul a-l ajuta la mai mari fapte pentru prosperarea țării.

¹⁵⁵ „Monitorul Oficial” nr. 104 din 12 mai 1878, p. 2819-2820

¹⁵⁶ *Ibidem*, p. 2820

Să trăiască M. S. Domnitorul cu grațioasa noastră Doamnă!

Să trăiască armata română care a știut corespunde la misiunea ei!

Primar,

Stan Radu.

Consilieri: N. Giuglea, I. Bădulescu, D. Iliescu, M. Mihail

Telegramă prin care primarul și consilierii urbei Oltenița solicită ministrului de interne să aducă la cunoștința Domnitorului cum a fost sărbătorită ziua de 10 mai 1878¹⁵⁷

Oltenița, 10 mai 1878

D-lui prim-ministru,

Îndoita serbare a zilei de 10 mai, aniversarea suirii pe Tronul Românesc a Măriei Sale Domnitorului și proclamarea Independenței, a fost serbată cu cel mai viu entuziasm. La catedrală s-a oficiat un Te Deum, la care au luat parte toate autoritățile civile, corpul didactic cu elevii, consiliul comunal și numeroși orășeni notabili. Vă rugăm dară respectuoși, domnule ministru, bine-voiți a fi interpretul nostru, depunând la picioarele Tronului sincerele și călduroasele urări de iubire și devotament, manifestate cu mult entuziasm pentru țară și suveranul românilor.

Trăiască România liberă și independentă!

Trăiască Măria Sa Domnitorul Carol I, bravul căpitan al armatei române!

Trăiască Măria Sa Doamna!

Trăiască viteaza armată română!

Primarul orașului,

Trătinescu,

Membri: P.M. Ion, T. Georgescu, F. Popescu

¹⁵⁷ *Ibidem*, p. 2822

Telegramă de felicitare, transmisă de către primarul și consilierii orașului Călărași, către Domnitorul Carol I, cu prilejul rezolvării problemei succesiunii la tron¹⁵⁸

Călărași, 18 decembrie 1880

Prea Înălțate Doamne,

Corpurile Legiuitoare regulând succesiunea la Tron, conform Constituțiunii noastre, în cazul lipsei unui moștenitor direct, atât de mult dorit de Augusta Familie a Măriei Voastre și de națiune, au săvârșit cel mai mare act. Dacă națiunea română serbează cu fericire ziua de 10 mai 1866, când providența a ales în capul destinelor sale pe Măria Voastră, astăzi se simte din nou fericită prin regularea succesiunii, singura garanție a viitorului. Consiliul urbei Călărași, fiind interpret a sentimentelor orășenilor, depune respectuos la picioarele Tronului devotamentul lor pentru acest mare act și roagă pe Măria Voastră a fi interpretul acestor sentimente către M. S. R. Doamna și către Augusta Familie Regală a Măriei Voastre.

Primarul urbei Călărași,

P. Șerbănescu.

Consilieri: Stan Radu, N. Marinescu, N. Mănescu, N. Georgescu, M. Mihail, Iancu Gheorghiu

Telegramă de felicitare din partea prefectului județului Ialomița, către ministrul de interne, cu ocazia proclamării Regatului¹⁵⁹

Călărași, 15 martie 1881

D-lui ministru de interne,

Pentru proclamarea de Rege a Majestății Sale Carol I, s-a făcut Te-Deum la biserica Catedrală a orașului, precum și în toate comunele din district.

Toți funcționarii civili și militari au asistat; armata din garnizoană a făcut onorurile militare cuvenitei sărbători. Actul măreț săvârșit de Corpurile Legiuitoare a produs un adevărat entuziasm printre orășeni care, după Te-Deum, împreună cu funcționarii, m-

¹⁵⁸ „Monitorul Oficial” nr. 283 din 18 decembrie 1880, p. 8179

¹⁵⁹ “Monitorul Oficial” nr. 61 din 17 martie 1881, p. 1842. George Baronzi, care era directorul Prefecturii, a fost însărcinat prin Decretul 629/13 martie 1881, să gireze lucrările Prefecturii în locul prefectului Obedeaua aflat în concediu.

au rugat a transmite simțămintele de iubire, supunere și devotament către Majestățile Lor Regele și Regina.

Trăiască M. S. Regele Carol I!
Trăiască M. S. Regina Elisabeta!
Trăiască Regatul României!
p. Prefectul de Ialomița,
G. Baronzi.

Telegramă de felicitare adresată de Comitetul permanent al județului Ialomița, Regelui Carol I, cu prilejul proclamării Regatului¹⁶⁰

Călărași, 15 martie 1881

Majestății Sale Carol I, Regele României,

Actul măreț cu care Majestatea Voastră, în unire cu Corpurile Legiuitoare, ați înzestrat țara, ridicând-o la rangul de mărire Regală, ați făcut să tresară de bucurie inimile tuturor cetățenilor din județul nostru.

Comitetul permanent al districtului Ialomița, ca reprezentant legal al consiliului județean, cu adânc respect, vine printr-aceasta, ca interpretul fidel al populațiunii întregului județ, a supune la picioarele Tronului Majestății Voastre, stima și recunoștința, prin expresiunile călduroase provenite din simțul sincer al devotamentului și supunerea ce vă conservă, urându-Vă să trăiți mulți și fericiți ani, și să fiți convins, Majestate, că speranța poporului, odată depusă în singura Înalta Voastră Persoană, Alesul națiunii și Părintele ei, puteți aștepta tot concursul său, la orice greutate ați mai preîntâmpina, pentru fericirea și prosperitatea Patriei - Unire ce vă preocupă.

Să trăiască Regatul României!
Trăiască Majestatea Voastră!
Trăiască M. S. Regina Elisabeta!
Trăiască guvernul Majestății Voastre!
Trăiască Corpurile Legiuitoare!

Membrii comitetului: I. Brădescu, D. Theodorescu,
Bădulescu

¹⁶⁰ „Monitorul Oficial” nr. 64 din 20 martie 1881, p. 1950

**Telegramă de felicitare transmisă de primarul și consilierii orașului
Călărași, Majestății Sale Carol I, cu prilejul proclamării ca Rege al
României**¹⁶¹

Călărași, 15 martie 1881

Majestăței Sale Carol I, Regele
României,

Proclamarea de Rege a Majestăței Voastre este un act măreț pentru România. Națiunea este mândră de Suveranul ei, văzându-se ridicată în concertul european la rangul la care ea aspira.

Să trăiți Majestate!

Să trăiască Regina!

Să trăiască România!

P. primar,

Stan Radu

Consilieri: N. Marinescu, N. Georgescu, D. Iliescu,
I. Georgiu

**Telegramă de felicitare transmisă de primarul orașului Oltenița, în
numele orașenilor, primului ministru, cu prilejul ridicării României la
rangul de Regat și pentru proclamarea ca Rege a lui Carol I**¹⁶²

Oltenița, 15 martie 1881

D-lui ministru de interne,

Orașenii urbei Oltenița, primind cu veselie proclamarea de Rege a Majestăței Sale Carol I, Suveranul Românilor, s-au grăbit a asista în număr mare la oficierea unui Te Deum săvârșit în biserica Catedrală, la care au luat parte toate autoritățile civile și militare. Aseară orașul a fost splendid iluminat; toate magazinele și casele particulare au fost pavoazate cu stindarde; ovațiuni pe toate stradele.

Comunitatea israelită a serbat cu entuziasm, prin oficierea unui Te Deum în sinagoga locală, acest măreț fapt.

Detășamente de călărași și dorobanți au contribuit, prin prezența lor, la fericirea acestei vesele și mărețe sărbători.

Astăzi veselia continua pentru măreața înălțare a României la rangul de Regat.

¹⁶¹ „Monitorul Oficial” nr. 65 din 21 martie 1881, p. 1891.

¹⁶² „Monitorul Oficial” nr. 62 din 18 martie 1881.

Prin osebita telegramă am rugat pe D. prim - ministru a depune la picioarele MM. LL. Regele Carol I și Regina Elisabeta omagiile de respect și gratitudine, rugând pe A-Tot-Putintele a le dărui viață lungă și fericită pentru a conduce Statul roman la culmea cea mai înaltă de prosperitate.

Trăiască Majestățile Lor, Regele și Regina!

Trăiască România!

Trăiască armata română!

Trăiască guvernul Regatului roman!

Primar,

H. Velciu.

**Telegramă de felicitare transmisă de subprefectul și funcționarii plășii
Negoești, lui Carol I, cu prilejul proclamării ca Rege**¹⁶³

Budești, 15 martie 1881

Majestăței Sale Carol I, Regele României,

Ca șef al arondismentului Negoești, județul Ilfov, împreună cu funcționarii pendiți de această plasă, precum și unii proprietari și arendași, care se aflau adunați la reședința subprefecturii a-și da opiniile D-lor în privința modificării ce trebuie a se introduce legii tocmelilor agricole, fiind cu totul entuziasmați de vestea primită relativ la proclamarea Majestăței Voastre de Rege al României, în unire, plini de bucurie, urăm mulți ani fericiți, să conduceți ca Rege destinele României.

Să trăiți Majestate, ca Rege al României!

Trăiască Majestatea Sa Regina!

Trăiască România!

Subprefect, A. Dumitru.

Căpitan Teodor - ajutor, N. Rădulescu, L. Sabeky, P. Neureanu, Nicolae Petrovici, A. Elefterescu, Iorgu Ionescu, A. Stoica, Medic Iliescu, I. Popescu, C. Dumitrescu, D. Tudor, T. Vișenescu, V. Zane, Nae Budeșteanu

¹⁶³ „Monitorul Oficial” nr. 65 din 21 martie 1881, p. 1991

**Telegramă de felicitare din partea delegaților județului Ialomița către
Regele Carol I, cu ocazia serbării încoronării** ¹⁶⁴

Călărași, 10 mai 1881

Majestate,

Astăzi națiunea română serbează mărețul fapt al încoronării primului ei Rege, care a făcut să tresalte de bucurie inimile tuturor românilor devotați către țară și tron.

Poporul român, care a știut totdeauna, în așa împrejurări, a se arăta demn de chemarea lui, a înălțat rugi fierbinți către cel a Tot-Putinte asupra acestui strălucit act emanat de la națiune.

Noi, delegații județului Ialomița, ne permitem dar a ne face către Tronul Majestății Voastre interpretul întregului județ pentru reînnoirea simțămintelor de fidelitate și depunem la picioarele tronului deplinul și profundul nostru respect și devotament.

Frații Majestății Voastre de arme de la 1877, împreună cu toți marii luptători ai cauzei naționale, V-au preparat Coroana pe care, cu drag și voie bună, România V-o pune astăzi pe cap în mijlocul admirațiunii lor și strigătele noastre de bucurie și entuziasm.

Trăiască România!

Să trăiți Majestate!

Să trăiască M. S. Regina Elisabeta!

S. Gr. Ulescu, I. Brădescu, I. Vlădoian, P. Șerbănescu

**Telegrama de felicitare înmănată Regelui Carol I de către delegația
județului Ialomița și orașului Călărași, care a participat la București la
serbările prilejuite de ziua de 10 mai 1882** ¹⁶⁵

Majestate,

Ziua de 10 Mai, aniversarea suirii pe tron, proclamarea independenței și încoronarea Majestății Voastre de Rege al României, este una din cele mai solemne zile din câte au trecut peste scumpa noastră țară; este încoronarea edificiului început la 24 ianuarie 1859, să zicem mai mult, este încoronarea operei tuturor

¹⁶⁴ „Monitorul Oficial” nr. 42 din 27 mai 1881, p. 1359

¹⁶⁵ „Monitorul Oficial” nr. 38 din 16 mai 1882, p. 877

generațiilor trecute, este îndeplinirea dorințelor și aspirațiilor părinților și străbunilor noștri; este atingerea scopului urmărit de secole și recompensa sacrificiilor vechilor noștri eroi, glorioșilor luptători ai naționalității române.

Onoare și glorie generațiunii care a putut îndeplini un asemenea fapt. Eternă recunoștință și venerațiune părinților noștri, predecesorilor noștri, învățătorilor noștri, care au născut și au preparat o generațiune capabilă de a îndeplini asemenea mărețe fapte.

Ne putem făli, cu drept cuvânt, că noi, descendenți ai poporului român, ne-am arătat demni de strămoșii noștri, păstrând cu sfințenie moștenirea ce ne-au lăsat și purtând cu onoare și mândrie numele de români.

Județul Ialomița și orașul Călărași, asociindu-se cu țara întreagă pentru a celebra această mare sărbătoare, vine prin delegațiunea județului și a orașului a depune cu profund respect la picioarele Tronului călduroase felicitări, rugând Providența să Vă dăruiască ani îndelungați și fericiți alături de Augusta Majestății Voastre soție Elisabeta Regina, pentru fericirea și gloria României și a tot neamului românesc.

Să trăiască România!

Să trăiți Majestatea Voastră!

Să trăiască M. S. Regina!

Delegațiunea județului Ialomița și delegațiunea urbei Călărași: G. Vlădoianu, A. Rădulescu, I. Brădescu

Telegramă adresată Regelui Carol I, de către primarul orașului Călărași, Atanase Stoianescu, cu ocazia sărbătoririi nunții de argint a Regelui Carol I cu Regina Elisabeta¹⁶⁶

Călărași, 3 noiembrie 1894

Majestății Sale Regelui

București

În numele Consiliului Comunal și al cetățenilor călărășeni, depun la picioarele Tronului și cu ocaziunea sărbătorii de azi, urările cele mai călduroase și încredințarea devotamentului, respectului și iubirii lor pentru Majestățile Voastre și Dinastie.

¹⁶⁶ B.J.A.N. Călărași, fond Primăria orașului Călărași, dos. 32/1894, f. 49

Să trăiți Majestate!
Să trăiască M. Sa Regina și Altețele Lor Principele
și Principesa.

Primarul urbei Călărași
A. Stoianescu

**Telegramă adresată de președintele Comisiei Interimare a orașului
Călărași, cu prilejul căsătoriei principesei Elisabeta cu principele
George al Greciei**¹⁶⁷

Călărași, 27 februarie 1921

M. L. R. Regele și Regina

Împreună cu întreaga suflare românească, populația orașului Călărași sărbătorind astăzi cu drag căsătoria A. Sale R. Principesa Elisabeta, augusta voastră fiică cu A. S. R. Principele George al Greciei aduce la picioarele voastre omagiile ei de iubire și devotament.

Să trăiți împreună cu întreaga voastră familie.

Să trăiască scumpa și mândra noastră Domniță împreună cu Augustul ei soț și să le dăruiască D-zeu, viață lungă, plină de glorie și prosperitate.

Să trăiască și să prospere cele două țări care se unesc prin această căsătorie.

Președintele Comisiei Interimare
Gheorghe Gh. Demetrescu

Telegramă transmisă de primarul orașului Călărași, Regelui Carol al II-lea, după ce Corpurile Legiuitoare au anulat actul de la 4 ianuarie 1926, relativ la renunțarea la tron și l-a proclamat Rege al României¹⁶⁸

Majestății Sale
Regelui Carol al II-lea
Palatul Regal

București

Consiliul comunal al orașului Călărași - Ialomița, întrunit în prima ședință după constituire, interpret al sentimentelor cetățenilor întregului oraș, depune la picioarele tronului Majestății Voastre, omagiile de

¹⁶⁷ Ibidem, dos. 33/1921, f. 4

¹⁶⁸ Ibidem, dos. 27/1930, f. 7

credință și devotament, strigând să trăiască Regele Carol al doilea și întreaga dinastie.

Primarul orașului, Tiberiu Chiril

4330

28 iunie 1930

Telegramă adresată M.S. Regelui Carol al II-lea, cu prilejul zilei de 10 mai 1935, de către prefectul județului Ialomița¹⁶⁹

Călărași, 10 mai 1935

Majestății Sale Regele Carol II

București

Cu ocazia zilei de 10 Mai populația județului Ialomița și autoritățile civile și militare depun la picioarele Tronului omagiile lor respectuoase și expresia profundului lor devotament urând prin mine Majestății Voastre deplină sănătate și viață lungă.

Rugăm pe Atotputernicul să vă ajute în străduințele ce le depuneți pentru ridicarea Neamului Românesc și a scumpei noastre țări.

Să trăiască Majestatea Voastră!

Să trăiască Marele Voevod Mihai!

Să trăiască întreaga Dinastie!

Prefect de Ialomița,

(ss) N. Băleni

Telegramă transmisă Regelui Carol al II-lea, de către primarul orașului Călărași, Eugen Cialc, cu ocazia instalării în funcția de primar¹⁷⁰

Majestății Sale

Regelui Carol al II-lea

Sinaia

Îngăduiți primului primar de carieră chemat să gospodărească sub zodie nouă orașul Călărași, să depună la picioarele tronului devotatul omagiu al tuturor locuitorilor Capitalei județului Ialomița, care vă asigură de nesfârșita și devotata lor dragoste, nădăjduind și mărturisind într-o Românie care renaște

¹⁶⁹ "Glasul Bărăganului" nr. 51-52 din 18 mai 1935

¹⁷⁰ B.J.A.N. Călărași, fond Primăria orașului Călărași, dos. 21/1938, f. 56

mândră și vrednică sub voința hotărâtă a Majestății Voastre.

Eugen Cialîc
Primarul orașului Călărași - Ialomița
Nr. 9534
1938, septembrie 10

Telegramă de felicitare transmisă Regelui Carol al II-lea, de către primarul orașului Călărași, Eugen Cialîc, cu ocazia Anului Nou 1939

171

Călărași, 31 decembrie 1938

M. S. REGELUI CAROL II
BUCUREȘTI

Suveranului iubit și atât de identificat cu toate nevoile nației, populațiunea orașului Călărași, în preajma noului an, îi adresează prin mine cele mai calde urări de sănătate și pace sufletească.

Să trăiți întru mulți ani, Majestate împreună cu nădejdea vremurilor de mâine Marele Voevod Mihai.

Primarul orașului Călărași
/ss/ Eugen Cialîc

Telegramă de felicitare adresată Regelui Mihai de primarul orașului Călărași, Eugen Cialîc, cu ocazia zilei onomastice¹⁷²

MAJESTĂȚII Sale
REGELE MIHAI I,

În numele populației orașului Călărași, mândră de a participa la paginile glorioase pe care neamul le scrie în cartea istoriei, vă rog respectuos Sire să primiți expresia caldei iubiri și a întregului devotament pe care-l depun la picioarele Tronului.

Să trăiți Majestate ani mulți și glorioși iar cel de Sus să vă ajute să domniți neîntârziat peste România mare a dorurilor noastre sfinte.

Primarul orașului Călărași
Eugen Cialîc

Nr. 15578; 1941 noiembrie 8

¹⁷¹ *Ibidem*, f. 89

¹⁷² *Ibidem*, dos. 38/1941, f. 42

Telegramă de felicitare adresată de primarul oraşului Călăraşi, Eugen Cialîc, Regelui Mihai I, cu prilejul aniversării urcării pe tron¹⁷³

M.S. REGELUI MIHAI I,
Bucureşti

În prag de nou an de domnie, populaţia oraşului Călăraşi, depune respectuos la picioarele Tronului, întreg devotamentul ei şi vă roagă să primiţi expresiunea celei mai curate iubiri, urându-vă ca în curând armatele ţării şi pronia cerească să vă aşeze pe tronul Împărăţiei tuturor românilor.

Să trăiţi ani mulţi şi fericiţi, Majestate!
Primarul oraşului Călăraşi
Eugen Cialîc

Nr. 7149
1943, septembrie 6

Telegramă de felicitare adresată de primarul oraşului Călăraşi, Eugen Cialîc, M.S. Regelui Mihai I, cu prilejul sărbătoririi Zilei onomastice¹⁷⁴

Majestăţii Sale
Regele Mihai I
Bucureşti

Populaţia oraşului Călăraşi vă prezintă prin mine cele mai respectuase urări şi vă doreşte Sire, o domnie fericită şi vitează, înțeleaptă şi lungă.

Ea nădăjduieşte că Pronia Cerească va ajuta ţării sub această glorioasă domnie să devină din nou mare şi să cuprindă între graniţele ei întregul neam românesc.

Cu aceste gânduri vă zic din toată inima şi plin de respect LA MULȚI ANI.

Primarul oraşului Călăraşi
Eugen Cialîc
Călăraşi, 8 noiembrie 1943

¹⁷³ *Ibidem*, dos. 53/1943, f. 16.

¹⁷⁴ *Ibidem*, f. 22

Telegramă adresată de primarul oraşului Călăraşi, Eugen Cialîc, M.S. Regelui Mihai I, cu ocazia Anului Nou 1944¹⁷⁵

MAJESTĂȚII SALE
REGELE MIHAI I
BUCUREȘTI

Cu inimile calde și pline de respectuoasă iubire, locuitorii oraşului Călăraşi, Vă roagă să primiți cu ocazia Noului An urare de bine și de sănătate, dorind Coroanei pe care o purtați cu tinerească vigoare, biruință și strălucire nepieritoare.

La mulți ani Sire, domnind peste România mare a visurilor și idealurilor tuturor românilor.

*Primarul oraşului Călăraşi
/ss/ Eugen Cialîc”
Călăraşi, 31 decembrie 1943*

¹⁷⁵ *Ibidem*, f. 28

BIBLIOGRAFIE

I. Izvoare

a) *Fonduri arhivistice*

Casa Regală – *Arhivele Istorice Centrale*
Prefectura județului Ialomița – *BJAN Ialomița*
Primăria orașului Călărași – *BJAN Călărași*
Primăria orașului Oltenița – *BJAN Călărași*
Școala nr. 2 de fete Călărași - *BJAN Călărași*
Școala nr. 2 Ciocănești - *BJAN Călărași*

b) *Periodice*

“Actualitatea de Călărași”, *Călărași(2008-2019)*
“Adevărul”, *București(1888-1937)*
“Aurora”, *Călărași(1890-1892)*
“Avangarda”, *Călărași(2006-2012)*
“Biruința”, *Călărași(1931-1940)*
“Borcea”, *Călărași(1891-1892)*
“Deșteptarea Ialomiței”, *Călărași(1898-1914)*
“Gazeta Ialomiței”, *Călărași(1895-1916)*
“Glasul Bărăganului”, *Călărași(1933-1945)*
“Ialomitza”, *Călărași(1875-1881)*
“Jurnalul de Călărași”, *Călărași(1992-2019)*
“Liberalul”, *Călărași(1907-1911; 1925)*
“Monitorul Oficial”, *București(1866-1944)*
“Năzuința”, *Călărași(1935-1944)*
“Obiectiv”, *Călărași(2008-2019)*
“Observator de Călărași”, *Călărași(2004-2019)*
“Pământul”, *Călărași(1932-1944)*
“Pământul”-Serie nouă(1990-2010)
“România”, *București(1938-1940)*
“Ultima oră”, *București(1998-2019)*
“Viitorul Olteniței”, *București(1926)*
“Voința Ialomiței”, *Călărași(1913-1914)*
“Voința Națională”, *București(1884-1915)*

II. Lucrări generale

*** *1866-1896. 30 de ani de domnie ai regelui Carol I. Cuvântări și acte*, Institutul Carol Gobl, Bucuresci, 1897

*** *Cuvântări de Ferdinand I regele României, 1882-1922*, București, 1923

*** *“Freamătul” Călărași. 20 de ani de activitate muzicală. 1912-1932*, Tipografia Ioan Nicolescu, Slobozia, 1932

*** *Memoriile regelui Carol I al României de un martor ocular*, vol I-IV, 1866-1881, ediție și indice de Stelian Neagoe, Ed. Machiaveli, București, 1994

*** *Monografia “Liceul Știrbey-Vodă” din Călărași. Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființarea lui. 1884-1934*, Ed. „Moderna”, Călărași

Anastasiu Alexe, *Dinastia regală și poporul român*, Institutul de Arte Grafice „Convorbiri Literare”, București, 1924.

Argetoianu Constantin, *Memorii: pentru cei de mâine – amintiri din vremea celor de ieri*, Volumele 1-11, Ed. Machiavelli, București, 1997-1998.

Badea Păun Gabriel, *Carmen Sylva. Uimitoarea regină a României, 1843-1916*, Ed. Humanitas, București, 2003, ediția a II-a revăzută și adăugită, 2007

Boia Lucian, *Suveranii României. Monarhia o soluție?*, Ed. Humanitas, București, 2014

Bran Nicolescu Tatiana, *Mihai I ultimul rege al românilor*, Ed. Humanitas, București, 2016

Carol al II-lea, *Regele României, Însemnări zilnice*, vol. I-II, Ed. Scripta, București, 2001

Ciobanu Mircea, *Convorbiri cu Mihai I al României*, Ed. Humanitas, București, 1991.

Ciubotaru Ștefania, *Viața cotidiană la Curtea Regală a României (1914-1947)*, Ed. Cartex, București, 2011

Constantiniu Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2003

Crăciun Boris, *Regii și reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Ed. Porțile Orientului, Iași, 1996

Cristescu Sorin, *Carol I și politica României (1878-1912)*, Ed. Paideia, București, 2007.

Diță N., Dumitrescu D., Manea M., *Istoria monarhiei din România*, Ed. Nomina, București, 2017

Gould Lee Arthur, *Regina-mamă Elena a României*, Ed. Humanitas, București, 2011

Gould Lee Arthur, *Coroana contra secera și ciocanul*, Ed. Humanitas, București, 2001

Iorga Nicolae, *Regele Ferdinand. Cu prilejul încoronării*, Iași, 1926

Lindberg Paul, *Regele Carol I al României*, Ed. Humanitas, București, 2004

Mamina Ion, *Regalitatea în România, 1866-1947, Instituția monarhică, Familia Regală, Domniile, Contribuții la dezvoltarea instituțiilor culturale, Monumente de for public, Cronologie*, Ed. Compania, București, 2004

Mandache Diana, *Regele Mihai, Album Istoric*, Ed. Litera, București, 2013

Mandache Diana, *Regina Maria a României. Capitole târzii din viața mea. Memorii redescoperite*, Ed. Alfa, București, 2011

Maria – Regina României, *Povestea vieții mele*, vol. I-III, Ed. Rao Books, București, 2010

Moș Delamare, *Regele Carol I și Marina în „Calendarul Universul 1940”*

Porter Ivor, *Mihai I al României. Regele și țara*, Ed. All, București, 2007

Preda Simona, *Regina-mamă Elena*, Ed. Corint, București, 2018

Scurtu Ioan, *Istoria românilor în timpul celor patru regi(1866-1947), Ediția a II-a, revăzută și adăugită*, vol. I-IV, Ed. Enciclopedică, București, 2004

Suciu Dumitru, *Monarhia și făurirea României Mari 1866-1918*, București, 1997

Wolbe Eugen, *Ferdinand I Întemeietorul României Mari. O biografie*, Ed. Humanitas, București, 2004

Zub Alexandru, *Istorie, memorie și morală în România*, Ed. Polirom, București, 2002

III. Site-uri web

www.adevarul.ro

www.casa-regala.blogspot.ro

www.familiaregala.ro

www.historia.ro

www.Istorie-pe-scurt.ro

www.peles.ro

www.romaniaregală.ro

www.scribd.com

CUPRINS

	<i>Pag.</i>
Cuvânt înainte	3
Notă asupra ediției	5
I.Familia Regală a României - <i>Scurte eseuri biografice</i>	7
<i>1.1. Considerații generale</i>	<i>7</i>
<i>1.2 .Regele Carol I și Regina Elisabeta</i>	<i>12</i>
<i>1.3. Regele Ferdinand I și Regina Maria</i>	<i>23</i>
<i>1.4. Regele Carol al II-lea și Regina-mamă Elena</i>	<i>46</i>
<i>1.5. Regele Mihai I și Regina Ana</i>	<i>65</i>
<i>1.6. Principesa Margareta – Custodele Coroanei</i>	<i>77</i>
II. Călărășenii și Familia Regală a României	80
<i>2.1. Vizite ale membrilor Familiei Regale a României</i>	<i>80</i>
<i>2.2. Telegrama, mesaje de felicitare sau de condoleanțe, aniversarea sau comemorarea unor membri ai Familiei Regale</i>	<i>106</i>
<i>2.3. Însemne ale prețuirii călărășenilor față de Familia Regală a României</i>	<i>128</i>
III. Familia Regală și meleagurile călărășene - <i>Documente</i>	135
<i>3.1. Vizite ale unor membri ai Familiei Regale</i>	<i>135</i>
<i>3.2. Tranzitarea meleagurilor călărășene de către membri ai Familiei Regale</i>	<i>185</i>
<i>3.3. Telegrama și scrisori de felicitare adresate Familiei Regale</i>	<i>195</i>
Bibliografie	219

